ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ

ΜΗΝΙΑΤΙΚΟ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟ - ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΤΟΥ ΓΕΝ. ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

3
ΜΑΡΤΗΣ 1949

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ

ΜΗΝΙΑΤΙΚΟ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟ—ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΧΡΟΝΟΣ Β! *ΑΡΙ . ΦΥΛΛΟΥ 3* *ΜΑΡΤΗΣ* 1949

ΑΠΟΦΑΣΗ
ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ Κ.Ε. ΤΟΥ Κ.Κ.ΕΛΛΑΔΑΣ-10)2)49 ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΕΔΕΣΣΑ-ΑΡΔΕΑ-ΝΑΟΥΣΑ

Ι.—Οἱ ἐπιχειρήσεις μας στό χῶρο Ἐδέσσας—Ἀρδέας —Νάουσας, ἀποτελοῦν μέρος τοῦ σχεδίου μας, γιά τό χειμερινό πόλεμο, ἐνάντια στό μοναρχοφασισμό. Αὐτές οἱ ἐπιχειρήσεις ὑπαγορεύτηκαν ἀπ' τήν ἀνάγκη μιᾶς ἀδιάκοπης φθορᾶς τοῦ ἐχθροῦ καί συγκέντρωσης τῶν ἀπαραίτητων σέ μᾶς ἐφεδρειῶν. Συνεπῶς, οἱ ἐπιχειρήσεις αὐτές ἦταν ἀναγκαῖες καί οἱ ἐπιδιώξεις τους ἦταν πραγματοποιήσιμες στό σύνολό τους.

Κάνοντας μιά γενική ἐκτίμηση τῶν ἀποτελεσμάτων στίς ἐπιχειρήσεις αὐτές, πού κράτησαν ἕνα μῆνα, μποροῦμε νά ποῦμε ὅτι ἔκλεισαν μέ δυό ἀποτυχίες καί δυό ἐπιτυχίες. Οἱ ἀποτυχίες στήν Ἔδεσσα—Ἀρδέα εἶναι ἀποτέλεσμα δικῶν μας λαθῶν. Ποιά εἶναι ἡ βασική αἰτία αὐτῶν τῶν ἀποτυχιῶν; **Τά σχέδια τῶν ἐπιχειρήσεων στήν Ἔδεσσα—Ἀρδέα ἦταν ἀνεπαρκῆ, ἡ διοίκηση δέν εἶχε στά χέρια της ἐφεδρεία καί δέν ἐξασφάλισε μιά ζωντανή καθοδήγηση στή διάρκεια τῆς κάθε μάχης.** Οἱ ἐπιτυχίες στή Νάουσα καί στόν ἑλιγμό κερδήθηκαν ἀκριβῶς γιατί ἀποφύγαμε τά λάθη πού παρουσιάσαμε στίς δυό πρῶτες ἐπιχειρήσεις.

ΙΙ.—Οἱ ἀποτυχίες μας στήν Ἔδεσσα—Ἀρδέα, μᾶς ὑποχρεώνουν νά βροῦμε τίς αἰτίες αὐτῶν τῶν ἀποτυχιῶν, γιά νά βγάλουμε διδάγματα γιά τό μέλλον.

Ἡ ἀποτυχία μας στή μάχη τῆς Ἔδεσσας ὀφείλεται στά παρακάτω: **Πρῶτο:** Ἡ διοίκηση τῆς ἐπιχείρησης δέν εἶχε ἐφεδρεία, ἐνῶ μποροῦσε νά ἐξασφαλίσει, ἄν ἔκανε μιά σωστή κατανομή τῶν δυνάμεων πού εἶχε στά χέρια της. Ἡ ἔλλειψη ἐφεδρείας τήν ἔκανε ἀνίκανη νά παίξει τόν καθοδηγητικό της ρόλο, κατά τή διάρκεια τῆς μάχης. Ἔτσι παρέμεινε ὡς τό τέλος ἕνας ἁπλός θεατής. **Δεύτερο:** Ἡ θέση τοῦ σταθμοῦ διοίκησης τῆς ἐπιχείρησης ἦταν μακρυά ἀπό τήν πόλη. Ἔτσι δέν εἶχε ἐποπτεία, ἀκόμα καί ὀπτική, πάνω στό πεδίο τῆς μάχης. Καί ὅταν δέν λειτούργησαν τά μέσα διαβίβασης, δέ μπόρεσε νά πιάσει τά τμήματα πού ἐνεργοῦσαν ἀπό τήν πλευρά τῆς πόλης, μέ συνδέσμους γιά νά δώσει τίς ἀπαραίτητες διαταγές. Ἀκόμα ἡ διοίκηση τῆς ἐπιχείρησης δέ μπόρεσε ν' ἀντιμετωπίσει ἀποφασιστικά τίς τα-

λαντεύσεις καί τούς δισταγμούς ὁρισμένων στελεχῶν σχετικά μέ τήν ἐπιτυχία τῆς ἐπιχείρησης. Τ ρ ί τ ο : Δέ χρησιμοποιήθηκαν τό πυροβολικό, οἱ ὅλμοι, τά ἀντιαρματικά πυροβόλα, τά πολυβόλα ἐνάντια στόν ἐχθρό μέσα στήν Ἔδεσσα. Ἐδῶ ὑπάρχει β α σ ι κ ά ἀδυναμία στή διοίκηση τῆς ἐπιχείρησης νά συνδυάσει σωστά ὅλα τά μέσα καί ὅλες τίς ζωντανές δυνάμεις, πάνω στό πεδίο τῆς μάχης. Ὑπάρχει ὅμως ἀναμφισβήτητα καί ὑποτίμηση σ' αὐτά τά βαρειά ὅπλα. Τ έ τ α ρ τ ο : Δέ χρησιμοποιήθηκαν σωστά οἱ σαμποτέρ. Π έ μ π τ ο : Δέν ὑπολογίστηκαν σωστά τά ὅρια τῆς σωματικῆς ἀντοχῆς τῶν μαχητῶν μας. Ἡ ἔλλειψη τῆς ἀπαιτούμενης ἀνάπαυσης, ὕστερα ἀπό μιά πολύ κοπιαστική πορεία, τό πέρασμα τῶν μαχητῶν μας μέσα ἀπό μεγάλο ποτάμι καί μέ ἐξαιρετική παγωνιά, ὅλα αὐτά ἔπαιξαν σοβαρό ρόλο στήν ἐλάττωση τῆς μαχητικῆς ἀπόδοσης τῶν τμημάτων μας. Ἕ κ τ ο : Ἡ ἔλλειψη ἀναγνώρισης τοῦ στόχου ἀπό τά στελέχη, σέ συνδυασμό μέ τήν ἔλλειψη ἑνός καλοῦ σχεδιαγράμματος τῆς Ἔδεσσας ἔπαιξε σοβαρό ἀρνητικό ρόλο. Ἕ β δ ο μ ο : Ἡ ἔλλειψη ἀποφασιστικότητας καί σβελτάδας ἀπό ὁρισμένους διοικητές ταγμάτων ἀποτέλεσε ἕνα σοβαρό συντελεστή τῆς ἀποτυχίας. Ὄ γ δ ο ο : Ἡ ἀχαρακτήριστη συμπεριφορά τῆς διοίκησης τῆς 14ης ταξιαρχίας εἶχε ἀποφασιστική ἐπίδραση καί ἀποτέλεσε τό σοβαρότερο παράγοντα τῆς ἀποτυχίας. Ὑπογραμμίζουμε ὅμως, ὅτι ἄν ἡ διοίκηση τῆς ἐπιχείρησης εἶχε τίς ἀπαιτούμενες ἐφεδρεῖες, ἄν δέν ἀπομονώνονταν μακρυά ἀπό τό πεδίο τῆς μάχης, ἀσφαλῶς θά ἀπέφευγε αὐτή τήν ἐπικίνδυνη κατάσταση, εἴτε τό λιγότερο, θά ἐξουδετέρωνε τίς συνέπειές της.

Ἡ ἀποτυχία μας στή μάχη τῆς Ἀρδέας ὀφείλεται β α σ ι κ ά στήν ἔλλειψη σωστοῦ σχεδίου ἐπιχείρησης καί στήν ὄχι καλή προετοιμασία της. Στήν πρόχειρη προετοιμασία τῆς ἐπιχείρησης στήν Ἀρδέα ἐπέδρασε καί ἡ ἀνάγκη νά καλυφθεῖ στά βιαστικά ἡ ἀποτυχία τῆς Ἔδεσας. Γιά τήν ἐπιτυχία στήν ἐπιχείρηση τῆς Ἀρδέας ἦταν ἀπαραίτητη μιά γερή ἀναγνώριση ὅλων τῶν στόχων, ὀπτική ἀπ' τούς διοικητές, μέ σειρά κρούσεις ἀπό πολλά τμήματα καί σέ δυό—τρεῖς μέρες, μέ σκοπό νά διαπιστωθεῖ ἡ ἐχθρική ὀχύρωση, τό ἐχθρικό σχέδιο πυρός, οἱ δυνατές καί ἀδύνατες πλευρές τῆς ἐχθρικῆς ἄμυνας. Τή μέρα τῆς δικιᾶς μας ἐπίθεσης στήν Ἀρδέα σειρά παραπλανητικές κρούσεις μέ ταυτόχρονη μαζική χρησιμοποίηση πρός τά κεῖ τῶν βαρειῶν μας ὅπλων καί μέ ταχύτατα ρήγματα σ' ἄλλα σημεῖα. Αὐτά ὅλα δέν ὑπῆρχαν στό σχέδιο ἐπιχείρησης στήν Ἀρδέα. Ἡ διοίκηση τῆς ἐπιχείρησης ἔβαλε ταυτόχρονα κατάληψη τῶν δεσποζόντων σημείων καί τῆς πόλης, χωρίς γερή ἀναγνώριση τῆς πόλης σ' ὅλη τήν περίμετρο, χωρίς παραπλανητικές ἰσχυρές κρούσεις. Ἔτσι ὁ ἐχθρός, ἀπερίσπαστος σχεδόν σ' ὅλη την περίμετρο τῆς πόλης προσανατόλισε γρήγορα τίς ἐφεδρεῖες του στά τρία ρήγματα πού κάναμε καί συγκέντρωσε σ' αὐτά τά πυρά του. Ἔτσι τα τμήματά μας πού ἔκαναν τά ρήγματα καθηλώθηκαν καί δέχονταν πάνω στά κεφάλια τους τά καταιγιστικά ἐχθρικά πυρά ὅλων τῶν ὅπλων.

Ο ἀποτυχίες μας στήν Ἔδεσσα—Ἀρδέα δημιούργησαν ἄσχημη κατάσταση στούς μαχητές καί σειρά ὀππορτουνιστικές ἀντιλήψεις σέ κάμποσα στελέχη. «Ὁ ἐχθρός ἔχει τέλεια ὀχύρωση καί σχέδιο πυρός». «Μέ τά μέσα πού διαθέτουμε δέν εἶναι δυνατή ἡ κατάληψη πόλεων». Ἔκδηλη ἦταν ἡ ἐπιθυμία ἐπιστροφῆς στό Βίτσι. Αὐτές οἱ ὀππορτουνιστικές ἀπόψεις ἀποτελοῦσαν ἄρνηση τῆς γραμμῆς καί τακτικῆς μας. Ο ταλαντεύσεις καί ὀππορτουνιστικές ἐκδηλώσεις ἀπαντήθηκαν μέ ἔντονη πολιτική δουλειά καί ἡ νί-

κη τῆς Νάουσας τίς ἀναποδογύρισε καί ἀπόδειξε στήν πράξη τήν ὀρθότητα τῆς γραμμῆς καί τῆς ταχτικῆς μας.

III.—Στή Νάουσα κερδίσαμε μιά μεγάλη νίκη. Γιά πρώτη φορά ὁ ΔΣΕ κατέλαβε ὁλοκληρωτικά μιά πόλη καί τήν κράτησε ὅσο θεώρησε πώς ἦταν ἀπαραίτητο. Ἡ νίκη τῆς Νάουσας ἦταν ἀποτέλεσμα τῆς σωστῆς λύσης τῶν παρ κάτω προβλημάτων, ἀπό τή διοίκηση αὐτῆς τῆς ἐπιχείρησης. Π ρ ῶ τ ο· Ἔβγαλε τά ἀναγκαῖα διδάγματα ἀπό τίς ἀποτυχίες μας στήν Ἔδεσσα. Δ ε ύ τ ε ρ ο : Μέ βάση αὐτά τά διδάγματα ἀνάλυσε τή γραμμή καί ταχτική μας. Χτύπησε τίς ταλαντεύσεις κα ἄλλες ὀππορτουνιστικές ἐκδηλώσεις. Ἀνόρθωσε τό κλονισμένο ἠθικό μαχητῶν καί στελεχῶν. Ἔκανε συμπληρωματική ἐκπαίδευση ἀπό τμήματά μας. Ἔπεισε μαχητές καί πρό πάντων τά στελέχη, πώς μπορούσαμε νά κερδίσουμε ὁλοκληρωτικά τή μάχη στή Νάουσα. Τ ρ ί τ ο : Ἐπεξεργάστηκε ἕνα σωστό σχέδιο ἐπιχείρησης κι' ἕνα λεπτομερειακό σχεδιάγραμμα τῆς Νάουσας. Συγκέντρωσε τίς ἀπαραίτητες πληροφορίες. Ἐξασφάλισε τόν ἀπαραίτητο ἀριθμό ἔμπειρων ὁδηγῶν. Βοήθησε ὅλα τά στελέχη ν' ἀφομοιώσουν τό σχέδιο στό σύνολό του καί ἰδιαίτερα κάθε στέλεχος τό μέρος πού ἄμεσα τό ἀφοροῦσε. Τ έ τ α ρ τ ο : Ἔκανε μέ μυστικότητα, μαστοριά, ταχύτητα τόν ἑλιγμό ἀπό τό Καϊμακτσιλάν στή Νάουσα. Π έ μ π τ ο : Ἔκανε ἕνα τολμηρό σωστό συνδυασμό ὅλων τῶν μέσων καί τῶν ζωντανῶν δυνάμεων πού εἶχε στά χέρια της. Ἕ κ τ ο : Εἶχε στά χέρια της πάντα ἀρκετή ἐφεδρεία, πού τήν διέθετε σωστά καί πάντα φρόντιζε νά τήν μεγαλώνει. Ἕβ δ ο μ ο : Ἔδωσε βασική προσοχή στήν παραπλάνηση τοῦ ἐχθροῦ καί στήν πράξη τόν παραπλάνησε. Ὄ γ δ ο ο : Ἐξασφάλισε κάτω ἀπ' ὅλες τίς συνθῆκες, τή ζωντανή καθοδήγηση τῶν τμημάτων μας μέσα στή φωτιά τῆς μάχης.

Στή μάχη τῆς Νάουσας παρουσιάσαμε σειρά ἀδυναμίες, πού οἱ πιό βασικές εἶναι: Π ρ ῶ τ ο ν : Παρουσιάστηκαν περιπτώσεις κλονισμῶν Π.χ. ζητήθηκε ἀπό τήν 18 Ταξιαρχία ἐπέμβαση ἐφεδρείας, χωρίς νά ὑπάρχει λόγος καί γι' αὐτό δέ δόθηκε. Ἐπειδή δέν εἶχε πέσει τό νοσοκομεῖο, βασικό ἐχθρικό ὀχυρό, δημιουργήθηκε ἡ ἐντύπωση στή διοίκηση τῆς ἐπιχείρησης πώς πρέπει νά θεωρηθεῖ τελειωμένη ἡ ἐπιχείρηση. Δ ε ύ τ ε ρ ο : Δέν ἐφαρμόστηκε σωστά τό σχέδιο ἐπιστράτευσης καί γενικώτερα δέν ὀργανώθηκε καλά ἡ δουλειά αὐτή. Τά συνεργεῖα ἐπιστράτευσης ὀργανώθηκαν τήν τελευταία στιγμή, ἐνῶ ἔπρεπε νά ὀργανωθοῦν πρίν ξεκινήσει ἀπ' τήν Ὅρμα ἡ φάλαγγα. Στά συνεργεῖα δέ διατέθηκαν τά ἀπαραίτητα καί ἱκανά στελέχη καί ὁ ἀπαραίτητος ἀριθμός μαχητῶν, δέν κατατοπίστηκαν καλά γιά τήν ἀποστολή τους. Στήν οὐσία ὑποτιμήθηκε ἡ δουλειά τῆς ἐπιστράτευσης ἀπ' τή διοίκηση τῆς ἐπιχείρησης. Ὅμως κι' αὐτά ἔστω τά ἐλαττωματικά συνεργεῖα ἐπιστράτευσης, ἀντί νά βροῦν ὅλους τούς τρόπους νά διευκολύνουν τόν ἐπιστρατεύσιμο πληθυσμό νά ἀκολουθήσει τά τμήματά μας, ἔκαναν τυπικές ἐπισκέψεις στά σπίτια, ἐπηρεάστηκαν ἀπό τίς ρεβεράντζες καί τά κεράσματα πού ἔκαναν οἱ γυναικοῦλες. Ἔτσι δέν πήραμε ὅσους μπορούσαμε νά ἐπιστρατεύσουμε. Αὐτό ἀποτελεῖ τή βασικώτερη ἀδυναμία τῆς ἐπιχείρησης γιατί πραγματικά ἔπρεπε ἀπ' τή Νάουσα νά ἀκολουθήσουν τά τμήματά μας τουλάχιστον διπλάσιοι νέοι καί νέες ἀπ' αὐτούς πού ἦρθαν. Τ ρ ί τ ο : Ἔγιναν ἀντιλαϊκές πράξεις πού μᾶς ἔβλαψαν πολιτικά. Ὁρισμένοι μαχητές μας δέν κατάλαβαν ὅτι ἐμεῖς δέν μποροῦμε νά βάλουμε σέ ἴση μοίρα τό μεγαλοβιομήχανο Λανάρα, πού πρέπει νά τοῦ κατάσχουμε ὁλόκληρη τήν περιουσία γιατί ἀνήκει στό λαό, μέ τό [illegible]

γελματία καί βιοτέχνη πού πρέπει νά σεβαστοῦμε τήν περιουσία του. Τέταρτο: Ἡ ἐπιμελητεία μας ἀπότυχε. Οἱ ἐπιμελητές μας καί πρῶτ' ἀπ' ὅλους ἡ ἐπιμελητεία τοῦ Κλιμακίου τοῦ Γ.Α. ἔδειξαν πλήρη ἀνικανότητα. Ὑπῆρχαν τόσες καί τέτοιες ποσότητες ὑλικῶν, γιά νά φᾶνε, νά ντυθοῦνε μαχητές μας καί νά πάρουμε μεγάλες ποσότητες. Ἀντί νά γίνει αὐτό, τά τμήματά μας δέν τράφηκαν καλά, δέν πῆραν παρά ἐλάχιστο ἱματισμό καί ἐπιστρέψαμε σχεδόν μέ ἄδειανά χέρια. Πέμπτο: Παρουσιάστηκαν δισταγμοί νά μπεῖ στήν πόλη τό ὀρειβατικό μας πυροβόλο καί ἄργησε νά χρησιμοποιηθεῖ ἀπό τήν στιγμή πού μπῆκε στήν πόλη. Ἕχτο: Δέν πάρθηκαν μέτρα διάσωσης καί χρησιμοποίησης τῶν 4 πεδινῶν πυροβόλων, τῶν ἄλλων ὅπλων καί πυρομαχικῶν πού πήραμε ἀπό τόν ἐχθρό. Αὐτό μᾶς δυσκόλεψε καί ὑποχρέωσε τή διοίκηση τῆς ἐπιχείρησης νά βάλει τέρμα στή μάχη πρόωρα, γιατί μείνανε τά τμήματά μας μόνο μέ τά πυρομαχικά ἀσφάλειας.

IY.—Ὁ ἑλιγμός ἀπό Ὄρμα πρός Νάουσα καί ἀπ' ἐκεῖ στό Βίτσι ἀποτελεῖ ἀναμφισβήτητα μιά μεγάλη νίκη. Οἱ παράγοντες πού ἐξασφάλισαν αὐτή τή νίκη εἶναι: Πρῶτο: Στήν πολιτική προετοιμασία τῶν τμημάτων. Δεύτερο: Στήν τεχνική προπαρασκευή τοῦ ἑλιγμοῦ. Ὁ ἑλιγμός ἔγινε μέ μυστικότητα, ἀθόρυβα, μέ ταχύτητα, μέ ὅλα τά μέσα ἐμπροσθοφυλακῆς, πλαγιοφυλακῆς, ὀπισθοφ λακῆς, μέ τό στοιχεῖο τῆς παραπλάνησης τοῦ ἐχθροῦ. Τρίτο: Στή νίκη μας στή Νάουσα, πού ἔδωσε μεγάλη ἀντοχή στούς μαχητές μας. Τέταρτο: Στήν ἔστω λειψή δουλειά τοῦ μηχανικοῦ μας στίς γεφυρώσεις κ.λ.π. Πέμπτο: Στούς καλούς ὁδηγούς πού ἐξασφαλίστηκαν.

Ὁ ἑλιγμός παρουσίασε σειρά ἀδυναμίες, πού οἱ πιό βασικές εἶναι: Πρῶτο: Τό μηχανικό μας δέ μπόρεσε νά κάνει ὅλες τίς ἀπαραίτητες γεφυρώσεις καί διορθώσεις τῶν δρόμων, πού ἦταν ἀπαραίτητες, ἀπό δική του ἀνεπάρκεια καί ἀπό ἔλλειψη ἐλέγχου ἀπό τή διοίκηση τῆς ἐπιχείρησης. Ἔτσι ἡ φάλαγγα καθυστέρησε πολλές ὧρες σέ μερικά ἅλματα καί ἀντικειμενικά κινδύνεψε. Δεύτερο: Μερικές φορές δέν πάρθηκε ἔγκαιρα ἡ διάταξη πού καθορίστηκε στούς χώρους κάλυψης, μέ συνέπειες καθυστέρηση στό ξεκίνημα τῆς φάλαγγας καί ἀδικαιολόγητες δικές μας ἀπώλειες. Τρίτο: Τά μέτρα γιά ἐνεργητική ἀεράμυνα ἦταν μηδαμινά. Αὐτό εἶχε σάν συνέπεια ἀδικαιολόγητες ἀπώλειες. Τέταρτο: Παρουσιάστηκαν σέ στελέχη ὑπερβολική κόπωση, κάποιο ξάλισμα, ὑποχώρηση στήν ἔγκαιρη καί μέ ἀκρίβεια ἐκτέλεση τῶν διαταγῶν, ἔλλειψη τοῦ ἀπαιτούμενου ἐλέγχου. Αὐτά ἐπιδείνωναν ὅλες τίς ἄλλες ἀδυναμίες.

Y.—Ἡ νίκη μας στή Νάουσα μᾶς δίνει πολλά συμπεράσματα καί διδάγματα. Τά πιό σοβαρά εἶναι: Πρῶτο: Παρά τήν ἱκανότητα, τόλμη μαχητῶν καί στελεχῶν εἶναι φανερή ἡ διοικητική καί τεχνική ἀνεπάρκεια τῶν στελεχῶν, ἡ ἐλαττωματική ἐκπαίδευση τῶν μαχητῶν μας, ἡ ἔλλειψη τῆς ἀπαιτούμενης πείρας ἀπό στελέχη καί μαχητές, γιά ἀγῶνα σέ κατοικημένο, γερά ὀργανωμένο τόπο. Αὐτά βέβαια δέν παρουσιάζονται ἰσόμερα σέ ὅλες τίς ταξιαρχίες πού πολέμησαν στή Νάουσα. Τό βασικό συμπέρασμα καί καθῆκο πού βγαίνει ἀπό τήν παραπάνω διαπίστωση εἶναι: Ἐκτός ἀπό τίς ἀσκήσεις, κεῖνο πού θά φέρει βασικά τήν ποιοτική ἀλλαγή σέ στελέχη καί μαχητές, εἶναι οἱ μάχες σέ πόλεις, ἡ λεπτομερειακή ἐξαντλητική μελέτη τῆς πείρας ἀπό τήν κάθε τέτοια μάχη, ἡ ἄσκηση μετά μέ βάση αὐτή τήν πεῖρα. Δεύτερο: Ὁ κό

λεμος σέ όχυρωμένους, κατοικημένους στόχους, έκτός άπό τήν τόλμη, ταχύτητα, άπαιτεῖ άκόμα έπαναστατική πονηριά, δεξιοτεχνία, περίσκεψη, σωστό συνδυασμό δλων τῶν μέσων καί ζωντανῶν δυνάμεων, πού ἔχει κάθε διοικητής. Στή μάχη τῆς Νάουσας βρίσκουμε πολλά παραδείγματα τόλμης, ταχύτητας, περίσκεψης, έπαναστατικῆς πονηριᾶς, σωστοῦ συνδυασμοῦ μέσων καί μαχητῶν. Τόλμη δείχνει τό χτύπημα κάθε φορά τοῦ βασικοῦ έχθρικοῦ στόχου, πρίν πέσουν οί γύρω δευτερεύοντες στόχοι. Τόλμη δείχνει τό μπάσιμο μέσα στήν πόλη τοῦ μοναδικοῦ όρειβατικοῦ πυροβόλου πού διαθέταμε καί πού τόσο σπουδαῖα άποτελέσματα ἔφερε μέ ἄμεσες βολές άπό 50-60 μέτρα. Ταχύτητα δείχνει ή κατάληψη τοῦ πιό γεροῦ έξωτερικοῦ όχυροῦ τῆς Νάουσας σέ 15 λεπτά. Ἐπαναστατική πονηριά εἶναι δταν π.χ. μαχητές μας γιά νά έξοντώσουν έχθρικό όχυρό πού δέν ἔπεφτε άνέβαιναν στά κεραμύδια διπλανοῦ σπιτιοῦ καί τίναζαν πάνω του δέσμη τελερμάϊν, εἴτε τρυποῦσαν σειρά σπιτιῶν, ὥσπου νά φθάσουν άκίνδυνα μπρός σέ έχθρικά πολυβολεῖα, πού ἄλλοτε τά χτυποῦσαν άπ' έκεῖ μέ πάντζερ καί ἄλλοτε ἔβαζαν μέ όπλοπολυβόλα καί διευκόλυναν ἄλλους μαχητές μας νά τά έξοντώσουν μέ χειροβομβίδες. Περίσκεψη δείχνει ή περίπτωση όμάδας σαμποτέρ, δταν ἔφερνε βόλτα τό νοσοκομεῖο, σπουδαῖο όχυρό τοῦ έχθροῦ, βάζοντας μέ πυρά όπλοπολυβόλου, γιά νά βρεῖ τό άδύνατο σημεῖο τῆς έχθρικῆς ἄμυνας καί πού τό βρῆκε καί τό κατέλαβε χωρίς άπώλειες. Στή μάχη τῆς Νάουσας ἔχουμε πολλές περιπτώσεις σωστοῦ συνδυασμοῦ δράσης πεζικοῦ, μέ ταυτόχρονα πυρά όρειβατικοῦ πυροβόλου, άντιαρματικοῦ πυροβόλου, αύτομάτων, πάντζερ, χειροβομβίδων, άτομικῶν δπλων, μπουρλότων κλπ. πού αύτά έξόντωναν καί τά πιό γερά όχυρά, δπως π.χ. τό συγκρότημα τῶν έργοστασίων Λαναρά. Ἡ μάχη τῆς Νάουσας άπόδειξε δτι τά μέσα μας εἶναι παραπάνω άπό άρκετά, ἄν τά χρησιμοποιοῦμε σωστά καί τά συνδυάζουμε μέ τή δράση τοῦ πεζικοῦ, ἄν ένεργοῦμε μέ ταχύτητα, δεξιοτεχνία, περίσκεψη καί έπαναστατική πονηριά. Τρίτο: Ἡ ταχύτητα στή διείσδυση σέ μιά πόλη εἶναι άπαραίτητη, άλλά πρέπει νά συνοδεύεται άπό έξαιρετική προσοχή, γιατί πουθενά άλλοῦ δέν ὑπάρχει τόσος κίνδυνος κύκλωσης τῆς σφήνας, πού δημιουργεῖς δσο σέ μιά πόλη. Τέταρτο: Στή μάχη σέ πόλη, βασικό στοιχεῖο τῆς ταχτικῆς μας πρέπει νά εἶναι ή άπομόνωση όρισμένων στόχων, μέ όδοφράγματα πού ἔχουν ναρκοπέδια, μέ ἄλλα στηρίγματα, κλπ. γιά τό ξεκαθάρισμα μέ συγκεντρωμένες δυνάμεις τῶν στόχων κατά σειρά. Ἡ πεῖρα τῆς Νάουσας μᾶς διδάσκει δτι ή σέ βάθος καί κοντά στόν έχθρό δημιουργία στηριγμάτων μας, ένάντια στίς έφεδρεῖες τοῦ έχθροῦ, σέ πεζικό καί μηχανοκίνητα άποτελεῖ ἕνα άπό τούς πιό άποφασιστικούς συντελεστές τῆς νίκης. Πέμπτο: Ἡ μάχη τῆς Νάουσας άπόδειξε πώς εἶναι άπαραίτητο νά ξέρουν δλοι οί μαχητές μας τοῦ πεζικοῦ, στοιχειώδικη χρήση τῶν έκρηχτικῶν καί γιά δημιουργία όδοφραγμάτων. Μέ βάση τήν πεῖρα τῆς Νάουσας πρέπει ν' άρχίσει σ' δλα τά τμήματα τοῦ πεζικοῦ τοῦ στρατοῦ μας μιά τέτοια πραχτική έκπαίδευση. Ἕχτο: Ἡ μάχη τῆς Νάουσας άπόδειξε ποιός εἶναι ό καλύτερος τρόπος χρησιμοποίησης τῶν μονάδων σαμποτέρ, σέ κάθε μάχη σέ πόλεις. Μέσα στήν πόλη πρέπει οί μονάδες σαμποτέρ νά μή δροῦν σάν άνεξάρτητα τμήματα. Πολύ περισσότε-

ρο δέν πρέπει νά δροῦνε σάν πεζικό. Σωστή χρησιμοποίηση τῶν μονάδων σαμποτέρ μέσα στήν πόλη εἶναι νά δίνουμε σέ κάθε λόχο πεζικοῦ μιά ὁμάδα σαμποτέρ, γιά ἀνατινάξεις, γιά ναρκοθέτηση ἐνεργητικῆς πυροδότησης τῶν ὁδοφραγμάτων, κλπ. Δέν πρέπει ὅμως νά σπάζουμε τή συνοχή μιᾶς τέτοιας ὁμάδας. Οἱ μονάδες σαμποτέρ ἔξω ἀπό τήν πόλη, στούς ἄξονες κίνησης, εἴτε στά σημεῖα πιθανῆς ἀνάπτυξης τοῦ ἐχθρικοῦ πεζικοῦ, πρέπει νά δροῦν σάν αὐτοτελῆ τμήματα, κάτω ἀπό τή διοίκηση τοῦ διοικητή πεζικοῦ τῆς δοσμένης πλαγιοφύλαξης, γιά ναρκοθετήσεις καί ἐνεδρευτικό ἀγώνα. Ἕβδομο· Ἡ πεῖρα τῆς Νάουσας ἀπόδειξε ὅτι, τά τμήματα πού δροῦν μέσα στήν πόλη πρέπει νά μένουν ἀπερίσπαστα στή δουλειά τους, ἀπό τήν ἔξω ἀπό τήν πόλη κατάσταση. Ἀντιμετώπιση τοῦ ἐχθροῦ πού ἔρχεται νά ἐνισχύσει τή φρουρά του σέ μιά πόλη πρέπει να τήν ἀναθέτουμε σέ ἄλλα τμήματα, πού ἄν παραστεῖ ἀνάγκη θά τά ἐνισχύσουμε μέ τήν ἐφεδρεία πό διαθέτει ἡ διοίκηση τῆς δοσμένης ἐπιχείρησης. Ὄγδοο· Σέ μάχη σέ πόλη, ἡ ἐφεδρεία εἶναι ἐντελῶς ἀπαραίτητη. Αὐτό ἀφορᾶ ὅλες τίς διοικήσεις ἀπό πάνω ὡς τή διμοιρία. Στήν πόλη, στηριγμένος ὁ ἐχθρός στήν ὀχύρωση πού ἀκόμα δέν τοῦ ξύλωσες καί στά μηχανοκίνητά του, στίς ἐνισχύσεις πού τοῦ στέλνει ἡ παραπάνω διοίκησή του, μπορεῖ νά σοῦ ξαπολύσει ἀντεπιθέσεις, νά σοῦ ἀφαιρέσει ἐκεῖνα πού κέρδισες καί νά σέ θέσει σέ κίνδυνο. Μέ τήν ὕπαρξη ἐφεδρείας μπορεῖς ν' ἀντιμετωπίσεις κάθε κατάσταση, ν' ἀντιμετωπίσεις τίς ἐχθρικές ἀντεπιθέσεις, νά ἐκμεταλλευτεῖς στόν ἀνώτατο βαθμό εὐνοϊκές καταστάσεις πού δημιουργοῦνται κατά τή διάρκεια μιᾶς μάχης. Βασικό κεντρικό στή σκέψη τῆς διοίκησης μιᾶς ἐπιχείρησης πρέπει νά εἶναι ὄχι νά ἔχει ἁπλῶς ἐφεδρεία στά χέρια της καί νά τήν χρησιμοποιεῖ σωστά, ἀλλά καί νά τήν αὐξαίνει στήν πορεία τῆς μάχης κάνοντας τίς ἀναγκαῖες ἀναδιατάξεις ὕστερα ἀπό κάθε ἐπιτυχία. Ἡ ὕπαρξη ἐφεδρείας στά χέρια κάθε διοικητή ἀποτελεῖ νόμο τοῦ πολέμου, πού δέ μπορεῖ νά τόν ἀγνοεῖ ἀτιμώρητα. Ἔνατο: Ἡ ζωντανή καθοδήγηση τῆς μάχης, τόσο ἀπό τή διοίκηση τῆς δοσμένης ἐπιχείρησης, ὅσο καί ἀπό τά παρακάτω κλιμάκια ἀποτελεῖ σοβαρότατο δίδαγμα ἀπό τή μάχη τῆς Νάουσας. Ἡ διοίκηση μιᾶς μάχης στό σύνολό της, ἡ διοίκηση ἑνός τομέα μάχης, δέ μπορεῖ νά διευθύνει τή δοσμένη μάχη πίσω ἀπό τήν πλάτη της. Δέκατο· Ἡ ἄμεση ἐπίμονη ἐκλαΐκευση σ' ὅλους τῶν νικῶν μας, κατά τήν πορεία τῆς μάχης, ἡ ἄμεση χωρίς διακοπή ἐκλαΐκευση ἡρωϊσμῶν μαχητῶν καί στελεχῶν μας, ἀποτελεῖ σπουδαῖο μέσο παρόρμησης, γιά πιό μεγάλες νίκες, γιά πιό μεγάλους ἡρωϊσμούς. Ἑνδέκατο: Ἡ σχολαστική ἐπίμονη διαφωτιστική δουλειά στούς φαντάρους καί ἀξιωματικούς τοῦ ἀμυνόμενου ἐχθροῦ, ὄχι μόνο σέ πολιτικά [illegible] ματα, εἴτε μέ τό σύνθημα «[illegible] παραδοθεῖτε νά γλυτώσετε», ἀλλά καί μέ τή μετάδοση πληροφοριῶν γιά τούς στόχους πού ἐξοντώθηκαν, γιά τό ἀνελέητο πελέκημα τῶν ἐχθρικῶν ἐνισχύσεων, τονίζοντας πώς αὐτές ποτέ δέ θά κατορθώσουν νά μποῦν στήν πόλη, ὅλα αὐτά ἀποτέλεσαν μιά θαυμάσια μέθοδο στή μάχη τῆς Νάουσας καί συνετέλεσαν στή νίκη. Δωδέκατο· Ἡ [illegible] ἀτομικῆς λαφυραγώ[illegible] κατά τή διάρκεια τῆς μάχης καί [illegible] ἡ ἀποφυγή ἀντιλαικῶν πράξεω[illegible] ἀνα-νώση τῆς στρατολο[illegible] νίκη ὀρ-

γάνωση τῆς ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας, ἡ καλή ὀργάνωση τῆς ἐπιμελητείας, ὅλα αὐτά ἀποτελοῦν σοβαρούς συντελεστές τῆς νίκης, σέ κάθε μάχη καί προπάντων σέ πόλη.

ΥΙ.— Ἡ νίκη μας τοῦ ἐλιγμοῦ μᾶς δίνει ἐπίσης πολλά διδάγματα. Τά πιό σοβαρά εἶναι· Π ρ ῶ τ ο: Τέτοιοι ἐλιγμοί ἀπαιτοῦν ἀκούραστη πολιτική προετοιμασία πρίν τόν ἐλιγμό καί σ' ὅλη τή διάρκειά του σέ μαχητές καί στελέχη. Δ ε ύ τ ε ρ ο: Τέτοιοι ἐλιγμοί ἀπαιτοῦν ὁλοκληρωτική ἐπιστράτευση ὅλων τῶν σωματικῶν καί ψυχικῶν δυνάμεων ἀπό τόν καθένα, ἀλληλεγγύη στόν ἀνώτατο βαθμό πρός τούς ἀδύνατους, ἀδιάσπαστη συνοχή καί σιδερένια πειθαρχία. Τ ρ ί τ ο: Τέτοιοι ἐλιγμοί ἀπαιτοῦν ἀπό τίς διοικήσεις τῶν τμημάτων πρόβλεψη, περίσκεψη, ἐξονυχιστική μελέτη καί τῶν λεπτομερειῶν, τόλμη, σβελτάδα στή λήψη ἀποφάσεων ἔλεγχο μέ μεγάλη ἐπιμονή. Αὐτά πρέπει νά ἐκφράζονται καί μέ διαταγή γιά κάθε ἅλμα. Τ έ τ α ρ τ ο: Κάθε ἐλιγμός γιά νά πετύχει χρειάζεται ἀπαραίτητα ἕναν πραχτικό κανονισμό πορείας, πού νά ἐξασφαλίζει τή γρήγορη πορεία, σέ συνοχή καί μέ ἀσφάλεια. Π έ μ π τ ο: Ἡ ἐνεργητική καί παθητική ἀεράμυνα ἀποτελεῖ παράγοντα νίκης στόν ἐλιγμό, ἄν λύσεις αὐτό τό πρόβλημα στήν πράξη, ἀλλά καί μεγάλο κίνδυνο ἄν δέ λύσεις πραχτικά αὐτό τό πρόβλημα.

ΥΙΙ.— Τό Π.Γ. θεωρεῖ ὅτι ἡ πεῖρα ἀπό τήν παραπάνω ἐκστρατεία, θετική, καί ἀρνητική, πρέπει ν' ἀποτελεῖ βασικό συστατικό στοιχεῖο τῆς πραχτικῆς ἀλλά καί θεωρητικῆς ἐκπαίδευσης στίς σχολές μας καί στίς ἀσκήσεις στά τμήματα. Ἡ μάχη τῆς Νάουσας καί τοῦ ἐλιγμοῦ ἀπόδειξαν τήν ἀντοχή καί ἱκανότητα τοῦ στρατοῦ μας νά συντρίβει τόν ἐχθρό καί μέσα στά κέντρα του, νά τά παίρνει ἀλλά καί νά τά κρατάει γιά πάντα. Ὁ ἐχθρός περνάει μιά βαθειά καί ὁλόπλευρη κρίση. Δικό μας ἄμεσο καί διαρκές καθῆκο εἶναι νά τόν χτυπᾶμε ἀσταμάτητα, μαστορικά, θανατερά. Ἔτσι θά φθάσουμε πιό γρήγορα στή νίκη. Αἰώνια ἡ μνήμη τῶν συντρόφων πού ἔπεσαν σ' αὐτές τίς ἐπιχειρήσεις, χαρίζοντας μέ τή ζωή τους περίλαμπρες νίκες καί πλούσια πεῖρα γιά πιό μεγάλες νίκες.

10)2)49

Τό ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

ΕΚΘΕΣΗ
ΓΙΑ ΤΗ ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΝΑΟΥΣΑΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΙΓΜΟ 8-18)1)49

ΔΗΜ. ΒΛΑΝΤΑ—ΝΙΚΟΥ ΣΚΟΤΙΔΑ, Ὑποστράτηγων

Ι. ΓΕΝΙΚΑ

Ὕστερα ἀπό τίς δυό ἀποτυχίες πού εἶχαν τά τμήματά μας στήν Ἔδεσσα καί στήν Ἀρδέα δημιουργήθηκε μιά ἄσχημη κατάσταση στούς μαχητές καί ἰδιαίτερα στά στελέχη. Ἕνα ποσοστό ἀπό τό σύνολο τῶν μαχητῶν μας ἀπογοητεύτηκε. Οἱ ὑπόλοιποι μαχητές μας πείσμωσαν καί ζητοῦσαν μιά μάχη, γιά μιά νίκη. Τό σοβαρό λοιπόν πρόβλημα δέν ἦταν ἡ κατάσταση τῶν μαχητῶν, ἀλλά τῶν στελεχῶν. Στελέχη ἐκφράσαν τίς ἀκόλουθες ἀπόψει: «Ὁ ἐχθρός ἔχει τέλεια ὀχύρωση καί σχέδιο πυρός». «Μέ τά μέσα πού διαθέτουμε δέν εἶναι δυνατή ἡ κατάληψη πόλεων». Ἡ ἐπιστροφή στό Βίτσι ἦταν στή σκέψη πολλῶν στελεχῶν καί μερικά στελέχη τό ἔλεγαν ἀνοιχτά. Τό στραπάτσο πού μᾶς ἔκανε ἡ διοίκηση τῆς 14ης Ταξιαρχίας, ἡ ἀποτυχία καί στην Ἀρδέα κλόνισαν σέ σημαντικό βαθμό τήν ἐμπιστοσύνη τῶν μαχητῶν πρός τά στελέχη. Ἡ κατάσταση λοιπόν ἦταν, λίγο πολύ, σοβαρή. Συνεπῶς γιά νά σπάσει αὐτή ἡ ἄσχημη κατάσταση ἦταν ἀπαραίτητη μιά ἔντονη πολιτική δουλειά, μιά γρήγορη συμπληρωματική ἐκπαίδευση. Αὐτό εἶναι ἀλήθεια πώς ἄρχισαν ἔντονα, ἄμεσως μετά τήν ἀποτυχία καί τῆς Ἀρδέας. Μά κεῖνο πού προπάντων ἦταν ἀπαραίτητο, γιά νά συνέλθουν πέρα γιά πέρα μαχητές καί στελέχη, γιά νά πιστέψουν στήν ὀρθότητα τῆς γραμμῆς καί ταχτικῆς μας ἦταν μιά νίκη σέ πόλη. Ἔτσι μπῆκε στήν ἡμερήσια διάταξη τό πρόβλημα τῆς ἐπιχείρησης στή Νάουσα.

Γιά νά δώσουμε καί νά κερδίσουμε τή μάχη τῆς Νάουσας ἔπρεπε νά λύσουμε σωστά τά παρακάτω προβλήματα. Πρῶτο: Νά βγάλουμε τ' ἀναγκαία διδάγματα, ἀπό τίς ἀποτυχίες μας στήν Ἔδεσα καί στήν Ἀρδέα. Μέ βάση αὐτά τά διδάγματα καί μέ πιό πειστική ἀνάλυση τῆς γραμμῆς καί ταχτικῆς μας, μέ ἔντονη πολιτική δουλειά, μέ συμπληρωματική ἐκπαίδευση στρατιωτική ν' ἀνορθώσουμε τό κλονισμένο ἠθικό τῶν μαχητῶν καί προπάντων ἀρκετῶν στελεχῶν, νά σκορπίσουμε τις συγχίσεις, γιά νά πιστέψουν ὅτι μποροῦμε καί πρέπει νά κερδίσουμε τή μάχη στή Νάουσα. Δεύτερο: Ἐπεξεργασία ἑνός σωστοῦ σχεδίου ἐπιχείρησης καί ἀφομοίωσή του ἀπ' ὅλα τά στελέχη καί ἰδιαίτερα τοῦ μέρους πού ἀφοροῦσε τόν κάθε διοικητή ἀπό τόν κάθε διοικητή. Τρίτο: Συγκέντρωση τῶν ἀπαραίτητων πληροφοριῶν γιά τή Νάουσα καί τις κοντινές ἐχθρικές φρουρές. Ἐξασφάλιση ἑνός καλοῦ σχεδιαγράμματος τῆς Νάουσας. Ἐξασφάλιση τοῦ ἀπαραίτητου ἀριθμοῦ καλῶν ὁδηγῶν. Τέταρτο: Να γίνει μέ μυστικότητα, μυστικοπάθεια, ταχύτητα ὁ ἐλιγμός ἀπό Καΐμα στάλιν στή Νάουσα. Πέμπτο: Ἐξασφάλιση, κάτω ἀπ' ὅλες τις συνθῆκες, μιᾶς ζωντανῆς καθοδήγησης, σ' ὅλη τή διάρκεια τῆς μάχης. Ἕχτο: Ἐξασφάλιση ἐπιδέξιου ὑποχωρητικοῦ ἐλιγμοῦ, στήν κατάλληλη στιγμή ἀπό τή Νάουσα πρός Βίτσι καί ζωντανή καθοδήγηση αὐτοῦ τοῦ ἐλιγμοῦ, κάτω ἀπό ὅλες τις συνθῆκες.

Αὐτά εἶσαν τά βασικώτερα προβλήματα πού ἔπρεπε νά λυθοῦν σωστά καί σέ σχετικά περιορισμένο χρονικό διάστημα, δηλαδή ἀπό τίς 5 ὥς τίς 11 Γενάρη πού ἄρχισε ἡ μάχη τῆς Νάουσας. Κάνοντας μιά εἰσαγωγική γενική ἐχτίμηση μποροῦμε νά ποῦμε ὅτι **βασικά**, ὅλα αὐτά τά προβλήματα λύθηκαν σωστά.

Γιά τήν ὅσο τό δυνατό καλύτερη κατανόηση τῆς μάχης τῆς Νάουσας καί τοῦ ἐλιγμοῦ θεωροῦμε ἀπαραίτητη τή μελέτη, ὄχι μόνο αὐτῆς τῆς ἔκθεσης, ἀλλά ὁλόκληρου τοῦ φάκελλου πού περιέχει: Τήν Ε.Π.Ε 320. Τίς 8 Α.Π. Τόν πίνακα τῆς δύναμής μας πού ἔδωσε τή μάχη τῆς Νάουσας. Τό συνθηματικό πίνακα. Τό Δελτίο πληροφοριῶν. Τόν πίνακα τῶν ὀχυρῶν τῆς Νάουσας. Τίς ὁδηγίες γιά τήν πορεία. Τό σχεδιάγραμμα τῆς Νάουσας. Αὐτό βέβαια ἀφορᾶ τά στελέχη πού πῆραν ὅλα αὐτά τά ὑλικά. Θεωροῦμε ὅμως ἀπαραίτητη τή δημοσίεψη ὁλόκληρου τοῦ φακέλλου, γιατι αὐτό θά βοηθήσει ὅλα τά στελέχη καί τούς ἁπλούς μαχητές μας νά μελετήσουν καλύτερα αὐτή τήν τόσο σοβαρή μάχη.

ΙΙ. Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΝΑΟΥΣΑΣ

Οἱ ἐχθρικές δυνάμεις πού πῆραν μέρος στή μάχη τῆς Νάουσας εἶσαν. Πρῶτο: Μέσα στην

πόλη. 3 λόχοι τοῦ 44 τάγματος ἐθνοφρουρᾶς, ποὺ μαζὶ μὲ τὸ μηχανισμὸ τοῦ τάγματος ὑπολογίζουμε τὴ δύναμή τους σὲ 350. Μιὰ διλοχία τοῦ 519 τάγματος πεζικοῦ τῆς 33ης ταξιαρχίας, μὲ δύναμη περίπου 250. Ὁ μηχανισμὸς τῆς 33ης ταξιαρχίας π.χ. λόχος στρατηγείου κ.λ.π. περίπου 100. Μιὰ πεδινὴ πυροβολαρχία τῶν 4 πυροβόλων, μὲ δύναμη περίπου 80 καὶ ποὺ μετὰ τὸ πάρσιμο ἀπὸ μᾶς τῶν πυροβόλων, μᾶς πολέμησε σὰν λόχος πεζικοῦ. Ἀφοῦ ὁ ἐχθρὸς εἶχε μέσα στὴν πόλη τῆς Νάουσας 7 ἀλυσοφόρα τάνκς, 21 κάριερς, 220 φορτηγὰ αὐτοκίνητα, 27 μοτοσυκλέτες, πρέπει νὰ ὑπολογίσουμε τὸ προσωπικὸ ὅλων αὐτῶν τῶν μέσων, τουλάχιστο σὲ 250, ποὺ κι' αὐτοὶ μᾶς πολέμησαν μέσα ἀπὸ τ' ἅρματα καὶ σὰν πεζικό. Ἡ ὑποδιοίκηση τῆς χωροφυλακῆς καὶ ἡ ἀσφάλεια εἶχαν 60 δύναμη, ποὺ μᾶς πολέμησαν λυσσασμένα. Ὑπῆρχαν 30 Μ.Α.Δ. μπουροσκούρηδες ποὺ κι' αὐτοὶ μᾶς πολέμησαν λυσσασμένα. Ὑπῆρχαν καὶ περίπου 520 μάυδες, ποὺ ὅμως εἶναι ζήτημα ἂν μᾶς πολέμησαν 100. Ἔτσι ἡ συνολικὴ δύναμη τοῦ ἐχθροῦ στὴ Νάουσα ἦταν περίπου 1.120, ἐκτὸς τοὺς μάυδες. Δεύτερο: Ὁ ἐχθρὸς κίνησε, γιὰ ἐνίσχυση τῆς φρουρᾶς του στὴ Νάουσα, τὶς παρακάτω δυνάμεις. Διλοχία τοῦ 556 τάγματος πεζικοῦ, τῆς 2ης ταξιαρχίας, ἀλλὰ ποὺ ὑπάγονταν τακτικὰ στὴν 32η ταξιαρχία, ἀπὸ Σκύδρα πρὸς Γαστρα—Νάουσα, δύναμης 250. Πρὸς τὴν ἴδια κατεύθυνση δυὸ λόχους φανατικῶν μάυδων, δύναμης 200. Ἀπὸ Βέρροια πρὸς Χοντροσούβλα—Παλαμάρι—Νάουσα ἔφερε διλοχία τοῦ 516 τάγματος πεζικοῦ τῆς 32ης ταξιαρχίας, δύναμης 250. Τὸ 517 τάγμα πεζικοῦ τῆς 33ης ταξιαρχίας, δύναμης 500. Τὸ 591 τάγμα πεζικοῦ τῆς 73ης ταξιαρχίας, δύναμης 550. Ἀπὸ Κοζάνη, μέσω Γραμματικοῦ Βερμίου ἔφεραν τὰ 597 καὶ 612 τάγματα πεζικοῦ τῆς 77ης ταξιαρχίας δύναμης περίπου 1.000. Διλοχία τοῦ 514 τάγματος πεζικοῦ τῆς 32ης ταξιαρχίας, ποὺ μένει μόνιμα στὴν Κουτσούφλιανη—Ντορτόπολη καὶ ποὺ εἶχε δύναμη 250. Τὴν ἄλλη διλοχία τοῦ 514 τάγματος ἀπὸ Μουχαρέμ, πλὴν δυὸ διμοιριῶν ποὺ εἶχε δύναμη 190. Σύνολο δυνάμεων ποὺ κίνησε ὁ ἐχθρός, γιὰ ἐνίσχυση τῆς φρουρᾶς του στὴ Νάουσα 3.190. Συνεπῶς ἀντιμετωπίσαμε, μέσα κι' ἔξω ἀπὸ τὴ Νάουσα σύνολο ἐχθρικῶν δυνάμεων 4.310, ἀλυσοφόρα τάνκς 7 καὶ 5 ἀπ' ἔξω, 21 κάργιερς, μιὰ πεδινὴ πυροβολαρχία μέσα στὴν πόλη, μιὰ πεδινὴ πυροβολαρχία ἀπὸ τὴν κατεύθυνση τῆς Βέρροιας, ἕνα πεδινὸ οὐλαμὸ ἀπὸ κατεύθυνση Σκύδρας. Ἕνα σμῆνος ἀεροπλάνων βρίσκονταν πάντα πάνω ἀπὸ τὸ πεδίο τῆς μάχης.

Τί ἀντιπαρατάξαμε ἐμεῖς στὸν ἐχθρό; 3 ταξιαρχίες πεζικοῦ συνολικῆς δύναμης 2.039. Τρεῖς λόχοι σαμποτέρ μὲ δύναμη 170. Μισὸ οὐλαμὸ ὀρειβατικοῦ πυροβολικοῦ μὲ δύναμη 25. Ἕνα λόχο τοῦ Βερμίου μὲ δύναμη 55. Οἱ σχηματισμοὶ τῆς Χ Μεραρχίας μὲ δύναμη 92. Σύνολο δικῶν μας δυνάμεων 2.438. Ἀπὸ ἄποψη μέσων διαθέταμε: Ἕνα ὀρειβατικὸ πυροβόλο, 2 ἀντιαρματικὰ πυροβόλα τῶν 37 χιλιοστῶν, 2 ἀντιαρματικὰ τῶν 20 χιλιοστῶν, 14 ὁμαδικοὺς ὅλμους, 14 πολυβόλα, πάντζερ, ἐκρηχτικὸ ὑλικὸ καὶ τὸν ἀτομικὸ ὁπλισμὸ τῶν μαχητῶν μας. Τὰ πυρομαχικά μας εἶσαν περιορισμένα. Στὴν πορεία τῆς μάχης χρησιμοποιήσαμε λάφυρα ποὺ πήραμε ἀπὸ τὸν ἐχθρό, ἕνα ὀλμοβόλο μὲ 250 βλήματα, ἕνα ἀλυσοφόρο τάνκς, δυὸ κάργιερς.

Ἡ κατανομὴ τῶν δυνάμεων καὶ οἱ ἀποστολὲς ἔγιναν ὅπως ἀναφέρεται στὴν Ε.Π.Ε. 320. Ἡ μάχη τῆς Νάουσας ἄρχισε στὶς 11 πρὸς 12 Γενάρη στὶς 11.15' καὶ τέλειωσε μὲ τὴν ὁλοκληρωτικὴ κατάληψη τῆς πόλης—πτώση ἐργοστασίων Λαναρᾶ στὶς 13 Γενάρη στὶς 19.30'. Μὲ πλήρη κατοχὴ ἀπὸ μᾶς ὁλόκληρης τῆς πόλης, οἱ μάχες συνεχίστηκαν ἔξω ἀπ' αὐτὴν ὡς τὶς 14 Γενάρη τὸ βράδυ. Ὁ ὑποχωρητικὸς ἑλιγμὸς ἄρχισε μὲ τάξη στὶς 18.00'.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ ΣΤΗ ΝΑΟΥΣΑ

Ποιὰ τ' ἀποτελέσματα ἀπὸ τὴ μάχη τῆς Νάουσας; Αὐτὰ εἶναι τ' ἀκόλουθα, σὲ βάρος τοῦ ἐχθροῦ. Πρῶτο: Νεκροί, μέσα κι' ἔξω ἀπὸ τὴ Νάουσα, ἐξακριβωμένοι 500. Οἱ τραυματίες ὑπολογίζονται στοὺς 700. Αἰχμάλωτοι 300 ποὺ ἀνάμεσά τους εἶναι ὁ διοικητὴς τοῦ 44 τάγματος ἐθνοφρουρᾶς ἀντισυνταγματάρχης Κοντόσης Χρῆστος, ἕνας λοχαγός, ἕνας ὑπομοίραρχος, ἕνας στρατιωτικὸς γιατρός, τρεῖς ἀνθυπολοχαγοὶ καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῶν Μ.Α.Δ. Σύνολο λοιπὸν ἀπωλειῶν 1500. Δεύτερο: Λάφυρα 4 πεδινὰ πυροβόλα, μὲ 3000 βλήματα. 7 ἀλυσοφόρα τάνκς. 21 κάργιερς. 210 αὐτοκίνητα φορτηγὰ καὶ 5 τζίπ, 27 μοτοσυκλέτες, 1 ὀλμοβόλο μὲ 250 βλήματα. 5 ὁμαδικοὶ ὅλμοι, μὲ 2.000 βλήματα, 9 καναδέζικοι ὅλμοι, μὲ 3.000 βλήματα. 15 πολυβόλα βίκερς. 110 ὁπλοπολυβόλα μπρέν. 550 ἀτομικὰ ὅπλα. 70 ἡμιαυτόματα. Περίπου 2.000.000 σφαῖρες. 15 ἀμερικάνικοι ἀσύρματοι καὶ 4 Νο 22. Γραφομηχανὲς 13. Ράδια 5. Χλαῖνες 170. Στρατιωτικὲς στολὲς 120. Ζεύγη ἄρβυλα 130. Μουλάρια εἰδικοῦ φόρτου 135. Μουλάρια κοινοῦ φόρτου 120. Ἠλεκτρογεννήτρες 2. Τηλέφωνα 33. Τηλεφωνικοὶ πίνακες 3. Πολὺ ὑγειονομικὸ ὑλικό. Πάρα πολλὰ ὑφάσματα καὶ τρόφιμα, ποὺ ἀπ' αὐτὰ ἐλάχιστα πήραμε, ἀρκετὰ μοιράσαμε στὸ λαὸ καὶ τ' ἄλλα κάηκαν στὶς ἀποθῆκες, παρὰ τὶς προσπάθειές μας, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς μάχης. Ἕνα τσουβάλι ἐπιτελικοὶ χάρτες. Τὰ ἀρχεῖα τῆς ὑποδιοίκησης χωροφυλακῆς, [illegible] ἀστυνομικοῦ τμήματος, 44 τάγματος, [illegible] ταξιαρχίας, 519 τάγματος. Τ[illegible] ηκαν κι' ἀνατινάχτηκαν [illegible] κ[illegible] ἱματισμοῦ, βενζίνας κλπ. ὅλα τὰ ἐργοστάσια γιατί ἦταν ὀχυρωμένα. [illegible]

κλάνα. Κάηκαν καί άνατινάχηκαν όλα τά ό-χυρωμένα δημόσια χτίρια καί πλουσιόσπιτα ό-πως π.χ. Δημαρχείο, τηλεγραφείο, έπαρχείο εί-ρηνοδικείο, δημόσιο ταμείο, Τράπεζα 'Αθηνών, στρατιωτικά γραφεία, διοίκηση χωροφυλακής, ά-σφάλεια, άστυνομικό τμήμα, αίθουσα Τιτάνια, βίλες Πετρίδη, Χρηστίδη, Λαναρά, 'Αγγελάκη, Πάψη, Κιλιμουρίδη, Κιτσέλη Δημοβίκη, κλπ. κλπ. 'Ανατινάχτηκαν όλες οί γέφυρες στό ποτάμι 'Αραπίτσα πού διασχίζει τήν πόλη, κα-θώς καί ή Βερροιώτικη γέφυρα. Τέταρτο. Εχτελέσαμε τούς περισσότερους προδότες βασα-νιστές τού λαού. Οί περισσότεροι χαφιέδες τής άσφάλειας αύτοχτόνησαν. Πέμπτο: 600 νέοι καί νέες άκολούθησαν τά τμήματά μας

'Από τήν πλευρά μας είχαμε τίς παρακάτω άπώλειες. Νεκροί 58. Τραυματίες 174. 'Αγνο-ούμενοι 36, πού άσφαλώς οί περισσότεροι σκο-τώθηκαν. Λιποτάχτες 4. Σύνολο 272.

III. ΕΛΙΓΜΟΣ

Κατά τόν ύποχωρητικό έλιγμό στό Βίτσι, ό έχθρός κίνησε τίς άκόλουθες δυνάμεις, γιά νά μάς φράξει τό δρόμο καί νά μάς έκμηδενί-σει. Τά 597 καί 612 τάγματα πεζικού τής 77ης Ταξιαρχίας. Τό 514 τάγμα πεζικού τής 32ης ταξιαρχίας. Αύτά τά τρία έχθρικά τάγματα προσπάθησαν νά μάς κυκλώσουν, πιάνοντας Κουτσούφλιανη—Ντορντόπολη—Δραζίλοβο- ύψ. 'Αγίας Φωτεινής, προσπαθώντας νά πιάσουν τά ύψώματα Τσίκλα—Καραούλι κλπ. 'Από Καϊ-λάρια έφερε στό χωριό Κομνηνό καί ύψ. Προζόμι τό 105 τάγμα πεζικού τής 77ης ταξι-αρχίας, γιά νά μάς κόψει τό δρόμο πρός Ράδοσι. Τό 503 καί τό 509 τάγματα πεζικού τής 22ης ταξιαρχίας, γιά νά μάς κόψουν τό δρόμο πρός Ράδοσι, προσπαθώντας νά πιάσουν τή γέφυρα Μπράμορ καί τίς γύρω θέσεις. Μετά τό πέρασμά μας άπό χωριό Κομνηνό, ό έχ-θρός μετέφερε γρήγορα τό 105 τάγμα, πού πιό πάνω άναφέρουμε, πρός Κλεισούρα γιά Δροσοπηγή, γιά νά μάς κόψει τό δρόμο πρός Γκλάβατα—Μακρυχώρι. Κίνησε, γιά τόν ίδιο σκοπό, μιά διλοχία τού 568 τάγματος πεζικού τής 87ης ταξιαρχίας, άπό Περκοπάνα πρός Τέμνι— Βρί κίνησε μιά διλοχία τού 504 τάγ-ματος πεζικού τής 22ης ταξιαρχίας, πρός Κρι-θαρένια—Νερά, γιά νά μάς κόψει τό δρόμο πρός Κούλα —Μακρυχώρι. Τό 507 τάγμα πε-ζικού τής 22ης ταξιαρχίας, πρός Φλάμπουρο γιά νά μάς κόψει τά περάσματα, πρός Τριαν-ταφυλλιά—Κούλα—Μακρυχώρι καί πρός 'Ανω 'Υδρούσα—'Ελάτεια—Δροσοπηγή—Γκλάβατα—Μακρυχώρι. 'Οταν περάσαμε τό Ράντοσι, ό έχθρός στέλνει γρήγορα άπό τήν περιοχή 'Α-νταίου τό 508 τάγμα πεζικού τής 22ης Τα-ξιαρχίας, πρός ύψώματα 'Ανω 'Υδρούσας, γιά νά μάς κόψει τά περάσματα Τριανταφυλλιά—Κούλα—Μακρυχώρι καί 'Ανω 'Υδρούσα—'Ελά-τεια—Δροσοπηγή—Γκλάβατα—Μακροχώρι. 'Ε-τσι κατά τόν ύποχωρητικό έλιγμό μας ό έχ-θρός κίνησε ένάντιά μας, γιά «έγκλωβισμό» 8 τάγματα καί 2 διλοχίες πεζικού, συνολικής δύναμης περίπου 4.500. 'Επίσης κίνησε 15 τάνκς καί άλλα θωρακισμένα, 6 πεδινά καί πάντα σμήνος άπό 6 άεροπλάνα πάνω άπό τά κεφά-λια μας.

'Απέναντι σ' αύτές τίς έχθρικές δυνάμεις, έ-μείς άντιπαρατάξαμε τήν άρχική μας δύναμη, πλήν τίς 272 άπώλειες πού είχαμε στή Νάου-σα, σύν δυό τάγματα τής 108 ταξιαρχίας ας πού έπιασαν τή γέφυρα Μπράμορ καί τά ύψώ-ματα Ράντοσι καί πού στή μετέπειτα πορεία τής φάλαγγας έπαιξαν ρόλο όπισθοφυλακής.

Κατά τή διάρκεια τού ύποχωρητικού μας έ-λιγμού δώσαμε μάχες. "Υψωμα 'Αγίου Προ-δρόμου, ύψωμα Καραούλι, δυό χιλιόμετρα Β.Δ. Ντάμνισκο, ύψ. 1056 Κουρή Καψάλα, ύψ. 431 Κράστα, ύψ. 1040 Β.Δ. άντερείσματα Δρα-ζίλοβο, ύψ. 1062 Τσίκλας, ύψ. 1066. Λεγ-κάν Τεπέ ύψ. 1058 Προζόμι. Στό δρόμο Κομνη-νό-Μεσόβουνο, μέχρι ύψ. 768. Στό δημόσιο δρόμο, άνάμεσα Πέρδικα- Φιλώτα. Στή γέφυ-ρα Μπράμορ. Στά ύψώματα Φλάμπουρου-'Ανω 'Υδρούσας-Κριθαρένια Νερά. Τά τάγματα τού έχθρού πού κινήθηκαν πρός Δροσοπηγή-Τέμνη-Βρί, άλλα στασίασαν καί άλλα δέν έφτασαν, άπό άπροθυμία άξιωματικών καί φαντάρων νά μπλεχτούν σέ μάχη.

Σ' όλες αύτές τίς μάχες, ό έχθρός είχε έ-ξακριβωμένες άπώλειες: Νεκρούς 160, τραυ-ματίες 230. Καταστρέψαμε δυό τάνκς, δυό αύ-τοκίνητα. Οί πραγματικές άπώλειες τού έχθρού είναι άσύγκριτα πιό μεγάλες.

'Από τήν πλευρά μας είχαμε τίς παρακάτω άπώλειες. Νεκροί 49. Τραυματίες 111. 'Αγνο-ούμενοι 33. Λιποτάχτες 8. Σύνολο 201. 'Επί-σης χάσαμε μερικούς αίχμαλώτους καί νεοσυ-στρατευμένους καί περί τά 60 μουλάρια.

'Εδώ πρέπει νά τονίσουμε ότι αύτές οί άπώ-λειες είναν βασικά άποτέλεσμα άπαράδεχτων άδυναμιών πού παρουσιάσαμε, κατά τόν ύπο-χωρητικό έλιγμό. Θά τίς άναφέρουμε πιό κά-τω. "Αν δέν παρουσιάζαμε αύτές τίς άδυναμίες δέν θά είχαμε αύτές τίς άπώλειες καί θά κα-ταφέρναμε στόν έχθρό άσύγκριτα πιό μεγάλες άπώλειες.

IY. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΤΗΣ ΝΙΚΗΣ ΜΑΣ ΣΤΗ ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΝΑΟΥΣΑΣ ΚΑΙ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ

'Η μάχη τής Νάουσας τέλειωσε μέ μεγάλη νίκη τών όπλων τού στρατού μας. Γιά πρώτη φορά ό στρατός μας κατόρθωσε νά καταλάβει όλοκληρωτικά μιά πόλη, καί μάλιστα γερά ό-χυρωμένη, πού τήν ύπεράσπιζαν σοβαρές έχ-θρικές δυνάμεις καί πού τίς βοήθησαν άλλες έξαιρετικά μεγάλες έχθρικές δυνάμεις. Ποιοί είναι οί παράγοντες αύτής τής μεγάλης νίκης; Κατά τή γνώμη μας οί παρακάτω:

α. Τό σχέδιο έπιχείρησης ήταν πέρα γιά πέ-

ρα σωστό καί κατανοήθηκε ἀπ' ὅλα τά στελέχη. Αὐτοῦ βρίσκεται ἡ βάση τῆς ἐπιτυχίας.

β. Τά τμήματά μας ἐνήργησαν μέ ἀποφασιστικότητα καί μαστοριά. Αὐτοῦ βρίσκεται ἕνας ἀπό τούς πιό ἀποφασιστικούς παράγοντες τῆς ἐπιτυχίας.

γ. Ἡ διοίκηση τῆς ἐπιχείρησης κρατοῦσε πάντα γερά στά χέρια της τήν κατάσταση. Ἐπενέβαινε, ἐνθάρρυνε, διόρθωνε στήν πορεία τῆς μάχης. Εἶχε μιά ἐφεδρεία στά χέρια της πού τή χρησιμοποιοῦσε σωστά.

δ. Ἡ παραπλάνηση ἔπαιξε ἀποφασιστικό ρόλο. Γιά πρώτη φορά, ἡ παραπλάνηση μπαίνει σάν βασικό συστατικό στοιχεῖο στό σχέδιο ἐπιχείρησης. Ἐδῶ πρέπει νά σημειωθεῖ ὅτι ἡ παραπλάνηση ἔγινε ἔτσι: Π ρ ῶ τ ο: Μέ δυό σοβαρές κρούσεις στήν Ἔδεσσα, πού τίς ἔκαναν δυό διλοχίες πεζικοῦ τοῦ Καϊμακτσαλάν καί πού χρησιμοποίησαν 3 ὀρειβατικά πυροβόλα μέ τά ὁποῖα ρίχτηκαν μέσα στήν πόλη τῆς Ἔδεσσας 400 βλήματα, στίς 10 πρός 11 καί στίς 11 πρός 12 Γενάρη. Δ ε ύ τ ε ρ ο: Μέ δυό γερές κρούσεις πρός Ἄγρα—Μουχαρέμ, πού ἔγιναν μέ τίς ἴδιες διλοχίες καί μ' ἕνα πυροβόλο, στίς 12 πρός 13 καί στίς 13 πρός 14 Γενάρη. Τ ρ ί τ ο: Μιά κρούση μέ τίς ἴδιες δυνάμεις, πρός Βρυτά-Παναγίτσα, πού ἔγινε στίς 14 πρός 15 Γενάρη. Ἀπ' αὐτές τίς κρούσεις εἶχε ὁ ἐχθρός σοβαρές ἀπώλειες καί παραπλανήθηκε ὡς πρός τίς προθέσεις μας.

ε. Στελέχη καί μαχητές πίστεψαν ὅτι θά πετυχαίναμε. Πίστεψαν πώς ὁ ἐχθρός δέν ἦταν σέ θέση νά μᾶς βάλει σέ κίνδυνο ἀπό τίς ἐνισχύσεις πού μποροῦσε νά ἔφερνε γιά βοήθεια τῆς ἐχθρικῆς φρουρᾶς τῆς Νάουσας καί γιά νά μᾶς κόψει τό δρόμο τοῦ ὑποχωρητικοῦ ἑλιγμοῦ μας. Πίστεψαν πώς ἐπιστροφή στό Βίτσι, μέ τρεῖς ἀποτυχίες θά τούς χρεωκοποῦσε σάν στελέχη στή συνείδηση τῶν μαχητῶν καί θά δημιουργοῦνταν σοβαρή κατάσταση μέσα στούς μαχητές.

Αὐτοί εἶσαν οἱ βασικοί παράγοντες τῆς μεγάλης νίκης μας στή Νάουσα. Ὅμως, ἡ μάχη στή Νάουσα παρουσίασε καί πολλές ἀδυναμίες. Ἀναφέρουμε τίς πιό βασικές. Π ρ ῶ τ ο: Ἡ μεγαλύτερη ἀδυναμία μας ἦταν ἡ μικρή στρατολογία πού κάναμε. Ποῦ ὀφείλεται αὐτή ἡ ἐξαιρετικά μικρή στρατολογία; Αὐτή ὀφείλεται στό ὅτι δέν ὀργανώσαμε τά συνεργεία στρατολογίας πρίν ξεκινήσουμε ἀπό τήν Ὄρμα, θά διαθέσαμε τόν ἀπαιτούμενο ἀριθμό μαχητῶν καί στελεχῶν δέν κατατοπίσαμε καί κείνους πού δώσαμε καί ὁ ἔλεγχός μας σ' αὐτούς ἦταν ἀνεπαρκής. Μά καί οἱ συναγωνιστές πού διατέθηκαν σ' αὐτή τήν τόσο σοβαρή δουλειά, ἀντί νά βροῦν τρόπους νά ἐκπληρώσουν τήν ἀποστολή τους, ἔκαναν τυπικές ἐπισκέψεις, ἐπηρεάστηκαν ἀπό τίς ρεβεράντσες καί τά κεράσματα πού τούς ἔκαναν οἱ γυναικοῦλες. Δ ε ύ τ ε ρ ο: Παρουσιάστηκαν περιπτώσεις κλονισμῶν. Π.χ. Ἐπειδή δέν εἶχε πέσει τό νοσοκομεῖο δημιουργήθηκε ἡ ἐντύπωση στή διοίκηση τῆς ἐπιχείρησης, πώς πρέπει νά θεωρηθεῖ τελειωμένη ἡ ἐπιχείρηση. Ζητήθηκε ἀπό τή 13η ταξιαρχία ἐπέμβαση ἐφεδρείας, χωρίς νά ὑπάρχει πραγματικός λόγος νά δοθεῖ καί γι' αὐτό δέν δόθηκε. Ἀργήσαμε νά μπάσουμε τό πυροβόλο στήν πόλη γιά ἄμεση βολή καί ὅταν μπῆκε δέ χρησιμοποιήθηκε μέσως. Τ ρ ί τ ο: Ἔγιναν ἀντιλαϊκές πράξεις ἔστω καί σέ περιορισμένη κλίμακα πού μᾶς ἔβλαψαν πολιτικά. Τ έ τ α ρ τ ο: Ἀφήσαμε 60 τραυματίες μπρός στή Νάουσα μέ τή μικρή φρουρά τους, στό σταθμό ἐπίδεσης τῆς 103 ταξιαρχίας καί ἡ διοίκησή της, καθώς καί ἡ ὑγειονομική ὑπηρεσία τῆς διοίκησης τῆς ἐπιχείρησης τό ἀντιλήφθηκε μετά ἀπό 24 ὧρες. Τούς σώσαμε ὅλους. Τό γεγονός ὅμως εἶναι ὅτι τούς ξεχάσαμε. Κι' αὐτό ἀποτελεῖ ἕνα μελανό σημάδι τῆς μάχης τῆς Νάουσας. Π έ μ π τ ο: Δέν πάρθηκαν μέτρα διάσωσης, γιά χρησιμοποίηση τῶν 4 πεδινῶν πυροβόλων πού πήραμε ἀπ' τόν ἐχθρό. Ἀντίθετα τά κατάστρεψαν οἱ δικοί μας, ἀπό ἀδικαιολόγητο φόβο μή μᾶς τά ξαναπάρει ὁ ἐχθρός. Δέν πάρθηκαν μέτρα γιά νά μήν καταστραφεῖ ὁ ἐχθρικός ὁπλισμός καί πυρομαχικά πού ἔπεσαν στά χέρια μας. Ἄν δέν γίνονταν αὐτά, ἐμεῖς μπορούσαμε νά πολεμήσουμε ἀκόμα στή Νάουσα. Εἶναι γνωστό πώς μείναμε μέ λιγώτερο ἀπό τά πυρομαχικά ἀσφάλειας. Ἕ κ τ ο: Μιά πολύ ἀδύνατη πλευρά τῆς δουλειᾶς μας ἦταν ἡ ἐπιμελητεία. Ὑπῆρχαν τόσες καί τέτοιες ποσότητες τροφίμων, ὑφασμάτων κλπ. ἀρκετές νά φάνε, νά ντυθοῦν οἱ μαχητές μας, νά μοιράσουμε ἀκόμα πιό πολλά στό λαό καί νά πάρουμε μεγάλες ποσότητες. Ἀντί νά γίνει αὐτό, δέν τράφηκαν καλά οἱ μαχητές μας καί ἐπιστρέψαμε σχεδόν μ' ἄδειανά τά χέρια. Οἱ ἐπιμελητές μας ἔδειξαν πλήρη ἀνικανότητα.

Υ. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ ΤΟΥ ΕΛΙΓΜΟΥ ΚΑΙ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ.

Ὁ ἑλιγμός ἀπό Ὄρμα πρός Νάουσα καί ἀπ' ἐκεῖ στό Βίτσι ἀποτελεῖ ἀναμφισβήτητα μιά μεγάλη νίκη. Αὐτό φαίνεται καθαρά ἄν πάρει κανείς ὑπόψη του: Τό πέρασμα ἀπό Κερασιές πρός Βέρμιο, ἀνάμεσα ἀπό κοντινές σοβαρές ἐχθρικές δυνάμεις καί πού εἰδικά στοῦ Στρεβοῦ Ρέμα καί στόν ποταμό Βόδα ἀντικειμενικά βρισκόμασταν μέσα σέ ἐχθρικό κλοιό. Τίς δυνάμεις πού κίνησε ὁ ἐχθρός γιά νά χτυπήσει τή φάλαγγά μας. Ποιοί ἦταν οἱ παράγοντες τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ἑλιγμοῦ; Κατά τή γνώμη μας, οἱ παρακάτω.

α) Ἡ κίνηση, ἀπό Ὄρμα πρός Κερασιές ἕνα ἅλμα, ἀπό Κερασιές πρός Ἀλγέρ-Τσαρλίκ Βερμίου δεύτερο ἅλμα, ἀπό Ἀλγέρ Τσαρλίκ πρός Νάουσα τρίτο ἅλμα, ἔγινε μέ μυστικότητα, ἀθόρυβα, μέ ταχύτητα, μέ ὅλα τά μέσα τῆς παλ-

γιοφύλαξης, έμπροσθοφυλακής καί όπισθοφυλακής. Άπό τήν άρχή ώς τό τέλος, γιά κάθε άλμα έβγαινε διαταγή συγκεκριμένη. Βλέπε τίς 8 Α.Π. πού είναι σχετικές μ' αύτή τή δουλειά.

β) Πρίν άπό κάθε άλμα γίνονταν σοβαρή πολιτική δουλειά. Αύτή έπαιξε άποφασιστικό ρόλο γιά τήν έπιτυχία όλου τοῦ έλιγμοῦ.

γ) Ή παραπλάνηση τοῦ έχθροῦ μπῆκε αύτή τή φορά σάν βασικό στοιχεῖο τῆς έπιτυχίας τοῦ έλιγμοῦ. Σ' άλλο μέρος άναφέρουμε όλες τίς παραπλανητικές πράξεις πού κάναμε.

δ) Ή νίκη τῆς Νάουσας έδωσε άπέραντη άντοχή στούς μαχητές μας. Άπό τίς 8 ώς τίς 18 τοῦ Γενάρη οί μαχητές καί τά στελέχη μας βάδιζαν καί μάχονταν. Ούσιαστικά δέν κοιμήθηκαν, γιατί καί όταν δέ βάδιζαν καί δέ μάχονταν έμεναν πάνω στά χιόνια, χωρίς φωτιά γιατί άντιμετωπίζαμε πάντα άεροπορία. Κεῖνο πού τούς έδινε άκατάβλητη άντοχή ήταν ή νίκη τῆς Νάουσας. Σ' αύτές τίς πορεῖες οί μαχητές μας πραγματικά έσπασαν κάθε ρεκόρ άντοχῆς. Άϋπνοι, χωρίς άνάπαυση έκαναν χωρίς στάση 15 ώρες πορεία σέ κάθε άλμα.

Ό έλιγμός όμως παρουσίασε καί πολλές άδυναμίες. Θά άναφέρουμε τίς πιό μεγάλες. Π ρ ῶ τ ο. Είναι άλήθεια ότι σ' αύτόν τόν έλιγμό κάτι έκανε τό μηχανικό μας. Έφτιασε π.χ. μιά περίφημη γέφυρα στόν ποταμό Βόδα, πού τή μόνταρε σέ μισή ώρα καί άπό πάνω της πέρασε μέ ταχύτητα όλη ή φάλαγγα μαζί μέ τά μεταγωγικά. Έπιδιόρθωσε σέ κάμποσα μέρη τούς δρόμους καί έκανε άκόμα μερικές γεφυρώσεις. Όμως δέν έγινε ότι έπρεπε καί ότι μποροῦσε νά γίνει. Παραδείγματα. Άπό Κερασιές ώς ύψώματα Κερασιᾶς έπρεπε νά γίνει διόρθωση στό δρόμο σέ 4 σημεῖα. Ή δουλειά πού χρειάζονταν σέ κάθε σημεῖο δέν ήταν καί περισσότερο άπό μισῆς ώρας γιά 5 άνθρώπους. Δέν έγινε αύτό καί ή φάλαγγα καθυστέρησε κάπου 3 ώρες. Ή γεφύρωση ένός μικρότερου ποταμοῦ στόν κάμπο τῶν Καϊλαρίων ήταν γελοία, γιατί προετοιμάστηκε ή γεφυροσκευή τήν τελευταία στιγμή. Έτσι έκεῖ καθυστέρησε τό πέρασμα τῆς φάλαγγας περίπου δυό ώρες. Δ ε ύ τ ε ρ ο. Ή έμπροσθοφυλακή πού όρίστηκε γιά νά πιάσει τά ύψώματα Κερασιᾶς κατά τό δεύτερο άλμα άδικαιολόγητα καθυστέρησε. Έτσι έφτασε έκεῖ λίγα λεπτά μετά τήν άφιξη έχθρικῆς διλοχίας καί έπιασε τά ύψώματα πρίν νά έδραιωθεῖ ό έχθρός. Άν αύτή ή έχθρική δύναμη πρόφταινε νά έδραιωθεῖ σ' αύτά τά ύψώματα θά παθαίναμε μεγάλη ζημιά γιατί άντικειμενικά θά βρισκόμασταν άπό παντοῦ κυκλωμένοι. Τ ρ ί τ ο. Ένῶ ή διοίκηση τῆς έπιχείρησης ήξαιρε τίς κινήσεις τῆς 77 έχθρικῆς Ταξιαρχίας πρός Βέρμιο, ένῶ είχε τό χρόνο καί τίς δυνάμεις νά πιάσει έγκαιρα τό Δραξίλοβο, τό όχυρωμένο τοῦ Μεταξᾶ, τά ύψώματα Άγ. Φωτεινῆς, τό ύψωμα Τσίκλα κλπ δέν τά έπιασε. Έτσι μερικά άπ' αύτά τά έπιασε ό έχθρός. Δημιουργήθηκε σύγχιση καί καθυστέρηση τῆς φάλαγγας στό Μεγάλο Ρέμα καί άν σβέλτα μερικοί λόχοι μέ έλαφρό όπλισμό δέν έπιαναν μερικά βασικά ύψώματα πιό μπροστά άπ' τόν έχθρό, ολόκληρη ή φάλαγγα θά έμπαινε σέ μεγάλο κίνδυνο. Έδῶ είχαμε καί μερικές άπώλειες τζάμπα. Τ έ τ α ρ τ ο. Όταν φτάσαμε στό Μεσόβουνο, ή 103 Ταξιαρχία άργησε νά πάρει τή διάταξη πού διατάξαμε. Έτσι ό έχθρός έπιασε μέ τό 105 τάγμα τό χωριό Κομνηνό καί ύψοδείχτη Προζέρι, πού άπ' έκεῖ έπρεπε νά περάσει ή φάλαγγα. Έτσι είχαμε έκεῖ κάμποσες έντελῶς άδικαιολόγητες άπώλειες, καθυστέρησε ή κίνηση τῆς φάλαγγας, ένῶ άν είχαμε πάρει έγκαιρα τή διάταξη θά καταστρέφαμε τό 105 έχθρικό τάγμα καί τά περισσότερα άπό τά 8 έχθρικά τάνκς. Τό χειρότερο ήταν ότι καθυστέρησε ή κίνηση τῆς φάλαγγας 3 1)2 ώρες, χάσαμε καί 1 1)2 ώρα άπό τόν κύκλο τοῦ νυχτερινοῦ δρομολόγιου πού έπρεπε νά κινούμε καί έτσι ξημερώθηκε ή ούρά τῆς φάλαγγας στή γέφυρα Μπράτορ μέσα στόν κάμπο, πού αύτό μᾶς στοίχισε άπώλειες άπό τήν έχθρική άεροπορία κλπ. Άκόμα είχαμε τήν κακή συνέπεια νά τήν προφτάσουμε νά πάρουμε τή διάταξη πού έπρεπε στό Φλάμπουρο—Άνω Ύδρουσα—Κρύα Νερά, κι έτσι ή περιπέτεια καί οί άπώλειες συνέχισαν καί τήν άλλη μέρα. Π έ μ π τ ο. Παρ' όλο πού άργήσαμε νά φτάσουμε στό Φλάμπουρο, γιά τούς λόγους πού άναφέραμε, μπορούσαμε νά πάρουμε πιό γρήγορα τή διάταξη πού έπρεπε, νά κάνουμε σοβαρές ζημιές στόν έχθρό καί ν' άποφύγουμε άδικαιολόγητες ζημιές. Άπ' αύτή τή βραδύτητα καί άνεξάρτητα άπό τά προηγούμενα τοῦ Μεσόβουνου, ή κίνηση τῆς φάλαγγας άπό Φλάμπουρο πρός Μακροχώρι καθυστέρησε 6 ώρες, μέ συνέπειες έτι πλέον ταλαιπωρίες καί άπώλειες. Μποροῦμε νά ποῦμε ότι τουλάχιστον τά 3)4 τῶν άπωλειῶν πού είχαμε στόν έλιγμό, οί άπώλειες αίχμαλώτων, νοσοκομειακά μεταφερομένων, ζώων, έφοδίων προέρχονται άπό τίς άδυναμίες πού άναφέραμε. Συνεπῶς ήσαν τελείως άδικαιολόγητες. Άν δέν έκδηλώνονταν τίς παραπάνω άπαράδεκτες άδυναμίες ό έχθρός θά είχε κατά τόν έλιγμό μας τουλάχιστον διπλάσιες άπώλειες. Έ κ τ ο. Τά μέτρα τῆς ένεργητικῆς άεράμυνας ήσαν μηδαμινά. Γι' αύτό ή άεροπορία κατάφερε νά μᾶς κάνει σοβαρή ζημιά, χωρίς νά τῆς κάνουμε ζημιά.

Κατά τόν έλιγμό οί άδυναμίες βασικά ήσαν άδυναμίες στελεχῶν [illegible] καί τῆς διοίκησης τῆς Χ [illegible]: Ύπερβολική κόπωση [illegible] ψη έλέγχου, άποχώ[illegible] ση τῶν διαταγῶν. [illegible] τό προέρχονται οί ζημ[illegible] στή τραυματιῶν τῆς 103 [illegible]

Νάουσα πού σώθηκαν χάρη στήν ατολμία τοῦ ἐχθροῦ, στόν ἡρωϊσμό τῆς μικρῆς φρουρᾶς τους πού κι' αὐτή ξεχώρισε καί καί χάρη στά μέτρα πού πήραμε μόλις τό μάθαμε καί στήν πολύτιμη βοήθεια τῶν δυνάμεων τοῦ Βερμίου καί τοῦ Π.Ω. τῆς Νάουσας. Ὅμως παρά αὐτές τις ἀπαράδεχτες ἀδυναμίες ὁ ἐλιγμός ἀποτελεῖ μεγάλη νίκη μας.

YI. — ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ — ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Ἡ νίκη στή Νάουσα, ἡ νίκη στόν ἐλιγμό μᾶς δίνουν πολλά συμπεράσματα, πλούσια διδάγματα. Θά ἀναφέρουμε τά πιό σοβαρά. Αὐτά κατά τή γνώμη μας εἶναι τά παρακάτω.

1. Παρά τήν ἱκανότητα πού ἐπέδειξαν τά στελέχη μας, παρά τήν ἐφευρετικότητα πού ἐπέδειξαν πολλοί μαχητές μας, ὅμως εἶναι καταφάνερη ἡ σοβαρή διοικητική καί τεχνική ἀνεπάρκεια τῶν στελεχῶν μας, ἡ ἐλαττωματική ἐκπαίδευση τῶν μαχητῶν μας, ἡ ἔλλειψη τῆς ἀπαιτούμενης πείρας ἀπό στελέχη καί μαχητές, γιά ἀγώνα σέ κατοικημένο χωριό ὀχυρωμένο στόχο. Αὐτά βέβαια δέν παρουσιάζονται ἰσόβαθμα σ' ὅλες τις Ταξιαρχίες πού πήραν μέρος στή μάχη τῆς Νάουσας. Ἡ διαφορά μας εἶναι φανερή, ὅταν συγκρίνουμε τήν 18η μέ τήν 103 Ταξιαρχία. Ἡ 18η Ταξ. κατέλαβε τό μεγαλύτερο κομμάτι τῆς πόλης, με τά πιό πολλά ὀχυρά. Καί ὅμως εἶχε 13 νεκρούς, 28 τραυματίες, δηλαδή τό 15ο)ο τοῦ συνόλου τῶν ἀπωλειῶν μας στή Νάουσα. Ἡ 103 Ταξιαρχία εἶχε στή μάχη τῆς Νάουσας 32 νεκρούς, 120 τραυματίες, 34 ἀγνοουμένους, 4 λιποτάχτες, δηλαδή σχεδόν τό 70ο)ο τοῦ συνόλου τῶν ἀπωλειῶν μας στή Νάουσα. Βέβαια, δέν παραγνωρίζουμε ὅτι ἡ 103 Ταξιαρχία ἔδωσε καί μάχες μέ τίς ἐχθρικές δυνάμεις πού ἦρθαν ἀπό Βέρροια πρός Νάουσα καί τίς ἀνέτρεψε προξενώντας τους σοβαρές ἀπώλειες. Ὅμως σ' αὐτές τίς μάχες οἱ ἀπώλειές της ἦσαν λίγες. Βασικά τίς ἀπώλειες τις εἶχε στήν πόλη. Ἐδῶ λοιπόν ἡ διαφορά εἶναι φανερή ἀνάμεσα στίς δυό Ταξιαρχίες τόσο ἀπό τήν πλευρά τῶν στελεχῶν, ὅσο καί ἀπό τήν πλευρά τῶν μαχητῶν. Ποιοί εἶναι οἱ παράγοντες τῆς ὑπεροχῆς τῆς 18ης Ταξιαρχίας; Αναμφισβήτητα οἱ μάχες πού εἶχε δώσει προηγούμενα στα Καϊμάρια, στή Σιάτιστα, στήν Κράστιρα, στή Νάουσα κ.λ.π. Αὐτές οἱ μάχες ἀποτέλεσαν τό μεγάλο σχολειό τῆς 18ης Ταξιαρχίας. Συμπέρασμα. Ἐκτός ἀπό τίς ἀσκήσεις, **κεῖνο πού βασικά θά φέρει ποιοτική ἀλλαγή σέ στελέχη καί μαχητές εἶναι οἱ μάχες σέ πόλεις, ἡ λεπτομερειακή μελέτη τῆς πείρας ἀπό τήν κάθε τέτοια μάχη, ἡ ἄσκηση μετά μέ βάση αὐτή τήν πείρα.**

2. Ὁ πόλεμος σέ ὀχυρωμένους, κατοικημένους στόχους ἐκτός ἀπό τήν τόλμη, ταχύτητα, ἀπαιτεῖ ἐπαναστατική πονηριά, δεξιοτεχνία, περίσκεψη, σωστό συνδυασμό ὅλων τῶν μέσων. Ἄς δοῦμε αὐτά τά ζητήματα, κάτω ἀπό τό φῶς τῆς πείρας τῆς Νάουσας. **Πρῶτο**. Στή μάχη τῆς Νάουσας, ταυτόχρονα μέ τή θυελλώδικη ἐπίθεση κατά τῶν ὀχυρῶν καί ὀχυρωμένων γερά ὑψωμάτων Ἅγιος Θεολόγος, Ἀηλιᾶς, ὅρμησαν μέσα στήν πόλη τά καθορισμένα τμήματα. Εἶναι χαρακτηριστική ἡ τόλμη, ὁρμητικότητα τῶν μαχητῶν καί στελεχῶν μας καί ἀπό τήν ἀστραπιαία κατάληψη τῶν τεσσάρων πεδινῶν προμαχώνων, πού μόλις πρόφθασαν καί ἔρριξαν δυό βλήματα. Τό πιό μεγάλο ἐξωτερικό ὀχυρό Ἅγιος Θεολόγος ἔπεσε σέ 15 λεπτά. Νά τί πάει νά πεῖ τόλμη, ταχύτητα.

Δεύτερο: Γιά τήν ἐπαναστατική πονηριά πολλά μπορεῖ νά πεῖ κάθε μαχητής. Ὑπάρχουν περιπτώσεις πού γιά νά πάρουν ἕνα ὀχυρό μέσα στήν πόλη, ἀνέβηκε δικός μας σύντροφος διπλανοῦ σπιτιοῦ καί κατάνησε πάνω στό ὀχυρό δέσμη νάρκες καί τό ἐξόντωσε. Ὑπάρχουν πολλές περιπτώσεις πού γιά νά ξεκάνουν ἕνα ἐχθρικό ὀχυρό, χωρίς δικές μας ἀπώλειες τρύπησαν σύνολα 5-6 σπίτια ὥσπου νά φθάσουν στήν πλάτη τοῦ δοσμένου ὀχυροῦ, ἀπ' ὅπου τό ἐξόντωσαν. **Τρίτο**: Γιά τήν περίσκεψη, ὑπάρχουν πολλά παραδείγματα. Τό νοσοκομεῖο δέν ἔπεφτε παρά τίς ἐπιθέσεις καί τά μέσα μας. Κι' ὅμως τό κατέλαβε μιά μόνο ὁμάδα σαμποτέρ τῆς 103ης ταξιαρχίας, ἀφοῦ δοκίμασε μέσω τῶν πυρῶν τῆς τό ἀμυντικό του σύστημα, βρῆκε τήν ἀδύνατη του πλευρά καί τό κατέλαβε χωρίς ἀπώλειες. Δέν παραγνωρίζουμε ὅτι τό τάγμα πού ἐνεργοῦσε κατά τοῦ νοσοκομείου εἶχε προκαλέσει σοβαρές ἀπώλειες στή φρουρά του καί πού αὐτό διευκόλυνε τούς σαμποτέρ. Ὑπῆρχαν πολυβολεῖα πού ἔβαζαν πρός πολλές κατευθύνσεις. Μερικά ἦσαν δίπατα καί εἶχαν παραπάνω ἀπό ἕνα πολυβόλο. Ὑπῆρχαν στή Νάουσα στελέχη μας πού δέν ἔριχναν ἀσυλλόγιστα τούς μαχητές πάνω σ' αὐτά τά πολυβολεῖα. Μιά μέθοδος πού χρησιμοποιήθηκε ἦταν τούτη δῶ. Ἔπιαναν διπλανά σπίτια τρυπώντας πολλά γιά νά φθάσουν ἐκεῖ πού ἤθελαν. Τοποθετοῦσαν ὅπλα πού ἔβαζαν στίς θυρίδες περίπου τῶν πολυβολείων καί ἀπογύμνωναν τό προσωπικό τους εἴτε νά μή βάζει εἴτε νά βάζει πρός τήν κατεύθυνση τῶν ὅπλων μας. Ἔτσι δίνονταν ἡ δυνατότητα σ' ἕνα δυό μαχητές μας νά πλησιάσουν τό δοσμένο ἐχθρικό πολυβολεῖο ἕρποντας καί νά τό ξεκάνουν μέ χειροβομβίδες. **Τέταρτο**: Στή μάχη τῆς Νάουσας, περισσότερο ἀπό κάθε ἄλλη, ἔγινε ἕνας σωστός συνδυασμός ὅλων τῶν ὅπλων μας καί κείνων πού πήραμε ἀπό τόν ἐχθρό. ... τά ὅπλα μας χρησιμοποιήθηκαν ... Ἀτομικά τουφέκια, χειροβομβίδες, ... ἐκρηκτικά, ἀντιαρματικές φιάλες, ... κά περιβόλια, τό ὀρειβατικό πυροβολικό, ... ἄμεση βολή, φωτιά, τά τάνκς ...

πό τόν έχθρό. Εἴχαμε περιπτώσεις πού όλα αὐτά μαζί χρησιμοποιήθηκαν σ' ἕνα ἐχθρικό στόχο. Ἡ μάχη τῆς Νάουσας ἀπόδειξε ὅτι τά μέσα μας εἶναι παραπάνω ἀπό ἀρκετά, ἄν τά χρησιμοποιοῦμε όλα σέ ἀριστοτεχνικό συνδυασμό.

3. Ἡ ταχύτητα στή διείσδυση σέ μιά πόλη εἶναι ἀπαραίτητη, ἀλλά πρέπει νά συνοδεύεται ἀπό ἐξαιρετική προσοχή. Δέν ὑπάρχει πουθενά ἀλλοῦ ὁ κίνδυνος τῆς κύκλωσης τῆς σφήνας πού δημιουργεῖς, ὅσο σέ μιά πόλη. Γι' αὐτό τά τμήματα πού διεισδύουν πρέπει νά εἶναι κλιμακωμένα. Τό πρῶτο κλιμάκιο πάει κατευθείαν στόν κύριο στόχο, χωρίς νά ἀπασχολεῖται μέ τό ξεκαθάρισμα τῶν μικροαντιστάσεων πού ὑπάρχουν. Τό δεύτερο κλιμάκιο ξεκαθαρίζει προχωρώντας ταυτόχρονα τίς μικροαντιστάσεις, φτιάνει στηρίγματα, φτιάνει ὁδοφράγματα. Τό τρίτο κλιμάκιο ἀποτελεῖ ἐφεδρεία, πού ὅπως προχωρεῖ ἡ σφήνα μας προχωρεῖ κι' αὐτό καί καταλαμβάνει τά στηρίγματα πού φτιάνει τό δεύτερο κλιμάκιο. Τό τρίτο κλιμάκιο ἔχει ἀκόμα τήν ἀποστολή νά ἐρευνᾶ τά σπίτια τοῦ χώρου πού λευθερώνουμε, γιατί μπορεῖ ὁ ἐχθρός νά ἀφήνει κρυμμένους ἄνδρες του, πού στήν κατάλληλη στιγμή βάζουν τά τμήματά μας ἀπό τά πλευρά καί τά νῶτα. Ἔτσι δημιουργεῖται σύγχιση σέ μᾶς καί βοηθιέται ἐξαιρετικά μιά ἐχθρική ἀντεπίθεση. Ἀκόμα πρέπει νά τονίσουμε ἐδῶ ὅτι εἶναι ἐντελῶς ἀπαραίτητη στήν προέλασή μας σέ πόλη, ἡ γερή ἀναγνώριση τοῦ κάθε στόχου. Αὐτό βέβαια πρέπει νά γίνεται μέ σβελτάδα. Ὅμως πρέπει νά ὑπογραμμίσουμε ὅτι χωρίς αὐτή τή λεπτομερειακή ἀναγνώριση κάθε ἐχθρικοῦ στόχου θά δίνεις αἷμα, θά σπᾶς τά μοῦτρα σου, ὥσπου νά βρεῖς τό ἀδύνατο σημεῖο τοῦ δοσμένου στόχου. Αὐτό πάθαμε πολλές φορές στή Νάουσα.

4. Βασικό ζήτημα στήν ταχτική μας στή μάχη σέ μιά πόλη εἶναι ἡ ἀπομόνωση ὁρισμένων στόχων γιά τό ξεκαθάρισμα ἄλλων. Μέ ὁδοφράγματα, μέ στηρίγματα σέ ἐπίκαιρα σημεῖα ἀπομονώνουμε τούς δοσμένους στόχους. Αὐτό τό ζήτημα εἶναι ἐξαιρετικά σοβαρό. Συνήθως σέ μιά πόλη ὑπάρχει πυκνότητα ἐχθρικῶν στόχων πού ὁ ἕνας ὑποστηρίζει τόν ἄλλο. Νά τούς ξεκάνεις ὅλους μονομιᾶς καί ἀδύνατο εἶναι καί πολυδάπανο σέ αἷμα. Νά ἀγνοήσεις μερικούς δέν εἶναι δυνατό. Ἐδῶ χρειάζεται ἀπομόνωση μερικῶν, γιά ἐξουδετέρωση ἄλλων. Φυσικά αὐτό ἀπαιτεῖ ἱκανότητα τοῦ δοσμένου ἡγήτορα νά ἐκτιμήσει σωστά τή σημασία κάθε στόχου, γιά νά δεῖ ποιούς θά ἀπομονώσει καί ποιούς σέ πρώτη γραμμή θά ἐξοντώσει. Σά συμπέρασμα ἀπ' όλα αὐτά μποροῦμε νά ποῦμε καί τοῦτο πού βγῆκε ἀπό τήν πεῖρα τῆς Νάουσας καί πού πρέπει νά ἀποτελεῖ ἀξίωμα. Ἡ **σέ βάθος καί κοντά στόν ἐχθρό δημιουργία στηριγμάτων μας ἐνάντια στίς ἐφεδρεῖες τοῦ ἐχθροῦ, σέ πεζικό καί μηχανοκίνητα ἀποτελεῖ ἕνα ἀπό τούς πιό ἀποφασιστικούς συντελεστές τῆς νίκης.**

5. Ἡ μάχη τῆς Νάουσας ἀπόδειξε ὅτι εἶναι ἀπαραίτητο νά ξέρουν ὅλοι οἱ μαχητές τοῦ πεζικοῦ στοιχειώδικη χρήση τῶν ἐκρηκτικῶν π.χ. ναρκοθέτηση, ἀφοπλισμό ναρκῶν, παγιδευμένων χειροβομβίδων, χρήση τῶν τυποποιημένων κλπ. Ἐπίσης ὅλοι οἱ μαχητές πεζικοῦ πρέπει νά ἀποχτήσουν πρακτικά στοιχειώδικες γνώσεις γιά νά φκιάνουν ὁδοφράγματα. Ἀκόμα ἡ πεῖρα τῆς Νάουσας ἀπόδειξε ὅτι οἱ μονάδες σαμποτέρ δέν εἶναι σωστό νά δροῦν σάν τέτοιες μέσα στήν πόλη. Ἡ πιό σωστή χρησιμοποίησή τους εἶναι νά δώσουμε σέ κάθε λόχο πεζικοῦ, πού δρᾶ μέσα στήν πόλη ἀπό μιά ὁμάδα σαμποτέρ. Κάθε τέτοια ὁμάδα δέν πρέπει νά χρησιμοποιεῖται σάν πεζικό, οὔτε νά τήν κομματιάζουμε. Αὐτό πρέπει νά μπεῖ κατηγορηματικά, γιατί συνήθως χρησιμοποιοῦνται τέτοιοι σαμποτέρ σάν ἀκροβολιστές μέ τό ντουφέκι. Κάθε τέτοια ὁμάδα σαμποτέρ, διαθέτοντας τήν ἀπαιτούμενη πεῖρα μπορεῖ νά κάνει ἀνατινάξεις, να κοθετήσεις στά ὁδοφράγματα πού φκιάνουμε, ἀφοπλισμό ναρκοπεδίων κλπ. Τά τμήματα σαμποτέρ πού χρησιμοποιοῦνται ἔξω ἀπό τήν πόλη, δέν πρέπει νά χωρίζονται σέ ὁμάδες πού θά διατίθενται ταχτικά στούς λόχους πεζικοῦ πού ἔχουν ἀποστολή πλαγιοφύλαξης. Αὐτά τά τμήματα σαμποτέρ πρέπει νά δροῦν σάν ὀργανικά τμήματα, γιά ναρκοθετήσεις τῶν ἁμαξόδρομων πού ἀποτελοῦν ἄξονες κίνησης τῶν ἐχθρικῶν φαλάγγων πού θάρθουν γιά ἐνίσχυση τῆς φρουρᾶς τῆς δοσμένης πόλης, γιά ναρκοθέτηση κείνων τῶν σημείων πού ἀναγκαστικά θά ἀναπτυχθοῦν οἱ ἐχθρικές ἐνισχύσεις πεζικοῦ, γιά ἐνέδρες κοντά στά τέτοια ναρκοπέδια, τόσο στούς ἁμαξόδρομους, ὅσο καί σέ κεῖνα πού κάναμε στά σημεῖα πού θά ἀναπτυχθεῖ τό ἐχθρικό πεζικό. Τά τέτοια τμήματα σαμποτέρ πρέπει ἀπαραίτητα νά ὑπάγονται ταχτικά κατά τή διάρκεια τῆς μάχης στή δοσμένη πόλη στά τμήματα πεζικοῦ πού ἀποτελοῦν τίς πλαγιοφυλάξεις μας. Πρέπει καί δῶ νά τονίσουμε ὅτι ὁ διοικητής πεζικοῦ πλαγιοφύλαξης, πού σ' αὐτόν ὑπάγεται ταχτικά ἕνα τέτοιο τμήμα σαμποτέρ, δέν ἔχει τό δικαίωμα νά τό χρησιμοποιεῖ σάν τμήμα πεζικοῦ. Τά τμήματα σαμποτέρ ἀποτελοῦν ἐπίλεκτους σχηματισμούς, μέ εἰδική ἀποστολή. Ἡ ἐκπαίδευσή τους εἶναι λίγο πολύ μακρόχρονη ὄχι τόσο ἀπό τήν πλευρά τῆς σχολικῆς ἐκπαίδευσης, ἀλλά τῆς πείρας πάνω στό πεδίο τῆς σαμποταριστικῆς πάλης. Οἱ ἀπώλειες σαμποτέρ λοιπόν εἶναι ἐξαιρετικά δυσαναπλήρωτες. Ἔτσι δέ σκέφτονται συνήθως οἱ διοικητές πεζικοῦ. Ἐδῶ ἀκόμα πρέπει νά τονίσουμε ὅτι στούς διοικητές πεζικοῦ μας ὑπάρχει πολύ στε-

νοκεφαλιά στά ζητήματα ταχτικής ὑπαγωγῆς γενικά τμημάτων μας σ' αὐτούς καί εἰδικά σαμποτέρ. Τούς φαίνεται π.χ. πιό φτηνό τό αἷμα τῶν μαχητῶν τέτοιων τμημάτων, ὑποτιμοῦν τή δράση τους καί πολλές φορές τήν κρύβουν, γιά νά ἐξυψώσουν τό δικό τους τμῆμα, οἰκειοποιούμενοι πολεμική ἀπόδοση τῶν τμημάτων πού ὑπάγονται τακτικά σ' αὐτούς. Εἰδικά σ' αὐτό τό τελευταῖο ὑπάρχει πνεῦμα μαγαζιακῆς πολιτικῆς, ἀπαράδεχτης πέρα γιά πέρα.

6. Ἡ μάχη τῆς Νάουσας ἀπόδειξε τή μεγάλη ἀξία πού ἔχει ἡ ἐφεδρεία στά χέρια τῆς διοίκησης τῆς μάχης, τήν ἀξία πού ἔχει ἡ ἐφεδρεία στά χέρια καί τῶν παρακάτω διοικήσεων. Ἄς ξαναφέρουμε π.χ. στό μυαλό μας τίς μεγάλες ἐχθρικές δυνάμεις πού ἔφερε ὁ ἐχθρός γιά τήν ἐνίσχυση τῆς ἐχθρικῆς φρουρᾶς τῆς Νάουσας. Αὐτές οἱ ἐνισχύσεις ἀχρηστεύθηκαν, σέ σημαντικό βαθμό ἐξοντώθηκαν χάρη στήν ὕπαρξη αὐτῶν τῶν ἐφεδρειῶν. Στή μάχη τῆς Νάουσας δέν παρουσιάστηκε πραγματική ἀνάγκη διάθεσης μέρους τῆς ἐφεδρείας πού εἶχε ἡ διεύθυνση τῆς ἐπιχείρησης, γιά τήν ἐνίσχυση τῶν τμημάτων μας μέσα στήν πόλη. Παρουσιάστηκε ὅμως μεγάλη ἀνάγκη διάθεσης ἐφεδρείας στήν ἀντιμετώπιση τῶν ἐχθρικῶν ἐνισχύσεων. Καί πρέπει νά τό ποῦμε ἐδῶ ὅτι αὐτή ἡ ἐφεδρεία μας ἔγκαιρα καί μέ τιμή ἐκπλήρωσε τό καθῆκον της. Ἕνα δίδαγμα πού βγῆκε ἀπό τή μάχη τῆς Νάουσας καί πού πρέπει νά ἀποτελεῖ ἀξίωμα εἶναι τοῦτο δῶ. *Τά τμήματα πού δροῦν μέσα στήν πόλη πρέπει νά μένουν ἀπερίσπαστα στή δουλειά τους ἀπό τήν ἔξω ἀπό τήν πόλη κατάσταση.* Ἡ ἐφεδρεία, ὅπως εἴπαμε καί πιό πάνω εἶναι ἀπαραίτητη καί στά χέρια τῶν παρακάτω διοικήσεων καί εἰδικά αὐτῶν πού διευθύνουν μάχη μέσα στήν πόλη. Ἐδῶ ὁ ἐχθρός, στηριγμένος καί στά μηχανοκίνητά του μπορεῖ νά σοῦ ξαπολύσει ἀντεπιθέσεις, νά σοῦ ἀφαιρέσει κεῖνα πού ἔχεις κατακτήσει καί νά σέ θέσει σέ κίνδυνο. Μέ τήν ὕπαρξη τῆς ἐφεδρείας μπορεῖς νά ἀντιμετωπίσεις κάθε κατάσταση. Νά ἀντιμετωπίσεις τίς ἀντεπιθέσεις τοῦ ἐχθροῦ. Νά ἐκμεταλλευτεῖς στόν ἀνώτατο βαθμό, εὐνοϊκές καταστάσεις πού δημιουργοῦνται κατά τή διάρκεια τῆς μάχης. Τό πρόβλημα τῆς ἐφεδρείας δέν πρέπει νά τό βλέπουμε στενά μόνο σάν ζήτημα κατανομῆς τῶν δυνάμεων πρίν ν' ἀρχίσει ἡ μάχη, ἀλλά σάν ἕνα πρόβλημα μέ διάρκεια γιά ὅλη τήν περίοδο τῆς δοσμένης μάχης. Ἄς δοῦμε πιό ἀναλυτικά τό ζήτημα. Ἡ 103 ταξιαρχία π.χ. διέθεσε λόχο γιά τήν κατάληψη τοῦ ὀχυροῦ ὑψώματος Ἅγ. Θεολόγος. Αὐτό κράτησε 15 λεφτά. Μετά ἄφησε 3 πολυβόλα καί ἄλλα 3 βίκερς πού πῆρε ἀπ' ἐκεῖ λάφυρα, μέ τό ἀνάλογο προσωπικό. Ἡ ὑπόλοιπη δύναμη προστέθηκε στήν ἐφεδρεία της. Στήν ἀρχή τῆς μάχης, ἡ ἴδια ταξιαρχία διέθεσε μιά διμοιρία στή Βερροιώτικη γέφυρα. Ἐκπληρώνοντας ἡ ταξιαρχία μέ ταχύτητα τήν ἀποστολή της στόν Ἅγ. Θεολόγο καί στό βαθμό πού ὁ ἐχθρός ἔφερνε ἐνισχύσεις ἀπό τή Βέρροια, ἔστελνε καί ἄλλες δυνάμεις πρός τή Βερροιώτικη γέφυρα καί πρός Παλαμάρι. Μέ τήν 18 ταξιαρχία ἔγινε τοῦτο. Μόλις κατέλαβε τά ὀχυρά ὑψώματα Ἀηλιά καί Κουκούλι, ἡ διοίκηση τῆς ἐπιχείρησης προώθησε μέρος τῆς ἐφεδρείας της καί ἐπάνδρωσε αὐτά τά ὀχυρά καί ἔτσι ἡ 18η ταξιαρχία ἀπέσυρε τίς δυνάμεις της πού εἶχε ἐκεῖ καί τίς ἔρριξε στήν πόλη. Μετά τήν ὁλοκληρωτική κατάληψη τῆς πόλης, ὁλόκληρη ἡ 18 μεταβάλλεται σέ ἐφεδρεία τῆς Δ)σης τῆς ἐπιχείρησης, ἡ 103 ὁλόκληρη παίρνει μέτωπο πρός τά ἔξω ἀπό τό σιδηροδρομικό σταθμό ὡς Παλαμάρι-Ἅγ. Θεολόγος, μέ σημαντική ἐφεδρεία στά χέρια της. Ἔτσι ἔχουμε τήν 103 ταξιαρχία σέ διάταξη μάχης. Τή 14 ταξιαρχία πού ἀποτελοῦσε ἀρχικά ἐφεδρεία τῆς Δ)σης τῆς μάχης μερικά μπλεγμένη στή μάχη στίς θέσεις Γάστρα-Τριγωνομετρικό Προδρόμου-Καραούλι-Κουρί Καψάλα. Καί ὁλόκληρη τήν 18η ταξιαρχία ἐφεδρεία στά χέρια τῆς Δ)σης τῆς ἐπιχείρησης. Τί δείχνουν ὅλα αὐτά: *Βασικό κεντρικό στή σκέψη τῆς Δ)σης τῆς ἐπιχείρησης ἦταν πάντα ὄχι ἁπλῶς ὕπαρξη ἐφεδρείας στά χέρια της ἀλλά αὔξηση αὐτῆς τῆς ἐφεδρείας. Ἡ ὕπαρξη τῆς ἐφεδρείας στά χέρια κάθε Δ)τή ἀποτελεῖ νόμο τοῦ πολέμου πού δέ μπορεῖ κανείς Δ)της νά τόν ἀγνοεῖ ἀτιμώρητα:*

7. Ἡ ζωντανή καθοδήγηση τῆς μάχης τόσο ἀπ' τή Διοίκηση τῆς ἐπιχείρησης, ὅσο καί ἀπό τά παρακάτω κλιμάκια ἀποτελεῖ βασικό δίδαγμα τῆς μάχης τῆς Νάουσας. Κατά τή διάρκεια τῆς μάχης ἡ Διοίκηση τῆς ἐπιχείρησης ὄχι μόνο κρατοῦσε σύνδεση καί καθοδηγοῦσε μέ ἀσυρμάτους, τηλέφωνα, σύνδεσμους, ἀλλά ἔστειλε στελέχη τοῦ ἐπιτελείου της στά μαχόμενα τμήματα. Ἔτσι π.χ. στάλθηκαν στά μαχόμενα τμήματα ὁ Π.Ε. τῆς Μεραρχίας, ὁ ἀξιωματικός ἐπιχειρήσεων, ὁ ἐπιτελάρχης τῆς Μεραρχίας καί σέ μιά δύσκολη στιγμή ὁ ἴδιος ὁ Διοικητής τῆς Μεραρχίας. Ἔτσι ἡ Διοίκηση τῆς μάχης ἔδωσε, μέ τό παράδειγμά της τόν τόνο τῆς ζωντανῆς καθοδήγησης καί στίς παρακάτω διοικήσεις κι' ἔτσι εἴχαμε ἀνάλογες πράξεις τους καί πιό πολλές. Ἐδῶ πρέπει νά τονίσουμε τό βασικό ρόλο πού παίζει ἡ θέση τοῦ σταθμοῦ Διοίκησης γιά τή ζωντανή καθοδήγηση τῆς μάχης, γιά νά ἔχει πάντα μιά σαφή καί ὀπτική ἀκόμα εἰκόνα τῆς ἐξέλιξης τῆς μάχης. Ενα δίδαγμα πού βγῆκε ἀπό τή μάχη τῆς Νάουσας εἶναι καί τοῦτο ἐδῶ. *Ἡ Διοίκηση μιᾶς μάχης στό σύνολό της ἡ διοίκηση ἑνός*

τομέα μάχης δέ μπορεῖ νά τήν διευθύνει πίσω ἀπό τήν πλάτη της. Αὐτό φυσικά δέ σημαίνει ὅτι ἡ διοίκηση μιᾶς ἐπιχείρησης πρέπει νά ἔχει τό σταθμό της στήν πρώτη γραμμή. Τό βασικό ἐδῶ εἶναι νάχει ἀδιάκοπη σύνδεση μέ τίς παρακάτω διοικήσεις, μέ ὅλα τά μέσα σύνδεσης πού κάθε φορά θάχει στή διάθεσή της, νάχει τήν απαιτούμενη ἐπιχειρησιακή ἐμπόρεια, γιά νά ἐπεμβαίνει στήν κατάλληλη στιγμή. Χωρίς διαβιβάσεις καί ἐφεδρεία, μιά διοίκηση ἐπιχείρησης εἶναι ἀνίκανη νά παίξει τό ρόλο της, ἔστω κι ἄν βρίσκεται κοντά στό πεδίο τῆς μάχης. Ἀκόμα πρέπει νά τονιστεῖ πώς ἡ ἐξαιρετική προώθηση τοῦ Σ.Δ. ἀντικειμενικά εἶναι βλαβερή.

Στή μάχη τῆς Νάουσας ἔχουμε βέβαια καί παραδείγματα ζωντανῆς καθοδήγησης ἀπό τήν ἀνάποδη. Τόσο ὁ διοικητής τῆς 10ης, ὅσο καί ὁ Διοικητής τῆς 103 Ταξιαρχιῶν μεταβάλλονταν πολλές φορές σέ ἀκροβολιστές. Ὁ ἕνας τραυματίστηκε καί οἱ δυό τό πώς δέν σκοτώθηκαν τζ[illegible] εἶναι θαῦμα. Εἶναι φανερό πώς τέτοια διοίκηση μάχης εἶναι ἀπαράδεχτη. Ἐδῶ ἀναμφισβήτητα, ἐκτός ἀπό τήν ἀπειρία, πού τήν γεννάει εἴτε ὁ ὑπερενθουσιασμός εἴτε οἱ ἐξαιρετικές δυσκολίες, ὑπάρχουν ὑπολείμματα ἀνταρτικοῦ αὐτοσχεδιασμοῦ, πού σημαίνει ξεχλέστημα τοῦ τέτοιου διοικητή ἀπό τό ρόλο του.

8. Ἡ μάχη τῆς Νάουσας μᾶς δίνει καί σειρά ἄλλα δευτερεύοντα διδάγματα ἀλλά πού ἔχουν βασική σημασία. Τά παραθέτουμε χωρίς σχόλια. Τά στελέχη ἀνάπτυξαν γόνιμη πρωτοβουλία στήν ἐκπλήρωση τῆς ἀποστολῆς πού αὐτό ἀποτέλεσε σοβαρώτατο συντελεστή τῆς νίκης. Ἡ ὕπαρξη καλῶν, ψύχραιμων ὁδηγῶν μέσα στήν πόλη, ἔπαιξε ἀποφασιστικό ρόλο, ἄν καί ἡ ζωή στή Νάουσα μᾶς δίδαξε ὅτι δέν πρέπει νά τά κρεμοῦμε ὅλα στούς ὁδηγούς γιατί καί παντογνῶστες δέν εἶναι στό δοσμένο κομμάτι τῆς πόλης πού τούς χρησιμοποιοῦμε καί στεροῦνται κατά κανόνα ταχτικῆς ἀντίληψης. Ἕνα καλό σχεδιάγραμμα τῆς δοσμένης πόλης— τέτοιο εἴχαμε — ἀποτελεῖ σημαντικό συντελεστή τῆς ἐπιτυχίας καί μάλιστα ὅταν οἱ ἡγήτορές μας δέν ξέρουν τή δοσμένη πόλη καί δέν προφτάσουν νά κάνουν καλή ἀναγνώριση. Ἡ ἐπιμονή στήν ἐκπλήρωση τῆς ἀποστολῆς, ἀποτελοῦσα κοινό γνώρισμα ὅλων τῶν διοικητῶν μας στή μάχη τῆς Νάουσας καί αὐτό ἀποτέλεσε σημαντικό παράγοντα τῆς νίκης γιατί μιά μάχη παρουσιάζει πολλές καταστάσεις —δυσκολίες στήν ἐκπλήρωση κάθε ἀποστολῆς πού δημιουργεῖ ἀντιλήψεις διπλώματος μπρός σ' αὐτές τίς δυσκολίες, τάσεις μή ἐκπλήρωσης τῆς δοσμένης ἀποστολῆς. Ἡ ἄμεση ἐπίμονη ἐκλαΐκευση σ' ὅλους τῶν νικῶν κατά τήν πορεία τῆς μάχης, ἡ ἄμεση ἐκλαΐκευση ἡρωισμῶν μαχητῶν καί στελεχῶν μας, ἔγινε στή μάχη τῆς Νάουσας καί ἀποτέλεσε σπουδαῖο μέσο παρόρμησης γιά πιό μεγάλες νίκες, γιά πιό μεγάλους ἡρωισμούς. Ἡ διαφωτιστική δουλειά στούς φαντάρους καί ἀξιωματικούς τοῦ ἀμυνόμενου ἐχθροῦ, ὄχι μόνο σέ πολιτικά ζητήματα εἴτε μέ τό σύνθημα «παραδοθεῖτε νά γλυτώσετε», ἀλλά καί μέ τή μετάδοση πληροφοριῶν γιά τούς στόχους πού ἐξοντώθηκαν, γιά τό ἀνεπάρκειο τῶν ἐχθρικῶν ἐνισχύσεων, τονίζοντας πώς αὐτές ποτέ δέ θά κατορθώσουν νά μποῦν στήν πόλη, ἀποτέλεσε μιά μέθοδο στή μάχη τῆς Νάουσας, πού συντέλεσε πολύ στή νίκη. Ἡ ἀποφυγή λαφυραγώγησης κατά τή διάρκεια τῆς μάχης, παρά τά μερικά στραπάτσα πού ἔγιναν ἀποτέλεσε σοβαρότατο παράγοντα, γιατί ἡ λαφυραγώγηση φέρνει ἀποδιοργάνωση στά τμήματά μας καθυστέρηση στήν ἐκπλήρωση τῆς ἀποστολῆς τους, δημιουργεῖ ἄσκοπες θυσίες καί παρατανήσιους κινδύνους, μειώνει τά τμήματά μας ἠθικά, μᾶς ἐκθέτει πολιτικά ἀπέναντι στό Λαό. Ἡ καλή ὀργάνωση τῶν σταθμῶν ἐπίδεσης τῶν ταγμάτων, ταξιαρχιῶν, ἡ καλή ὀργάνωση τοῦ ὀρεινοῦ μας χειρουργείου καί τῆς μεταφορᾶς τῶν τραυματιῶν, ὅσες ἀδυναμίες κι ἄν παρουσίασαν, ὅλα αὐτά ἀποτέλεσαν σπουδαίους παράγοντες τῆς νίκης. Τέλος ἡ πολιτική προετοιμασία, πρίν τή μάχη καί σ' ὅλη τή διάρκειά της ἀποτέλεσε ἕνα ἀπό τούς πιό ἀποφασιστικούς συντελεστές τῆς νίκης.

ΜΕΡΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΛΙΓΜΟ

Σ' ἄλλο μέρος αὐτῆς τῆς ἔκθεσης δώσαμε τά θετικά καί ἀρνητικά ἀπό τόν ἑλιγμό πρός Νάουσα καί μετά πρός Βίτσι. Εἶναι φανερό ὅτι οἱ ἑλιγμοί σέ μακρινές ἀποστάσεις ἀπό καταυλισμούς μέσα ἀπό ἐχθρικές φρουρές γερά ὀχυρωμένες, σέ διασταυρούμενα σημεῖα, μακριά ἀπό τή βάση ἐξόρμησής σου καί ἀπό τά κέντρα ἀνεφοδιασμοῦ σου ἀπαιτοῦν:

1) Ἀκούραστη πολιτική προετοιμασία, πρίν ἀπό τόν ἑλιγμό καί σ' ὅλη τή διάρκειά του σέ μαχητές καί στελέχη. Ἡ πολιτική δουλειά πρέπει νά καθαρίζει τόν πολιτικό ὁρίζοντα καθ' ἑνός, μέ βάση τήν προοπτική μας, τή γραμμή μας, συνδέοντας τόν ἄμεσα ἐπιδιωκόμενο σκοπό τῆς κίνησης τοῦ ἑλιγμοῦ μας, μέ τή στρατηγική μας. Ἡ πολιτική μας δουλειά πρίν καί κατά τόν ἑλιγμό, πρέπει νά βοηθάει καθένα νά νοιώθει τήν ἀνάγκη τῆς σωματικῆς ἄσκησης, σύμφωνα μέ τούς κανόνες πορείας τέτοιας μεγάλης φάλαγγας, νά νοιώθει τήν ἀνάγκη τῆς ἀδιάκοπης ἄσκησης γιά μάχες σέ κατοικημένους ὀχυρωμένους τόπους, νά ἐπιστρατεύει ὅλες τίς σωματικές καί ψυχικές δυνάμεις μαχητῶν καί στελεχῶν γιά τήν ἐκπλήρωση τῆς ἀποστολῆς. Ἡ πολιτική δουλειά πρέπει νά φανερώνει τούς παράγοντες τῆς νίκης, μέσα ἀπό τίς δυσκολίες νά ἐπιβεβαιώνει τήν πεποίθηση στή νίκη, μέσα στήν πάλη, μέ

τίς δυσκολίες. Χωρίς ἀμφιβολία ἡ ὁλόπλευρη πολιτική προετοιμασία μαχητῶν καί στελεχῶν, ἀποτελεῖ τό μισό τουλάχιστον τῶν προϋποθέσεων τῆς νίκης. Αὐτό ἀποτελεῖ μεγάλο δίδαγμα ἀπό τή νίκη τοῦ ἑλιγμοῦ μας, ἀπό τή νίκη μέσα στή Νάουσα.

2. Τέτοιοι ἑλιγμοί ἀπαιτοῦν ὁλοκληρωτική ἐπιστράτευση ὅλων τῶν σωματικῶν καί ψυχικῶν δυνάμεων ἀπό τόν καθένα, ἐκδήλωση στόν ἀνώτατο βαθμό ἀλληλεγγύης στούς ἀδύνατους, ἀδιάσπαστης συνοχῆς, σιδερένιας πειθαρχίας. Αὐτά τά ζητήματα γιά νά ἐπικρατήσουν στή ζωή, μέσα στή δοκιμασία, κατά τόν ἑλιγμό πρέπει, ἐχτός ἀπό τήν πολιτική δουλειά καί τήν ἄσκηση, τά στελέχη νά εἶναι ὑποδείγματα ἀντοχῆς, ἀλληλεγγύης, πειθαρχίας, ψυχραιμίας, μέ ἀλύγιστη ἐπιμονή, σωστοί ἥρωες. Αὐτά δέν εἶναι παχειά λόγια, ὄμορφα ἀραδιασμένα, ἀλλά ἀπαιτήσεις τοῦ ἴδιου τοῦ ἑλιγμοῦ, γιά νά μή κουραστοῦν ἄσκοπα οἱ μαχητές, γιά νά μή βραδύνεται ἡ κίνηση γιά νά μή δίνουμε τζάμπα αἷμα γιά νά μή θέσουμε σέ ἀδικαιολόγητους κινδύνους τούς μαχητές μας, γιά νά μήν ὁδηγηθοῦμε σ' ἀποτυχία ὡς πρός τόν ἐπιδιωκόμενο σκοπό.

3. Τέτοιοι ἑλιγμοί ἀπαιτοῦν ἀπό τίς Διοικήσεις τῶν τμημάτων πού τούς ἐχτελοῦν πρόβλεψη, περίσκεψη, ἐξονυχιστική μελέτη καί τῶν λεπτομερειῶν, σβελτάδα στή λήψη ἀποφάσεων ἔλεγχο καί μεγάλη ἐπιμονή, γιά ἔγκαιρη καί στό ἀκέραιο ἐχτέλεση τῶν διαταγῶν τους. Οἱ τέτοιες διοικήσεις πρέπει στήν πράξη πρῶτα ἀπ' ὅλους νά ἐπιστρατεύουν ὅλες τίς σωματικές καί ψυχικές τους δυνάμεις, γιατί μόνο ἔτσι θά δίνουν σ' ὅλους τόν ἐπιβαλόμενο τόνο. Ἄν κρίνουμε τή δράση τῆς διοίκησης τοῦ ἑλιγμοῦ πού κρίνουμε, παρ' ὅλο πού ἔκανε ἕνα ἄλμα προόδου, σέ σχέση μέ ἄλλες ἀνάλογες περιπτώσεις, οὔτε τήν ἀπαιτούμενη πρόβλεψη, περίσκεψη, ἐξονυχιστική μελέτη ἔκανε, οὔτε σβελτάδα ἔδειξε, οὔτε ἐπίμονο ἔλεγχο ἔκανε καί παρουσίασε καταφανῆ σ' ὅλους σημεῖα κόπωσης καί ὑποχώρησης στή γρήγορη καί στό ἀκέραιο ἐχτέλεση τῶν διαταγῶν της. Τίς συνέπειες τίς ἀναφέραμε. Μποροῦσε νά ἦταν καί χειρότερες ἄν δέν εἴχαμε νά κάμουμε μ' ἕνα χαμένο ἀντίπαλο.

4) Ἡ πρόβλεψη, περίσκεψη, ἐξονυχιστική μελέτη, πρέπει νά ἐκφράζονται τόσο σέ γραφτή διαταγή γιά κάθε ἄλμα, ὅσο καί στήν ἐπιμονή γιά τήν ἐκτέλεση. Ἀπ' αὐτή τήν ἄποψη, ἡ διοίκηση τοῦ ἑλιγμοῦ τῆς Νάουσα-Βίτσι ἔβγαλε τίς ἀπαραίτητες διαταγές, ὅμως ὄχι πάντα ἔγκαιρα. Τό σπουδαιότερο εἶναι πώς δέν ἔκανε διαρκῶς ἔλεγχο γιά τήν ἐχτέλεσή τους γρήγορα καί στό ἀκέραιο. Γι' αὐτό τό λόγο οἱ διαταγές δέν ἐξουδετέρωσαν ὅλους τούς κινδύνους καί εἴχαμε τίς συνέπειες πού ἀναφέραμε σ' ἄλλο μέρος.

5) Ἡ πεῖρα τοῦ ἑλιγμοῦ Νάουσα-Βίτσι ἀπόδειξε ὅτι πάντα εἶναι ἀπαραίτητος ὁ ἀκόλουθος κανονισμός πορείας τῆς φάλαγγας. Π ρ ῶ τ ο: Ἐμπροσθοφυλακή ταξιαρχίας, ἐφ' ὅσον πρόκειται γιά πολλές ταξιαρχίες, πού τό τάγμα τῆς κεφαλῆς της πρέπει νἄχει ὅλους τούς λόχους του εὐκίνητους χωρίς ζῶα καί βαρειά ὅπλα, μόνο μέ τ' ἀτομικά ὅπλα καί αὐτόματα καί στήν οὐρά του ἀκολουθοῦν τά βαρειά του ὅπλα. Αὐτό ἐπιβάλλεται ἀπό τήν ἀνάγκη ταχύτητας, τῆς ἐμπροσθοφυλακῆς γιά ἔγκαιρη κατάληψη σημείων πού δεσπόζουν, εἴτε γιά τήν ἀνατροπή τοῦ ἐχθροῦ ἄν κατέχει αὐτά τά δεσπόζοντα σημεῖα γιά νά ἐξασφαλίσει τήν ἀπρόσκοπτη πορεία τῆς φάλαγγας. Δ ε ύ τ ε ρ ο: Καταλαμβάνοντας ἡ κεφαλή τῆς ἐμπροσθοφυλακῆς τέτοια δεσπόζοντα σημεῖα, παραμένει μέ μέρος εἴτε μέ ὁλόκληρη τή δύναμή της σ' αὐτά τά δεσπόζοντα σημεῖα, ὥσπου νά περάσει ὅλη ἡ φάλαγγα καί τότε, ἄν τό ἔδαφος τό ἐπιτρέπει, μέ ταχύτητα προσπερνάει τή φάλαγγα καί κολάει στήν οὐρά τῆς ταξιαρχίας του πού παραμένει ἐμπροσθοφυλακή. Ἀλλοιώτικα μένει σάν ὀπισθοφυλακή τῆς ὀπισθοφυλακῆς. Ἔτσι εἴτε ἀλλοιῶς τή θέση τῆς κεφαλῆς τῆς ἐμπροσθοφυλακῆς τήν παίρνει τό δεύτερο τάγμα τῆς ταξιαρχίας ἐμπροσθοφυλακῆς. Αὐτή ἡ ἀλλαγή μπορεῖ νά γίνει πολλές φορές καί ἄν τό ἀπαιτεῖ τό δοσμένο ἄλμα, μπορεῖ στήν πορεία νά γίνει ἡ δεύτερη ταξιαρχία ἐμπροσθοφυλακή τῆς φάλαγγας. Ἄν τό ἄλμα γίνεται μέ δύναμη ταξιαρχίας, τότε τό τάγμα παίζει τό ρόλο πού ἀναφέραμε γιά τήν ταξιαρχία. Ἄν τό ἄλμα γίνεται μέ τάγμα, τότε ὁ λόχος παίζει τό ρόλο πού ἀναφέραμε γιά τό τάγμα. Τ ρ ί τ ο: Στό κέντρο τῆς φάλαγγας βρίσκεται ὁ ἐφοδιασμός, πυροβολικό, τραυματίες, αἰχμάλωτοι κλπ. μέ συνοδεία ταξιαρχίας, ἐφ' ὅσον πρόκειται γιά πορεία Μεραρχίας. Στό κέντρο πρέπει νά βρίσκεται καί ἡ διοίκηση τῆς φάλαγγας καί ἀκριβῶς στό κεφάλι τοῦ κέντρου. Στό κέντρο κάθε ταξιαρχίας, τάγματος πρέπει νά βρίσκονται οἱ διοικήσεις τους. Ὁ λοχαγός καί ὁ διμοιρίτης μέ τούς Π.Ε. πρέπει ὁ ἕνας νά εἶναι πάντα στό κεφάλι τοῦ λόχου εἴτε διμοιρίας μέ ἐναλλαγές μεταξύ τους καί τό καθῆκον τους εἶναι νά κρατᾶν τό τμῆμα πάντα στά χέρια τους, σέ πλήρη συνοχή, ἕτοιμοι νά ριχτοῦν στή μάχη στό λεπτό. Τ έ τ α ρ τ ο: Στήν οὐρά τῆς φάλαγγας βρίσκεται πάλι ταξιαρχία ἐφ' ὅσον πρόκειται γιά φάλαγγα Μεραρχίας, πού τό τάγμα τῆς οὐρᾶς της ἔχει στό κεφάλι του τά βαρειά του ὅπλα γιά νά εἶναι εὐκίνητοι, εὐέλικτοι οἱ λόχοι του σάν ὀπισθοφυλακή. Ἄν ὑπάρχουν σημεῖα ἐπικίνδυνα πού χώνεται ἡ φάλαγγα ὅπως π.χ. τοῦ Στραβοῦ Ρέμα ὡς τά ὑψώματα τῆς Κερασιᾶς τότε ἡ ὀπισθοφυλακή πρέπει νά ἐξασφαλίσει τήν κατοχή δεσποζόντων σημείων στό τέλος τῆς φάλαγγας, ὥσπου νά περάσει σ' ὅλα τά ἐπικίνδυνα σημεῖα ὅλη ἡ φά-

λαγγα καί μετά μέ ταχύτητα φθάνει τήν κυρίως φάλαγγα. Πέμπτο: Ἡ διοίκηση τῆς φάλαγγας, ἡ διοίκηση κάθε ταξιαρχίας πρέπει νά ἔχει ἔφιππους συνδέσμους ἔξυπνους μέ γερά ἄλογα γιά νά κοντρολάρει τήν πορεία τῆς φάλαγγας. Οἱ ταξίαρχοι πρέπει νά ἀναφέρουν ταχτικά στή διοίκηση τῆς φάλαγγας γιά τήν πορεία τῆς δικῆς τους ταξιαρχίας, γιά τό ἄν ὑπάρχει συνοχή μεταξύ τῶν ταξιαρχιῶν. Σέ τέτοιες μεγάλες φάλαγγες πρέπει νά χρησιμοποιοῦνται σάν μέσα σύνδεσης ἀμερικάνικοί φορητοί ἀσύρματοι. Μά ἐπειδή πάντα δέν ἔχουμε τέτοιους, μά καί γιατί δέν τά καταφέρνουμε ἀκόμα, πρέπει νά ὑπάρχουν καί ἔφιπποι σύνδεσμοι. Οἱ σύνδεσμοι ταγμάτων, λόχων δέν ὑπάρχει ἀνάγκη νά εἶναι ἔφιπποι. Ἕκτο: Ὅταν κοπεῖ ἡ φάλαγγα ἡ πορεία δέ σταματάει, ἴσως μόνο νά βραδύνει τό ρυθμό πορείας. Ὁ δοσμένος διοικητής ξανασυνδέει τή φάλαγγα μέσω τῶν συνδέσμων του, χωρίς φασαρία. Ἕβδομο: Στήν πορεία της μιά μεγάλη φάλαγγα συναντάει κακοτοπιές. Ὥσπου νά περάσει τό πρῶτο τμῆμα, ἡ πορεία τῆς φάλαγγας βραδύνει. Μόλις περάσει ἀπό τή δοσμένη κακοτοπιά, τό πρῶτο τμῆμα ἀνοίγει τό βῆμα καί ἡ φάλαγγα κόβεται. Εἶναι φανερό ὅτι ὁ τέτοιος διοικητής ἐνεργεῖ κείνη τή στιγμή ἀπερίσκεπτα, εἴτε σά νά ἦταν ὅλη ἡ φάλαγγα μόνο τό τμῆμα του. Τό ζήτημα μπαίνει ἔτσι κατηγορηματικά. Ὅταν τό πρῶτο τμῆμα τῆς φάλαγγας περάσει κακοτοπιά καί συνεπῶς γιά τό πέρασμά της ἀναγκαστικά βράδυνε ὁ ρυθμός πορείας του πρέπει νά παίρνουμε ὑπόψη μας ὅτι τήν ἴδια βραδύτητα θά δείξουν καί τ' ἄλλα τμήματα καί ὅτι συνεπῶς θά πρέπει νά ἔχουν τέτοιο ρυθμό πορείας, πού θά ἐπιτρέπει τή διατήρηση τῆς συνοχῆς τῆς φάλαγγας. Ὄγδοο: Σέ τέτοιους ἑλιγμούς πρέπει νά καταβάλλεται προσπάθεια νά ἐξασφαλίζονται ὁδηγοί, γιά τή διοίκηση τῆς φάλαγγας, γιά κάθε ταξιαρχία, γιά κάθε τάγμα, καί ἄν εἶναι δυνατό, γιά κάθε λόχο. Οἱ ὁδηγοί σέ κάθε κλιμάκιο πρέπει νά εἶναι τουλάχιστο δυό καί πρέπει νά εἶναι κάτοχοι τοῦ δοσμένου μέρους καί πιστοί. Μπορεῖ βέβαια στήν ἀνάγκη νά παίρνουμε ὁδηγούς ὁποιουσδήποτε πού σκόπιμα θά συλλάβουμε ἀπό τά χωριά, μαντριά κλπ. πού βρίσκονται στόν ἄξονα κίνησης τῆς φάλαγγας. Αὐτό ὅμως σέ ἔσχατη ἀνάγκη. Γιά πιό σωστή γνώση τῆς πορείας, γιά κοντρολάρισμα καί τῶν ὁδηγῶν πρέπει νά γίνεται χρήση χάρτη καί πυξίδας. Καί γι' αὐτό τό λόγο πρέπει νά μάθουν τή χρήση τους ὅλοι οἱ διοικητές μας. Ἔνατο: Στούς χώρους κάλυψης τῆς φάλαγγας, μετά ἀπό κάθε ἅλμα, πρέπει νά πηγαίνουν ἔγκαιρα ἀξιωματικοί στρατοπεδείας, μέ ἐπικεφαλῆς ἀξιωματικό στρατοπεδείας τῆς διοίκησης τῆς φάλαγγας γιά νά καθορίζουν χῶρο κάλυψης γιά κάθε μονάδα καί νά τίς ὁδηγοῦν σ' αὐτούς. Αὐτοί οἱ ἀξιωματικοί στρατοπεδείας πρέπει νά ἔχουν μαζί τους τό ἀπαραίτητο κάθε φορά προσωπικό. Ἡ ὑπηρεσία στρατοπεδείας βαδίζει στήν κεφαλή τῆς φάλαγγας καί ὅταν πλησιάζουμε τό χῶρο κάλυψης προπορεύεται μέ μιά μικρή δύναμη π.χ. διμοιρία. Δέκατο. Ἡ διαταγή γιά τό κάθε ἅλμα πρέπει νά καθορίζει τά δεσπόζοντα σημεῖα πού θά πιάσουμε γύρω ἀπό τό χῶρο τῆς κάλυψης καί τά τμήματα πού θά τά πιάσουν. Τά δεσπόζοντα σημεῖα πρέπει νά εἶναι τέτοια, πού ὄχι μόνο θά ἐξασφαλίζουν τήν καταυλισμένη φάλαγγα ἀλλά καί τήν πορεία στό ἑπόμενο ἅλμα.

6) Ἡ ἐνεργητική καί παθητική ἀεράμυνα εἶναι ἕνα ἀπό τά πιό βασικά προβλήματα σ' ἕνα ἑλιγμό προπάντων στούς χώρους κάλυψης. Ὁ διοικητής τῆς φάλαγγας, κάθε διοικητής, δέν πρέπει νά δίνει μόνο τίς ἀπαραίτητες διαταγές, ἀλλά νά ἐπιμένει καί νά γνωρίζει μέ ἀκρίβεια ἄν ἐκτελέστηκε αὐτή του ἡ διαταγή. Ὁ διοικητής τῆς φάλαγγας, οἱ διοικητές τῶν ταξιαρχιῶν καί ταγμάτων πρέπει νά ὁρίζουν ἀξιωματικό τῆς ἐνεργητικῆς καί παθητικῆς ἀεράμυνας, πού ἐπικεφαλῆς ὅλων θά εἶναι ὁ ἀξιωματικός πού ὁρίζει ὁ διοικητής τῆς φάλαγγας. Πολύ μᾶς στοίχισε στόν ἑλιγμό Νάουσα-Βίτσι, ἡ περιφρόνηση προπάντων στήν ἐνεργητική ἀεράμυνα.

7) Στήν πορεία μπορεῖ καί πρέπει νά χρησιμοποιοῦνται οἱ ὁδηγίες πορείας πού δώσαμε γραφτά στήν ἀρχή τοῦ ἑλιγμοῦ Νάουσα-Βίτσι καί πού ὑπάρχουν στό σχετικό φάκελλο.

Τήν ἔκθεση αὐτή μπορεῖ νά τή συμπληρώσουν οἱ μαχητές μας μέ τήν πεῖρα τους. Γι' αὐτό πρέπει μέ ἐπιμονή νά συγκεντρώσουμε ἀπό κάθε μαχητή τίς μέθοδες πού χρησιμοποίησε στή μάχη τῆς Νάουσας. Αὐτό ἀποτελεῖ ἐπιτακτικό καί ἄμεσο καθῆκον ὅλων τῶν διοικήσεων τῶν μονάδων πού πῆραν μέρος στόν ἑλιγμό πού κρίνουμε.

Η ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΠΟΛΕΜΙΚΗ ΔΟΥΛΙΑ ΣΤΙΣ ΠΟΛΕΙΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΗ ΥΠΑΙΘΡΟ

Τοῦ σ. ΒΑΣΙΛΗ ΜΠΑΡΤΖΙΩΤΑ, Π. Ε. τοῦ Γ. Α., Ὑποστράτηγου

«Στὰ 1948 ὕστερα ἀπὸ πολλές ἀποτυχίες καί λάθη εἴχαμε τήν ἀρχή γιά μιὰ βελτίωση τῆς στρατιωτικοπολεμικῆς δουλειᾶς τῶν τμητάτων τοῦ ΔΣΕ στίς πόλεις καί πρῶτ' ἀπ' ὅλα στή Θεσσαλονίκη, Βόλο, Φλώρινα, Κοζάνη Σ'αὐτὰ βοήθησε καί ἡ καθιέρωση τοῦ θεσμοῦ τῶν Πολιτικῶν Ἐπιτρόπων γιά τίς πόλεις. Στόν τομέα αὐτόν πρέπει νὰ ἐπιμένουμε μέ ἀπόλυτη ἀποφασιστικότητα. Παράλληλα στίς πόλεις χρειάζεται καί μιά ριζική στροφή στή δουλειά μας μέσα στὸ Λαὸ, σέ ὅλες τίς μαζικές ὀργανώσεις. Ξεκινώντας ἀπ' τὰ πιὸ μικρὰ ζητήματα καί ἀπ' τίς πιὸ ἁπλές μορφές πάλης πρέπει νά τραβήξουμε ἀποφασιστικά τίς πιὸ πλατειές μᾶζες, μαζύ καί τά μεσαῖα στρώματα, στήν πάλη γιά τὸ ψωμί, τὸ μεροκάματο, ἐνάντια στήν ἀκρίβεια, ἐνάντια στούς φόρους. Ἀνεβάζοντας ἀδιάκοπα τή μαζική αὐτή πάλη καί συνδυάζοντάς την μέ τήν ἔνοπλη πάλη στίς πόλεις καί σ' ὅλα τὰ μετόπισθεν τοῦ ἐχθροῦ, σ' ὅλα τὰ εὐαίσθητα καί νευραλγικά σημεῖα του, πρέπει νά σηκώσουμε τὸ μέτωπο αὐτὸ τοῦ ἀγῶνα, σέ τρίτο μέτωπο τοῦ πολέμου, νὰ τό κάνουμε καί αὐτὸ ἀποφασιστικό παράγοντα γιά τό ἀδυνάτισμα καί τὸ ξεχαρβάλωμα τοῦ ἐχθροῦ, γιά τή νίκη. Ἡ καθιέρωση τοῦ θεσμοῦ τῶν Πολιτικῶν Ἐπιτρόπων στήν κατεχόμενη ἀπ' τόν ἐχθρὸ ὕπαιθρο ἔδωσε θετικά ἀποτελέσματα καί τὸ θεσμό αὐτόν πρέπει νά τόν ἐπεχτείνουμε, νὰ τόν δυναμώσουμε, νά τόν ἀναπτύξουμε παραπέρα.

(Ἀπό τίς ἀποφάσεις τῆς 5ης Ὁλομέλειας τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. 30—31)1)1949)

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΙΣ ΠΟΛΕΙΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΗ ΥΠΑΙΘΡΟ

Ἡ 5η Ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. ἔδωμιά σωστή ἐκτίμηση τῆς κατάστασης στή μοναρχοφασιστική Ἑλλάδα καί ἰδιαίτερα στις πό- καί στήν σκλαβωμένη ὕπαιθρο. Ἡ βιομηχα- ἐξακολουθεῖ νά βρίσκεται στό μισό ἀπ' τήν πολεμική καί ὁ μαρασμός στήν ἀγροτική οι- ρία αὐξάνει. Ἡ ἀνεργία μαστίζει καί ά- ξει τήν ἐργατιά. Πάνω ἀπό 700.000 ἀγ- ξεσπιτώθηκαν καί στιβάχτηκαν ἐξαθλιω- καί πεινασμένοι στίς πόλεις, τά μεροκάμα- οἱ μισθοί σέρνουν, ἐνῶ οἱ τιμές τῶν εἰ- διατροφῆς αὐξήθηκαν ἀπό 70—250ο)ο. Ἡ -θεια γίνεται ἀφόρητη. Τά πλατειά στρώ- τοῦ λαοῦ, ἐργάτες, ὑπάλληλοι, βιοτέχνες γελματίες στίς πόλεις δέ μποροῦν νά ζή- Οἱ ἐξοντωτικές τιμές στά γεωργικά ιόντα χειροτέρεψαν ἀπελπιστικά τήν κατά- τῆς ἀγροτιᾶς. «Η ἐξαθλίωση τοῦ μέ ὅλες τίς συνέπειές της -ιλεῖ σήμερα αὐτή τή φυ- ὑπόστασή του.» Ἐκεῖνο πού -στηρίζει περισσότερο ἀπό κάθε ἄλλο τήν -ταση στίς πόλεις εἶναι ἡ ἀβάσταχτη λαι- -στεία. Τά στιγμή πού μεγαλώνουν τά πλουτοκρατικά κέρδη, ἡ σαπίλα καί ἡ ἀποσύνθεση τῶν κυρίαρχων τάξεων.

Θά ἀναφέρουμε μερικά στοιχεία ἀπ' τήν κατάσταση τῶν ἐργαζομένων στήν πόλη τῆς Νάουσας πού τήν κατάλαβε ὁ Δ.Σ.Ε. τό Γενάρη 1949. Τά μεροκάματα τά ἀνδρικά ἦταν 9.000—11.000 δραχ. καί τά γυναικεία 5800 7500 δραχ. Στήν ἴδια περίοδο οἱ τιμές τῶν τροφίμων στή Νάουσα εἶναι:

Ψωμί	2.250—2300 δραχ.
Λάδι	22.000
Ρύζι	20.000

Δηλ. τό μεροκάματο τοῦ ἐργάτη δέν φτάνει οὔτε γιά 1)2 ὀκά λάδι τήν ἡμέρα καί μόλις ἐπαρκεῖ, ὅταν δουλεύει, γιά ἕνα ξεροκόμματο. Φαντασθεῖτε πόσο ἀπελπιστική εἶναι ἡ κατάσταση στούς ἀνέργους. Γιά νά ἀναφέρουμε πάλι τή Νάουσα ἐκεῖ ὑπάρχει μιά κατηγορία πουλημένων ἐργατῶν πού τούς δίνουν, ὅταν τούς δίνουν, 50.000 δραχ. τό μῆνα! Ἔπειτα ἀπ' αὐτή τήν κατάσταση οἱ λαϊκές μάζες παλεύουν. Οἱ ἀπεργιακοί ἀγῶνες πληθαίνουν μέσα στούς ἐργάτες, στούς δημόσιους, τραπεζιτικούς, καί ἰδιωτικούς ὑπαλλήλους, μέσα στούς ἐπαγγελματίες. Μόνο τό Δεκέμβρη 1948 οἱ τραμβαγέρηδες τῆς Ἀθήνας κατέβηκαν τρεῖς φορές σέ στάσεις καί απερ-

γίες. Οἱ τραπεζικοί ὑπάλληλοι κατεβαίνουν συνεχῶς σέ στάσεις καί ἀπεργίες. Οἱ δημ. ὑπάλληλοι πιέζουν τήν Α.Δ.Ε.Δ.Υ. νά βάλει τά ζητήματά τους στήν Κυβέρνηση καί οἱ ἐπαγγελματίες, ἀψηφώντας τά στρατόπεδα καί τίς κρεμάλες, κατέβηκαν σέ πανελλαδική 24ωρη ἀπεργία κ.λ.π. κ.λ.π.

Ἡ τρομοκρατία στίς πόλεις καί τήν σκλαβωμένη ὕπαιθρο ἔχει ξεπεράσει τά χιτλερικά πρότυπα. Οἱ μοναρχοφασίστες μέ τήν ὑπόδειξη τῶν ἄγγλων καί ἀμερικανῶν ἔχουν δημιουργήσει ἕνα πυκνό δίχτυ χαφιεδισμοῦ. Τά στρατοδικεῖα τοῦ θανάτου ἐξοντώνουν συνέχεια τούς δημοκράτες καί στίς ἀσφάλειες τοῦ μοναρχοφασισμοῦ γίνονται τά πιό ἀπίστευτα ἐγκλήματα. Ἡ βάρβαρη δολοφονία ἀπ' τούς Ρέντη καί Τσαούση τοῦ Γενικοῦ Γραμματέα τῆς Γ.Σ.Ε.Ε. σ. Παπαρήγα πού προκάλεσε τήν ἀγανάχτηση καί τήν ἐξέγερση τῆς ἐργατιᾶς σ' ὅλο τό κόσμο, δείχνει μέχρι πού μπορεῖ νά φτάσουν οἱ ἐγληματίες πράχτορες τῆς ἀμερικανοκρατίας. Εἶναι χαραχτηριστικές μερικές περιπτώσεις τρομοκρατίας. Οἱ χαφιέδες συλλάβανε τόν Λεωνίδα Χαραλαμπίδη (Νάουσα) μέσα στόν κινηματογράφο γιατί ἐνῶ προβάλονταν ἕνα γερμανικό φίλμ καί κάποιος φασίστας χαιρέτησε μέ τό «χάϊλ Χίτλερ» αὐτός γέλασε καί εἶπε:—Χά,χα,χα! Ἀκόμα ἔχετε χάϊλ Χίτλερ!! Πιάσανε τό Γιῶργο Σωτηρίου ἐνῶ ἔκανε βόλτες μέ τή δικαιολογία ὅτι κάνει βόλτες γιά νά παρακολουθεῖ τήν κίνηση τῶν ἀξιωματικῶν!! Πιάσανε τό Χριστόδουλο Ἀρκουδοχωρίτη 52 χρονῶ καί τόν κράτησαν ἕξη μῆνες φυλακή γιατί εἶπε, μιλώντας μέ συγχωριανό του, πώς οἱ ἀντάρτες χτύπησαν τό ἱππικό!! κ.λ.π. Ὁ φασίστας ψευτολογοτέχνης Στράτης Μυρηβήλης ἀναγκάστηκε νά δώσει ἀπ' τόν ραδιοσταθμό τῆς Ἀθήνας ἕνα γράμμα ναυτεργάτη ἀπ' τό ἐξωτερικό πού μέ μερικές ἁδρές πινελιές ζωγράφιζε τή μοναρχοφασιστική κόλαση στήν Ἑλλάδα...

Πιό χειρότερη εἶναι ἡ κατάσταση στήν σκλαβωμένη ὕπαιθρο. Στούς ξεκληρισμένους ἀγρότες πούναι γραμμένοι στήν Πρόνοια δίνουν 7 ὀκάδες στάρι, 100 δράμια ζάχαρι καί 16—20.000 δραχ. τό μῆνα γιά κάθε οἰκογένεια! Ἡ προσφυγοποίηση τῆς ἀγροτιᾶς—αὐτό τό ἀπάνθρωπο μέσο πού ἡ ἀντίδραση τήν ἐφάρμοσε σέ τόση μεγάλη ἔκταση γιά νά μᾶς ἀπομονώσει ἀπ' τίς ἐφεδρεῖες μας, τώρα στρέφεται ἐνάντιά της. Οἱ ξεσπιτωμένοι ἀγρότες καταλαβαίνουν καθαρά μέ τήν ἴδια τους τήν πεῖρα ὅτι μόνο μέ τήν πάλη μαζί μέ τό Δ.Σ.Ε. θά μπορέσουν νά γυρίσουν πίσω στά χωριά τους.

Ἀπ' αὐτά πού ὑπογραμμίσαμε πιό πάνω φαίνεται ὅτι ὡρίμασαν τά πράγματα γιά νά ἀναπτύξουμε τήν στρατιωτικοπολεμική μας δουλειά στίς πόλεις καί τή σκλαβωμένη ὕπαιθρο, νά ξεσηκώσουμε αὐτοῦ μαζικούς παλλαϊκούς ἀγῶνες, νά δημιουργήσουμε τό τρίτο μέτωπο, πού τονίζουν οἱ ἀποφάσεις τῆς 5ης Ὁλομέλειας. Ὁ Δ.Σ.Ε. μέ τή δράση του στά 1948, ἰδίως ἔπειτα ἀπ' τό Γράμμο καί τό Βίτσι καί τίς ἐπιτυχίες μας στήν Καρδίτσα—Νάουσα καί Καρπενήσι βοήθησε γιά νά ἀρχίσει μιά ἀλλαγή στήν κατάσταση στίς πόλεις καί τήν ὕπαιθρο. Τώρα μπαίνει τό σοβαρό καθῆκο στίς διοικήσεις τῶν Μεραρχιῶν κλπ. καί κατά πρῶτο λόγο στούς κομμουνιστές νά ὀργανώσουμε καλά καί νά καθοδηγήσουμε ἀ-
πό κοντά τή στρατιωτικοπολεμική μας δουλειά
στίς πόλεις καί τήν κατεχόμενη ὕπαιθρο.

2. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ Π.Ε. ΠΟΛΕΩΝ ΚΑΙ ΥΠΑΙΘΡΟΥ. ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΟΥΛΕΙΑΣ ΤΟΥΣ

Τό Γ.Α. τοῦ Δ.Σ.Ε. καθιέρωσε τό Μάη το
1948 τό θεσμό τῶν Π.Ε. γιά τίς πόλεις κα
τό Νοέμβρη 1948 τό θεσμό τῶν Π.Ε. γιά τή
ὕπαιθρο. Ἀπ' ὅτι ξαίρουμε ὁ θεσμός αὐτός ε
ναι καινούργιος καί γιά πρώτη φορά ἐφαρμ
ζεται στή χώρα μας, χωρίς νά ὑπάρχει ἡ σχ
τική πεῖρα ἀπό ἀλλοῦ. Τί ἐπιδιώκαμε μέ τό
θεσμό τῶν Π.Ε. γιά τήν ὕπαιθρο καί τί πρα
ματοποιήσαμε;

Οἱ Π.Ε. τῶν πόλεων καί τῆς ὑπαίθρου ἔχο
τήν ἀκόλουθη ἀποστολή:

1) Νά δώσουν πολεμικά χτυπήματα μέ
στίς πόλεις καί τήν ὕπαιθρο καί νά ἐνισχύσο
ἔτσι τό πολεμικό ἔργο τοῦ Δ.Σ.Ε. Τό καθή
τῶν Π.Ε. εἶταν καί εἶναι νά κάνουνε νά ἀκ
γεται κάθε μέρα καί ἀπό ἕνας κρότος σ' ὅλ
τίς πόλεις καί τά χωριά πού νά ὑπενθυμί
στήν ἀντίδραση ὅτι ὁ Δ.Σ.Ε. εἶναι πανταχ
παρών καί ὁπωσδήποτε θά νικήσει.

2) Νά βοηθήσουν μέ τά χτυπήματά τους
τή διαφωτιστική τους δουλειά (μέ τό πολύ
τυπο ὑλικό πού θά σκορποῦν) τόν ἐργαζό
νο λαό πού ἀγωνίζεται στίς πόλεις καί τά
ριά γιά τό ψωμί καί τή λευτεριά του, νά ξε
κωθεῖ σέ μαζικούς παλλαϊκούς ἀγῶνες καί
δημιουργήσουν καινούργια κατάσταση στίς
λεις καί τά χωριά. «Οἱ Π.Ε. εἶναι τά χελ
νια τοῦ Δ.Σ.Ε. πού θά ξαπλώσουν τή δρ
τοῦ Δ.Σ.Ε. στίς πόλεις καί τά χωριά καί
φέρουν σ' αὐτά τήν ἄνοιξη τῆς λευτεριᾶς, τό
χητικό παλμό τῆς πάλης καί
νίκης.»

3) Νά βοηθήσουν τό Δ.Σ.Ε. ἰδιαίτερα σ
ρισμένους τομεῖς ὅπως π.χ. ἡ συγκέντρωση
ροφοριῶν ἀπ' τίς πόλεις καί τή σκλαβωμέ
παιθρο πούναι πολύτιμη ὑπηρεσία, ἡ
δουλειά ἀνάμεσα στό μοναρχοφασιστικό
τό γιά τή συναδέλφωση μέ τούς φαντ
καί τούς ἐθνοφρουρούς, ἡ προσπάθεια νά
λύσουμε τούς ΜΑΥ, ΜΕΑ, ΜΑΔ, κλπ. κλπ.

4) Νά βοηθήσουν τό Δ.Σ.Ε. νά λύσ
πρόβλημα τῶν στρατιωτικῶν του ἐφεδ
στρατολογῶντας χιλιάδες καινούργιους μα
καί μαχήτριες ἀπ' τίς πόλεις καί τά χωριά

στρατολογία καινούργιων μαχητών είναι ένα άπ' τά σπουδαιότερα καθήκοντα τοῦ Π.Ε. γιά τίς πόλεις καί τήν ὕπαιθρο. Πάνω στό θέμα αὐτό θά ἐπανέλθουμε παρακάτω.

Αὐτή είναι σέ χονδρές γραμμές ἡ ἀποστολή τῶν Π.Ε. γιά τίς πόλεις καί τήν ὕπαιθρο. Ἡ δράση τῶν Π.Ε. μπορεῖ νά πεῖ κανένας ἄρχισε μέ ἰδιαίτερη ἔνταση τό τελευταῖο τρίμηνο τοῦ 1948 καί τό 1949 μᾶς ξανοίγει τίς πιό ἐλπιδοφόρες προοπτικές γιά τήν ἀνάπτυξη τῆς στρατιωτικοπολεμικῆς δουλειᾶς στίς πόλεις καί τήν ὕπαιθρο. Ἡ δουλειά μας ἄρχισε ἀπ' τή Θεσσαλονίκη ὅπου εἴχαμε ὁρισμένα ὑποδειγματικά χτυπήματα πού τάραξαν τήν ἀντίδραση. Ἡ ὑπέροχη θυσία τοῦ Συν)χη Π.Ε. σ. Βαμβακά στή Θεσσαλονίκη καί κατόπιν ἡ δράση τῶν εἰδικῶν τμημάτων τοῦ Δ.Σ.Ε. στήν πόλη τῆς Θεσσαλονίκης, δημιούργησαν καινούργιες συνθῆκες γιά τήν ἀνάπτυξη παραπέρα τῆς δουλειᾶς μας στήν ἐργατούπολη τῆς Θεσσαλονίκης. Δέν εἶναι τυχαῖο ὅτι οἱ ὁμάδες τοῦ Δ.Σ.Ε. Θεσσαλονίκης ἦρθαν πρῶτες στήν Πανελλαδική ἅμιλλα γιά τά 2χρονα τοῦ Δ.Σ.Ε.

Σήμερα ἔχουμε σχεδόν σ' ὅλες τίς πόλεις τῆς Ἑλλάδας Π.Ε. καί στή Δυτική Μακεδονία ἔχουν σ' ὅλη τή σκλαβωμένη ὕπαιθρο Πολιτικούς Ἐπιτρόπους. Μέσα σέ ἕνα—δυό μῆνες θάχουμε Π.Ε ὑπαίθρου σ' ὅλη τήν Ἑλλάδα. Ἡ δράση τῶν Π.Ε. πόλεων καί ὑπαίθρου εἶναι ἀκόμα μικρή, κρύβει ὅμως μέσα της λαό τά στοιχεῖα γιά νά πάρει στό κοντινό μέλλον, στούς 4-5 προσεχεῖς μῆνες, μεγάλη ἀνάπτυξη.

Παρακάτω δίνουμε ἕνα ἐλλειπή πίνακα γιά τή δράση τῶν Π.Ε πόλεων καί ὑπαίθρου μέσα στό Γενάρη τοῦ 1949:

α) Μεγάλα καί μικρά χτυπήματα: 29
β) Ἀπώλειες τοῦ ἐχθροῦ συνολικά 157
Νεκροί 72
Τραυματίες 78 (μεταξύ τους ὁ Γάλλος παρατηρητής τῆς Βαλκανικῆς Ἐπιτροπῆς Μορώ)
Αἰχμάλωτοι 4
Αὐτόμολοι 3
γ) Στρατολογία: 119 νέοι καί νέες
δ) Καταστροφές στόν πολεμικό μηχανισμό τοῦ ἐχθροῦ
Αὐτοκίνητα 17
Γέφυρες 3
Σιδηροδρομική γραμμή 100 μ.
Ἠλεκτρικοί διανεμητές 2
Στρατιωτικά σφαγεῖα 2
Στρατιωτικούς φοῦρνους 1
τηλ)κούς στύλους 312
Συγκέντρωσαν 88.000 μ. καλώδιο.
Λάφυρα 1 ὁπλοπολυβόλο

Αὐτός ὁ πίνακας δέ δίνει παρά ἐλάχιστα στοιχεῖα. Ἔχουμε ὅμως καί ἄλλα καλά παραδείγματα ἀπ' τή δράση τῶν Π.Ε στίς πόλεις καί τήν ὕπαιθρο. Δίνουμε παρακάτω τά πιό χαρακτηριστικά.

—Στίς 16 τοῦ Δεκέμβρη στό δημόσιο δρόμο μεταξύ Ἀμυνταίου καί Ξυνοῦ Νεροῦ ἀνατινάχτηκε ἀπό νάρκη πού τοποθέτησε ἡ ὁμάδα τοῦ Π.Ε τοῦ τομέα Βεύης ἕνα τάνκς.

—Στίς 25 τοῦ Δεκέμβρη ἐλεύθεροι σκοπευτές τοῦ Π.Ε πόλης Κοζάνης κατέστρεψαν μεταξύ Ξηρολίμνης—Καλαμιᾶς τήν τηλεφωνική ἐπικοινωνία ἀπό Κοζάνη πρός Καστοριά, Γρεβενά καί Νεάπολη.

—Τό μῆνα Νοέμβρη οἱ ὁμάδες τοῦ Π.Ε ὑπαίθρου Κοζάνης μέ ἐνεδρευτικά χτυπήματα διάλυσαν ὁμάδες ΜΑΥ στό Τσοτύλι καί ἀνάτρεψαν ἐπιδρομή τους πρός Ἀμυγδαλιές.

—Στίς 29 τοῦ Δεκέμβρη ἡ ὁμάδα τοῦ Π.Ε τομέα Βεύης χτύπησε λόχο ἐθνοφρουρᾶς πού κινήθηκε ἀπό Νυμφαῖο καί Ἀετό καί ἔπιασε 5 αἰχμάλωτους.

—Στίς 24 τοῦ Δεκέμβρη προσχώρησε στίς ὁμάδες τοῦ ΔΣΕ Γρεβενῶν ὁ μάυς Θωμᾶς Νεῖνας μαζύ μέ τόν ὁπλισμό του. Μέ τήν καλή δουλειά τῶν Π.Ε Νεάπολης καί Γρεβενῶν πέταξαν τά ὅπλα 10 μάυδες στή Νεάπολη καί 13 στό Κληματάκι Γρεβενῶν.

—Τήν 1 τοῦ Γενάρη 1949 ὁμάδα τοῦ ΔΣΕ τοῦ Π.Ε., πόλης Φλώρινας χτύπησε τήν ἠλεκτρική Ἑταιρεία τῆς Φλώρινας. Ὁ ἐχθρός ἔβαλε μέ ὅλα τά ὅπλα παίρνοντας τήν κρούση γενική ἐπίθεση κατά τῆς πόλης. Στά φυλάκια τοῦ ἐχθροῦ σκορπίστηκαν 300 «Δελτία Εἰδήσεων».

—Στίς 7 τοῦ Γενάρη ὁμάδα τοῦ ΠΕ πόλης Φλώρινας βοήθησε τρεῖς αὐτόμολους στρατιῶτες νά περάσουν στίς γραμμές τῶν τμημάτων τοῦ ΔΣΕ.

—Στίς 6 τοῦ Γενάρη 1949 ὁμάδα τοῦ ΔΣΕ τοῦ Π.Ε. πόλης Φλώρινας ἔκανε τολμηρή διείσδυση στή Φλώρινα καί ἀνατίναξε μέ ὡρολογιακές νάρκες τό κτίριο τῶν στρατιωτικῶν σφαγείων τῆς πόλης πού καταστράφηκε τελείως.

—Στίς 6 τοῦ Γενάρη ὁμάδα τοῦ Π.Ε Γρεβενῶν μέ τή βοήθεια τῆς Λ.Π Βενιζίων ἀνατίναξε κοντά στά Γρεβενά τόν ἀλευρόμυλο τοῦ ἐχθροῦ τοῦ λαοῦ Βουλγαρη καί δυό γεφυρες μήκους 20 μ.

—Στίς 10 τοῦ Γενάρη ὁμάδα τοῦ Π.Ε Γρεβενῶν—Χασίων μαζί μέ τμῆμα τῆς Λ.Π ἐνήργησαν ἐπιχειρήσεις ἔξω ἀπ' τά Γρεβενά στό χωριό Δοξαρά. 15 νέοι ἀπ' τό χωριό κατατάχτηκαν στό ΔΣΕ.

—Στίς 9 τοῦ Γενάρη ὁμάδα τοῦ ΔΣ τοῦ ΠΕ πόλης Καστοριᾶς μέ μιά τολμηρή διείσδυση ἔστησε πάνω στά χαρακώματα τοῦ ἐχθροῦ τηλεβοϊστικό σταθμό καί μίλησε στό λαό τῆς Καστοριᾶς.

—12 ὁμάδες ἐλεύθερων σκοπευτῶν τῶν ΠΕ Δυτικῆς Μακεδονίας μοίρασαν μέσα στό μῆνα Δεκέμβρη 55.000 «Δελτία Εἰδήσεων», «Ἐξόρμηση», «Νέο Δρόμο» κ.λ.π.

—Ὁμάδες ἐλεύθερων σκοπευτῶν τῶν Π.Ε ὑπαίθρου Θράκης εἰσέδυσαν τό μῆνα Νοέμβρη 1948 στούς κάμπους τοῦ Ἕβρου καί τῆς Κομοτινῆς. Μπῆκαν σέ 60 σκλαβωμένα χωριά,

σκόρπισαν καί τοιχοκόλλησαν στίς δημοσιές καί γύρω στίς έχθρικές βάσεις άφθονο έντυπο ύλικό

—Από 17 Γενάρη μέχρι 23 Γενάρη άπό νάρκες πού τοποθέτησαν σαμποτέρ τών όμάδων τοῦ Π.Ε Καρατζόβας στό δρόμο Έξαπλάτανου Άρδέας άνατινάχτηκαν δυό στρατιωτικά αύτοκίνητα. Οί μαχητές μας σκόρπισαν άφθονο ύλικό στά χωριά Έξαπλάτανος, Χρυσή, Μηλιά, Κωσταντιά κλπ γύρω άπό τήν Άρδέα.

—Στίς 28 Γενάρη τμήμα τοῦ Δ.Σ τοῦ Π.Ε Θεσσαλονίκης κατόρθωσε νά διεισδύσει χωρίς νά γίνει άντιληπτό στήν άμερικανική γεωργική Σχολή Θεσσαλονίκης. 36 μαθητές τής Σχολής καί 3 έργάτες άκολούθησαν τό τμήμα καί κατατάχτηκαν στό ΔΣΕ.

—Στίς 9 Φλεβάρη άπό νάρκες πού τοποθέτησε όμάδα ΠΕ πόλης Κιλκίς τριακόσια μέτρα κοντά στήν Ταξιαρχία Κιλκίς, σκοτώθηκαν 4 στρατιώτες καί ένας λοχίας. Τραυματίστηκαν 5 στρατιώτες.

—Στίς 2 Φλεβάρη μαχητικές όμάδες τοῦ Π.Ε πόλης Κιλκίς διεισδύσαν καί χτύπησαν μέ πάντζερ στρατώνες τοῦ έχθροῦ, έδρα τάγματος, ίλη ίππικοῦ καί πυροβολαρχία Κιλκίς. Άπώλειες τοῦ έχθροῦ άνεξακρίβωτες. Τήν ίδια ήμερομηνία άνατίναξαν 10 τηλεφωνικούς στύλους καί κατάστρεψαν 1000 μέτρα τηλεγραφικό σύρμα.

Έπειτα άπό τή Θεσσαλονίκη καί τή Δυτική Μακεδονία καλή στρατιωτική πολεμική δουλειά έχει νά δείξει ή Θεσσαλία. Στήν πρώτη γραμμή έρχεται ό Βόλος όπου δώσαμε γερά χτυπήματα (έκτέλεση τοῦ χαφιέ προέδρου τών έπαγγελματιών, σαμποτάζ κλπ) καί άκολουθοῦν ή Καρδίτσα, Τρίκκαλα καί Λάρισα. Ό Π.Ε Δομοκοῦ έκανε ύποδειγματική δουλειά μέσα στό Μ.Φ.Σ πού άν δέ μεσολαβοῦσε ένα τυχαίο περιστατικό θά αίχμαλώτιζε (μαζί μέ τούς άνθρώπους πού είχαμε έκεί) ολόκληρο τάγμα τοῦ έχθροῦ. Πάντως καί παρά τό τυχαίο αύτό περιστατικό πέτυχε όρισμένα καλά άποτελέσματα.

Ό Μωριάς έχει νά μᾶς δείξει μέχρι τώρα τή δράση τών Π.Ε πόλεων Πάτρας καί Τριπολιτσάς σ.σ. Καρατζά καί Μήτρου πού έπεσαν ήρωϊκά πολεμώντας τόν έχθρό. Τό παρακάτω διάταγμα τής ΠΔΚ τονίζει αύτή τή δράση τών Π.Ε στό Μωριά: «Ονομάζουμε άξιωματικό τοῦ ΔΣΕ μέ τό βαθμό τοῦ ταγματάρχη Π.Ε τόν ήρωϊκό νεκρό μας Χρήστο Καραγιάννη (Βασίλη Καρατζά) Π.Ε τής πόλης Πάτρας, πού έπεσε μέσα στήν Πάτρα τήν νύχτα τής 5 πρός 6 τοῦ Γενάρη 1949 δίνοντας τρίωρη μάχη μόνος αύτός ένάντια σέ έκατοντάδες χαφιέδες τής άστυνομίας καί τής ΕΣΑ. Στόν ίδιο άπονέμουμε καί τό Μετάλλιο Άνδρείας».

Τέλος πληροφορίες τοῦ Γαλλικοῦ τηλεγραφικοῦ Πρακτορείου άπό τήν Άθήνα άναφέρουν ότι σαμποτέρ τοῦ ΔΣ πού δροῦν στήν Άθήνα κατάστρεψαν τηλεφωνικές γραμμές στά Πατήσια. Στό Κολωνάκι έγιναν συγκρούσεις μεταξύ σαμποτέρ τοῦ ΔΣ καί τής μοναρχοφασιστικής άστυνομίας.

Άπ' τή μέχρι τώρα δράση τών Π.Ε στίς πόλεις καί τήν ύπαιθρο βγαίνουν τά παρακάτω συμπεράσματα:

α) Ή δουλειά πού κάναμε μέχρι τώρα στίς πόλεις καί τήν ύπαιθρο είναι άνεπαρκής καί δέν άνταποκρίνεται στίς άπαιτήσεις τής γενικώτερης δράσης τοῦ ΔΣΕ.

β) Ύπάρχουν τεράστιες δυνατότητες γιά νά άναπτυχθεί ή στρατιωτική-πολεμική μας δουλειά στίς πόλεις καί τή σκλαβωμένη ύπαιθρο, καί

γ) Γιά νά τό έπιτύχουμε αύτό χρειάζεται νά όργανωθεί καλά ή δουλειά μας στίς πόλεις καί τήν ύπαιθρο καί νά έξασφαλίσουμε σωστή καθοδήγηση στούς Π.Ε πόλεων καί ύπαίθρου.

3. Η ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ ΤΩΝ Π.Ε. ΠΟΛΕΩΝ ΚΑΙ ΥΠΑΙΘΡΟΥ

Ένα άπ' τά σπουδαιότερα προβλήματα πού άντιμετωπίζουμε στόν τομέα αύτό τής δουλειάς μας, είναι ή έξασφάλιση βοήθειας καί καθοδήγησης στούς Π.Ε πόλεων καί ύπαίθρου. Η σχετική διαταγή τοῦ Γ.Α τοῦ ΔΣΕ βάζει όλο αύτό τό κίνημα τών Π.Ε στίς πόλεις καί τήν ύπαιθρο κάτω άπ' τήν καθοδήγηση τής Διοίκησης τής Μεραρχίας τοῦ ΔΣΕ πού δρᾶ στόν ίδιο χώρο, πού μέσω τοῦ Π.Ε τής Μεραρχίας παρακολουθεί άπό κοντά καί καθοδηγεί τούς Π.Ε πόλεων καί χωριών. Θά πρέπει όμως νά ύπογραμμίσουμε ότι οί Διοικήσεις τών Μεραρχιών μας δέ θεωροῦν τή δουλειά αύτή σάν δικιά τους δουλειά. Καί τό χειρότερο, στά πόδια τής Μεραρχίας δροῦνε οί Π.Ε πόλεων, ύπαίθρου, τμήματα Λ.Π άκόμα καί ξεκομένοι άπό τά τμήματά τους έλεύθεροι σκοπευτές καί δέν ύπάρχει ένιαία καθοδήγηση.

Πρέπει νά βάλουμε τέρμα στήν κατάσταση αύτή. Ή διοίκηση τής Μεραρχίας θά πάρει γερά στά χέρια της τούς Π.Ε πόλεων καί χωριών. Τό Γ.Α ίδιαίτερα μέ τό βοηθό τοῦ Π.Ε τοῦ Γ.Α γιά τίς πόλεις, θά δώσει μόνο γενικές κατευθύνσεις στούς Π.Ε τών πόλεων καί ύπαίθρου. Αύτοί όμως θά ύπάγονται στρατιωτικά καί θά παίρνουν άμεση καθοδήγηση άπό τή διοίκηση τής Μεραρχίας τοῦ ΔΣΕ.

Τί πρέπει νά κάνει ή διοίκηση τής Μεραρχίας;

α) Νά καταστρώσει ένα γενικό σχέδιο δράσης τών Π.Ε πόλεων καί ύπαίθρου στήν περιοχή της πού νά άνταποκρίνεται στή γενική έρη άποστολή τής Μεραρχίας. Νά καταρτίσει τούς Π.Ε πάνω στό σχέδιο αύτό καί νά τούς βοηθήσει καί νά τούς έλέγξει γιά νά τό έφαρμόσουν. Φυσικά οί Π.Ε πόλης καί ύπαίθρου θά άναπτύξουν τήν πιό μεγάλη πρωτοβουλία

στή δουλειά τους, όμως πρέπει όλη ή δράση τους νά έξυπηρετεί τή γενικώτερη άποστολή τής Μεραρχίας.

β) Ή διοίκηση τής Μεραρχίας πρέπει νά ένισχύσει τούς Π.Ε πόλεων καί ύπαίθρου μέ ειδικούς συντρόφους (σαμποτέρ κλπ). Έδώ τσιγκουνιά δέ χρειάζεται. Ή Μεραρχία πού καταλαβαίνει καλά τό ρόλο τών Π.Ε, τούς ένισχύει μέ ότι χρειάζονται γιατί άπ' αύτούς θά πάρει αύριο πολλά καί πρώτ' άπ' όλα δεκάδες καί έκατοντάδες καινούργιους μαχητές μαζί μέ τήν άνάπτυξη τής πολεμικής δράσης τους. Πρέπει νά τό νοιώσουμε καλά: άν δέ διαθέσουμε στή δουλειά τών Π.Ε πόλεων καί ύπαίθρου τούς πιό ίκανούς συντρόφους δέ θάχουμε στά 1949 τά άποτελέσματα πού περιμένουμε.

γ) Ή διοίκηση τής Μεραρχίας πρέπει νά βοηθήσει τούς Π.Ε πόλης καί ύπαίθρου μέ πολεμικό ύλικό καί νά λύσουν μιά σειρά δυσκολίες πού μπαίνουν μπροστά τους όπως π.χ έφεδρικά πολεμοφόδια-άποθήκες-κρυψώνες κλπ (παίρνοντας φυσικά όλα τά συνωμοτικά μέτρα). Οί Π.Ε έχουν νά παλαίψουν μέ πολλές δυσκολίες-αύτό δέν τούς τό κρύβομε-καί πρέπει ή διοίκηση τής Μεραρχίας νά τούς βοηθεί γιά νά τίς ύπερνικούν. Αύτό θά τό πετύχουν όργανώνοντας καλά τή δουλειά τους καί τά χτυπήματα καί μέ τήν βαθειά τους πίστη στό Κόμμα μας καί τό λαό.

δ) Οί διοικήσεις τών Μεραρχιών μας νά έξασφαλίσουν τό συντονισμό τής δράσης. Νά μήν ξαναεπαναληφθεί έκείνο πού έγινε στήν περιοχή τών Γρεβενών όπου όμάδες τού Π.Ε. παρά λίγο νάρθουν σέ σύγκρουση μέ τμήματα τής Α.Π Γρεβενών. Γιά όλα τά τμήματα (μικρά ή μεγάλα) πού δρούνε στό χώρο της είναι ύπεύθυνη ή Μεραρχία πού πρέπει νά τά έλέγχει καί νά τά καθοδηγεί. Καμμιά πολιτική όργάνωση δέν πρέπει νά μπλέκεται στά πόδια της. Ένοπλες όμάδες τού ΑΚΕ καί κανενός άλλου Κόμματος δέν μπορεί νά ύπάρχουν. Οί πολιτικές όργανώσεις έχουν σάν καθήκον τους νά βοηθάνε όλόπλευρα τό έργο τού ΔΣΕ. Τό Κόμμα μας έξασφαλίζει τήν άπαραίτητη καθοδήγησή του στό ΔΣΕ πρώτα άπ' όλα μέ τό ζων ανό παράδειγμα τών κομμουνιστών πούναι πρώτοι στή θυσία, πρώτοι στήν έπίθεση καί στή μάχη.

4. ΤΙ ΣΤΕΛΕΧΗ ΜΑΣ ΧΡΕΙΑΖΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΟΛΕΙΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΠΑΙΘΡΟ;

Ό Δ.Σ.Ε. πρέπει νά διαθέσει καλά καί ίκανά στελέχη γιά τή δουλειά τών Π. Ε. στίς πόλεις καί τήν ύπαιθρο. Καί νά τά πλαισιώσει μέ τό άπαραίτητο έμψυχο ύλικό (άπό παληούς άντάρτες μά καί άπό κείνους πού θά στρατολογούν οί ίδιοι οί Π. Ε. άπ' τίς πόλεις καί τήν ύπαιθρο). Τά στελέχη μας αύτά πρέπει νά προετοιμαστούν άπό κάθε άποψη. ψυχικά, σωματικά, πολιτικά, στρατιωτικά, τεχνικά γιά νά άνταποκριθούν στό ρόλο τού Π. Ε. είτε τού μαχητή στίς πόλεις καί τήν ύπαιθρο. Σ' αύτό τό σκοπό άποβλέπει ή Σχολή Π. Ε. γιά τίς πόλεις καί τήν κατεχόμενη ύπαιθρο τού Γ. Α. πού τέλειωσε προχτές ή πρώτη της σειρά μέ καλά άποτελέσματα. Παρόμοιες Σχολές ή Φροντιστήρια μπορούν νά δημιουργηθούν καί στίς άλλες περιοχές. ίδίως στό Κ.Γ.Α.Ν.Ε. γιά νά βοηθήσομε τά στελέχη πού τούς άναθέτουμε μιά τόσο σοβαρή καί ύπεύθυνη άποστολή.

Στήν όρκομωσία τής Α'. σειράς τών μαθητών τής Σχολής Π. Ε. γιά τίς πόλεις καί τήν ύπαιθρο τού Γ. Α. μπήκαν ορισμένα καθήκοντα γιά τά στελέχη μας πού θεωρώ σκόπιμο νά τά έπαναλάβω έδώ.

«Σύντροφοι καί συντρόφισσες,

Θά φύγετε σέ λίγο άπ' τή Σχολή καί θ' άναλάβετε πολεμική δουλειά στίς πόλεις καί τήν κατεχόμενη ύπαιθρο. Μέ τήν εύκαιρία αύτή θέλω νά σάς τονίσω μερικά καθήκοντα πού ή πραγματοποίησή τους θά σάς βοηθήσει νά έκπληρώσετε όλοκληρωτικά τήν άποστολή σας.

1) Πρέπει, στή δράση σας, νάστε τό ύπόδειγμα στό ήθος, συντροφικής συμπεριφοράς καί άπεριόριστης άγάπης στό Λαό μας. Στό πρόσωπό σας ό Λαός θά βλέπει τό Δ.Σ.Ε. καί πρέπει καί σείς νά δείχνετε καθημερινά ότι είστε άξια παιδιά τού Λαϊκού έπαναστατικού στρατού μας. Νά σάς χαρακτηρίζει άπεριόριστη άγάπη στό Λαό καί άγεφύρωτο μίσος στούς έχθρούς του, τούς έγκληματίες πολέμου. Θά χτυπάτε άνελέητα τόν έχθρό μά ταυτόχρονα θά ξαπλώνετε τή συμφιλιωτική μας δουλειά καί θά δίνετε άδελφικά τό χέρι στούς φαντάρους καί τούς έθνοφρουρίτες.

2) Νά προσέχετε καί νά σφυρηλατείτε τήν πειθαρχία καί τήν αύτοκυριαρχία σας. Ή σιδερένια πειθαρχία είναι άποφασιστικός παράγοντας γιά τήν έκπλήρωση τής άποστολής σας. Μέ τή σιδερένια πειθαρχία θά τά βγάλετε πέρα μέ όλες τίς δυσκολίες καί τά έμπόδια. Νάχετε ύπόψη ότι οί Π. Ε. ύπάγονται στρατιωτικά στίς κοντινές Μεραρχίες τού Δ.Σ.Ε. καί δρούν μέ βάση ένα γενικό σχέδιο πού τούς δίνει ή Διοίκηση τής Μεραρχίας άναπτύσσοντας τήν πιό μεγάλη πρωτοβουλία.

3) Νάστε ένεργητικοί, τολμηροί καί άποφασιστικοί. Θά άναλάβετε τίς πιό τολμηρές καί έπικίνδυνες άποστολές πού θά άπαιτήσουν ύπερένταση τών δυνάμεών σας, μεγάλη τόλμη καί άποφασιστικότητα. Θά πρέπει νάστε άκούραστοι καί νά προετοιμάζετε συνέχεια τόν έαυτό σας γιά όποιαδήποτε έντολή καί άποστολή θά σάς δοθεί. Γιά σάς όλα είναι κατορθωτά. Μιά είναι ή

ἀποστολή σας. Νά πραγματοποιεῖτε τίς στρατιωτικές ἀποστολές. Ἕνας εἶναι ὁ νόμος σας, ἡ Νίκη.

4) Νά χρησιμοποιεῖτε τήν ἐπαναστατική πονηριά καί τή μαστοριά στόν πόλεμο στίς πόλεις καί τήν κατεχόμενη ὕπαιθρο. Δέ χρειάζεται μόνο τόλμη καί ἀποφασιστικότητα. Αὐτή πρέπει νά συνδυάζεται μέ τήν ἐπαναστατική πονηριά, μέ τά πιό ἔξυπνα ἐφευρήματα καί κόλπα πού δέν τά περιμένει ὁ ἐχθρός. Πρίν ἀπό κάθε χτύπημα πρέπει νά βάζετε σέ κίνηση τό μυαλό σας καί τό περίφημο Ἑλληνικό δαιμόνιο πρέπει νά κάνει θαύματα. Νά μήν ξεχνᾶτε ὅτι τόν ἐχθρό τόν νικᾶμε μέ τήν παλληκαριά μας καί μέ τό μυαλό. Ἀκοῦστε τί λέει ἕνα Σοβιετικό τραγοῦδι γιά τό σοβιετικό ἥρωα Μάλικ Γκαμπατουλίν:

«Ὁ Μάλικ...εἶναι δυνατός καί πονηρός σάν τήν ἀλεποῦ, ἀκούει σάν τό λαγό ἀπό μακρυά, βλέπει σάν τόν ἀετό τόν ἐχθρό ὅπου κι' ἄν κρυφτεῖ καί τό χέρι του δέν κουράζεται νά σκοτώνει γερμανικά τσακάλια. Τέτοιο ἦταν τό χέρι του πού ὅσο πιό δυνατά χτυποῦσε, τόσο πιό δυνατό γινόταν...»

Ἔτσι σάν τόν Μαλίκ πρέπει νά χτυπᾶτε μαζί μέ τίς ὁμάδες σας τόν ἐχθρό, τά μοναρχοφασιστικά τσακάλια. Πόσους τέτοιους ἥρωες δέν εἴχαμε στήν πρώτη κατοχή στήν Ἀθήνα καί στίς ἄλλες πόλεις; Μήπως δέ σφυρηλάτησε ὁ Δ.Σ.Ε. χιλιάδες ἀγωνιστές, μαχητές καί ἀξιωματικούς του, ἱκανούς γιά τά πιό μεγάλα κατορθώματα; Στά Σοβιετικά ἔργα διαβάζουμε τά ἀφάνταστα κατορθώματα τῆς Τάνιας Λαγκούνοβα, τοῦ Μερέσιφ, τοῦ Γκαμπατουλίν, πού ἦταν ἁπλοί ἄνθρωποι, καί στόν πόλεμο γιά τήν Πατρίδα ἔδειξαν ἐξαιρετικές ἱκανότητες. Στόν πόλεμο γιά τήν Ἑλλάδα οἱ Π. Ε. γιά τίς πόλεις καί τήν ὕπαιθρο θά ξαναζωντανέψουν τά κατορθώματα τῆς κλεφτουργιᾶς στό 1821, τίς καλύτερες παραδόσεις τοῦ ΕΛΑΣ καί θά δημιουργήσουν στά 1949 μιά καινούργια ἐποποιία πού θά στέκεται στό ὕψος τοῦ Γράμμου καί τοῦ Βίτσι.

5) Νά ἀναπτύξετε τήν ἐπαναστατική σας ἐπαγρύπνηση. Ὁ ἐχθρός θά σᾶς στήνει διαρκῶς παγίδες, θά προσπαθεῖ νά σᾶς ἐξοντώσει μέ μπαμπεσιά καί σεῖς πρέπει πάντα νἄχετε τό νοῦ σας, νἆστε ἄγρυπνοι. Ὁ ἐχθρός εἶναι ἄνανδρος καί προετοιμάζεται γιά τά πιό ἀπαίσια κακουργήματα. Ἔτσι κάνουν πάντα οἱ ἄνανδροι. Γι' αὐτό πρέπει νά ἐπαγρυπνοῦμε».

5. ΟΙ Π.Ε. ΠΟΛΗΣ ΚΑΙ ΥΠΑΙΘΡΟΥ ΚΑΙ Η ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΙΑ.

Ἕνα ἀπ' τά πιό σοβαρώτερα προβλήματα, τό σοβαρώτερο, πού ἔχουν νά ἀντιμετωπίσουν οἱ Π.Ε. πόλεων καί ὑπαίθρου, εἶναι ἡ στρατολογία χιλιάδων καινούργιων μαχητῶν στό Δ.Σ.Ε. ἀπ' τίς πόλεις καί τήν κατεχόμενη ὕπαιθρο. Ἐκεῖ εἶναι οἱ ἐφεδρεῖες τοῦ Δ.Σ.Ε. Αὐτό ὅμως ἀκόμα δέν τό καταλαβαίνουν καλά οἱ Π. Ε. πόλεων καί ὑπαίθρου.

Ἡ στρατολογία καινούργιων μαχητῶν εἶναι καθημερινό καθῆκο τοῦ Π.Ε. καί πρέπει νά συνδιάζεται μέ τήν πολεμική του δράση καί μέ τή διαφωτιστική του δουλιά. Τό βαθύτερο νόημα τῆς ἀποστολῆς τοῦ Π. Ε. γιά τίς πόλεις καί τήν κατεχόμενη ὕπαιθρο, εἶναι νά βοηθήσει τό Δ.Σ.Ε. νά λύσει τό πρόβλημα τῶν στρατηγικῶν του ἐφεδριῶν. Καί ἡ πολεμική του δράση πρέπει νἄχει σάν βασική κατεύθυνση τή στρατολογία.

Οἱ Π.Ε. πρέπει νἄχουν ὁ καθένας πλάνο στρατολογίας, νά βρίσκουν τρόπους καί μέθοδες γιά νά πετυχαίνουν καλή στρατολογία, νά ἀναπτύσσουν ἀναμεταξύ τους τήν ἅμιλλα πάνω στό ποιός Π. Ε. θἄχει τή μεγαλύτερη στρατολογία. Προπαντός πρέπει νά ὀργανώνουν ἐπιχειρήσεις γιά στρατολογία. Στή σύσκεψη τῶν Π. Ε. Δυτ. Μακεδονίας εἰπώθηκαν πολύ ὡραῖα πράγματα γιά τέτοιου εἴδους ἐπιχειρήσεις πού δέν εἴδαμε ὅμως ἀκόμα νά γίνονται πράξη. Γιά νά ἀναφέρω μόνο ἕνα παράδειγμα, ὁ ἐχθρός χρησιμοποιεῖ πολλούς ἐργάτες στά διάφορα συγκοινωνιακά-πολεμικά ἔργα πού θέλουν νἄρθοῦν στό Δ.Σ.Ε. καί μέ μιά μικρή δράση μποροῦμε νά τούς διευκολύνουμε.

Ὑπάρχουν καί πολλοί ἄλλοι τρόποι γιά νά ἀναπτυχθεῖ ἡ στρατολογία ἀπ' τίς πόλεις καί τή σκλαβωμένη ὕπαιθρο. Στό ζήτημα αὐτό οἱ Π.Ε. πρέπει νά δείξουν τήν πιό μεγάλη πρωτοβουλία καί δραστηριότητα. Μιά μεγάλη πηγή στρατολογίας εἶναι οἱ ἐθνοφρουρίτες (πού κατά τό πλεῖστο ἀποτελοῦνται ἀπό παληούς μας ὀπαδούς πού διστάζουν) καί πού πρέπει νά συγκεντρώσουν ἰδιαίτερα τήν προσοχή τοῦ Π.Ε. πόλης καί ὑπαίθρου.

Οἱ Π. Ε. πρέπει νά στρατολογοῦν ἔστω καί ἕνα-ἕνα ἤ δυό-δυό γιατί ὅπως λέει καί ἡ παληά παροιμία «φασοῦλι, φασοῦλι γεμίζει τό σακοῦλι». Ἡ πεῖρα πού συγκεντρώνουμε γύρω ἀπ' τή στρατολογία θά πρέπει νά ἐκλαϊκεύεται ἀνάμεσα στούς Π. Ε.

Οἱ Π. Ε. πρέπει νά δουλέψουν μέ φανατισμό γιά νά βγάλουμε ἀπ' τά μεγάλα προλεταριακά κέντρα χιλιάδες ἐργάτες πού θά συγκροτήσουν τή Μεραρχία τοῦ ἀλησμόνητου συντρόφου μας Μήτσου Παπαρήγα. Ὅλοι οἱ Π. Ε. θά πρέπει νά βγάλουν ἀπ' τίς 100 πόλεις καί κωμοπόλεις καί τά 5.000 χωριά τῆς Ἑλλάδας, σάν κατώτερο ὅριο, μέσα στό 1949 μόνοι τους τουλάχιστο 10.000 ἀνθρώπους. Ἔτσι θά ἐκπληρώσουν πραγματικά τήν ἀποστολή τους.

6. ΟΙ ΣΧΕΣΕΙΣ Π.Ε. ΜΕ ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ.

Οἱ Π. Ε. πόλεων καί ὑπαίθρου ἔχουν μιά

ορισμένη στρατιωτικοπολεμική αποστολή στίς πόλεις καί τή σκλαβωμένη ύπαιθρο. Ό ρόλος τους καί ή θέση τους απέναντι στίς Πολιτικές οργανώσεις είναι ξεκαθαρισμένη. Οί Π. Ε. δέν πρόκειται νά αντικαταστήσουν τίς Πολιτικές οργανώσεις. Άντίθετα σκοπός τους είναι νά άνοίξουν πόλεμο στίς πόλεις καί τήν ύπαιθρο, νά δημιουργήσουν τό τρίτο μέτωπο καί νά βοηθήσουν έτσι τίς πολιτικές οργανώσεις ώστε νά άναπτύξουν μεγάλους λαϊκούς άγώνες. Στήν ύπαιθρο θά υπάρχει τό Α.Κ.Ε., τό Ν.Ο.Φ., ή Α.Φ.Ζ. καί οί άλλες λαϊκές οργανώσεις. Στίς πόλεις θά υπάρχουν οί Κομματικές μας οργανώσεις καί άλλες οργανώσεις όπως ή Ε.Π.Ο.Ν., ή Π.Δ.Ε.Γ. κ.λ.π. καί όπου χτυπήθηκαν θά άνασυγκροτηθοῦν καί μέ τήν βοήθεια τῶν Π. Ε. γιατί αυτές θά κινητοποιοῦν τό λαό γιά τά ζητήματά του. Έχει δίκηο ή 5η Ολομέλεια όταν τονίζει: «Ξεκινώντας άπό πιό μικρά ζητήματα καί άπ' τίς πιό άπλές μορφές πάλης πρέπει νά τραβήξουμε αποφασιστικά τίς πιό πλατειές μάζες, μαζύ καί τά μεσαία στρώματα, στήν πάλη γιά τό ψωμί τό μεροκάματο, ενάντια στήν ακρίβεια, ενάντια στούς φόρους. Άνεβάζοντας αδιάκοπα τή μαζική αυτή πάλη καί συνδάζοντάς την μέ τήν ένοπλη πάλη στίς πόλεις καί σ' όλα τά μετόπισθεν τοῦ έχθροῦ, σ' όλα τά ευαίσθητα καί νευραλγικά σημεία του, πρέπει νά σηκώσουμε τό μέτωπο αυτό τοῦ άγώνα, σέ τρίτο μέτωπο τοῦ πολέμου..... (Άπ' τίς αποφάσεις τής 5ης Ολομέλειας). Οί Π. Ε. έχουν συνεπώς μιά ορισμένη αποστολή καί οί Πολιτικές οργανώσεις νά οργανώσουν γενικώτερα τόν παλλαϊκό άγώνα. Φυσικά οί αποστολές αυτές δέ χωρίζονται μέ σινικό τείχος, γιατί οί Π. Ε. πρέπει νά βοηθήσουν τίς Πολιτικές οργανώσεις στή δουλειά τους, μά άπ' τήν άλλη μεριά πρέπει νά συνδυαστοῦν οί μαζικοί άγώνες μέ τήν ένοπλη πάλη γιατί πόλεμο κάνουμε καί όλα αυτά τόν πόλεμο πρέπει νά έξυπηρετοῦν. Γιά νά αποφύγουμε όμως τυχόν συγχίσεις επαναλαμβάνουμε γιά άλλη μιά φορά ότι Π. Ε. δέν πρέπει καί ούτε μποροῦν νά αντικαταστήσουν τίς πολιτικές οργανώσεις.

7. ΤΑ ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΩΝ Π.Ε.

Στόν καθαυτό πολεμικό τομέα οί Π. Ε. στίς πόλεις καί τήν κατεχόμενη ύπαιθρο πρέπει νά προσέξουν τά παρακάτω καθήκοντα:

α) Νά άναπτύξουν σέ μεγάλο βαθμό τό σαμποτάζ καί τό ναρκοπόλεμο. Αυτό είναι ένα άπ' τά κύρια πολεμικά τους καθήκοντα.

β) Νά ξεχαρβαλώσουν τίς συγκοινωνίες καί γενικώτερα τά μετόπισθεν τοῦ έχθροῦ. Αυτό θά τό κάνουν καί μόνοι τους είτε σέ συνεργασία μέ ειδικά τμήματα σαμποταριστών καί άλλες μονάδες τοῦ Δ.Σ.Ε. Δέν πρέπει νά επιτρέψουμε νά περνοῦν άπ' τούς δρόμους φάλαγγες μέ αυτοκίνητα τοῦ έχθροῦ. Τά καλώδια τοῦ έχθροῦ πρέπει νά κόβονται καί νά συγκεντρώνονται στίς αποθήκες τοῦ Δ.Σ.Ε. Τά γεφύρια του νά τινάζονται στόν άέρα κ.λ.π.

γ) Νά χτυποῦν συνεχώς καί άνελέητα μικρά τμήματα τοῦ έχθροῦ καί ιδίως έθνοφρουράς, ΜΑΥ, ΜΕΑ, ΜΑΔ κλπ. Αυτό θά τούς διευκολύνει γιά νά πιάνουν αιχμαλώτους καί νά στρατολογοῦν.

δ) Νά χτυποῦν τούς προδότες στίς πόλεις καί τά χωριά. Τό δίχτυ χαφιεδισμοῦ πού οργάνωσε ό έχθρός στίς πόλεις καί τά κεφαλοχώρια πρέπει νά τσακιστεί μέ τήν εξόντωση ορισμένων χαφιέδων του καί πραχτόρων. Έτσι θά βάλουν μυαλό καί οί άλλοι πού θά καταλάβουν ότι τήν προδοσία τους θά τήν πληρώνουν άπό τώρα καί στό έξής μέ τό κεφάλι τους. Τόν έχθρό θά τόν χτυπάμε αποφασιστικά, θανατερά. Όμως παράλληλα θά ξαπλώνουμε τή συμφιλιωτική μας πολιτική στούς παρασυρμένους καί ιδιαίτερα στούς φαντάρους καί έθνοφρουρίτες.

ε) Νά οργανώσουν ιδιαίτερα τό σαμποτάζ στίς πόλεις καί κυρίως στά πολεμικά εργοστάσια, στρατώνες, αποθήκες καί καράβια τοῦ έχθροῦ καθώς καί στά γραφεία καί όπου άλλοῦ υπάρχουν μοναρχοφασίστες δολοφόνοι.

στ) Ν' αρχίσει τό ξεκαθάρισμα, ιδίως στίς πόλεις, άπ' τίς λαϊκές γειτονιές όπου οργιάζουν οί μοναρχοφασίστες γιά νά πάρουν κουράγιο οί όπαδοί μας καί αργότερα οί γειτονιές αυτές νά αποτελέσουν τό ορμητήριο τοῦ ένοπλου άγώνα. Ή Καισαριανή, τό Περιστέρι ή οί Ποδαράδες γιά τήν Αθήνα, ή Τούμπα, Νεάπολη καί Καλαμαριά γιά τή Θεσσαλονίκη μποροῦν νά ξαναπαίξουν τό ρόλο τους άν εμείς κάνουμε καλά τή δουλειά μας.

Ή πραγματοποίηση αυτών τῶν καθηκόντων απαιτεί συνεχή εκπαίδευση στό ναρκοπόλεμο καί τή χρησιμοποίηση όλων τῶν όπλων, ιδιαίτερα τοῦ αυτόματου, τής χειροβομβίδας, τοῦ πάντζερ κλπ.

8. ΜΕΡΙΚΑ ΑΛΛΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ Π.Ε.

Οί Π. Ε. στίς πόλεις καί τήν ύπαιθρο έχουν νά πραγματοποιήσουν καί ορισμένα άλλα καθήκοντα. Όπως π.χ. Ή οργάνωση τῶν πληροφοριῶν πού είναι ένας ξεχωριστός τομέας τής δουλειάς τους πού πιάνεται μέ βάση τίς οδηγίες τοῦ Β'. Γραφείου τοῦ Γ.Α. Ή οργάνωση τής δουλειάς μέσα στό Μ.Φ.Σ., στούς φαντάρους πού βρίσκονται στά χωριά καί στίς πόλεις μά καί ανάμεσα στίς οικογένειές τους, τούς τραυματίες, τούς ακρωτηριασμένους κλπ. Ό τομέας αυτός τής δουλειάς είναι πολύ σοβαρός καί απαιτεί καθημερινή καί συγκεκριμένη δουλειά γιά νά υποβοηθήσουμε τή διαφοροποίηση, τήν αποσυνθετική πορεία πού άρχισε στό Μ.Φ.Σ. Εδώ ή δουλειά θά οργανωθεί μέ βάση τά συμπεράσματα τής μέχρι τώρα δου-

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΜΟΝΑΡΧΟΦΑΣΙΣΜΟΥ

Τοῦ σ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗ

Ἡ 5η Ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. τοῦ ΚΚΕ πού ἔγινε στό Γράμμο, διαπιστώνει πώς ὁ μοναρχοφασισμός περνᾶ μιά ὁλόπλευρη κρίση, οἰκονομική, στρατιωτική, πολιτική καί ἠθική, καί πώς ἡ κρίση αὐτή ἐκδηλώνεται μέ περισσότερη ἔνταση καί ὀξύτητα, παρά πρίν.

Στό ἄρθρο αὐτό θά ἀσχοληθοῦμε μέ τή μιά πλευρά τῆς κρίσης αὐτῆς, μέ τήν οἰκονομική κρίση. Θά ἀποδείξουμε μέ ἀριθμούς καί στοιχεία, πού δημοσιεύονται στόν ἴδιο τό μοναρχοφασιστικό τύπο καί πού προέρχονται ἀπό ἐπίσημη πηγή καί μέ συμπεράσματα πού θά στηρίζονται στά στοιχεία αὐτά, πώς ἡ παραπάνω διαπίστωση τῆς Ὁλομέλειας ἀνταποκρίνεται ἀπόλυτα στήν πραγματικότητα. Ταυτόχρονα θά ἀποδειχθεῖ ἔτσι πόσο ἀνεδαφική καί ἀντίθετη πρός τή ζωή εἶναι ἡ ὀππορτουνιστική θεωρία πού εἶδε τό φῶς τῆς ἡμέρας, πώς ὁ μοναρχοφασισμός περνᾶ μιά σχετική σταθεροποίηση. Γιατί, μέ ξεχαρβαλωμένη τήν οἰκονομική του βάση, παραπαίοντας μέσα σέ ἕνα ἀπερίγραπτο οἰκονομικό χάος, ἀντιμετωπίζοντας τόν κίνδυνο μιᾶς ὁλοκληρωτικῆς οἰκονομικῆς κατάρρευσης, μέ τό λαό πεινασμένο κι' ἐξαθλιωμένο, μέ τό ὁλοένα μεγαλύτερο ξεπούλημα τῆς χώρας στούς ἀμερικάνους ληστές, κάθε ἄλλο παρά σταθεροποίηση μπορεῖ νά σημειώνει ὁ μοναρχοφασισμός.

* * *

Ἡ οἰκονομική πολιτική τοῦ μοναρχοφασισμοῦ εἶναι ξεκάθαρη καί ὑπαγορευμένη ἀπό τούς ξένους. Ἡ πολιτική αὐτή συνίσταται γενικώτερα στήν ὁλοκληρωτική ὑποταγή τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας στά συμφέροντα καί στίς ἐπιδιώξεις τῆς ἀμερικάνικης πολιτικῆς, πού διευθύνεται ἀπό τά ἀμερικάνικα μονοπώλεια. Ἡ μεταστροφή τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας σέ ὑπηρέτη καί σέ ἐξάρτημα τῶν ἀμερικάνικων ληστρικῶν μονοπωλείων μέ τό πνίξιμο κάθε ἑλληνικῆς οἰκονομικῆς πρωτοβουλίας, μέ τή μετατροπή τῆς Ἑλλάδας σέ χώρα κατανάλωσης ἀμερικάνικων βιομηχανικῶν, ἀκόμα καί γεωργικῶν προϊόντων, τῆς χειρότερης μάλιστα ποιότητας, νά πιό εἶναι σήμερα τό ἕνα σκέλος τῆς ἐπίσημης οἰκονομικῆς πολιτικῆς στή σκλάβα Ἑλλάδα. Καί σάν ἀλάνθαστο μέσο γιά τήν πραγματοποίησή της χρησιμεύει ἡ μαρσαλλοποίηση τῆς χώρας μας.

Τό δεύτερο σκέλος τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τοῦ μοναρχοφασισμοῦ εἶναι ἡ ἀπελπιδα προσπάθειά του νά ρίξει στίς πλάτες τοῦ λαοῦ τά ἔξοδα καί τά οἰκονομικά βάρη τῆς διεξαγωγῆς τοῦ πολέμου ἐνάντια στό δημοκρατικό ἑλληνικό λαό. Μέ ἀβάσταχτους φόρους, μέ τήν καταδίκη σέ μιά ἀφάνταστη μίζερη ζωή τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, μέ τά μεροκάματα πείνας, μέ τήν καταλήστεψη τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς, μέ τόν πληθωρισμό καί τήν ἄνοδο τοῦ τιμάριθμου, μέ τή γενικώτερη ἐξαθλίωση τοῦ λαοῦ, προσπαθεῖ ν' ἁρπάξει ὅσο μπορεῖ πιό μεγάλο μερτικό ἀπό τό ἐθνικό εἰσόδημα, γιά νά τό ρίξει στόν πόλεμο, χωρίς νά μειωθοῦν τά ἄνομα κέρδη τῆς δοσίλογης ἑλληνικῆς πλουτοκρατίας.

Καί σάν συνέπεια τῆς πολιτικῆς του αὐτῆς ὁ μοναρχοφασισμός ἀνίκανος νά συλλάβει καί ν' ἀντιμετωπίσει, ὄχι κάν τό ὅλο οἰκονομικό πρόβλημα τῆς χώρας, ἀλλά τό ἄμεσο οἰκονομικό χάος πού προκαλοῦν ἡ ξενική ἐπέμβαση καί ὁ πόλεμος, προσπαθεῖ νά κρατηθεῖ στήν ἐπιφάνεια στηριζόμενος στήν ἐξωτερική «βοήθεια» δηλαδή στά γιατιαβαμμένα δολλάρια τοῦ Τροῦμαν καί τοῦ Μάρσαλ, ὑψώνοντας στό σφυρί τήν οἰκονομική καί πολιτική ἀνεξαρτη-

---

λειάς μας στούς φαντάρους καί ἐθνοφρουρίτες. (Διάβασε τά σχετικά ἄρθρα στό περιοδικό μας: «Δημοκρατικός Στρατός»).

* * *

Μιλήσαμε πιό πάνω γιά τήν στρατιωτικοπολεμική μας δουλειά στίς πόλεις καί τήν κατεχόμενη ὕπαιθρο, γιά τό ρόλο καί τά καθήκοντα τῶν Π. Ε. στις πόλεις καί τήν ὕπαιθρο. Ἡ ἀποστολή τῶν Π. Ε. στίς περιοχές αὐτές εἶναι πολύ σοβαρή καί ὑπεύθυνη. Καί ἡ δράση τους πρέπει νἆναι καί θἆναι πολύτιμη γιά τήν πραγματοποίηση τοῦ γενικώτερου στρατηγικοῦ σκοποῦ τοῦ Δ.Σ.Ε. γιά τό 1949. Μέ τά ἀδιάκοπα χτυπήματά τους θά ἀναγκάσουν τόν ἐχθρό νά σκορπίσει τίς δυνάμεις του, θά κάνουν σοβαρή πολιτική δουλειά στούς φαντάρους καί τούς ἐθνοφρουρίτες καί θά δώσουν κουράγιο στό Λαό γιά νά παλαίψει πιό ἀποφασιστικά καί νά ἐνισχύσει τό πολεμικό ἔργο τοῦ Δ.Σ.Ε. Τό Γ. Α. καί τό Κόμμα μας πιστεύουν ὅτι οἱ Π. Ε. πόλεων καί ὑπαίθρου θά ἐκπληρώσουν στό ἀκέραιο τό καθῆκον τους καί θά ἀνοίξουν πραγματικά στό 1949, μέσα στίς πόλεις καί τήν ὕπαιθρο τό τρίτο μέτωπο.

σία τῆς Ἑλλάδας.

«Βοήθεια ἀπ' ἔξω», αὐτό εἶναι τό μόττο τῶν οἰκονομικῶν ἐμπειρογνωμόνων τοῦ μοναρχοφασισμοῦ. Αὐτήν ζητᾶ ὁ Χέλμης ὅταν ἀντικρίζει ἔντρομος τό τεράστιο ἔλλειμα τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ, γιά νά μπορέσει νά τό καλύψει. Αὐτήν ἐπικαλεῖται κι' ὁ νιόβγαλτος οἰκονομικός φωστήρας τοῦ μοναρχοφασισμοῦ καί γνήσιος ἐκπρόσωπος τοῦ ξένου ληστρικοῦ τραπεζικοῦ κεφαλαίου στή χώρα μας, Διομήδης, πού μπῆκε στήν κυβέρνηση γιά νά βγάλει τά κάστανα ἀπό τήν οἰκονομική πυρκαϊά τοῦ μοναρχοφασισμοῦ, ὅταν σ' ἕνα πρόσφατο βιβλίο του, πού ἀποτέλεσε σά νά ποῦμε, τή δήλωση μετανοίας του γιά νά μπεῖ στήν κυβέρνηση, γράφει, πώς γιά ν' ἀποφευχθεῖ ἡ προσφυγή στήν ἐκδοτική μηχανή χρειάζεται βοήθεια ἀπό τό ἐξωτερικό.

Γιά νά δικαιολογήσουν τήν πολιτική αὐτή τῆς προδοσίας καί τοῦ ξεπουλήματος τῆς Ἑλλάδας κατασκεύασαν ὁλάκερη θεωρία πού ἀπό καιρό σέ καιρό διατυμπανίζεται καί στήν ὁποία θά πρέπει νά ἀναζητηθεῖ μιά ἀπό τίς πηγές ἀπ' τίς ὁποῖες ἀντλεῖ τά φῶτα του ὁ ὀππορτουνισμός, πού τόσο ἀπο ελεσματικά καταδίκασε ἡ 5η Ὁλομέλεια τοῦ Κόμματός μας. Ἡ θεωρία αὐτή ἐμφανίστηκε στήν ἀρχή μέ τή μορφή, πώς ἡ Ἑλλάδα σάν μικρή χώρα δέ μπορεῖ νά ζήσει πολιτικά ἐλεύθερη καί ἀνεξάρτητη γιατί εἶναι ἀνίκανη νά ἀμυνθεῖ μόνη της καί πώς κατά συνέπεια θά πρέπει νά προσκολληθεῖ σέ μιά ἀπό τίς μεγάλες. Τή θεωρία αὐτή τήν εἶχαν καλλιεργήσει πρίν τέσσερα χρόνια οἱ ἐγγλέζοι γιά νά δικαιολογήσουν τήν ἐπέμβασή τους στήν Ἑλλάδα. Σήμερα ἡ θεωρία αὐτή ἐπεχτείνεται καί στή σφαίρα τῆς οἰκονομίας καί μάλιστα ἀπό ἐπίσημο στόμα, σάν ἐπίσημη πολιτική τῆς μοναρχοφασιστικῆς κυβέρνησης. Ὁ Σοφούλης στίς προγραμματικές του δηλώσεις στίς 1)2)49 στή βουλή εἶπε πώς «ἡ ἑλληνική κυβέρνησις πιστεύει ὅτι εἰς τήν μεταπολεμικήν Εὐρώπην δέν εἶναι δυνατή ἡ ἀνάπτυξις τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων ὑπό τήν μορφήν αὐτοτελῶν οἰκονομικῶς χωρῶν. Κατ' ἐξοχήν ἡ Ἑλλάς δέν ἠμπορεῖ νά ζήσει μόνη...» Καί μιά πού δέ μπορεῖ νά ζήσει οἰκονομικά μόνη ἐκθειάζει τήν προσκόλληση τῆς Ἑλλάδας στήν ἀμερικάνικη οἰκονομία μέ τό σχέδιο Μάρσαλ. Πρόκειται γιά τήν ἔκφραση σέ ἑλληνική ἔκδοση τῆς ἀμερικάνικης πολιτικῆς πού μέ τή βοήθεια τοῦ σχεδίου Μάρσαλ, πάει νά ὑποτάξει ὅλη τήν εὐρωπαϊκή οἰκονομία στά συμφέροντα τοῦ ἀμερικάνικου χρηματιστικοῦ κεφαλαίου. Τά ἴδια περίπου λόγια λένε οἱ πράχτορες τῶν ἀμερικάνων σ' ὅλες τίς ἄλλες εὐρωπαϊκές χῶρες, μόνο πού οἱ ἕλληνες μοναρχοφασίστες στριμωγμένοι στή στροφύγγα τῆς καθολικῆς τους κρίσης, ξεπερνοῦν σέ κυνισμό τούς συναδέλφους τους στίς ἄλλες χώρες.

* * *

Συνεπής στήν πολιτική αὐτή τοῦ ξεπουλήματος τῆς Ἑλλάδας, ὁ μοναρχοφασισμός παράδωσε ὅλη τήν οἰκονομική ζωή τῆς χώρας στούς ἀμερικάνους, ἔτσι πού ὅπως διαπιστώνει καί ἡ 5η Ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. τοῦ ΚΚΕ, «ὁ ἔλεγχος πάνω σ' ὅλη τήν οἰκονομική ζωή τῆς χώρας πέρασε στά χέρια τῶν ἀμερικάνων». Ὁ ἔλεγχος αὐτός πραγματοποιεῖται: 1) Μέ τήν παρουσία ἀμερικάνων ἀντιπροσώπων σ' ὅλα τά οἰκονομικά ὑπουργεῖα καί τούς κυριώτερους οἰκονομικούς ὀργανισμούς τῆς χώρας. Κανένα, οὔτε τό παραμικρότερο κυβερνητικό οἰκονομικό μέτρο, κανένα νομοθέτημα πού ἀφορᾶ τήν οἰκονομία δέν παίρνεται χωρίς νά ἐγκριθεῖ, καί πολλές φορές χωρίς νά ὑπαγορευθεῖ ἀπό τούς ἀμερικάνους. Ὁ προϋπολογισμός τοῦ κράτους καταρτίζεται κάτω ἀπό τήν ἄμεση ἐπίβλεψη τῶν ἀμερικάνων καί ὑποβάλλεται στή βουλή μονάχα ἀφοῦ ἐγκριθεῖ ἀπ' αὐτούς. Οἱ μισθοί, ἀκόμα καί οἱ διορισμοί καί μεταθέσεις δημοσίων ὑπαλλήλων πρέπει νά περάσουν ἀπ' τήν ἔγκρισή τους. Παντοῦ ἔχουν τήν πρώτη καί τελευταία λέξη. 2) Ὁ ἔλεγχος τῆς οἰκονομίας ἀπό τούς ἀμερικάνους πραγματοποιεῖται σέ μεγάλο βαθμό μέσω τῆς λεγόμενης Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς, στήν ὁποία, ἐκτός ἀπό τούς ἀμερικάνους συμμετέχουν καί ἄγγλοι. Ἡ ἐπιτροπή αὐτή πού ἔχει δῆθεν γιά σκοπό τήν προστασία τοῦ νομίσματος—τῆς δραχμῆς—ρυθμίζει στήν οὐσία ὅλη τήν κίνηση τῶν κεφαλαίων στή χώρα καί ἐπεμβαίνει πέρα ἀπ' αὐτήν σ' ὅλα τά ζητήματα τῆς ἰδιωτικῆς οἰκονομίας. Αὐτή θά καθορίσει τήν κατανομή τῶν πιστώσεων στή βιομηχανία, τήν ἀγροτική οἰκονομία καί τό ἐμπόριο, παίρνοντας πάντα ὑπόψη τά συμφέροντα τῶν ξένων μονοπωλείων. Τό ζήτημα τῆς μισθοδότησης τῶν ἐργατῶν καί ὑπαλλήλων σάν ἀνωτάτη ἀρχή θά τό ρυθμίζει αὐτή. Ζητᾶ λ.χ. μιά κατηγορία ἐργατῶν τήν αὔξηση τῶν ἀποδοχῶν της; Ἡ Νομισματική Ἐπιτροπή θά ἀποφανθεῖ ἄν θά δοθεῖ ἤ ὄχι καί κατά κανόνα ἀπορίπτει τήν αὔξηση, τάχα ἀπό ἔγνοια, μήπως καί αὐξηθεῖ τό χαρτονόμισμα πού κυκλοφορεῖ. Ἔτσι παίζεται συνήθως ἕνα ἄνομο παιχνίδι ἀνάμεσα στούς ἐργοδότες, τό κράτος καί τή Νομισματική Ἐπιτροπή παραπέμποντας ὁ ἕνας στόν ἄλλο, σέ βάρος τοῦ βιωτικοῦ ἐπιπέδου τῶν μισθωτῶν. 3) Ἕνας τρίτος τρόπος γιά τήν ὑπαγωγή τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας κάτω ἀπό ἀμερικάνικο ἔλεγχο εἶναι οἱ ἑτεροβαρεῖς συμβάσεις, πού παραδίνουν σέ ἀμερικάνους ἐπιχειρηματίες τίς πλουτοπαραγωγικές πηγές τῆς χώρας (μεταλλεῖα Κερκίνης Θράκης, ὑδατοπτώσεις κλπ.) καί ἡ συμμετοχή ἀμερικάνικων κεφαλαίων σέ ἑλληνικές ἐπιχειρήσεις. 4) Ὁ ἔλεγχος πραγματοποιεῖται ἀκόμα μέ τή βοήθεια τῆς Διοίκησης Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου, πού ἐπικεφαλῆς της βρίσκεται ἀμερικά-

νός. Μά πάνω ἀπ' ὅλα ὁ ἔλεγχος τῆς οἰκονομίας ἀπό τούς ἀμερικάνους συντελεῖται μέσω τῆς Ἀμερικάνικης Ἐπιτροπῆς «βοήθειας» πού διευθύνει καί συντονίζει τήν ὅλη ἀμερικάνικη πολιτική στήν Ἑλλάδα.

Καί γιά νά μή δημιουργοῦνται παρατράγουδα, οἱ ἀμερικάνοι ἀπαίτησαν καί οἱ λακέδες τῆς Ἀθήνας δέχτηκαν νά κατοχυρώσουν μέ νόμο τά δικαιώματα τῶν ἀμερικάνων ληστῶν πού ἀσχολοῦνται μέ τήν καταλήστευση τῆς οἰκονομίας μας καί μέ τήν ὑπαγωγή της κάτω ἀπό τόν ἔλεγχό της. Τά ἑλληνικά δικαστήρια δέν ἔχουν δικαίωμα νά δικάζουν ἀμερικάνους πολίτες πού ἐργάζονται κατά ἕνα ὁποιοδήποτε τρόπο σέ ἕνα οἰκονομικό ὀργανισμό ἤ ἐπιχείρηση. Προνόμοια σάν καί κεῖνα πού εἶχαν οἱ ἐκπρόσωποι καί οἱ ὑπήκοοι τῶν λεγόμενων Μεγάλων Δυνάμεων στήν παληά σουλτανική Τουρκία, δηλαδή ἕνα καθεστώς ἀποικιακῶν διομολογήσεων, πού καταπατᾶ τά πιό στοιχειώδη κυριαρχικά δικαιώματα τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους, νά, τί σημαίνει αὐτό. Σέ ὁποιαδήποτε ἄλλη ἐλεύθερη χώρα, μιά κυβέρνηση πού θά παραχωροῦσε τέτοια δικαιώματα στούς ξένους θά συλλαμβάνονταν καί θά παραπέμπονταν σέ ἔκτακτο δικαστήριο μέ τήν κατηγορία τῆς ἐσχάτης προδοσίας. Στήν Ἑλλάδα ὅμως κυβερνᾶ καί διεξάγει μάλιστα πόλεμο ἐνάντια στό δημοκρατικό λαό της χάρη στήν ἀμερικάνικη «βοήθεια».

*
* *

Ποιά εἶναι ὕστερα ἀπ' ὅλα αὐτά ἡ πορεία τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας σήμερα; Ἄς τή δοῦμε σέ ἀριθμούς. Προτοῦ ὅμως προχωρήσουμε θά ποῦμε προεισαγωγικά δυό λόγια. Ἡ ἑλληνική οἰκονομία εἶναι πισωδρομική. Ἡ πισωδρόμησή της αὐτή ὀφείλεται στό γεγονός ὅτι στά 120 χρόνια, ἀπό τότε πού ἱδρύθηκε τό νεοελληνικό κράτος, ἐξελίχθηκε βασανιστικά, μπορεῖ νά πεῖ κανένας ἀνώμαλα, σκοντάφτοντας διαρκῶς σέ ἐμπόδια πού ἔμπαιναν ἀπό τό ξένο κεφάλαιο καί ἀπό τά ὑπολείμματα ξεπερασμένων οἰκονομικῶν μορφῶν μέ τά ὁποία μπλέχτηκε ἀξεδιάλυτα τό ντόπιο κεφάλαιο. Τό ἀποτέλεσμα ἦταν νά ἐξελιχθεῖ μίζερα ἀνισόμετρα καί κατά μεγάλο μέρος παρασιτικά. Ἄλλοι τομεῖς καί κλάδοι τράβηξαν μπροστά καί ἄλλοι φυτοζωοῦν. Ἀκόμα παρουσιάζεται τό φαινόμενο μέσα στόν ἴδιο κλάδο νά συνυπάρχουν οἱ ὑπερμοντέρνοι καί οἱ πιό ἀναχρονιστικοί τρόποι παραγωγῆς καί παραγωγικά μέσα. Καί τό κυριώτερο ἀπ' ὅλα, κλάδοι βασικοί, κλειδιά τῆς οἰκονομίας, πού παίζουν ρόλο ἀποφασιστικό στήν προώθηση τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων ἑνός τόπου ἤ ἔμειναν στά σπάργανα ἤ δέν ἐμφανίστηκαν καθόλου (βαρειά βιομηχανία, παραγωγή μέσων παραγωγῆς), παρά τό γεγονός ὅτι ἡ χώρα μας παρουσιάζει ὅλες τίς ἀπαραίτητες ὑλικές προϋποθέσεις γι' αὐτό (ἀνεκμετάλλευτες πηγές ἐνέργειας, μεταλλεύματα σέ μεγάλη ποικιλία, περίσσεια ἐργατικῆς δύναμης κλπ.) Ἡ ἴδια κατάσταση ὑπάρχει καί στή βιομηχανία καί στήν ἀγροτική οἰκονομία. Καί τό βαθύτερο αἴτιο γι' αὐτό βρίσκεται στό γεγονός ὅτι ἡ ἀστική τάξη ὅταν ἀπελευθερώθηκε ἡ χώρα ἀπό τούς τούρκους δέν ἐκτέλεσε τήν ἱστορική της ἀποστολή, ἀλλά ἀπό τήν πρώτη στιγμή δέθηκε μέ τό ξένο κεφάλαιο καί συμβιβάστηκε μέ τά φεουδαρχικά ὑπολείμματα. Οἱ διαρκεῖς πόλεμοι τά τελευταῖα πενήντα χρόνια ἀντί νά λύσουν ἔμπλεκαν ἀκόμα πιό πολύ τό οἰκονομικό πρόβλημα τῆς χώρας μέ τήν ἀκόμα μεγαλύτερη ὑποδούλωσή της στό ξένο κεφάλαιο πού γίνονταν ὁλοένα καί πιό ληστρικό. Φτάνει νά σημειωθεῖ γιά παράδειγμα πώς ὡς τό 1932, ὅταν σάν συνέπεια τῆς μεγάλης τότε οἰκονομικῆς κρίσης ἡ Ἑλλάδα κήρυξε χρεωστάσιο, ἡ χώρα μας πλήρωνε σάν φόρο ὑποτελείας πρός τό ξένο κεφάλαιο τό τρομαχτικό, ἀνάλογα μέ τήν οἰκονομική της δυναμικότητα, ποσό τῶν 10 ἑκατομμυρίων χρυσῶν λιρῶν τό χρόνο, πρᾶγμα πού περιόριζε στό ἐλάχιστο τίς δυνατότητες συσσώρευσης τοῦ κεφαλαίου στή χώρα.

Ἡ συνέπεια τῆς κατάστασης αὐτῆς ἦταν ἡ παραγωγή καί στά καλύτερα ἀκόμα προπολεμικά χρόνια νά κινεῖται σέ ἐξαιρετικά χαμηλά ἐπίπεδα, ἔτσι πού ἡ Ἑλλάδα παρουσιάζε κατά κεφαλή τό πιό χαμηλό ἐθνικό εἰσόδημα στήν Εὐρώπη. Ἡ βιομηχανική της παραγωγή στά τελευταῖα προπολεμικά χρόνια κυμαίνονταν γύρω στά 13 δισεκατομμύρια προπολεμικές δραχμές, δηλαδή κάτου 13 ἑκατομμύρια χρυσές λίρες. Μέ πληθυσμό 7 καί πάνω ἑκατομμύρια δέν ἀναλογοῦν οὔτε δυό λίρες βιομηχανική παραγωγή κατά κάτοικο τό χρόνο. Ἡ ἀγροτική παραγωγή ἦταν κάπου διπλάσια τῆς βιομηχανικῆς σέ ἀξία, 24-26 δισεκ. δρ. δηλαδή ἀναλογοῦσαν 3 1)2 χρυσές λίρες κατά κάτοικο τό χρόνο. Μέ βάση τήν παραγωγή αὐτή, τό ἐθνικό εἰσόδημα μόλις ξεπερνάει τά 50 δισεκ. δρχ. ἤ κάτου 50 ἑκατ. χρ. λίρες τό χρόνο (*), δηλαδή 7 λίρες τό χρόνο κατά κάτοικο,

---

* *Τό Ἀνώτατο Οἰκονομικό Συμβούλιο ἀνεβάζει τό ἐθνικό εἰσόδημα γιά τό 1938 σέ 60 δισεκ. καί γιά τό 1939 σέ 62 δισεκ. δραχ. Ἡ Οὔ ρα τό ἀνέβασε γιά τό 1938 σέ 72 δισεκ. δραχ. Ἐδῶ πρέπει νά σημειωθεῖ πώς κανένας ὥς τώρα στήν Ἑλλάδα δέν μπορεῖ νά δώσει τό πραγματικό ἐθνικό εἰσόδημα τῆς χώρας, γιατί ὁ καθένας ὑπολογίζει σ' αὐτό ὅ,τι τοῦ κατεβαίνει. Γι' αὐτό καί οἱ σημαντικές διαφορές ἀνάμεσα στούς διαφόρους ὑπολογισμούς. Ὑπολογίζουν μέσα στό ἐθνικό εἰσόδημα λ.χ. μισθούς καί μεροκάματα, πού πληρώνονται ἀπό ἕνα μέρος τοῦ ἴδιου ἐθνικοῦ εἰσοδήματος καί πού ἡ ἀξία τους ἐμφανίζεται στό ἐθνικό προϊόν. Τά πιό σωστό θά 'ναι νά ὑπολογίζεται σ' αὐτά ἡ ἀξία τῆς βιομηχανικῆς καί ἀγροτικῆς παραγωγῆς, οἱ ὑπη-*

ράγμα πού ἐξηγεῖ τό χαμηλό βιωτικό ἐπίπεδο τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

δ. Μέ τόν τελευταῖο παγκόσμιο πόλεμο, μέ τήν κατοχή καί τό σημερινό ἐμφύλιο πόλεμο πού ἄναψαν οἱ ξένοι ἰμπεριαλιστές κι' ὁ μοναρχοφασισμός στή χώρα μας, καί πού προξένησαν τεράστιες καταστροφές στόν παραγωγικό της μηχανισμό, τά πράγματα ἔγιναν κάτι περισσότερο ἀπό τραγικά. Ἀπόλυτοι ἀριθμοί γιά τήν πορεία τῆς παραγωγῆς καί ἰδιαίτερα τῆς βιομηχανικῆς δέν ὑπάρχουν γιατί ἕνα ἀπό τά χαρακτηριστικά τῆς μοναρχοφασιστικῆς ρεμούλας εἶναι καί τό γεγονός ὅτι δέν ὑπάρχει ὀργανωμένη σύγχρονη στατιστική ὑπηρεσία καί ὁ καθένας βγάζει ἀριθμούς καί κάνει στατιστικές ἀνάλογα μέ τά μέσα πού διαθέτει καί πολλές φορές ἀνάλογα μέ τά συμφέροντα πού ἐξυπηρετεῖ. (Ἕνα παράδειγμα. «Ἡ Στατιστική μεταλλευτικῆς βιομηχανίας» βγάζει τήν παραγωγή λιγνίτη γιά τό 1946 σέ 85ο)ο τῆς προπολεμικῆς (1939). Ἐνῶ ὁ Σίδερης τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Οἰκονομίας τήν ἀνεβάζει γιά τόν ἴδιο χρόνο σέ 39ο)ο τῆς προπολεμικῆς. Ἄντε λοιπόν νά βρεῖς ἄκρη). Ἐμεῖς πάντως θά κάνουμε τή δουλειά μας μέ τά στοιχεῖα πού ὑπάρχουν.

Τόν τέταρτο χρόνο ἀπό τό τέλος τοῦ πολέμου ἡ βιομηχανική παραγωγή βρίσκεται πολύ κάτω ἀπό τό προπολεμικό ἐπίπεδο. Ὁ σύνδεσμος βιομηχάνων δίνει τούς παρακάτω συγκριτικούς ἀριθμούς (ἀπόλυτοι ἀριθμοί δέ δημοσιεύονται) παίρνοντας γιά βάση τό 1939. Ἔτσι ἄν τό 1939 τό ὑπολογίσουμε 100, τότε ἡ βιομηχανική παραγωγή εἶναι γιά τό 1947 κάπου 67ο)ο καί γιά τό 1948 κυμαίνεται ἀνάμεσα σέ 65 καί 85ο)ο δηλαδή κάπου 75ο)ο. Στούς ἀριθμούς αὐτούς δέν περιλαβαίνεται ἡ μεταλλευτική βιομηχανία, πού ἡ παραγωγή της, σύμφωνα μέ τήν ἴδια πηγή, φτάνει τά 27ο)ο τῆς προπολεμικῆς. Ἔτσι τό γενικό ἐπίπεδο τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς κυμαίνεται γύρω στά 60ο)ο τοῦ προπολεμικοῦ. Χώρια ἀπ' αὐτό οἱ ὑπολογισμοί πού κάνει ὁ Σύνδεσμος βιομηχάνων γίνονται κυρίως μέ βάση τήν παραγωγή τῆς βιομηχανίας στήν περιοχή τῆς πρωτεύουσας (Ἀθήνα-Πειραιᾶ), ἐνῶ μιά σειρά ἀπό μικρά, ἀλλά σημαντικά ἐπαρχιακά βιομηχανικά κέντρα ἤ σταμάτησαν ὁλότελα τήν παραγωγή τους ἤ τήν περιόρισαν στό ἐλάχιστο (Νάουσα, Ἔδεσσα). Ἔτσι ἡ αὔξηση πού παρουσιάζει ἡ βιομηχανική παραγωγή στό δεύτερο μισό τοῦ 1948 (στό πρῶτο μισό σημείωσε πτώση σέ σύγκριση ἀκόμα καί μέ τό 1947) σύμφωνα μέ τά στοιχεῖα τοῦ Συνδέσμου βιομηχάνων, θεωρεῖται παραφουσκωμένη κι' ἀπ' αὐτόν τόν ἀστικό τύπο («Νέα Οἰκονομία» τεῦχος 1 Νοέμβρη 1948). Καί θάταν ἀκόμα χειρότερη ἡ κατάσταση ἄν δέ μεσολαβοῦσαν τά στρατιωτικά ἔργα πού φτιάχνουν οἱ ἀμερικάνοι στήν Ἑλλάδα, κάτω ἀπό τό πρόσχημα τῆς ἀνασυγκρότησης (ὁρισμένοι δρόμοι, ὁρισμένα λιμάνια, γεφύρες κλπ.), πού δίνουν κάποια ἀπασχόληση κυρίως στίς οἰκοδομικές βιομηχανίες (τό 1948 ἡ παραγωγή τῶν οἰκοδομικῶν βιομηχανιῶν παρουσιάζει αὔξηση κατά 80ο)ο σέ σύγκριση μέ τό 1947).

Μά χώρια ἀπ' αὐτά μιά προσεχτικώτερη μελέτη τῆς πορείας τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς μᾶς φανερώνει κι' ἄλλα πράγματα. Ἐνῶ ὅλοι οἱ βιομηχανικοί κλάδοι βρίσκονται πολύ κάτω ἀπό τό ἐπίπεδο τῆς προπολεμικῆς παραγωγῆς, ἡ παραγωγή ἠλεχτρικοῦ ρεύματος κι' ἡ παραγωγή σιγαρέτων παρουσιάζει αὔξηση κατά 50ο)ο σέ σύγκριση μέ τήν προπολεμική. Ὅσο γιά τό ἠλεχτρικό ρεῦμα ἡ αὔξησή του δέν ὀφείλεται σέ αὐξανόμενη παραγωγική κατανάλωσή του, ἀλλά στή μεγάλη ἐπέχταση τῆς οἰκιακῆς χρήσης στήν περιοχή τῆς πρωτεύουσας, ὅπου λόγω ἔλλειψης καυσίμων διαδόθηκε πλατειά καί γιά τό μαγείρεμα. Ἐνῶ ἡ αὔξηση παραγωγῆς σιγαρέτων δέν δείχνει μονάχα τήν ἔνταση τῆς ἀνισομετρίας πού παρουσιάζει ἡ ἑλληνική βιομηχανία, μά καί τάση παρασιτικοῦ φουσκώματος ὁρισμένων ἐλαφριῶν βιομηχανιῶν. Ἀντίθετα οἱ βασικοί βιομηχανικοί κλάδοι, ἡ μεταλλουργική, μηχανολογική καί μεταλλευτική παραγωγή, σημειώνουν τό μικρότερο ποσοστό παραγωγῆς σέ σύγκριση μέ τό προπολεμικό.

Ποῦ ὀφείλεται αὐτό: Στήν ὅλη πολιτική τῶν ἀμερικανοάγγλων ἐπιδρομέων καί ἰδιαίτερα τῶν ἀμερικάνων, πού προσπαθοῦν μέ κάθε τρόπο νά ἐμποδίσουν τήν ἀνάπτυξη τῶν βασικῶν βιομηχανικῶν κλάδων, γιατί σκοπός τους εἶναι νά μετατρέψουν τήν Ἑλλάδα σέ χώρα κατανάλωσης ἀμερικάνικων βιομηχανικῶν προϊόντων. Κρατῶντας στό χέρι τή Διοίκηση Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου καί μέσω τῆς ἀποστολῆς «βοήθειας» οἱ ἀμερικάνοι ἐλέγχουν ὅλη τήν οἰκονομία τῆς χώρας καί παρεμποδίζουν τήν εἰσαγωγή μηχανῶν καί βασικῶν πρώτων ὑλῶν χρησίμων γιά τή βιομηχανία. Τό ἐμπορικό Ἐπιμελητήριο Πειραιῶς λ.χ. μέ ὑπόμνημά του, πού τό ὑπόβαλε στό Ὑπουργεῖο Ἐθνικῆς Οἰκονομίας στίς 12)10)48 τονίζει πώς «ὁ ἀνώμαλος ἐφοδιασμός τῆς χώρας σέ σίδερο ἔχει δυσμενέστατα ἀποτελέσματα στή λειτουργία μεγάλου ἀριθμοῦ βιομηχανιῶν». Τό «Βῆμα» πάλι μέ τή σειρά του στίς 12)12)48 ἀποκαλύπτει πώς ἡ ἀμερικάνικη ἀποστολή, πού διαχειρίζεται καί τό σχέδιο Μάρσαλ στήν Ἑλλάδα «διστάζει νά προβεῖ εἰς τήν ἐγκρισιν παραγγελιῶν διά μηχανήματα καί ἄλλα εἴδη ἀνασυγκροτήσεως». Ἀλλά πιό καλά ἀπ' ὅλα μᾶς

ρεσίες πού προσφέρουν ὁρισμένοι κλάδοι (μεταφορές), οἱ λεγόμενοι ἄδηλοι πόροι (ἐμβάσματα ναυτιλιακό συνάλλαγμα κλπ.) καί ἄν ὑπάρχει τέτοιο τό ἐνεργητικό κατάλοιπο τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν.

λοῦν οἱ ἀριθμοί. Ἐνῶ πρίν ἀπό τόν πόλεμο (τό 1938) οἱ εἰσαγωγές πρώτων καί καυσίμων ὑλῶν γιά τή βιομηχανία ἀποτελοῦσαν τά 34,94ο)ο τοῦ συνόλου τῶν εἰσαγωγῶν τῆς χώρας σέ ἀξία, τό 1947 τό ποσοστό αὐτό ἔπεσε σέ 28,68 ο)ο. Μά ἀκόμα πιό ἀποκαρδιωτική εἶναι ἡ εἰκόνα πού ἀφορᾶ τήν εἰσαγωγή μηχανημάτων καί ἐργαλείων. Ἐνῶ τό 1938 κάλυπταν τά 6,21ο)ο τοῦ συνόλου τῶν εἰσαγωγῶν, τό 1947 ἔφτασαν μονάχα τά 3,05ο)ο. Δηλαδή κάτω ἀπό τό μισό. Κι᾿ ἄν σ᾿ ὅλα αὐτά προστεθεῖ καί τό γεγονός ὅτι τό σύνολο τῶν εἰσαγωγῶν τοῦ 1947 ἀποτελοῦσε μονάχα τά 70,7ο)ο τῶν εἰσαγωγῶν τοῦ 1933, τότε ἡ εἰκόνα ἐμφανίζεται μ᾿ ὅλη τήν τραγικότητά της. Μονάχα τό ἕνα τρίτο τῶν προπολεμικῶν εἰσαγωγῶν σέ μηχανήματα καί κάπου τό μισό σέ πρῶτες ὗλες πραγματοποιεῖται σήμερα. (Τά στοιχεία εἶναι τοῦ Ὑπουρ. Ἐθν. Οἰκονομίας ὑπολογισμένα σέ δολλάρια τοῦ 1938, ὅπως δημοσιεύονται στή «Νέα Οἰκονομία» τεῦχος 2, Δεκέμβρη τοῦ 1948). Τό συμπέρασμα πού πρέπει νά βγάλει κανείς ἀπό τ᾿ ἀναμφισβήτητα αὐτά στοιχεία εἶναι πώς εἰσάγονται πολύ πιό λίγα μηχανήματα καί πρῶτες ὗλες ἀπ᾿ ὅτι γίνονταν προπολεμικά, καί μάλιστα τή στιγμή πού ἡ χώρα εἶναι κατεστραμένη ἀπ᾿ τόν πόλεμο. Τή στιγμή ἀκόμα πού ἔχει χρόνια τώρα ν᾿ ἀνανεωθεῖ ὁ παραγωγικός της μηχανισμός, πού κοντεύει ν᾿ ἀχρηστευθεῖ τελείως καί νά μετατραπεῖ σέ παληοσίδερα. Ἡ συνέπεια εἶναι πώς φθείρεται αὐτό τό βασικό κεφάλαιο τῆς βιομηχανίας, μέ ἀποτέλεσμα νά φτωχαίνει ἡ χώρα ἀπόλυτα. Νά ποιές εἶναι οἱ συνέπειες τῆς «ἀνασυγκρότησης» τῆς Ἑλλάδας κάτω ἀπό τό καθεστώς τῆς ἀμερικανοκρατίας καί τοῦ σχεδίου Μάρσαλ.

Τό 1948 ἡ εἰκόνα εἶναι ἀκόμα χειρότερη, γιατί ὅπως εἴδαμε καί παραπάνω οἱ ἀμερικάνοι παρεμποδίζουν τήν εἰσαγωγή μηχανῶν καί πρώτων ὑλῶν. Ἐνῶ λ.χ. τόν πρῶτο χρόνο τοῦ σχεδίου Μάρσαλ (ἀπό 1)7)48 ὡς 30)6)49) προβλέπονταν νά εἰσαχθοῦν στήν Ἑλλάδα «Κεφαλαιοῦχα ἀγαθά» (μηχανήματα, πρῶτες ὗλες) συνολικῆς ἀξίας 99, 7 ἑκατομμυρίων δολλαρίων, δέν πρόκειται τελικά νά διατεθεῖ οὔτε ἕνα δολλάριο γιά τό σκοπό αὐτό. Γιατί τά 80ο)ο ἀπ᾿ αὐτά θά διατεθοῦν γιά τήν κάλυψη τοῦ τρομαχτικοῦ ἀνοίγματος τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ («Μακεδονία» τῆς 30)1)49) τά δέ ὑπόλοιπα θά χρησιμοποιηθοῦν κατά 4)5 γιά τήν ἀγορά μουλαριῶν καί τό ὑπόλοιπο 1)5 γιά νά πληρωθοῦν παχυλοί μισθοί σέ ἀμερικάνους γιά τήν κατάρτηση σχεδίων («Βῆμα» 19)12)48). Ἔτσι, ὅπως παρατηρεῖ τό ἴδιο τό «Βῆμα» «ἀντί ἡ ἀνασυγκρότησις νά ἀκολουθεῖ αὔξουσαν κλίμακα, παρουσιάζει αἰσθητήν κάμψιν ἐν σχέσει πρός τό προηγούμενον ἔτος». Ἔτσι εἶναι. Τό σχέδιο Μάρσαλ ἀντί νά προωθεῖ τήν ἑλληνική οἰκονομία, τή ρίχνει πιό πίσω ἀκόμα κι᾿ ἀπ᾿ τά χάλια πού παρουσίαζε τό 1947. Αὐτός ἐξ ἄλλου εἶναι ὁ σκοπός του. Καί ἐπιδιώκεται αὐτό ἀκόμα καί μέ τήν κατανομή τῶν πιστώσεων στήν οἰκονομία, πού τή ρυθμίζει ἡ Νομισματική Ἐπιτροπή, δηλαδή οἱ ἀμερικάνοι. Μονάχα 7, 3ο)ο ἀπό τό σύνολο τῶν πιστώσεων πού παραχωρεῖ ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδας στήν οἰκονομία προορίζεται γιά τή βιομηχανία (Κατάσταση Τράπεζας τῆς Ἑλλάδας τῆς 31)7)48). Ἡ προστάθεια τῆς Ἀμερικῆς εἶναι νά διατηρήσει τήν Ἑλλάδα στό χαμηλό ἐπίπεδο μιᾶς καθυστερημένης ἀγροτικῆς χώρας. Καί ἡ πολιτική αὐτή ἐκφράζεται καί στή σφαίρα τῆς πίστωσης.

Μά ἀνεξάρτητα ἀπ᾿ αὐτά, εἶναι τέτοια ἡ οἰκονομική ἐξάρθρωση τῆς ψωροκώσταινας κάτω ἀπό τό καθεστώς τοῦ μοναρχοφασισμοῦ καί τοῦ συνεχιζόμενου πολέμου, τέτοια ἡ ἐξαθλίωση τοῦ λαοῦ, πού εἶναι ἀσφυχτικά στενά τά πλαίσια μέσα στά ὁποῖα μπορεῖ νά κινεῖται ἡ ἀσθενική καί κολοβωμένη ἀπό τόν πόλεμο βιομηχανία μας. Ἡ ἐσωτερική ἀγορά ἔχει στενέψει ἀφάνταστα, παρά τό γεγονός ὅτι ὁ λαός στερεῖται τά πάντα. Νά ἕνα παράδειγμα. Τό «Βῆμα» τῆς 3)3)48 ἔγραφε πώς εἶναι τέτοια σήμερα «ἡ ἔλλειψις ἀγοραστικῆς δυνάμεως ἐκ μέρους τοῦ κοινοῦ καί αἱ δυσκολίαι διοχετεύσεως τῶν προϊόντων στήν ὕπαιθρο» πού ἡ κλωστοϋφαντουργία (πού πρίν ἀπό τόν πόλεμο κάλυπτε τά 30 ο)ο τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς ὅλης τῆς χώρας) ἐργάζεται δημιουργώντας ἀποθέματα ἀπούλητων προϊόντων πού ἡ ἀξία τους ἔφτανε τότε κατά τό Σύνδεσμο Βιομηχάνων τά 150—200 δισεκατομμύρια δραχμές. Ἀπό τότε τά πράγματα χειροτέρεψαν. Τό γεγονός αὐτό δέν ὁδηγεῖ μονάχα σέ μιά πτώση τῆς παραγωγῆς ἀλλά δεσμεύει καί κεφάλαια δημιουργώντας καινούργιες δυσκολίες στήν οἰκονομία.

Καθρέφτης τῆς κατάστασης αὐτῆς τῆς βιομηχανίας μά καί ὁλόκληρης τῆς οἰκονομίας, εἶναι ὁ δείχτης τῶν τιμῶν τῶν μετοχῶν στό χρηματιστήριο ἀξιῶν τῆς Ἀθήνας. Ὁ δείχτης αὐτός στά τέλη τοῦ 1948 κυμαίνεται κατά μέσο ὅρο γύρω στά 25 ο)ο τοῦ προπολεμικοῦ (1933), ὑπολογισμένος σέ χρυσό. Ἔχουμε δηλαδή μιάν ὑποτίμηση τοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου κατά 75 ο)ο. Μά πιό χτυπητή εἶναι ἡ εἰκόνα ὅταν πάρει κανένας ὑπ᾿ ὄψη του μονάχα τίς μετοχές τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων. Τῶν μετοχῶν αὐτῶν ὁ δείχτης κυμαίνεται γύρω στά 15—20ο)ο τοῦ προπολεμικοῦ, ἐνῶ ὁ δείχτης τῶν τραπεζῶν βρίσκεται πάνω ἀπό τό μέσο ὅρο. Σημάδι καί αὐτό τῆς διόγκωσης τῶν παρασιτικῶν στοιχείων τῆς οἰκονομίας μας.

***

Δέν εἶναι καλύτερη ἡ κατάσταση τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας μας καί σέ σύγκριση μέ τήν προπολεμική καί ἀπόλυτα. Κι᾿ αὐτό παρά τό γεγονός ὅτι ἡ πολιτική τῶν ἀμερικάνων κα

τοῦ σχεδίου Μάρσαλ στήν Ἑλλάδα εἶναι νά τή διατηρήσουν σάν ἀγροτική χώρα γιά νά τήν ἐξουσιάζουν πιό εὔκολα. Ἡ πολιτική αὐτή ἐκφράστηκε τελευταία ἀπ' τόν ἐκπρόσωπο τῆς ἀμερικάνικης ἀποστολῆς Νοῦβιν πού ἀπ' ἀφορμή τῆς ὑπογραφῆς μιᾶς ἀπό τίς δεκάδες ἑτεροβαρεῖς συμβάσεις πού ὑπόγραψαν οἱ ἀμερικάνοι μέ τό ἑλληνικό δημόσιο εἶπε πώς «εἰς τό πρόγραμμα ἀνασυγκροτήσεως τῆς Ἑλλάδας ἡ γεωργία κατέχει πρωτεύουσαν θέσιν» 5 1)49. Μά καί ἀγροτική τήν Ἑλλάδα τή θέλουν οἱ ἀμερικάνοι καθυστερημένη καί πρό πάντων προσαρμοσμένη ἔτσι τήν ἀγροτική της παραγωγή, πού νά μή συναγωνίζεται τήν ἀμερικάνικη ἀγροτική οἰκονομία στήν προσπάθειά της νά τοποθετήσει τό πλεόνασμά της στήν παγκόσμια ἀγορά. Κάτι παραπάνω. Τή θέλει καί σάν χώρα κατανάλωσης ἀμερικανικῶν ἀγροτικῶν προϊόντων. (Στήν ἀγορά τῆς Ἀθήνας ἐμφανίστηκαν ἐληές Καλλιφορνίας. Ἀκόμα στίς 26)1)49 στήν Ἀθήνα πουλήθηκαν μέ πλειοδοσία 2.600.000 πακέτα ἀμερικάνικα τσιγάρα)

Τά στοιχεῖα πού ἔχουμε στά χέρια μας γιά τήν ἀγροτική παραγωγή δέν εἶναι τόσα (μή ξεχνᾶμε πώς βρισκόμαστε στό βουνό) γιά νά μᾶς δώσουν μιά ὁλοκληρωμένη στίς λεπτομέρειές της εἰκόνα. Μ' αὐτά ὅμως πού ἔχουμε θά δώσουμε μιά γενική εἰκόνα γιά τήν κατάσταση τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας.

Ἡ Ἑλλάδα, ἄν καί χώρα ἀγροτική, ὄχι μονάχα ἐξακολουθεῖ νά ἔχει παθητικό τροφίμων, ἀλλά τό παθητικό αὐτό μεγάλωσε μεταπολεμικά καί λόγω τῆς τεράστιας καταστροφῆς σέ μόνιμες ἀγροτικές ἐγκαταστάσεις, σέ ἐργαλεῖα καί στήν κτηνοτροφία ἀπό τό συνεχιζόμενο σχεδόν ἀδιάκοπα ἀπό 1940 πόλεμο καί τοῦ ἐγκληματικοῦ ξεσπιτώματος τοῦ 1)6 τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας ἀπό τό μοναρχοφασισμό καί τούς ἀμερικάνους καί λόγω τῆς ληστρικῆς πολιτικῆς σέ βάρος τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων πού ἐφαρμόζουν οἱ τράπεζες καί οἱ ἀμερικάνοι. Μόνο οἱ καταστροφές ἀπό τόν πόλεμο ὑπολογίζονται σέ 20.000.000 χρυσές λίρες. Μπρός στίς καταστροφές αὐτές οἱ ἀμερικάνοι καί τό σχέδιο Μάρσαλ μονάχα ψίχουλα προσφέρουν στήν ἀγροτική οἰκονομία λ.χ. ἐνῶ χάθηκαν 320.000 μεγάλα ζῶα ὡς τόν Αὔγουστο τοῦ 1948 εἶχαν εἰσαχθεῖ τό ὅλο 8.800 μεγάλα ζῶα, δηλ. 2,3 ο)ο τῶν ἀπωλειῶν (μόνο σέ τρακτέρ ἡ εἰσαγωγή ξεπερνᾶ τίς καταστροφές). Ἀνάλογη εἶναι καί πιστωτική πολιτική. Ἐνῶ ἡ ἀγροτική οἰκονομία ἔχει ἀνάγκη μεγαλύτερων ἀπό προπολεμικά πιστώσεων, οἱ πιστώσεις σ' αὐτήν δέν φτάνουν οὔτε τό 1)3 τῶν προπολεμικῶν.

Ὕστερα ἀπ' ὅλα αὐτά, τίποτα τό παράξενο ὅτι ἡ ἀγροτική παραγωγή κινεῖται σέ χαμηλά ἐπίπεδα. Ἔτσι ἄν πάρουμε τά 6 κυριώτερα γεωργικά προϊόντα (στάρι, ἄλλα δημητριακά, καπνός, βαμβάκι, σταφίδα, καί λάδι) καί τήν παραγωγή τῆς κτηνοτροφίας τότε θά δοῦμε πώς γενικά ἡ ἀγροτική παραγωγή τῆς χώρας βρίσκεται γύρω στά 65 ο)ο σέ ὄγκο τῆς προπολεμικῆς, ἐνῶ σέ ἀξία βρίσκεται κάτω ἀπό τό μισό. Αὐτό ἐξηγεῖται μέ τό γεγονός ὅτι ἰδιαίτερα στόν τόπο τῆς παραγωγῆς, οἱ τιμές τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων εἶναι ἐξευτελισμένες πρό πάντων σέ σύγκριση μέ τίς τιμές τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων καί μέ τό γεγονός ὅτι ἡ μεγαλύτερη πτώση τῆς παραγωγῆς σημειώθηκε στήν παραγωγή μέ μεγάλη στρεμματική ἀπόδοση (καπνός κλπ.) Αὐτή εἶναι ἐξ ἄλλου καί ἡ ἐπιδίωξη τῶν ἀμερικάνων πού πᾶνε νά πνίξουν τόν ἀποδοτικώτερο σέ ἀξία κλάδο τῆς ἀγροτικῆς μας οἰκονομίας, τήν καπνοπαραγωγή. Ἡ παραγωγή καί ἐξαγωγή καπνοῦ προπολεμικά ἐξασφάλιζε στή χώρα ξένο συνάλλαγμα πάνω ἀπό 5.000.000 χρυσές λίρες τό χρόνο μέ τό ὁποῖο ἀντιμετώπιζε ἕνα μεγάλο μέρος τῶν εἰσαγωγῶν σέ μηχανήματα, πρῶτες ὕλες καί τρόφιμα. (Ἡ ἐξαγωγή καπνοῦ τό 1938 ἔφτασε τούς 43.000 τόννους ἀξίας 5.119 ἑκατομμύρια προπολεμικές δραχμές σέ σύνολο ἐξαγωγῶν τῆς χώρας 10.149 ἑκ. δρχ. Κάλυψε δηλ. τά 50, 44ο)ο τῶν ἐξαγωγῶν μας). Ἡ κυριώτερη χώρα ἐξαγωγῆς Ἑλληνικῶν καπνῶν εἶναι ἡ Κεντρική Εὐρώπη καί κυρίως ἡ Γερμανία πού ἀπορροφοῦσε τό μισό καί πάνω τῶν ἐξαγωγῶν μας σέ καπνό. Σήμερα ἡ Γερμανική ἀγορά χάθηκε γιατί οἱ ἀμερικάνοι ἀπαγορεύουν τήν ἐξαγωγή τῶν καπνῶν μας στή Διζωνία (μέ τή Σοβιετική ζώνη λόγω τῆς ἀντισοβιετικῆς πολιτικῆς τοῦ μοναρχοφασισμοῦ δέν ὑπάρχουν συναλλαγές). Μόνο ὕστερα ἀπό πολλά παρακάλια τῶν λακέδων τῆς Ἀθήνας οἱ ἀμερικάνοι ἐπέτρεψαν τήν ἐξαγωγή καπνῶν στή Γερμανία ἀξίας 2.500.000 δολλαρίων. Καί ἀκολουθοῦνε οἱ ἀμερικάνοι αὐτή τήν πολιτική γιατί θέλουν νά ἐξασφαλίσουν τή Γερμανική ἀγορά γιά τά δικά τους καπνικά μονοπώλια γιά τήν τοποθέτηση τῆς δικῆς τους παραγωγῆς. Ἐπειδή φοβᾶνται τό συναγωνισμό τῶν Ἑλληνικῶν καπνῶν στό μέλλον. Οἱ ἀμερικάνοι προτείνουν νά σταματήσει ἡ καλλιέργεια καπνοῦ στήν Ἑλλάδα καί νά ἀντικατασταθεῖ μέ τήν καλλιέργεια τῆς πατάτας. Τό ὅτι 1.000.000 ἄνθρωποι ζοῦν ἄμεσα καί ἔμμεσα στήν Ἑλλάδα ἀπό τόν καπνό, αὐτό λίγο ἐνδιαφέρει τούς γκάγκστερς τοῦ δολλαρίου (πρόταση ἔγινε ἀπό τήν ἀμερικάνικη κοινοβουλευτική ἐπιτροπή πού εἶχε ἐπισκεφθεῖ τήν Ἑλλάδα καί ὑπόβαλλε στίς ἀρχές τοῦ 1948 σχετική ἔκθεση στό Κογκρέσσο). Ἄν ἐφαρμοστεῖ αὐτή ἡ ἀμερικάνικη ἀξίωση ἡ συνέπεια θά εἶναι νά πέσει ἡ ἀγροτική οἰκονομία σέ χαμηλότερα ἐπίπεδα μέ τή μείωση τῆς στρεμματικῆς της ἀπόδοσης σέ ἀξία καί ἑπομένως νά ἐξαθλιωθεῖ μόνιμα ἕνα μεγάλο τμῆμα τοῦ πληθυσμοῦ μας, νά μεγαλώσει, ἀκόμα πιό πολύ τό ἔτσι ἤ ἄλλιώς τεράστιο παθητικό μας στό ἐξωτερικό

μας ἰσοζύγιο καί στό ἰσοζύγιο πληρωμῶν.

Ὄχι λιγώτερο χαρακτηριστικός εἶναι ὁ δείχτης τῶν τιμῶν. Τό ψαλλίδι τῶν τιμῶν ἀνάμεσα στά βιομηχανικά καί ἀγροτικά προϊόντα ἀνοίγει σέ βάρος τῶν ἀγροτικῶν μέ ἀποτέλεσμα τό μεγάλωμα τῆς ἐκμετάλλευσης τῶν ἀγροτῶν ἀπό τό ντόπιο καί ξένο κεφάλαιο. Πιό συγκεκριμμένα, σύμφωνα μέ τούς ὑπολογισμούς τῆς «Ν. Οἰκονομίας» (Τεῦχος Νοέμβρη 1948) ἐνῶ ὁ τιμάριθμος τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων ἀπό τό Δεκέμβρη 1947 ὡς τόν Αὔγουστο 1948 ἔπεσε ἀπό 262 σέ 252, ὁ τιμάριθμος βιομηχανικῶν εἰδῶν ἀγροτικῆς κατανάλωσης στό ἴδιο διάστημα ἀνέβηκε ἀπό 281 σέ 357 (Τό 1938=1).

***

Συνέπεια τῆς κατάστασης αὐτῆς τῆς βιομηχανικῆς καί ἀγροτικῆς παραγωγῆς εἶναι ἡ πτώση τοῦ εἰσοδήματος πού τό 1947 ὑπολογίζονταν ἀπό τό ὑπουργεῖο συντονισμοῦ σέ 9 τρισεκατομμύρια δραχμές ἤ 45 δισεκ. προπολεμικές δραχμές ἤ τά 2.62 ο)ο τοῦ προπολεμικοῦ εἰσοδήματος. Γιά τό 1948 τό «Βῆμα» τῆς 12)12)48 τό ἀνέβαζε σέ 68 ο)ο καί ἄν ἀκόμα πάρουμε γιά σωστό τόν ἀριθμό, τότε τό ἐθνικό εἰσόδημα εἶναι τά 2)3 τοῦ προπολεμικοῦ τή στιγμή πού στις λαϊκές δημοκρατίες αὐξάνει σταθερά. Στή Βουλγαρία τό 1948 ἦταν κατά 10 ο)ο μεγαλύτερο ἀπό τό προπολεμικό. (Ἀπό τήν εἰσήγηση τοῦ σ. Γ. Δημητρώφ στό 5ο Συνέδριο τοῦ ΚΚ Βουλγαρίας).

Ἡ κατάσταση αὐτή τῆς οἰκονομίας ἀπεικονίζεται καί στό ἐξωτερικό ἐμπόριο τῆς χώρας, πού ὅπως εἴδαμε παρεμποδίζεται συστηματικά ἀπό τούς ἀμερικάνους. Ὁ συνολικός ὄγκος τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου ἔπεσε σχεδόν στό μισό τοῦ προπολεμικοῦ (τό 1938 ἦταν 222 ἑκατομ. δολλάρια ἐνῶ τό 1947 μονάχα 137 ἑκατομ. δολ. δηλαδή τά 62ο)ο τοῦ προπολεμικοῦ). Μά ἀκόμα πιό μεγάλη εἶναι ἡ πτώση τῶν ἐξαγωγῶν ἀπό τίς εἰσαγωγές, ἔτσι πού τό παθητικό στό ἰσοζύγιο τοῦ ἐξωτερικοῦ μας ἐμπορίου αὐξήθηκε. Ἐνῶ οἱ εἰσαγωγές (γιά τό 1947) ἀποτελοῦν τά 70ο)ο τῶν προπολεμικῶν μας εἰσαγωγῶν, οἱ ἐξαγωγές ἔπεσαν στά 44ο)ο (ο εἰσαγωγές πέσαν ἀπό 131 ἑκατομ. σέ 93 ἑκατομ. προπολεμικά δολλάρια,, ἐνῶ οἱ ἐξαγωγές ἀπό 90 ἑκατομ. σέ 40 ἑκατομ. δολ. τά στοιχεῖα εἶναι τοῦ Ὑπ. Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ὅπως δημοσιεύονται στό τεῦχος τοῦ Δεκέμβρη 1948 τῆς Ν. Οἰκονομίας). Εἰσάγει δηλαδή ἡ χώρα πολύ λιγώτερα, καί σχετικά καί ἀπόλυτα, μηχανήματα, πρῶτες ὗλες, τρόφιμα καί ἄλλα ἐμπορεύματα ἀπ' ὅτι πρίν τόν πόλεμο. Καί ὅμως σέ μιά χώρα κατεστραμμένη ὅπως ἡ δικιά μας, πού βρίσκεται μάλιστα σέ ἀνασυγκρότηση ὅπως διακηρύτουν ἀμερικάνοι καί μοναρχοφασίστες, οἱ εἰσαγωγές θάπρεπε ὄχι μονάχα νά φτάνουν, μά καί νά ξεπερνοῦν τίς προπολεμικές. Μά οἱ ἀμερικάνοι κρατώντας τή Διεύθυνση ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου στό χέρι παρεμποδίζουν τίς εἰσαγωγές.

***

Μά ἐκεῖ πού ἐκδηλώνονται πιό ἐπικαχτικά οἱ συνέπειες τῆς οἰκονομικῆς κατάπτωσης, τῆς ἀμερικανοκρατίας καί τοῦ ξενοκίνητου πολέμου πού διεξάγει ὁ μοναρχοφασισμός ἐνάντια στό Δημοκρατικό λαό τῆς Ἑλλάδας, εἶναι τά δημόσια οἰκονομικά. Ἐδῶ εἶναι τόση ἡ κόπρος πού συσσωρεύτηκε πού δέν τήν ξεπλαίνουν οὔτε δέκα Ἡρακλεῖς, πόσο μᾶλλον ὁ νάνος Διομήδης, ὁ οὐσιαστικός πρωθυπουργός σήμερα. Πῶς ἔχει λοιπόν ἡ κατάσταση: Ὅταν ὁ ὑπουργός τῶν οἰκονομικῶν Χέλμης εἶχε ὑποβάλλει τόν κρατικό προϋπολογισμό 1948—49 ὑπολόγιζε τό ἔλλειμμα μονάχα σέ 200 δισ. δραχ. γιατί εἶχε πάρει τοῖς μετρητοῖς τίς προβλέψεις τοῦ Φόν Φλίτ πώς μέ τό Γράμμο θά ξόφλαγε μέ τό Δημοκρατικό Στρατό. Ἔτσι ὑπολόγισε γιά τή δεύτερη ἑξαμηνία τά πολεμικά ἔξοδα μειωμένα κατά 25ο)ο καί τά ἔξοδα γιά τούς ξεσπιτωμένους κατά 50ο)ο. Ταυτόχρονα τό Ἀνώτατο Συμβούλιον Ἀνασυγκροτήσεως εἶχε ὑποβάλλει δικό του προϋπολογισμό πού ἀνέβαζε τό ἔλλειμα σέ 1100 δισ. δραχ. Καί ἐπειδή τά πράγματα ὕστερα ἀπό τό Γράμμο καί τό Βίτσι βγήκαν μπαστούνια γιά τό μοναρχοφασισμό ἀντί νά μειωθοῦν, αὐξήθηκαν τά ἔξοδα γιά τό στρατό καί τούς ξεσπιτωμένους. Ἔτσι δέν ἴσχυε ούτε κι' αὐτός ὁ προϋπολογισμός τοῦ ΑΣΑ γιατί ὑπερακοντίστηκε τό ἔλλειμα πού πρόβλεπε. Ὁ ἀθηναϊκός τύπος ἀπό τό Σεπτέμβρη κι' ὅλας πρόβλεπε πώς τό ἔλλειμα θά φτάσει τά 1200 δισ. δραχ. (ἡ Ἐλευθερία 29)9)48.) Στήν πραγματικότητα τό ἔλλειμα φαίνεται ὅτι θά φτάσει τά 2 τρισεκατομμύρια δραχ. ὡς τίς 30)6)49, πού λήγει ἡ τρέχουσα χρήση. Πιό συγκεκριμένα ὁ Χέλμης πρόβλεπε ἔξοδα 3.450 δισ. ἐνῶ τό ΑΣΑ 4.347 δισ. Ἀπ' αὐτά τά πολεμικά ἔξοδα στόν προϋπολογισμό τοῦ Χέλμη προβλέπονταν 1501 δισ. ἐνῶ τοῦ ΑΣΑ 2.400 δισ. Ἐνῶ στήν πραγματικότητα θά φτάσουν τά 3.000 δισ. δραχμές. (Ἐδῶ πρέπει νά σημειωθεῖ πώς δέν περιλαβαίνονται τά στρατιωτικά ἔξοδα σέ δολλάρια τῆς «βοήθειας» Τροῦμαν). Δηλαδή ὁ πόλεμος στοιχίζει στό μοναρχοφασισμό 8—10 δισεκατομμύρια σημερινές δραχμές τήν ἡμέρα, πού ἀφαιροῦνται ἀπό τήν ἀναιμική ἑλληνική οἰκονομία, χώρια οἱ καταστροφές πού ἐπιφέρει σ' αὐτή. Ἀπορροφᾶ δηλ. ὁ πόλεμος ὅλη τήν οἰκονομική ἰκμάδα τῆς χώρας. Ἡ Ἑλλάδα φτωχαίνει ἀπόλυτα, (δηλαδή ξοδεύει περισσότερα ἀπ' ὅτι συσσωρεύει). Ἀκόμα κι ἄν σταθοῦμε στόν προϋπολογισμό τοῦ ΑΣΑ μέ τά 4,1)2 τρισεκ. δραχ. συνολικά ἔξοδα πάλι—θά δοῦμε πώς ἀπορροφᾶ ἀκριβῶς τό μισό ἐθνικό εἰσόδημα τῆς χώρας. Καί ὅμως οἱ εἰδικοί λένε πώς ἄν σέ μιά χώρα τά ἔξοδα τοῦ προϋπολογισμοῦ ξεπερνοῦν τά 20ο)ο τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, τότε ἡ χώρα αὐτή ἀργά ἤ γρήγορα

θά καταρρεύσει. Είναι ζήτημα ἄν σέ καμμιά χώρα ἕνας πόλεμος στοίχισε τόσο ἀκριβά ὅσο αὐτός πού ἄναψαν οἱ ἀμερικανο—ἄγγλοι στήν Ἑλλάδα. Αὐτοί ἕνα σκοπό ἔχουν, νά τή μετατρέψουν σέ στρατιωτική τους βάση. Καί γιά τά ἄλλα καρφί δέν τούς καίγεται.

Σήμερα ὁ Διομήδης μαζί μέ τούς ἀμερικάνους προσπαθεῖ νά μπαλώσει τά πράγματα. Ἤδη στά ἔξοδα τοῦ προϋπολογισμοῦ καί τοῦ Χέλμη καί τοῦ ΑΣΑ εἶχαν ὑπολογιστεῖ 500 δισεκ δραχ. πολεμικές ἀπό τά λεφτά τοῦ σχεδίο Μάρσαλ. Τώρα οἱ ἀμερικάνοι ἔχουν ἐγκρίνει νά χρησιμοποιηθοῦν στά ἔσοδα τοῦ προϋπολογισμοῦ καί τά 80ο)ο τῶν διαθέσιμων γιά τήν ἀνασυγκρότηση ἀπό τό σχέδιο Μάρσαλ δηλ. κάπου 80 ἑκ. δολλάρια (κάπου 1 τρ σεκ. δραχ.) Μά ἐκτός ὅτι οὔτε αὐτά δέν πρόκειται νά τόν ξελασπώσουν, τό γεγονός αὐτό καί μόνο δείχνει ὅτι τό σχέδιο Μάρσαλ δέ χρησιμεύει γιά τήν ἀνασυγκρότηση τῆς Ἑλλάδας, ἀλλά γιά τή χρηματοδότηση τοῦ πολέμου ἐνάντια στόν ἑλληνικό λαό. Αὐτή εἶναι ἡ στυγνή ἀλήθεια. Ὁ ἀμερικάνικος ἰμπεριαλισμός πληρώνει μέ δολλάρια τό πολύτιμο ἑλληνικό αἷμα πού χύνεται.

* * *

Ἀκόμα τό τεράστιο ἔλλειμα τοῦ προϋπολογισμοῦ κάνει ἐπισφαλή τή θέση τῆς δραχμῆς καί δημιουργεῖ τάσεις ὀξύνσης τοῦ πληθωρισμοῦ πού ἐπικρατεῖ σάν μόνιμο καθεστώς στήν Ἑλλάδα μέ ἀποτέλεσμα τήν ἄνοδο τοῦ τιμάριθμου καί τό ρίξιμο τοῦ βιωτικοῦ ἐπιπέδου ὅλων τῶν λαϊκῶν στρωμάτων. Καί πραγματικά ποτέ ἕνας λαός στήν Εὐρώπη δέν παρουσίασε τόσο χαμηλό βιωτικό ἐπίπεδο: Πρῶτα ἡ χαμηλή βιομηχανική παραγωγή δημιούργησε μιά ὁλάκερη στρατιά ἀνέργων, πού παρά τίς στατιστικές ταχυδαχτυλουργίες γιά αὔξηση τῆς παραγωγῆς μέσα στό 1943 μεγαλώνει ἐπίμονα. Ὁ ἀριθμός τῶν ἀνέργων πού εἶναι γραμμένος στά γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀπό 98.000 πού ἦταν τό Δεκέμβρη 1947 ἔφτασε τίς 120.000 τό Σεπτέμβρη τοῦ 1948. Καί πρόκειται μονάχα γιά τούς γραμμένους γιά νά βροῦν δουλειά. Ὑπάρχουν ὅμως δεκάδες χιλιάδες ἄλλοι ἄνεργοι πού δέν εἶναι πουθενά γραμμένοι. Ὁ ἀριθμός τῶν ἀνέργων συνολικά φτάνει τίς 200.000 τουλάχιστον. Κι' αὐτό σέ μιά χώρα μέ 7 ἑκατομμύρια κατοίκους, μέ 300.000 ἄντρες ὑπό τά ὅπλα, μέ 50.000 τουλάχιστο ἱκανούς γιά ἐργασία ἀνθρώπους πού βρίσκονται στίς φυλακές καί στά στρατόπεδα τοῦ μοναρχοφασισμοῦ καί μέ δεκάδες χιλιάδες πού βρίσκονται στίς γραμμές τοῦ Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ.

Δεύτερο. Τά μεροκάματα καί οἱ μισθοί βρίσκονται ἀκόμα στό ὀνομαστικό ἐπίπεδο πού καθορίστηκαν μέ τίς συλλογικές συμβάσεις τοῦ φθινόπωρου τοῦ 1947 ἐνῶ ὁ τιμάριθμος ζωῆς αὐξήθηκε πάνω ἀπό 50ο)ο ἀπό τότε. (Τό «Βῆμα» τῆς 24)10)48 γράφει πώς «τό γενικό ἐπίπεδο τῶν τιμῶν αὐξήθηκε ἀπό τό Σεπτέμβρη 1947 ὥς τό Σεπτέμβρη 1948 κατά 52ο)ο»). Τό ἀποτέλεσμα εἶναι νά πέσει κατά 30ο)ο τουλάχιστον ἡ ἀγοραστική ἀξία τῶν μισθῶν καί μεροκαμάτων, πού ἔτσι κι' ἀλλοιῶς βρίσκονταν πολύ πιό κάτω ἀπό τήν προπολεμική. Ἀκόμα χειρότερα ἔχουν τά πράγματα μέ τούς μισθούς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καί μέ τίς συντάξεις.

Τρίτο. Ὅπως γράφει τό ἴδιο τό «Βῆμα» στίς 24)10)48 μέσα σέ ἕξ μῆνες μονάχα, ἀπό τό Δεκέμβρη τοῦ 1947 ὥς τόν Ἰούνη 1948, μόνο μέ τήν αὔξηση τῶν ἐξόδων συντήρησης τῶν ἀγροτικῶν οἰκογενειῶν, πάνω ἀπό τό κόστος παραγωγῆς ἀγροτικῶν προϊόντων τό πραγματικό εἰσόδημα τῆς ἀγροτιᾶς μειώθηκε κατά 29ο)ο».

Καί τό γενικό συμπέρασμα: Γενική ἐξαθλίωση ὅλων τῶν ἐργαζομένων στρωμάτων τοῦ λαοῦ σέ πρωτοφανή πραγματικά ἔκταση, νά ποιό εἶναι τό ἀποτέλεσμα τῆς ἀμερικανοκρατίας καί τῆς μοναρχοφασιστικῆς διακυβέρνησης τῆς χώρας. Σχέδιο Μάρσαλ σύν μοναρχοφασισμός σημαίνει γιά τόν ἑλληνικό λαό πείνα, ἐξαθλίωση, ξεσπίτωμα, ἀρρώστειες, ἐκφυλισμός καί μαζικός ἀφανισμός. Ἀπ' τήν κατάσταση αὐτή μονάχα ἡ πάλη γιά τή μετατροπή τῆς Ἑλλάδας σέ μιά πραγματικά πολιτικά καί οἰκονομικά ἀνεξάρτητη χώρα μπορεῖ νά τόν βγάλει.

* * *

Πιάσαμε σέ γενικές γραμμές τούς κυριώτερους τομεῖς τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας γιά νά ἀποχτήσουμε μιά συνολική εἰκόνα τῆς καταστροφῆς καί τοῦ χάους πού δημιούργησε ὁ πόλεμος καί ἡ μοναρχοφασιστική πολιτική πού ὑπαγορεύεται ἀπό τούς ἀμερικανοάγγλους. Τί γενικό συμπέρασμα μπορεῖ νά βγάλει κανείς; Νάτο. Ἀπό τή Βάρκιζα καί δῶ ὁ μοναρχοφασισμός παραπαίει μέσα σ' ἕνα οἰκονομικό χάος. Ἀνίκανος νά συλλάβει καί νά λύσει τό οἰκονομικό πρόβλημα τῆς χώρας ὁ μοναρχοφασισμός προσπαθεῖ νά στηριχθεῖ στό ξένο ληστρικό ἰμπεριαλιστικό χρηματιστικό κεφάλαιο γιά νά κρατηθεῖ. Μά γιά νά τό πετύχει αὐτό, ἀπό τή μιά ξεπουλᾶ τή χώρα στούς ξένους, καί ἀπό τήν ἄλλη γίνεται ἐκτελεστικό ὄργανο τῶν ἐπιδιώξεων τῶν ξένων ἰμπεριαλιστῶν. Καί ἡ ἐντολή τῶν ξένων ἐπιδρομέων εἶναι νά πνίξεις στό αἷμα τή θέληση τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ γιά νά ζήσει ἐλεύθερος καί ἀνεξάρτητος, μοναδικός νοικοκύρης στόν τόπο του. Ἔτσι διεξάγει πόλεμο ἐνάντια στό δημοκρατικό λαό. Ἔτσι ὅμως καταστρέφει ἀκόμα πιό πολύ τήν οἰκονομία, τήν ὁδηγεῖ στό μαρασμό, τήν ὑποσκάφτει καί προετοιμάζει τό ἔδαφος γιά τήν ὁλοκληρωτική του οἰκονομική κατάρρευση. Αὐτή εἶναι ἡ διαλεχτι

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΟΥΣ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΕΣ ΠΡΟΔΟΤΕΣ

Τοῦ σ. ΜΙΑΤ. ΠΟΡΦΥΡΟΓΕΝΗ

Τό κόμμα τοῦ Σβώλου Τσιριμώκου, «ὁ λε-
γόμενο ΣΚ—ΕΛΔ βγῆκε τελευταία μέ μιά «πε-
ρισποιδαστη» τάχα ἀνακοίνωση τῆς 11 τοῦ
Φλεβάρη νά ἀνοίξει μέτωπο ἐνάντια στό λαϊ-
κό κίνημα καί στό ΚΚΕ. Δέν εἶναι καθόλου
μυστικό γιατί ἔχει γραφεῖ καί ἔχει διατυμπα-
νιστεῖ, πώς στά τέλη τοῦ Γενάρη εἶχε κατα-
πλεύσει στήν Ἀθήνα μιά ἐπιτροπή σταλμένη
ἀπό τά «σοσιαλιστικά» κόμματα τῆς Δύσης γιά
νά ἐξετάσει ἄν εἶναι ἀλήθεια αὐτά πού κα-
τάγγειλε στά κόμματα αὐτά ὁ Τσαλδάρης πώς
τό ΣΚ—ΕΛΔ συνεργάζεται μέ τό ΚΚΕ, πράμμα
πού γιά τά κόμματα τοῦ Μπέβιν—Μπλούμ—
Σπάακ καί λοιπῶν εἶναι ἔγκλημα ἀπαράδεκτο
γιά ἕνα «σοσιαλιστικό» κόμμα σάν τά δικά
τους. (Ἔτσι ἀπόκλεισαν ἀπό τήν ὀργάνωσή
τους τό σοσιαλιστικό κόμμα τῆς Ἰταλίας γιατί
συνεργάζεται μέ τό ΚΚΙ).

Ἡ ἐπιτροπή αὐτή, λοιπόν, ἔβανε μπροστά
στό ΣΚ—ΕΛΔ τό ζήτημα ἤ νά εὐθυγραμμιστεῖ
μέ τά ἄλλα «σοσιαλιστικά» κόμματα στόν λυσ-
σιασμένο ἀντικομμουνισμό πού ἀποτελεῖ τό ἄλ-
φα τῆς πολιτικῆς κάθε καθώς πρέπει δυτι-
κοῦ «σοσιαλιστή» ἤ νά δεχτεῖ τίς συνέπειες
μιᾶς ἀποκήρυξής του ἀπό τό δυτικό «σοσιαλισ-
μό», συνέπειες πού θά περιλάβαιναν καί κά-
ποιο μπουντρούμι, καί κάποιο στρατοδικεῖο.
Ἐπρόκειτο δηλαδή—καί κανένας δέν τό ἔκρυ-
βε—γιά ἕνα καθαρό ἐκβιασμό γνησιώτατου
«σοσιαλιστικοῦ» τύπου. Καί οἱ Σβῶλος καί
Τσιριμῶκος κάναν μιά δήλωση μετάνοιας μέ
τή μορφή μιᾶς ἀπόφασης, μιᾶς ὁλομέλειας
μιᾶς Κεντρικῆς τους Ἐπιτροπῆς. Ἀλλά αὐτή
εἶναι ἡ μιά ὄψη τῆς ὑπόθεσης. Ἄν ἐπρόκειτο
μόνο γιά μιά δήλωση μετάνοιας μερικῶν φο-
βισμένων μικροαστῶν τύπου Σβώλου—Τσιρι-
μώκου τό πράγμα θἆταν ἁπλά ἀηδιαστικό. Ὅ-
μως οἱ δηλωσίες αὐτοί παρουσιάζονται γιά
ἀρχηγοί κόμματος «σοσιαλιστικοῦ» καί προσ-
φέρουν στούς ἀφελεῖς μιά θεωρητική δικαιο-
λόγηση τῆς στάσης τους. Τολμᾶν μάλιστα
στήν κατακλεῖδα τῆς ἀνακοίνωσης—δήλωσής
τους νά καλέσουν τούς τίμιους ἀγωνιστές τῆς
Ἐθνικῆς Ἀντίστασης καί τῆς ἀριστερᾶς νά
πυκνώσουν τίς γραμμές τοῦ σοσιαλιστικοῦ κόμ-
ματος «ΕΛΔ». Αὐτό τό θράσος τους μᾶς ὑπο-
χρεώνει νά κάνουμε συστηματικό ξεσκέπασμα
τῆς πολιτικῆς τους ὥστε νά πέσει ὁλότελα ἡ
λεοντή πού τόσο ἀσύστολα φόρεσαν γιά νά
ξεγελάσουν τούς ἀφελεῖς.

Ὅλη ἡ ἱστορία τῆς ΕΛΔ εἶναι μιά προσπά-
θεια ὁρισμένων τύπων σάν τόν Τσιριμῶκο νά
ἐκμεταλλευτοῦν τό λαϊκό κίνημα γιά νά δημι-
ουργήσουν ἕνα «ἀριστερό» κόμμα ἱκανό νά
παίξει τόν «ἐφεδρικό» γιά τήν κυρίαρχη τάξη
ρόλο του. Τό πράγμα δέν ἦταν εὔκολο γιατί
στήν Ἑλλάδα γιά λόγους ἱστορικούς δέν δη-
μιουργήθηκε ποτές ὑπολογίσιμο «σοσιαλιστικό»
κίνημα σάν ἐφεδρεία τῆς κεφαλαιοκρατίας, ὅ-
πως εἶχε δημιουργηθεῖ σέ ἄλλες χῶρες, ἰδιαί-
τερα στή Δύση. Χρειαζότανε λοιπόν καπα-
τσωσύνη καί ἀριστερή δημοκοπία πιό πολύ ἀ-
πό κείνη πού χρησιμοποιοῦν οἱ «σοσιαλιστές» ἀλ-
λοῦ. Αὐτό ἔκανε καί ἡ ΕΛΔ ἀπό τήν ἀρχή
τῆς ἵδρυσής της. Πῆρε μέρος στό ΕΑΜ, παρα-
κολουθοῦσε στά λόγια τήν πολιτική του, ἀλλά
καί σέ κάθε σοβαρή στιγμή, σέ κάθε σοβαρό
ζήτημα φρόντιζε νά ἐπηρεάζει τήν πολιτική
του ὄχι σέ ὄφελος τοῦ λαϊκοῦ καί ἐθνικοῦ
κινήματος ἀλλά σέ βάρος του καί σέ ὄφε-
λος τῶν ἄγγλων πού ἀπό τότε προετοίμαζαν
τήν κατάπνιξη τοῦ κινήματος. Ἄν ἡ ἡγεσία
τοῦ ΚΚΕ στό διάστημα τῆς κατοχῆς εἶχε πιό
σαφή προσανατολισμό, ἄν σωστά ἐχτιμοῦσε
τό ρόλο τοῦ ἀγγλικοῦ παράγοντα καί τίς μέ-
θοδες πού αὐτός χρησιμοποιοῦσε γιά νά εὐ-
νουχίσει τήν παλλαϊκή ἀντίσταση, οἱ τέτοιες
προσπάθειες τῆς ΕΛΔ θά χρεωκοποῦσαν. Ὅ-
μως ἡ λαθεμένη, ὀπορτουνιστική πολιτική τοῦ
ΚΚΕ τότες, ἐπέτρεψε στήν ΕΛΔ νά παίξει ἕ-
να ρόλο μέσα στό ΕΑΜ ὁλότελα δυσανάλογο
μέ τήν ἀνύπαρχτη δύναμή του. Κατάντησε νά
γίνει κυβέρνηση τῶν βουνῶν ἡ ΠΕΕΑ καί ἀπό
τούς δέκα ὑπουργούς ὁ ἕνας νά εἶναι κομ-
μουνιστής ἕνας ἄλλος τοῦ ΑΚΕ, ἕνας ἤ δυό ἀ-
νεξάρτητοι καί οἱ ὑπόλοιποι κάνθε[?] καί ὁ
πρόεδρός της νά ἀνήκουν ἔτσι ἤ ἀλλοιῶς

κή τῆς ἐξέλιξης τῆς μοναρχο-
φασιστικῆς οἰκονομίας, πού κι-
νεῖται μέσα σ' ἕνα φαῦλο κύ-
κλο. Καί κάτω ἀπ' τίς συνθῆκες αὐτές ἔχει
ἀπόλυτα δίκαιο ἡ 5η Ὁλομέλεια τοῦ κόμμα-
τός μας ὅταν διαπιστώνει πώς: «Μέσα στά
1948 ὁ μοναρχοφασισμός παράδερνε σ' ἕνα
οἰκονομικό λαβύρινθο. Οἱ προοπτικές του γιά
τό 1949 εἶναι ἀκόμα χειρότερες. Ἡ οἰκονομι-
κή κρίση στή μοναρχοφασιστική Ἑλλάδα στό
1949 θά βαθαίνει καί θά ξαπλώνει ἀκόμα
πιό πολύ.»

στήν ΕΛΔ. Στείλαμε άντιπροσωπεία στό Λίβανο άπό δυό κομμουνιστές καί 4 τής ΕΛΔ. Στήν κυβέρνηση Παπανδρέα μπήκαν δύο κομμουνιστές καί 4 τής ΕΛΔ. Ή Γκαζέρτα, ή μοιραία έκείνη συμφωνία, διαπράχτηκε άπό έναν κομμουνιστή ύπουργό καί τόν ίδιο τό Σβώλο. Πρέπει νά όμολογηθεί πώς ή ΕΛΔ μάς δούλεψε καλά τότε καί έπαιξε καλά τό ρόλο της σάν άποσυνδετικού στοιχείου μέσα στό ΕΑΜ. Καί μόνο τό άλάθητο ένστικτο τών μαζών πού είχαν διαπαιδαγωγηθεί στούς πολύχρονους άγώνες μέ καθοδηγητή τους τό ΚΚΕ δέν έπέτρεψε στήν ΕΛΔ ν' άποχτήσει μαζική δύναμη όπως έπεδίωκε. Αύτό δέν έλαττώνει τό κακό πού έκανε στήν Έθνική άντίσταση ή δράση της μέσα στό ΕΑΜ. Ό ρόλος της σάν έφεδρεία γιά τούς ξένους καί τούς ντόπιους έκμεταλλευτές φάνηκε τό Δεκέμβρη όταν ούσιαστικά ή ΕΛΔ σάν καθοδήγηση, ένώ στελέχη της βγήκαν άνοιχτά καί χτύπησαν τήν άντίσταση τού λαού, έμεινε στό Κολωνάκι άνενόχλητη, άλλά ίδιαίτερα ύστερα άπό τό Δεκέμβρη. Άποχώρησε άπό τό ΕΑΜ μέ τήν έλπίδα τών ξένων καί τών ήγετών της, πώς θά τήν άκολουθούσαν μερικές έαμικές μάζες, καί θά έκμεταλλεύονταν έτσι τήν ήττα τού Δεκέμβρη γιά νά γίνει ύπολογίσιμη πολιτική δύναμη. Οί λαϊκές όμως μάζες μέ τό άλάθητο κριτήριό τους έμειναν συσπειρωμένες γύρω άπό τό κόμμα τους, τό ΚΚΕ καί τό ΕΑΜ. Τό όμολογεί αύτό ή σημερινή άνακοίνωση τού ΣΚ—ΕΛΔ πού γράφει: «Καί άν ύστερα άπό τό Δεκέμβρη διατήρησε (τό ΚΚΕ) μεγάλο μέρος τής έπιρροής του ήταν γιατί τά πολιτικά του συνθήματα καί ό γενικός διωγμός τής άντίστασης άπό τή δεξιά διατήρησαν μιά πολιτική σύγχιση....» Ή ΕΛΔ, λοιπόν, μετονομασμένη ύστερα άπό τό Δεκέμβρη σέ «Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΛΔ» μέ πρόεδρο τόν άνέκαθεν ήγέτη της Σβώλο, είδε νά χρεωκοπούν οί ύπολογισμοί της. Καί ύστερα άπό τή διάσπαση τού ΕΑΜ—χειρότερα μάλιστα άπό πρίν—έμεινε ένα άμαζο κατασκεύασμα. Οί ξένοι καί ντόπιοι κηδεμόνες της δέν μπορούσαν νά ύπολογίζουν πολύ σ' αύτήν. Γιά νά παίξει τό ρόλο της έπρεπε νά γυρίσει στήν παληά της «άριστερή» πολιτική, τήν πολιτική τής συνεργασίας μέ τό ΚΚΕ καί τό ΕΑΜ ώστε νά τό έπηρεάζει όσο ήταν δυνατό άπό μέσα. Αύτό καί προσπάθησε νά κάνει χωρίς όμως πιά έπιτυχία γιατί τό ΚΚΕ είχε ξεκαθαρίσει τήν πολιτική του καί τό ΕΑΜ πιό ίσχυρό παρά τήν έποχή πού τού έρριχνε άμμο στίς μηχανές του ή ΕΛΔ, στεκόταν μέ συνέπεια έπικεφαλής τού πλατειού λαϊκού κινήματος. Ή ΕΛΔ περιοριζόταν στό ρόλο τού κουτσού συνοδοιπόρου καί οί κηδεμόνες της τήν κρατούσαν γιά έφεδρεία πού θά τήν χρησιμοποιούσαν στήν κατάλληλη στιγμή θεωρώντας γιά τήν ώρα άρκετές τίς ύπηρεσίες πού πρόσφερνε μέ τίς μπηχτές πού άμολούσε κάθε τόσο ένάντια στό λαϊκό κίνημα καί τήν πρωτοπορεία του, τό ΚΚΕ. Καί κατάλληλη στιγμή γιά τή χρησιμοποίηση τής έφεδρείας αύτής θά ήταν μιά ήττα τού ένοπλου άγώνα τού λαού πού μέ τό όνειρό της πέφταν νά κοιμηθούν καί ξυπνούσαν οί ξένοι άφέντες καί οί ντόπιοι γραικύλοι. Τότε ή ΕΛΔ θά παρουσιαζότανε «σάν άριστερό» κόμμα, θά διεκδικούσε τήν κληρονομιά καί θά γινόταν ένα μεγάλο «άριστερό» κόμμα, άπάτη τών μαζών καί έγγύηση γιά τούς ξένους καί ντόπιους έκμεταλλευτές. Ό θνησιγενής έλληνικός «σοσιαλισμός» πού τόσο μαράζι στεκότανε γιά τούς Μπέβιν, Μπλούμ κλπ. θάκανε τό θάμα του.

Μά άλλοίμονο! Τά γεγονότα άνάτρεψαν τά σχέδια. Τό 1948 έδειξε πώς τό όνειρο γιά συντριβή τού ΔΣΕ καί τού λαού ήταν άπατηλό. Όχι μονάχα δέν είχε κανένα νόημα πιά νά κρατιέται ή ΕΛΔ στό μεσοβέζικο ρόλο τού θεωρητικού, έστω, άντιπάλου τού μοναρχοφασισμού άλλά αύτό ήταν καί έπικίνδυνο. Ή άμερικανοκρατία καί ό μοναρχοφασισμός περνάν δύσκολες μέρες. Έχουν άνάγκη νά κινητοποιήσουν όλες τους τίς έφεδρείες. Σοφούλης, Βενιζέλος, Τσουδερός, όλοι μπήκαν στό μακάβριο μοναρχοφασιστικό χορό έτσι ή άλλοιώς. Ό «άριστερός» Τσουδερός ζητάει νά έρθει ξένος στρατός γιά νά φυλάει τίς πόλεις. Δέν ήταν δυνατό ή ΕΛΔ νά μείνει άπ' έξω. Κινητοποιήθηκε ή Κομισκό άπό τό Μπέβιν καί τόν Τσαλδάρη καί ή ΕΛΔ έγκατέλειψε τήν άνώφελη πιά στάση άναμονής. Έτσι άποκαταστάθηκε ή ένότητα όλου τού στρατοπέδου τής ξενοδουλείας. Αύτή είναι ή άλλη όψη τού νομίσματος πού λέγεται ΕΛΔ. Η διαλεκτική ένότητα καί τών δυό άποτελεί άπλά τό δολλάριο.

Γιά όποιον τού φαίνεται πολύ αύστηρός ό χαραχτηρισμός θάναι καλό νά προσέξει ένα πράμα: Στή μακροσκελή άνακοίνωση δέν ύπάρχει ούτε μιά (άριθ. 1) λέξη γιά τούς άμερικανούς ή τούς άγγλους. Ή χώρα έχει όμολογούμενα μεταβληθεί σέ άποικία. Δέν ύπάρχει ούτε ένας τομέας τής οίκονομικής ή τής πολιτικής ζωής πού νά μήν έχουν οί άμερικάνοι τόν πρώτο καί τόν τελευταίο λόγο. Είτε πρόκειται γιά διορισμό μιάς κυβέρνησης, είτε γιά τό νομάρχη είτε γιά τά μεροκάματα καί τούς μισθούς είτε γιά τά άσφαλιστικά ταμεία μέ τόν Πάουελ, οί άμερικάνοι διατάσσουν. Ούσιαστικός άρχιστράτηγος είναι ό Βάν Φλίτ, ό Γουίκαμ είναι ούσιαστικός άρχηγός τών χαφιέδων καί βασανιστών τού μοναρχοφασισμού. Αύτή ή άμερικανοκρατία είναι τόσο προκλητική καί έχει έξεγείρει τόσο πολύ τό λαϊκό αίσθημα ώστε άκόμα καί οί πιό βαμένοι φασίστες βρέθηκαν ύποχρεωμένοι νά μιλήσουν καί νά συστήσουν στούς άμερικάνους νά φέρονται πιό «ξύπνα». Καί μόνο ή ΕΛΔ δέ βρίσκει ούτε μιά λέξη, έστω γιά δημαγω-

πία, νά πεῖ γιά τό αἶσχος αὐτό ποὺ ἔχει ξεσηκώσει καί τίς πέτρες στήν Ἑλλάδα. Θἆναι πολύ ἀφελής ἐκεῖνος πού θά νομίσει πώς αὐτό γίνεται τυχαῖα.

Ἄν ἔτσι δοῦμε τά παρασκήνια τῆς ἀνακοίνωσης ποῦ ἔβγαλε τό ΣΚ-ΕΛΔ θά καταλάβουμε γιατί ἡ ἀνακοίνωση αὐτή εἶναι ἕνα συνοθήλευμα ἀπό συκοφαντίες, διαστρεβλώσεις, ψευτιές καί δικολαβισμούς «σοσιαλιστικῆς» μάρκας. Ἡ «ἀπόφαση»-λέει στήν ἀρχή-ἀρχή: «ἡ ἀνακοίνωση τῆς 5ης Ὁλομέλειας ἀποχωρίζει μέ σαφήνεια τούς σκοπούς καί τήν πολιτική τῆς ἡγεσίας τοῦ ΚΚΕ ἀπό πανελλήνιο αἴτημα τῆς Δημοκρατικῆς ὁμαλότητας καί τῆς εἰρηνικῆς ἀνασυγκρότησης τῆς χώρας». Καί πάρα κάτω: «Μέ τήν ἀπόφαση αὐτή τό ΚΚΕ στή θέση τῶν αἰτημάτων συνδιαλλαγῆς καί εἰρήνευσης ὕψωσε τή σημαία τοῦ ἀδιάλλαχτου σεχταρισμοῦ, τῆς δυναμικῆς ἐπικράτησης καί τῆς ἐπιβολῆς κομμουνιστικοῦ καθεστῶτος στήν Ἑλλάδα». Τή στιγμή ποὺ ὁλόκληρος ὁ λαός τῆς Ἑλλάδας μέ χαρά δέχεται τή συνεπῆ καί ἐπίμονη πολιτική τῆς ΠΔΚ πού εἶναι καί πολιτική τοῦ ΚΚΕ, γιά συμφιλίωση, ἐνῶ ὁ μοναρχοφασισμός παθαίνει ὑστερική κρίση στό ἄκουσμα τῆς πολιτικῆς αὐτῆς, ἔρχονται οἱ ἀναίσχυντοι «σοσιαλιστές» τύπου Σβώλου-Τσιριμώκου νά ἰσχυριστοῦν πώς ἐμεῖς εἴμαστε οἱ ἀδιάλλαχτοι. Νά τί λένε οἱ ἀποφάσεις τῆς 5ης Ὁλομέλειας. «Ἡ τύχη τοῦ μοναρχοφασισμοῦ καί τῆς ἀμερικανοκρατίας στήν Ἑλλάδα στά 1949 ἐξαρτᾶται ἀποκλειστικά καί μόνο ἀπτή μαχητική ἀπόδοση τοῦ ΔΣΕ, ἀπό ξεσήκωμα τοῦ λαοῦ στίς πόλεις ἀπτήν ἀποφασιστική καί μέ συνέπεια ἐφαρμογή τῆς πολιτικῆς μας γιά συναδέλφωση, συνεννόηση καί εἰρήνη». Καί γενικά ὁλόκληρη ἡ ἀπόφαση τῆς 5ης Ὁλομέλειας εἶναι ποτισμένη ἀπό τό πνεῦμα αὐτό τῆς ἔντασης στήν πολεμική προσπάθεια ἀπό τόνα μέρος καί τῆς συνεποῦς πάλης γιά συναδέλφωση, συνεννόηση καί εἰρήνη ἀπό τάλλο. Εἶναι αὐτά τά δυό ἀξεχώριστα σκέλη τῆς πολιτικῆς μας, ποῦ ἐνοχλοῦν τούς «σοσιαλιστές» τῆς ΕΛΔ. Καί μή μπορώντας νά ποῦν τίποτα ἀνοιχτά ἐνάντια σέ μιά τέτοια τόσο σωστή πολιτική πού τήν καταλαβαίνουν καί τά μωρά ἀκόμα, προτιμοῦν νά καταφύγουν στήν πλαστογραφία καί ἀναίσχυντα μιλᾶν γιά ἐγκατάλειψη ἀπό μᾶς τοῦ δεύτερου σκέλους. Καί ἡ πλαστογραφία συνεχίζεται. Ἐγκαταλείπουμε, λένε, τήν πολιτική τοῦ λαϊκοῦ μετώπου καί τῶν δημοκρατικῶν ἐπιδιώξεων. Ἡ ἀπόφαση τῆς 5ης Ὁλομέλειας χαιρετίζει σάν ἕνα καλό σημάδι τό γεγονός πώς τό ΕΑΜ ἔμεινε ἀδιάσπαστο παρ' ὅλες τίς προσπάθειες τοῦ ἐχθροῦ. Ἡ ἀπόφαση λέει: «Τό ΚΚΕ πιστό στή γραμμή τοῦ ΕΑΜ, παίρνοντας τήν κύρια εὐθύνη καί τό κύριο βάρος τοῦ ἀγώνα μά σέ στενή ἀδελφική συνεργασία μέ τίς ἄλλες λαϊκές δημοκρατικές ὀργανώσεις, πρῶτ' ἀπ' ὅλα μέ τό ΑΚΕ, τό ΝΟΦ καί ὅλες τίς ἄλλες ἐαμικές ὀργανώσεις,....». Καί οἱ ΕΛΔῖτες προδότες μιλᾶν γιά ἐγκατάλειψη τῆς ἐαμικῆς πολιτικῆς ἀπτό Κόμμα μας. Ἡ ἀμερικανοκρατία καί ὁ μοναρχοφασισμός ἀνησυχοῦν πραγματικά ἀπό τή σταθερότητα ποὺ ἔδειξε τό ΕΑΜ μέσα σέ τόσες σκληρές δοκιμασίες. Χρησιμοποιήθηκαν ὅλα τά ἀπάνθρωπα μέσα γιά νά τό διασπάσουν. Ἐαμικοί ἡγέτες σέρνονται στά μπουντρούμια, στίς φυλακές, στά στρατοδικεῖα, στή Μακρόνησο μόνο γιά νά ὑποταχτοῦν καί ν' ἀποχωρίσουν ἀπτό ΕΑΜ. Δέν κατάφεραν τίποτα ἤ σχεδόν τίποτα. Καί τώρα βάζουν τούς «σοσιαλιστές» νά δοκιμάσουν μέ πλαστογραφίες γιά νά κατορθώσουν αὐτό πού δέν κατάφεραν τά στρατοδικεῖα, ὁ Ἔβερτ καί ἡ Μακρόνησος. Ἄδικος ὁ κόπος τους. Οἱ ἐαμικές μάζες ξέρουν πώς ἡ πολιτική τοῦ ΕΑΜ, πού σ' αὐτήν μένει πιστό τό ΚΚΕ εἶναι ἡ μοναδική σωστή καί οἱ ἄξιοι ἡγέτες τους δέν θά κλονιστοῦν ἀπό τίς σκευωρίες τῆς ἀμερικανοκρατίας. Ὁ Κρητικάς ποῦ λύγισε καί ἔκανε δήλωση μετανοίας πῆρε τή θέση του στά σκουπίδια. Τό μάθημα εἶναι πολύτιμο.

Ἡ ἀνακοίνωση παίρνει στήν προστασία της καί τούς ὀππορτουνιστές τοῦ ΚΚΕ. Τούς ὀνομάζει γιά τήν εὐκολία τῆς ὑπόθεσης «φορεῖς καί πιστούς τῆς ἰδέας μιᾶς μή ἐξτρεμιστικῆς πολιτικῆς». Νά μερικές ἀντιλήψεις αὐτῶν τῶν πιστῶν μιᾶς μή ἐξτρεμιστικῆς πολιτικῆς: «Ὁ μοναρχοφασισμός περνάει μιά σχετική σταθεροποίηση». «Πρέπει ὁ ΔΣΕ νά διαλυθεῖ σέ ἀντάρτικες ὁμάδες ὥσπου νά ἐπιτρέψουν οἱ διεθνεῖς συνθῆκες μιά ξένη ἔνοπλη κρατική ἐνίσχυση». «Μέσα στήν πόλη δέν μπορεῖ νά γίνει ἀγώνας». Εἶναι πραγματικά «συγκινητικός» αὐτός ὁ ἐναγκαλισμός τῆς ΕΛΔ μέ τούς συνδικολόγους καί δείχνει τό ποιόν καί τούτων κι ἐκείνης.

Καί ἀφοῦ ἡ ἀνακοίνωση μέ τίς πλαστογραφίες καί τίς ψευτιές προετοίμασε τόν ἀφελῆ ἀναγνώστη τότε σερβίρει τό χάπι. Ὁ ἐμφύλιος πόλεμος, ἡ ὀξύτητα, ἡ παράταση τῆς «φριχτῆς τραγωδίας», ὑπάρχει καί γίνεται πιό ὀδυνηρή καί πιό αἱματηρή ὄχι ἀπό τό μοναρχοφασισμό ποὺ σφάζει, βασανίζει, τυραννάει, ξεπουλάει τό λαό, ἀλλά ἀπό αὐτήν τήν «ἀδιάλλαχτη πολιτική τοῦ ΚΚΕ». Αὐτή ἦταν ἡ οὐσία, αὐτό ζήτησαν ἀπό τήν ΕΛΔ οἱ ξένοι κηδεμόνες της. Τά ἄλλα εἶναι σάλτσα γιά νά καταπιεῖ ὁ ἀφελής τό χάπι. Ἡ ἀμερικανοκρατία καί ὁ μοναρχοφασισμός μποροῦν νά συνεχίσουν καί νά ἐντείνουν στό ἔπακρο τό αἱματηρό ἔργο τους. Δέν θά φταίνε αὐτοί. Θά φταίει τό ΚΚΕ. Αὐτά τούς εἶπε ἡ ΕΛΔ. Καί σέ μιά βδομάδα κρεμᾶν στό [illegible] τόν ἀξέχαστο ἡγέτη τῆς ἐργατικῆς τάξης σ. Μήτσο Παπαρήγα. Οἱ Τσιριμώκος καί οἱ Σκρακήδες μποροῦν νἆναι εὐχαριστημένοι. Ὁ μοναρχοφασισμός χρησιμοποίησε γρήγορα καί καλά τήν

ἐνθάρρυνση ποὺ τοῦ ἔδωσαν οἱ νέοι του στὸ αἷμα καὶ στὴν προδοσιὰ συνάδελφοι. Μὰ ἡ ἐργατικὴ τάξη καὶ ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδας δὲν θὰ ξεχάσει αὐτὴ τὴ «σύμπτωση» καὶ κάποια μέρα θὰ ξεδιαλυθοῦν καλὰ οἱ σχέσεις ἀνάμεσα σὲ μιὰ αἰσχρὴ ἀνακοίνωση τῆς 12 τοῦ Φλεβάρη καὶ σ' ἕνα στυγερὸ ἔγκλημα τῆς 20 τοῦ Φλεβάρη 1949.

Πιστὴ στὸ νέο ρόλο ποὺ τῆς ἀνάθεσαν, ἡ ΕΛΔ συνεχίζει προσπαθώντας νὰ ἀποδείξει πὼς ἡ νίκη τοῦ λαϊκοῦ ἀγώνα εἶναι ἀδύνατη. Ἡ 5η Ὁλομέλεια στηριζόμενη σὲ συγκεκριμένες πραγματικότητες ποὺ δημιούργησε ὁ ὑπέροχος ἀγώνας τοῦ λαοῦ ὑπογραμμίζει πὼς ἡ νίκη εἶναι δυνατὴ ἂν ὅλοι κάνουμε τὸ καθῆκον μας. Οἱ «σοσιαλιστὲς» τῆς ΕΛΔ λένε πὼς αὐτὸ δὲν ἀνταποκρίνεται οὔτε στὶς ντόπιες δυνατότητες οὔτε στὴ διεθνὴ προοπτική.

Καὶ γιὰ νὰ μὴν ξεφύγει ἀπὸ τὸ ἀηδιαστικὸ τροπάριο τοῦ «σοσιαλιστῆ» Ζὺλ Μόκ, ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν στὴ Γαλλία καὶ τοῦ Μπέβιν ἀνακατεύει καὶ λιγάκι Κόμινφορμ λέγοντας πὼς μιὰ τέτοια διαπίστωση ἐξυπηρετεῖ «προσωρινὲς ἀνάγκες τῆς πολιτικῆς» τοῦ Κόμινφορμ. Σὲ τέτοιες στιγμὲς ποὺ οἱ ἴδιοι οἱ ὀπαδοὶ καὶ τὰ πρωτοπαλλήκαρα τοῦ μοναρχοφασισμοῦ ὄχι μόνο ἔχουν χάσει τὴν ἐμπιστοσύνη τους στὴ νίκη, ἀλλὰ καὶ πείθονται ὅλο καὶ πιὸ πολὺ γιὰ τὴν ἀναπόφευκτη ἧττα τους, οἱ προδότες τῆς ΕΛΔ ἔρχονται νὰ τοὺς δώσουν θάρρος. Ἡ πεποίθηση στὴ νίκη μας δὲν ἀνταποκρινόνταν, λένε στὶς ντόπιες δυνατότητες. Τὸ 1948 ἔδειξε μὲ τὴν ὁμολογημένη πιὰ χρεωκοπία τῶν σχεδίων τῆς ἀμερικανοκρατίας καὶ μοναρχοφασισμοῦ πὼς ἀκριβῶς οἱ ντόπιες δυνατότητες ἐπιτρέπουν καὶ ἐπιβάλλουν αὐτὴ τὴν πεποίθηση στὴ νίκη μας. Ὅσο γιὰ τὴ διεθνὴ προοπτικὴ καὶ στὴν Κίνα, ἀπὸ τὴν πλευρὰ τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ καὶ τῶν πρακτόρων του, δὲν ἐπέτρεπε στὸ χείμαρρο τῆς λαϊκῆς δύναμης νὰ φτάσει στὸ Νανκίν. Μὰ ὑπάρχει καὶ μιὰ ἄλλη προοπτικὴ ποὺ δὲ φαίνεται μὲ χρυσὰ γυαλιά. Ἡ λαϊκὴ προοπτική. Καὶ αὐτὴ δικαιώθηκε ὡς τὰ τώρα καὶ θὰ δικαιωθεῖ καὶ στὸ μέλλον. Φοβερὸν ἀλλ' ἀληθὲς γιὰ ὅλους τοὺς σαλτιμπάγκους τῆς πολιτικῆς.

Πολὺ ἐνοχλήθηκαν οἱ «σοσιαλιστὲς» μας μὲ τὴν κριτικὴ καὶ αὐτοκριτικὴ ποὺ κάνει ἡ 5η Ὁλομέλεια πάνω στὴν πολιτικὴ τοῦ ΚΚΕ στὴν περίοδο τῆς πρώτης κατοχῆς. Καὶ δικαιολογημένα, γιὰ νὰ ποῦμε τοῦ στραβοῦ τὸ δίκαιο. Γιατί τότε οἱ Σβῶλος καὶ Τσιριμῶκος ἀλώνισαν ἀνενόχλητα, ἀσελγοῦσαν πάνω στὴν ἐθνικὴ ἀντίσταση, τὴν μεταχειρίζονταν γιὰ σκαλοπάτι πολιτικῆς τους ἀνάδειξης, εὐνουχίζοντας τοὺς λαϊκοὺς πόθους, καὶ στὸ τέλος τὰ κατάφεραν χάρη στὰ δικά μας λάθη νὰ φέρουν τοὺς ἄγγλους καβάλλα στὴ χώρα. Σήμερα ποὺ ἡ 5η Ὁλομέλεια ἔρχεται νὰ ξεκαθαρίσει τὴ θολούρα τῆς περιόδου ἐκείνης, ἡ ΕΛΔ ξεφωνίζει. Καὶ μὴ μπορώντας νὰ ἀντικρούσει μὲ οὐσιαστικὰ ἐπιχειρήματα τὶς διαπιστώσεις τῆς 5ης Ὁλομέλειας πετάει χοντρὲς κουβέντες γιὰ ἐθνικοαπελευθερωτικὸ παλμὸ καὶ ἀντιφασιστικὴ πνοή. Τὸ ἐρώτημα ὅμως ὑπάρχει ἀδυσώπητο: γιατί παρ' ὅλο τὸν ὑπέροχο παλλαϊκὸ ἀγώνα τότε, παρ' ὅλο ποὺ ὁ λαὸς ἦταν κυρίαρχος τὸ Νοέμβρη 1944 σ' ὅλη τὴ χώρα καὶ μποροῦσε καὶ ἔπρεπε νὰ κρατήσει αὐτή του τὴν ἐξουσία, τὴν ἔχασε μέσα ἀπὸ τὰ χέρια του; Εἶναι ποὺ ἐπεμβῆκαν οἱ ἄγγλοι συνηθίζουνε νὰ λὲν μερικοί. Σωστά. Ὅμως τοὺς ἄγγλους τοὺς ἔφερε στὴν Ἑλλάδα ἡ κυβέρνηση τοῦ Παπανδρέα, τοὺς ἔφερε ἡ Γκαζέρτα. Καὶ δὲν τοὺς ἔφερε μόνους. Τοὺς ἔδωσε γιὰ συμμάχους ὅλο τὸ σκυλολόϊ τῶν προδοτῶν, τῶν ταγματαλητῶν ποὺ ἐνῶ εἶχαν συλληφθεῖ ἀπὸ λαὸ ἀφέθηκαν ἄθικτοι καὶ παραδόθηκαν στοὺς ἄγγλους ποὺ ἀμέσως τοὺς ἐξόπλισαν καὶ τοὺς χρησιμοποίησαν. Στὸ ὄνομα μιᾶς «διαλλαχτικῆς» πολιτικῆς ἔγιναν αὐτὰ τὰ ἐγκλήματα. Καὶ οἱ Σβῶλος—Τσιριμῶκος κινητοποιήθηκαν δραστήρια τότε γιὰ νὰ ἐφαρμοστεῖ αὐτὴ ἡ «διαλλαχτικὴ» πολιτική. Τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ λαὸς ἀγανακτοῦσε καὶ διαμαρτυρόταν.

Δὲν θὰ ξεχάσει κανένας πὼς τὴ διαταγὴ τῶν ἄγγλων καὶ τοῦ Παπανδρέα γιὰ διορισμὸ τοῦ προδότη Σπηλιωτόπουλου στὴ θέση τοῦ στρατιωτικοῦ διοικητῆ Ἀθηνῶν, τὴ γνωστοποίησε μὲ προκηρύξεις ὁ Ράλλης καὶ οἱ γερμανοὶ καὶ ὁ λαὸς δὲν πίστευε στὰ μάτια του. Ὁ ἐθνικοαπελευθερωτικὸς παλμὸς καὶ ἡ ἀντιφασιστικὴ πνοή, ποὺ ἐπικαλοῦνται σήμερα οἱ ΕΛΔῖτες στιγμάτιζε αὐτὴ τὴν πολιτικὴ οὐσιαστικῆς προδοσίας. Καὶ σήμερα, ὅταν τὸ ΚΚΕ μὲ τὶς ἱστορικές, πραγματικά, ἀποφάσεις τῆς 5ης Ὁλομέλειας τῆς ΚΕ του, ἀποκαθιστᾶ τὰ πράγματα ὄχι μόνο δὲν ἀπομονώνεται ἀπ' τὴν ἐθνικὴ ἀντίσταση, ὅπως ἀδέξια προσπαθεῖ νὰ ἀποδείξει τὸ ΣΚ—ΕΛΔ, ἀλλὰ δένεται ἀκόμα πιὸ πολὺ μὲ τὸ λαὸ ποὺ ἀγανακτοῦσε τότε ὅταν ἔβλεπε τοὺς προδότες ἀνενόχλητους καὶ μὲ τὴν προστασία τῶν ἄγγλων νὰ τὸν τουφεκίζουν ἀπὸ τὰ παράθυρα τῶν ξενοδοχείων τῆς ὁδοῦ Πανεπιστημίου τὴ στιγμὴ ποὺ διαδήλωνε τὴ χαρά του γιὰ τὴ νίκη. Ἀπομονώνονται πιὸ πολὺ ἀπὸ λαὸ οἱ προδότες μικροαστοὶ τῆς ΕΛΔ ποὺ τολμᾶν σήμερα ποὺ τ' ἀποτελέσματα αὐτῆς τῆς μοιραίας πολιτικῆς εἶναι τόσο τραγικὰ γιὰ τὸ λαό, τολμᾶν νὰ τὴν παριστάνουν σὰν τὴ σωστὴ πολιτικὴ τῆς ἐθνικῆς ἀντίστασης.

Γιὰ νὰ μὴ μείνουν πίσω ἀπὸ τὸ γενικὸ μοναρχοφασιστικὸ συναγερμὸ οἱ κύριοι τῆς ΕΛΔ ἀσχολοῦνται στὴν ἀνακοίνωσή τους καὶ μὲ τὸ Μακεδονικό. Στ' ἀχνάρια τοῦ ἀπεριγράπτου Σβωλόπουλου μιλᾶν γιὰ προδοσία. Δὲν ὑπάρχει, λέει, ζήτημα μακεδονικὸ ὅπως δὲν ὑπάρχει ζήτημα πελοποννησιακὸ ἢ θεσσαλικό.

«Σὲ καμμιὰ λέει χώρα δὲν ὑπάρχουν δυὸ λαοὶ ἀλλὰ ἕνας». Αὐτὴ εἶναι ἡ θεωρία

τοῦ συνταγματολόγο Σβώλου. «Πολιτεία εἶ-
ναι μόνιμος λαός ἐν ὡρισμένη χώρα κλπ.» Ποιά
σχέση μπορεῖ νάχει ἡ θεωρία αὐτή μέ τήν
πραγματικότητα τό βλέπει κανένας μόνο ὅταν
ἔρθει σέ ἐπαφή μέ τό λαό πράμ α πού ποτές
τους δέν τό κάναν οἱ πολιτικάντες καί οἱ «σο-
σιαλιστές» τοῦ σαλονιοῦ.

Ἕνας λαός, ὅπως ὁ σλαβο ακεδόνικος μέ
τή δική του γλῶσσα, μέ τίς δικές του παραδό-
σεις, μέ τό δικό του χῶρο, μέ τούς δικούς του
ἀγῶνες ταυτ ζεται στά μυαλά τῶν φοβισμέ-
νων μικροαστῶν μέ τούς θεσσαλούς καί τούς
μωραΐτες. Ἀλλά ὁ ἑλληνικός λαός παρ' ὅλες
τίς φωνασκίες τῶν διαφόρων Σβ ωλόπουλων
ξέρει πώς δέν ἔχει κανένα συμφέρο νά κλεί-
νει τά μάτια μπροστά στήν πραγματικότητα.
Ἡ παράταση τῆς ἐκκρεμότητας στό μακεδονι-
κό μόνο ζημιά φέρνει στήν Ἑλλάδα. Ὅσο
τό μακεδονικό γινότανε ἀφορ ή γιά μηχανορ-
ραφίες ἀπό τούς μοναρχοφασιστες καί τούς
σωβινιστές τῶν Βαλκανίων ἡ ἐκκρε ότητα ἀ-
ποτελοῦσε ἀνάγκη.

Σήμερα στά Βαλκάνια φυσάει ἄλλος ἀέρας.
Σήμερα οἱ Λα κές Δημοκρατίες ἀπαλλαγμένες
καί προορισμένες ἀπό τό ἴδιο τό νόημα τους
σάν καθεστώτος λαϊκοῦ νά ἀπαλλαγοῦν, ἐκεῖ
πού ὑπάρχουν ἀκόμα ἐπιβιώσεις, ἀπό τούς ὀλέ-
θριους σωβινισμούς βρίσκουν στή λύση ὅλων
τῶν ἐθνικῶν ζητημάτων παράγοντα ὄχι ἀδυ-
ναταίσματος τῆς μιᾶς σέ βάρος τῆς ἄλλης ἀλλά
δυναμώματος ὅλων μέσα στά πλαίσια μιᾶς ἀ-
δελφικῆς συνεργασίας. Αὐτή ἡ λαϊκοδημοκρα-
τική πραγματικότητα στά Βαλκάνια πού θά ὁ-
λοκληρωθεῖ καί μέ τή λαϊκή νίκη στήν Ἑλ-
λάδα ἐπιτρέπει σήμερα θαρρετά ν' ἀν-
τιμετωπισθεῖ καί τό μακεδονικό ζήτημα,
πού ὑπῆρχε καί ὑπάρχει εἴτε τό θέλουν
εἴτε δεν τό θέλουν οἱ καραγκιοζοπαί-
χτες τῆς πολιτικῆς. Αὐτό κάνει τό ΚΚΕ
σήμερα δείχνοντας ἔτσι καί τήν ὡριμότητά του
καί τή δύναμή του νά στέκεται πρωτοπόρο τοῦ
λαοῦ καί ὄχι στήν οὐρά του. Ὁ σλαβομακε-
δόνικος λαός μέ τήν παλλαική συμμετοχή
στόν ἀγῶνα ἔχει ἀποδείξει πώς εἶναι ἄξιος ν'
ἀποκτήσει τήν πλέρια του ἐθνική ἀποκατάστα-
ση. Κατάχτησε μέ τό σπαθί του καί μέ τό α-
μα τῶν καλύτερων παιδιῶν του τό δικαίωμα
αὐτό. Καί θἄταν ἔγκλημα ἄν κανένας τοῦ τό
ἀμφισβητοῦσε. Ὅσο γιά τά βατράχια, ἄς κοά-
ζουν. Δέν ὑπάρχει βαλτονέρι ἐδῶ. Θά φορή-
σουν ἀπό τήν ἔλλειψή του.

Καί τελειώνει ἡ «περισπούδαστη» ἀνακοίνω-
ση τῆς ΕΛΔ μέ μιά δημοκοπική ἐπίδειξη κατά
τῆς δεξιᾶς. Τήν κατηγορεῖ πώς μέ τήν ξέφρε-
νη πολιτική της ἐμποδίζει τίς μάζες νά ἐγκα-
ταλείψουν τό ΚΚΕ. Εἶναι τό συνηθισμένο κα-
τηγορητήριο ὅλων τῶν λογιῆς-λογιῆς «ἀριστε-
ρῶν» τῆς Δύσης τύπου Μπέβιν καί Μπλούμ.
Καί εἶναι προορισμένο τό κατηγορητήριο αὐτό
νά ρίξει στάχτη στά μάτια τῶν ἀφελῶν. Στό
κάτω κάτω εἶναι καί ἀνώδυνο. Τό δηλητήριο
κατά τοῦ ΚΚΕ καί τοῦ λαοῦ τό ἔχυσαν. Δέ
βλάπτει και λιγος «ἀντιμοναρχοφασισμός». Καί
λιγη χοντρή κουβέντα γιά ἐλευθερία καί κοι-
νωνική δικαιοσύνη πού εἶναι ἄλλωστε καρα-
μέλλα στό στόμα τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Δημοκρα-
τικοῦ Σοσιαλιστικοῦ κόμματος τοῦ διάσημου
παπατζῆ Παπανδρέα. Τό ρόλο της τόν ἔπαιξε
ἡ ΣΚ—ΕΛΔ ὅπως τῆς διέταξαν οἱ ξένοι κη-
δεμόνες τη . Μόνο πώς καί στό νέο ρόλο θά
χρεωκοπήσει. Ξέχασαν πώς ὁ καιρός τῶν πα-
πατζήδων πέρασε καί δέν γυρνάει πιά!

Τό κόμμα μας ἤξερε πώς οἱ ἰμπεριαλιστές
θά χρησιμοποιοῦσαν τώρα στήν κρίσιμη ἐποχή
ὅλες τις ἐφεδρείες τους στήν Ἑλλάδα. Ὁ
σ. Ζαχαριάδης στήν εἰσήγηση τῆς 5ης Ὁλομέλειας
εἶπε: «Απ' τήν ἄλλη τόν τελευταῖο καιρό δρα-
στηριοποιοῦνται στήν Ἀθήνα καί ὅλα τά λεγό-
μενα «ἀριστερά» δημοκρατικά στοιχεῖα πού ἐπι-
διώκουν ὅπως λένε, μιά συνεννόηση. Ἄν τήν
κίνηση αὐτή τήν προκαλοῦν ξένοι ἰμπερια-
λιστικοί κύκλοι, καί ὑπάρχουν ἐνδείξεις ὅτι ἔ-
τσι εἶναι, γιά νάχουν ἐφεδρεία μιά ἀσφαλιστι-
κή δικλεῖδα τότε δέν πρόκειται νάχει ἀποτέ-
λεσμα καί ὅταν ἀκόμα παρουσιαστεῖ μέ ψευτο-
σοσιαλιστική μάσκα».

Τό ΣΚ—ΕΛΔ πάει νά παίξει τό ρόλο τῆς
τρίτης δύναμης στήν Ἑλλάδα. Πιθηκίζει συχα-
μένα τό Μπλούμ. Μά μόνο ἡ κουταμάρα τούς
τούς ἐμποδίζει νά βλέπουν πώς ἐκεῖνο πού ἀ-
πότυχε στή Γαλλία παρ' ὅλες τίς εὐνοϊκές συν-
θῆκες πού εἶχε ὥς ἕνα σημεῖο ἐκεῖ, ἔχει δεκα
χιλιάδες περισσότερες βεβαιότητες πώς θ' ἀ-
ποτύχει ἐδῶ. Γιατί ἐδῶ ὑπάρχει, βροντάει τό
ντουφέκι τοῦ ΔΣ καί διαλύει σέ σκόνη τίς
σαχλαμάρες τῶν «σοσιαλιστῶν» μας. Τό
ΣΚ—ΕΛΔ πρόσφερε μιά καί μόνη ὑπηρεσία
στή χώρα καί στό λαό. Ξεσκεπάστηκε μόνο
του σάν πράχτορας τῶν ξένων. Αὐτό εἶναι
τό γενικό συμπέρασμα.

Η 31η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΟΥ ΣΟΒΙΕΤΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Τοῦ σ. Π. Μ.

Στίς 23 τοῦ Φλεβάρη οἱ λαοί τῆς μεγάλης καί λεύτερης χώρας τῶν Σοβιέτ γιόρτασαν μ' ὅλη τήν δικαιολογημένη ἐθνική περηφάνεια τήν 31η ἐπέτειο τῆς ἵδρυσης τοῦ Σοβιετικοῦ Στρατοῦ. Καί γιόρτασαν καί πανηγύρισαν μαζί τους ὅλοι οἱ λαοί τῆς γῆς, οἱ λεύτεροι καί οἱ σκλάβοι, αὐτοί πού κέρδισαν τελευταία τή λευτεριά τους, κι' αὐτοί πού βρίσκονται ἀκόμα σέ σκληρή πάλη μέ τόν ἰμπεριαλισμό γιά νά σπάσουν τά δεσμά τους. Καί τή γιόρτασαν τή μέρα αὐτή γιατί ὁ Σοβιετικός Στρατός δέν εἶναι μονάχα στρατός πού ὑπερασπίζει τίς κατακτήσεις τῆς ἐπανάστασης στή χώρα τοῦ σοσιαλισμοῦ, μά καί φρουρός τῆς εἰρήνης καί τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν λαῶν στόν κόσμο.

*
* *

Ὁ Λένιν καί ὁ Στάλιν πάντα τόνιζαν πώς στήν ἀρχή, μετά τή νίκη τῆς ἐπανάστασης, οἱ πρώην κυρίαρχες τάξεις, στηριζόμενες καί στήν ὑποστήριξη τοῦ διεθνοῦς ἰμπεριαλισμοῦ καί στό γεγονός ὅτι συγκεντρώνουν ἀκόμα σημαντικό κινητό πλοῦτο καί στίς τεχνικές καί στρατιωτικές τους γνώσεις, ἐξακολουθοῦν νά κρατοῦν στά χέρια τους ἀρκετά ἀτοῦ, πώς μάλιστα εἶναι ἀκόμα πιό δυνατές, καί πώς θά ἐπιχειρήσουν ἀναπόφευχτα νά ἀνατρέψουν τήν ἐπαναστατική ἐξουσία. Ἡ νικηφόρα ἐργατική τάξη γιά νά συντρίψει τήν ἀντίστασή τους θά πρέπει, στηριζόμενη στήν κρατική ἐξουσία πού κατάχτησε με τήν ἐπανάσταση, νά ὀργανώσει ἕνα στρατό λαϊκό ἐπαναστατικό πού θά ὑπερασπίσει τή νέα ἐξουσία καί τίς κατακτήσεις τῶν ἐργαζομένων ἀπό τούς ἐσωτερικούς καί ἐξωτερικούς ἐχθρούς. Ἡ πεῖρα τῆς ἰμπεριαλιστικῆς ἐπέμβασης καί τοῦ ἐμφυλίου πολέμου στά πρῶτα χρόνια τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας δείχνει πόσο ἱστορικά σωστή κι' ἐπομένως δίκαιη ἦταν ἡ λενινιστική αὐτή θέση γιά τή δημιουργία ἑνός σύγχρονου στρατοῦ.

Ὁ Λένιν μάλιστα ἀπό τό 1915 κιόλας ὅταν στήν πολεμική του ἐνάντια στόν ἀντεπαναστατικό τροτσκισμό καί τόν ὀππορτουνισμό τῆς Β. Διεθνοῦς ἐπεξεργαζόταν τή θεωρία γιά τή δυνατότητα καί τήν ἀνάγκη τῆς νίκης τῆς ἐπανάστασης πρῶτα σέ λίγες ἤ ἀκόμα καί σέ μιά μόνη χώρα, διατύπωσε τή θέση πώς τό νικηφόρο κράτος τῆς ἐργατικῆς τάξης θά πρέπει νά ὀργανώσει τό δικό του στρατό. Ὁ στρατός αὐτός ἔλεγε ὁ Λένιν, θά πρέπει νά εἶναι ἀνώτερος ἀπό τό στρατό τῶν ἰμπεριαλιστικῶν κρατῶν γιά νἆναι σέ θέση καί στήν ἔφοδο τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ ν' ἀντέξει καί στήν κατάλληλη ἱστορική στιγμή νά παίξει τόν ἀπελευθερωτικό του ρόλο, βοηθώντας τούς ἄλλους λαούς πού ἀγωνίζονται ἀκόμα, ν' ἀνακτήσουν τή λευτεριά τους ἀπό τή σκλαβιά τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ.

Πόσο ἱστορικά σωστή καί δίκαιη ἦταν αὐτή ἡ λενινιστική θέση, τόδειξε ὁ ρόλος πού ἔπαιξε τόσο περίλαμπρα ὁ Σοβιετικός Στρατός στόν τελευταῖο πατριωτικό πόλεμο. Δέν ἀπόδειξε μονάχα στήν πράξη πώς εἶναι ὁ καλύτερος στρατός στόν κόσμο, ἀνώτερος ἀπό ὁποιοδήποτε ἰμπεριαλιστικό στρατό, ἀλλά τσακίζοντας τήν γιγάντια πολεμική μηχανή τοῦ γερμανοχιτλερικοῦ καί τοῦ γιαπωνέζικου ἰμπεριαλισμοῦ, ἡ θωρακισμένη αὐτή γροθιά τῆς παγκόσμιας ἀντίδρασης, δέν ἀπελευθέρωσε μονάχα τά καταπατημένα ἀπό τόν ἐχθρό σοβιετικά ἐδάφη, ἀλλά μέ τήν ἄμεση ἐπέμβασή το ἔπαιξε πρωταρχικό ρόλο στήν ἀπελευθέρωση τῶν ἀγωνιζομένων ἐνάντια στή βάρβαρη χιτλερική καί γιαπωνέζικη κατοχή λαῶν τῆς ἀνατολικῆς καί νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης καί τῆς Κίνας.

*
* *

Ἔτσι, ἕνα ἀπό τά πρῶτα μελήματα τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας, ὅταν ἐγκαθιδρύθηκε, ἦταν νά δημιουργήσει ἕνα στρατό. Ὁ στρατός δημιουργήθηκε. Ἦταν ὁ Κόκκινος Στρατός πού ξεπήδησε σάν ἱστορική ἀνάγκη κυριολεχτικά μέσα ἀπό τή φωτιά τῆς ἐπανάστασης καί τοῦ ἀγώνα γιά τήν ὑπεράσπιση τῆς νεαρῆς τότε σοβιετικῆς ἐξουσίας ἀπό τούς ἐσωτερικούς καί ἐξωτερικούς ἐχθρούς της, ἀπό τόν ξένο καί πρῶτα ἀπ' ὅλα τό γερμανικό ἰμπεριαλισμό, πού στίς ἀρχές τοῦ 1918, προσπάθησε μέ μιά ὁρμητική προέλαση πρός τήν Πετρούπολη (τό σημερινό Λένινγκραντ), πού ἦταν τότε πρωτεύουσα, νά πνίξει τήν ἐπανάσταση καί νά μετατρέψει τή Ρωσία σέ ἀποικία του.

Τό διάταγμα γιά τήν ἵδρυση τοῦ Ἐργατοαγροτικοῦ Κόκκινου Στρατοῦ (ἔτσι λέγονταν ὁ Σοβιετικός Στρατός ὡς τελευταῖα) τὄγραψε καί τό ὑπόγραψε ὁ ἴδιος ὁ Λένιν στίς 28 τοῦ Γενάρη 1918· Μά σάν μέρα γέννησης τοῦ Σοβιετικοῦ Στρατοῦ θεωρεῖται ἡ 23 τοῦ Φλεβάρη 1918, ἡ μέρα, πού τά νεαρά τμήματα τοῦ στρατοῦ, πού ὀργανώνονταν ἀκόμα μέ τή βοήθεια τοῦ προλεταριάτου τῆς Πετρούπολης, σταμάτη-

σαν ἡρωϊκά τήν ἐπίθεση τοῦ γερμανοῦ ληστή,
ποῦ ἦταν ὁπλισμένος ὡς τά δόντια. Ἡ μάχη
δόθηκε κοντά στή Νάρβα καί στό Πσκώφ,
ὅπου τσακίστηκαν οἱ γερμανοί κι' ἀναχαιτί-
στηκε ἡ προέλασή τους πρός τήν Πετρούπολη.
Ἡ ἧττα αὐτή τῶν γερμανῶν τούς ἀνάγκασε
νά δεχθοῦν τή σοβιετική πρόταση γιά τήν ὑ-
πογραφή μιᾶς συνθήκης εἰρήνης. Πρόκειται γιά
τή συνθήκη τοῦ Μπρέστ—Λιτόβσκ πού ἔδωσε
τήν ἀπαραίτητη ἀνάπαυλα στή σοβιετική ἐξου-
σία γιά νά ἑτοιμάσει τίς δυνάμεις της γιά τήν
ἀπόκρουση τῆς ἐσωτερικῆς καί ἐξωτερικῆς ἀν-
τεπανάστασης.

* * *

Ὁ Σοβιετικός Στρατός ὀργανώθηκε, μεγά-
λωσε καί ἀνδρώθηκε στόν ἀγώνα ἐνάντια στήν
ἐπέμβαση τῶν ἰμπεριαλιστῶν καί στόν ἐμφύλιο
πόλεμο πού βάσταξε ὡς τά 1921. Δεκατέσσερα
μεγάλα καί μικρά ἰμπεριαλιστικά κράτη (ἀνά-
μεσα στά ὁποῖα καί ἡ Ἑλλάδα) πῆραν μέρος
στήν ἐπέμβαση αὐτή πού κύριος ὀργανωτής
της καί χρηματοδότης της ἦταν ὁ ἀγγλικός ἰμ-
περιαλισμός μέ πρωταγωνιστή τό σημερινό ἐ-
μπρηστή τοῦ πολέμου Οὐίνστων Τσώρτσιλ, πού-
ταν τότε ὑπουργός τῶν στρατιωτικῶν. Μέ τήν
ὑποστήριξη τῶν ξένων ἰμπεριαλιστῶν, ἄγγλων,
γάλλων, ἀμερικάνων καί γιαπωνέζων σήκωσε
ἀπό τά τέλη τοῦ 1913 ἡ ἐσωτερική ἀντεπανά-
σταση κεφάλι καί ὀργανώθηκαν διαδοχικά με-
γάλοι ἀντεπαναστατικοί στρατοί ἀπό διάφο-
ρους τσαρικούς στρατηγούς καί ναυάρχους
(Γιούντενιτς, Κόλτσακ, Ντένικιν, Βράγγελ κ.λ.π.)
πού ἀπείλησαν σοβαρά τή νεαρή ἀκόμα σοβιε-
τική ἐξουσία.

Ἐνάντια σ' ὅλο αὐτό τό ἀντεπαναστατικό
συρφετό ὁ Σοβιετικός Στρατός διεξήγαγε ἕναν
ἐπικό ἀγώνα, πού βάσταξε τρία ὁλόκληρα χρό-
νια, καί πού τέλειωσε με περίλαμπρη νίκη. Στά
τρία αὐτά χρόνια ὁ Σοβιετικός Στρατός δημι-
ούργησε καί διαπαιδαγώγησε δικά του στελέ-
χη, συγκέντρωσε πλούσια πεῖρα κι' ἔβαλε τίς
βάσεις γιά τή νέα σταλινική σοβιετική πολεμική
ἐπιστήμη καί τέχνη. Γιατί σκοπός δέν ἦταν ἡ δημι-
ουργία ἁπλῶς ἑνός στρατοῦ ἀντιγράφοντας τούς
στρατούς καί τίς πολεμικές μέθοδες τῶν ἀλ-
λων, τῶν ἰμπεριαλιστικῶν στρατῶν, ἀλλά ἡ
δημιουργία ἑνός καινούργιου στρατοῦ, ἑνός
στρατοῦ νέου τύπου, μέ δικιά του σύνθεση καί
ὀργάνωση, μέ τή δική του πολεμική ἐπιστήμη
καί τέχνη, σ' ὅλα ἀνώτερος ἀπό τά ἰμπερια-
λιστικά πρότυπα, ἕνα στρατό λαϊκό-ἐπαναστα-
τικό.

* * *

Ἡ ψυχή τοῦ Κόκκινου Στρατοῦ σ' ὅλη αὐ-
τή τήν περίοδο ἦταν ὁ Σβέρντλωφ, ὁ Φρούν-
ζε, μά πρό πάντων ὁ ἴδιος ὁ σ. Στάλιν, ὁ Στάλιν
στήν ἀπάντησή του στόν καθηγητή συνταγ. Ραζίν
λέει πώς ὁ Λένιν ὑποχρέωσε τούς νεαρούς τότε
συντρόφους τῆς ΚΕ τοῦ Κόμματος «νά σπου-
δάζουμε μέ ὅλες τίς λεπτομέρειες τά πολεμικά
ζητήματα», κι' αὐτό γιατί ὁ Λένιν βλέποντας
τήν ἐξέλιξη τῆς κατάστασης στόν κόσμο μέ τό
ἀλάνθαστο κριτήριό του μάντεψε τά σχέδια τοῦ
ἰμπεριαλισμοῦ νά πνίξει μέ κάθε θυσία τή σο-
βιετική ἐξουσία, πού θά πρέπει νά ἑτοιμαστεῖ
στρατιωτικά γιά ἕνα σκληρό καί μακρόχρονο
πόλεμο. «Τό σύνθημά μας», ἔλεγε, πρέπει νά
εἶναι ἕνα: νά μάθουμε ὅπως πρέπει τήν πολε-
μική τέχνη». Αὐτή τήν ὑπόδειξη τοῦ Λένιν τήν ἐν-
στερνίστηκε καί τήν ἐκπλήρωσε ὁ Στάλιν χρη-
σιμοποιώντας γι' αὐτό ὅλες τίς ἱκανότητες τῆς
μεγαλοφυΐας του. Καί τήν ἐκπλήρωσε τήν ὑ-
πόδειξη αὐτή τοῦ Λένιν σέ σκληρή πάλη μέ τόν
ἀντεπαναστατικό τροτσκισμό πού ἀπό τότε ἔ-
κανε ὅτι μποροῦσε γιά νά ἐμποδίσει τήν ὀρ-
γάνωση ἑνός πραγματικοῦ λαϊκοεπαναστατικοῦ
στρατοῦ. Παντοῦ ὅπου στά χρόνια τῆς ἰμπε-
ριαλιστικῆς ἐπέμβασης καί τοῦ ἐμφύλιου πολέ-
μου τά πράγματα γίνονταν δύσκολα καί ἐπι-
κίνδυνα στά πολεμικά μέτωπα—καί γίνονταν
συνήθως ἀπό προσωπική ὑπαιτιότητα τοῦ Τρό-
τσκι—ὁ Λένιν ἔστελνε τό Στάλιν πού μέ τήν
προσωπική του ἐπέμβαση ἔσωνε κυριολεχτικά
τήν κατάσταση. Ὅταν ἀπειλήθηκε τό Τσαρί-
τσιν πού βρίσκεται στήν κάτω καμπή τοῦ Βόλ-
γα κι' ἀπό ἐλόγου κλειδί γιά τήν ὅλη διεξα-
γωγή τοῦ πολέμου, γιατί ἀπό κεῖ περνοῦσε
ὁ δρόμος γιά τόν ἐφοδιασμό τῆς Μόσχας
καί τῆς Πετρούπολης με καύσιμα καί μέ τρό-
φιμα, πῆγε ὁ ἴδιος ὁ Στάλιν καί διεύθυνε προ-
σωπικά καί νικηφόρα τήν ἄμυνά του. Ἡ πόλη
αὐτή μετονομάστηκε ὕστερα, πρός τιμήν τοῦ
Στάλιν, Σταλινγκράντ. Πρόκειται μ' ἄλλα λό-
για γιά τήν ἴδια πόλη ὅπου δυό δεκαετίες πιό
ὕστερα ὁ ἴδιος ὁ Στάλιν τσάκισε τή χιτλερική
πολεμική μηχανή καί ἔθαψε γιά δεύτερη φο-
ρά τό ὄνειρο τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ νά πνίξει τή
Σοβιετική Ἕνωση. Ἡ ἱστορία, λέει ὁ Μάρξ,
ἐπαναλαμβάνεται καμμιά φορά, πότε σάν φάρ-
σα καί πότε σάν τραγωδία. Ἐδῶ ἐπαναλήφθη-
κε σάν σωστή τραγωδία γιά τόν ἰμπεριαλισμό.

Ἐπίσης ὁ ἴδιος ὁ Στάλιν διεύθυνε τήν πε-
ρίφημη εκστρατεία τοῦ Νότου, πού ξεκαθάρισε
τελικά τό σοβιετικό ἔδαφος ἀπό τό μίασμα τῆς
ἐσωτερικῆς ἀντεπανάστασης καί τῆς ξενικῆς ἰμπε-
ριαλιστικῆς ἐπέμβασης. Στήν ἐκστρατεία αὐτή
ἔλαμψε ἡ ιδιοφυΐα τοῦ ἐπαναστάτη πολεμι-
κοῦ ἡγέτη, πού βλέπει τόν πόλεμο ὄχι σάν στενή
στρατιωτική πράξη, μά πρῶτα ἀπ' ὅλα σάν πο-
λιτικό γεγονός. Εἶχε δημιουργηθεῖ ζήτημα
ποιό δρόμο ἔπρεπε νά ἀκολουθήσουν οἱ φά-
λαγγες τοῦ Κόκκινου Στρατοῦ γιά νά χτυπή-
σουν τούς ἀντεπαναστάτες λευκοφρουρούς. Ὑ-
πῆρχαν δυό προτάσεις καί σχέδια. Τό ἕνα τοῦ
Τρότσκι, πού ἔλεγε πώς ἔπρεπε νά περάσουν
μέσα ἀπό τήν ἔρημη στέπα τοῦ Κου-
μπάν. Τό ἄλλο, τοῦ Στάλιν, πού ἔλεγε πώς ἔ-
πρεπε νά ἀκολουθήσουν τή λεκάνη τοῦ Ντόν
καί τοῦ Ντόνετς ὅπου ὑπῆρχε πυκνός προλε-
ταριακός πληθυσμός πού θά ... θά-

ἐφοδίαζε καί θά ἐνίσχυε τόν Κόκκινο Στρατό. Ἄν ἀκολουθοῦνταν ὁ πρῶτος δρόμος μέσα στίς τότε συνθῆκες ἡ καταστροφή θἄταν ἀναπόφευχτη. Ἀκολουθήθηκε ὁ δεύτερος καί πραγματοποιήθηκε ἡ πρόβλεψη τοῦ Στάλιν γιά τήν ἐνίσχυση τοῦ Κόκκινου Στρατοῦ. Στενά στρατιωτικά ὁ πρῶτος δρόμος ἦταν πιό σύντομος, μά στήν πραγματικότητα θά μάκραινε ἀφάνταστα ἀπό τίς δυσκολίες τῆς κίνησης καί τήν ἔλλειψη τῆς λαϊκῆς ὑποστήριξης. Πλατειά πολιτικο-στρατιωτικά ὁ δεύτερος ἄν καί ἦταν στό χάρτη πιό μακρύς θά γίνονταν πιό σύντομος, χάρη στό καλύτερο συγκοινωνιακό δίχτυ, μά πρό πάντων χάρη στήν ὑποστήριξη τοῦ λαοῦ, πού ἀποτελοῦνταν κατά ἕνα μεγάλο μέρος ἀπό προοδευμένους προλετάριους. Χώρια ἀπό τά ἄλλα πλεονεχτήματα, τῆς ἐνίσχυσης τοῦ Κόκκινου Στρατοῦ σέ ἔμψυχο ὑλικό κλπ. Στήν πρώτη περίπτωση ὁ χαμός ἦταν βέβαιος, αὐτό ἦταν ἐξ ἄλλου τό σχέδιο τοῦ ἀντεπαναστάτη Τρότσκι. Στή δεύτερη περίπτωση ἡ νίκη ἦταν βέβαιη. Ἔτσι χάρη στόν Στάλιν ἀκολουθήθηκε ὁ σωστός δρόμος καί ἐξασφαλίστηκε ἡ νίκη. Ἡ ὀργάνωση καί ἡ ἀνάπτυξη τοῦ Κόκκινου Στρατοῦ μ' ἄλλα λόγια δέν ἔγινε μονάχα μέσα στήν πάλη ἐνάντια στή χιτλερική λευκοφρουρίτικη ἀντεπανάσταση καί στούς ξένους ἐπιδρομείς, ἀλλά καί μέσα στήν πάλη ἐνάντια στούς τροτσκιστές ἀντεπαναστάτες πού προσπαθοῦσαν νά τόν ὑποσκάψουν ἀπ' τά μέσα. Καί τήν πάλη αὐτή τή διεύθυνε ὁ ἴδιος ὁ Στάλιν.

* * *

Μέ τή συντριβή τῆς ἰμπεριαλιστικῆς ἐπέμβασης καί τῆς ἐσωτερικῆς ἀντεπανάστασης ὁ Κόκκινος Στρατός ἐξασφάλισε μιά 20χρονη εἰρηνική περίοδο ἀνάπτυξης τῆς Σοβιετικῆς χώρας, πού ἦταν ἡ περίοδος τῆς θριαμβευτικῆς πορείας πρός τό σοσιαλισμό. Οἱ τάξεις ἐξαφανίστηκαν στό ἐσωτερικό τῆς χώρας, ἡ σοβιετική κοινωνία ἔγινε ἑνιαία σοσιαλιστική, οἱ δεσμοί ἀνάμεσα στούς λαούς πού συγκροτοῦν τή Σοβιετική Ἕνωση ἔγιναν ἀτράνταχτα στέρεοι. Ὁ ρόλος τοῦ κράτους καί οἱ λειτουργίες του ἄλλαξαν. Μέ τήν ἐξαφάνιση τῶν τάξεων σταματάει στήν ουσία ὁ ρόλος του σάν μηχανή γιά τό πνίξιμο τῆς ἐσωτερικῆς ἀντεπανάστασης. Ἡ αἰχμή των τώρα στρέφεται πρός τά ἔξω, ἐκεῖ εἶναι τό μέτωπό του πιά, γιατί ἐκεῖ στήν κεφαλαιοκρατική περικύκλωση φώλιαζε ὁ κίνδυνος. Τό ἴδιο γίνεται καί με τό στρατό. Τό μέτωπό του εἶναι πρός τά ἔξω, ὅπου οἱ ἰμπεριαλιστές ἑτοιμάζονται γιά τή γενική ἔφοδο ἐνάντια στή Σοβιετική ἐξουσία. Σάν βασικό καθῆκο ἔμπαινε ἑπομένως πλάϊ στήν ἐκμάθηση καί τήν ἀνάπτυξη τῆς πολεμικῆς ἐπιστήμης καί τέχνης καί ὁ τεχνικός συγχρονισμός τοῦ Σοβιετικοῦ Στρατοῦ ἔτσι πού νά μή εἶναι μονάχα ἐφάμιλλος, μά καί ἀνώτερος ἀπό τούς στρατούς τῶν ἰμπεριαλιστῶν. Ὁ τεχνικός συγχρονισμός ἐξασφαλίστηκε μέ τήν ἐκβιομηχάνιση τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης μέ τά σταλινικά πεντάχρονα σχέδια πού δημιούργησαν τήν πρωτοπόρα βαρειά σοβιετική βιομηχανία. Α τή ἐφοδίασε τό στρατό μ' ὅλα τά σύγχρονα πολεμικά μέσα καί τή σύγχρονη πολεμική τεχνική. Χωρίς αὐτή δέν θά μποροῦσε νά ἐφοδιαστεῖ ὁ στρατός μέ τίς ἑκατοντάδες χιλιάδες κανόνια, μέ τίς δεκάδες χιλιάδες ἀεροπλάνα καί τάνκς, μέ τά ἑκατομμύρια ἐλαφριά ὅπλα, μέ τά δεκάδες ἑκατομμύρια τόννους πολεμικό ὑλικό, πού χρειάστηκε γιά νά τσακιστεῖ ἡ χιτλερική πολεμική μηχανή. Καί δέν εἶναι τυχαίο τό γεγονός ὅτι οἱ μπουχαρινο-τροτσκιστές πράχτορες τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ πολέμησαν λυσσασμένα τή σταλινική γραμμή γιά τήν ἐκβιομηχάνιση τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης.

* * *

Ὁ χαραχτήρας ἑνός στρατοῦ ἐξαρτιέται ἀπό τήν προέλευσή του καί ἀπό τούς σκοπούς πού βάζει μπροστά του. Ἀπ' αὐτή τήν ἄποψη ὁ Σοβιετικός Στρατός εἶναι ἕνας στρατός λαϊκός ἐπαναστατικός πού ὀργανώθηκε καί διαπαιδαγωγήθηκε μέ βάση ἀκριβῶς αὐτό τό λαϊκο επαναστατικό πνεῦμα. Καί δέν μποροῦσε νἄταν ἀλλοιῶς, γιατί ἡ προέλευσή του ἦταν λαϊκή-ἐπαναστατική ἀφοῦ βγῆκε μέσα ἀπό τή φωτιά τῆς προλεταριακῆς ἐπανάστασης (τά πρῶτα τμήματά του τά ἀποτέλεσαν οἱ κόκκινοι φρουροί, τά ἔνοπλα τμήματα τοῦ ἐπαναστατημένου προλεταριάτου, πού λίγους μῆνες πρίν εἶχε καταχτήσει τήν ἐξουσία) καί γιατί ἔβαλε γιά σκοπό την ὑπεράσπιση τῆς ἐπανάστασης ἀπό τούς ἐσωτερικούς καί ἐξωτερικούς της ἐχθρούς. Γιά νά ἐπιτευχθεῖ καί νά ὁλοκληρωθεῖ αὐτός ὁ λαϊκοεπαναστατικός χαραχτήρας δόθηκε ἰδιαίτερη προσοχή στήν πολιτική του διαπαιδαγώγηση καί στήν ἀνάπτυξη τῆς συνειδητῆς πειθαρχίας σ' αὐτόν. Στό ἔργο αὐτό ἀποφασιστικό ρόλο ἔπαιξαν οἱ πολιτικοί ἐπίτροποι, θεσμός πού δημιουργήθηκε μέ ὑπόδειξη τοῦ ἴδιου τοῦ Λένιν.

Οἱ πολιτικοί ἐπίτροποι ἀποτέλεσαν τήν ψυχή τοῦ Κόκκινου Στρατοῦ, στίς δύσκολες μέρες τοῦ ἐμφυλίου πολέμου καί τῆς ξενικῆς ἐπέμβασης. Αὐτοί μεταφύτεψαν σ' αὐτόν τό πνεῦμα τῆς μπολσεβίκικης ἀδιαλλαξίας καί τῆς ἀκλόνητης πίστης στή νίκη τοῦ ἐπαναστατημένου λαοῦ, πού ἐκφράστηκε μέ τήν ἐπιμονή στόν ἀγώνα ἀκόμα καί τίς μέρες πού φαίνονταν ὅλα χαμένα καί μέ πράξεις ἀφάνταστου ἡρωϊσμοῦ. Αὐτοί μαζί μέ ὁλόκληρο τό Κόμμα καί τή Σοβιετική ἐξουσία συνέδεαν τό στρατό μέ τόν ἐπαναστατημένο λαό, δίνοντας στόν ἀγώνα ἕναν παλλαϊκό χαραχτήρα, πού ἔσωσε τήν ἐπανάσταση καί ἐξασφάλισε τή νίκη. Ποιά σημασία δίνεται στή σύνδεση αὐτή στρατοῦ καί λαοῦ βγαίνει κι' ἀπό τό ἑξῆς γεγονός. Στά βιβλίο τοῦ Κόφπάκ «Ἀπό τό Πουτίβλ ὡς τά Καρπάθια» ὁ Κόφπάκ περιγράφει μιά συνάντη-

ση πού είχε μέ τόν ίδιο τό Στάλιν στό Κρεμλίνο. Τό πρώτο πού ρώτησε ό Στάλιν στόν Κοφτάκ ήταν, «πώς κρατοῦν σύνδεση μέ τό λαό;» καί πώς «τό κυριώτερο είναι νά κρατᾶνε γερά τή σύνδεση ε τό λαό» (σελ. 131-138). Δίνεται δηλαδή τεράστια σημασία στόν ήθικό παράγοντα, πού άποτελεί συστατικό μέρος τῆς πολεμικῆς έπιστήμης.

Ο πόλεμος είναι ή σύγκρουση δύο θελήσεων, γιατί μπλέκονται στόν άγώνα δυό άντίπαλοι μέ τή θέληση νά τόν κερδίσει ό καθένας γ ά λογαριασμό του. Καί θά τόν κερδίσει όχι μονάχα έκεί ος πού έχει καλλίτερα έφόδια, καλλίτερες τεχνι κές γνώσεις καί θά χειρίζεται καλλίτερα τήν τέχνη τοῦ πολέμου, μά κι κείνος πού θά έπιμείνει στό άγώνα μέχρι τέλους, άκλόνητος, άφοβος, γεμάτος ένθουσιασμό. μή λογαριάζοντας τίς θυσίες. Κι' αύτός είναι έκείνος πού ξαίρει γιατί πολεμᾶ. Καί ξαίρει γιατί πολεμᾶ μονάχα έκείνος πού πολεμᾶ γιά τή δικιά του τήν ύπόθεση, γιά τή δικιά του έξουσία, κ' όχι γιά τήν έξουσ α μιᾶς ξένης, άντίθετης πρός τά συμφέροντά του τάξης, έκείνος πού πολεμᾶ γιά τήν ύπόθεση τοῦ λαοῦ, γιά τήν πρόοδο, έκείνος πού διεξάγει έναν ίστορικά δίκαιο πόλεμο. Έτσι έξηγιέται καί τό δίδαγμα τῆς ίστορίας πώς οί έπαναστατικοί στρατοί τσάκισαν πολλές φορές στρατούς πιό πολυάριθμους, τεχνικά καί καλλίτερα έξοπλισμένους καί όργανωμένους. (Γαλλική Έπανάσταση κλπ). Μέ μιά παρένθεση όμως: Όση σημασία κι' άν έχει ό ήθικός παράγοντας, μονάχα ή ώς τό τέλος έπαναστατική τάξη, τό προλεταριάτο, τήν προωθεί στό στρατό ου ώς τήν τελευταία συνέπεια, ένώ στούς έπαναστατικούς στρατούς παλαιότερων έποχών, λ.χ. στίς μεγάλες άστικές έπαναστάσεις ό ήθικός αύτός παράγοντας δέν προωθοῦνταν πέρα άπό ένα όρισμένο σημείο, γιατί δεν συνέφερε στήν άστική τάξη, πούνε άπό τή γέννησή της τάξη τῶν έκμεταλλευτῶν τοῦ λαοῦ. Ό Λένιν έλεγε: «Ποτέ δέ θά νικήσουν τό λαό έκείνο πού οί έργάτες καί οί άγρότες στήν πλειοψηφία τους γνώρισαν, αίσθάνθηκαν καί είδαν ότι ύπερασπίζουν κάτι τό δικό τους, τή σοβιετική έξουσία, τήν έξουσία τῶν έργαζομένων. . . . ».

Ο Σοβιετικός Στρατός στηρίζει άκόμα τή δύναμή του πρώτα άπ' όλα στήν άνωτερότητα τοῦ σοσιαλιστικοῦ κοινωνικοῦ συστήματος άπέναντι στό κεφαλαιοκρατικό, στά σοσιαλιστικά του μετόπισθεν άπ' όπου άντλεί όλα του τά έφόδια σέ έμψυχο καί άψυχο ύλικό, σέ ύλικές καί ήθικές δυνάμεις. Η σοσιαλιστική κοινωνία δέν κατατρώγεται άπό έσωτερικές άντιθέσεις, δέν χωρίζεται σέ άντιμαχόμενες τάξεις μέ άντίθετα καί συγκρουόμενα συμφέροντα, όπως ή κεφαλαιοκρατία. Στήν παντοδύναμη αύτή έσωτερική ένότητα στηρίζεται ή δύναμη τοῦ Σοβιετικοῦ Στρατοῦ «Οί ίστορικές νίκες τῶν ένόπλων μας δυνάμεων είναι μιά άδιάψευστη άπόδειξη γιά τήν ύπεροχή τοῦ σοσιαλιστικοῦ κοινωνικοῦ συστήματος άπέναντι στό κεφαλαιοκρατικό σύστημα», τόνισε ό σ. Μπουλγκάνιν στό λόγο του γιά τήν περσινή έπέτειο τοῦ Σοβιετικοῦ Στρατοῦ.

Πρωταρχικό όμως ρόλο γιά τή δύναμη τοῦ Κόκκινου Στρατοῦ παίζει τό γεγονός ότι καθοδηγεῖται άπ' τό Μπολσεβίκικο κόμμα, πού φωτίζεται άπό τήν άλάνθαστη καί γι' αύτό παντοδύναμη θεωρία τοῦ μαρξισμοῦ—λενινισμοῦ, κα άπό τό μεγαλοφυή άρχηγό του Στάλιν τό μεγαλύτερο πολεμικό ήγέτη όλων τῶν έποχῶν-τό δημιουργό τῆς σύγχρονης προλεταριακῆς πολεμικῆς έπιστήμης καί τέχνης.

Ο Σοβιετικός Στρατός στό βαθμό πού άναπτύσσονταν, άνάπτυσσε τή δική του, τή σταλινική πολεμική τέχνη, τή δικιά του ταχτική. Έσπασε τά παλιά καλούπια κι' είσήγαγε καινούργιες έπαναστατικές μέθοδες. Ό Στάλιν στήν ήμερησία του διαταγή γιά τά 25χρονα τοῦ Κόκκινου Στρατοῦ, στίς 23 τοῦ Φλεβάρη 1943, μιλώντας γιά τις άδυναμίες τῆς γερμανικῆς ταχτικῆς, λέει: «Η ταχτική τους στηρίζεται σέ καλούπια, γιατί προσπαθεί νά ύπαγάγει τά γεγονότα τοῦ πολέμου στό ένα ή στό άλλο άρθρο τοῦ κανονισμοῦ. Οί Γερμανοί είναι ταχτικοί καί άκριβείς στίς ένέργειές το ς όταν οί συνθῆκες τούς έπιτρέπουν νά συμμορφώνονται μέ τίς άπαιτήσεις τοῦ κανονισμοῦ. Αύτό άποτελεί τή δύναμή τους. Οί γερμανοί όμως γίνονται άνίκανοι όταν ή κατάσταση περιπλέκεται κι' άρχίζει νά μήν «άνταποκρίνεται» στό ένα ή στό άλλο άρθρο τοῦ κανονισμοῦ καί άπαιτεί πρωτοβουλία πού δέν τήν προβλέπει ό κανονισμός. Αύτό άποτελεί τή βασική τους άδυναμία».

Άπ' τήν άδυναμία αύτή ήταν άπαλλαγμένος ό Κ. Στρατός πού έμπνέονταν άπό τή σταλινική ταχτική.

Έτσι όταν τόν Ιούνη τοῦ 1941 ό χιτλερικός ίμπεριαλισμός μεθυσμένος άπ' τίς εύκολες έπιτυχίες του στήν Εύρώπη ρίχτηκε όπουλα μ' όλη τήν τεράστια πολεμική του μηχανή ένάντια στή Σοβιετική Ένωση, ό Σοβιετικός Στρατός στάθηκε ίκανός όχι μονάχα νά ύπερασπίσει τή σοβιετική χώρα, άλλά καί νά συντρίψει όλοκληρωτικά τή χιτλερική Γερμανία. Ό πόλεμος βέβαια δεν ήταν εύκολος, ήταν ό πιό σκληρός, ό πιό αίματηρός πόλεμος πού γνώρισε ή ίστορία. Καί μέσα σ' αύτόν άναπτύχθηκε παραπέρα, τελειοποιήθηκε κι' όλοκληρώθηκε ή σταλινική πολεμική έπιστήμη καί τέχνη, ή σταλινική στρατηγική καί τεχνική. Τελικά νίκησε ή άνώτερη σοβιετική στρατηγική καί ταχτική κι' ό σοβιετικός στρατός έκπλήρωσε τήν ίστορική άποστολή του ύπερασπίζοντας τό σοσιαλιστικό κράτος, άπελευθερώνοντας τούς σκλαβωμένους άπ' τό χιτλερισμό λαούς καί σώζοντας τόν πολιτισμό τῆς Εύρώπης άπό τούς φασίστες έπιδρομείς», γεγονός πού άποτελεί όπως είπε ό

Στάλιν, τή μεγαλύτερη ὑπηρεσία τοῦ σοβιετικοῦ λαοῦ στήν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας.

Οἱ χιτλερικοί ἱμπεριαλιστές ἐπιχείρησαν τίς πρῶτες βδομάδες τοῦ πολέμου, χρησιμοποιώντας τό στοιχεῖο τοῦ ὕπουλου αἰφνιδιασμοῦ, νά ἐπαναλάβουν τό πείραμα τοῦ κεραυνοβόλου πολέμου, πού εἶχαν ἐφαρμόσει προηγούμενα στήν Πολωνία καί Γαλλία. Ἔλπιζαν ἔτσι νά φέρουν ἕνα γρήγορο ὁριστικό ἀποτέλεσμα, πρίν ἡ Σοβιετική Ἕνωση προλάβει νά κινητοποιηθεῖ καί νά ρίξει στή μάχη τίς ἀνεξάντλητες ἐφεδρεῖες της. Σκόνταψαν ὅμως στό Σοβιετικό Στρατό, πού μέ τήν ἐνεργητική του ἄμυνα χάλασε τά σχέδιά τους, ἔφθειρε σημαντικά τίς δυνάμεις τους ἀπό τούς πρώτους κιόλας μῆνες καί μπόρεσε ἔτσι, μπροστά στή Μόσχα, νά σταματήσει τήν προέλασή του, νά τοῦ καταφέρει τά πρῶτα συντριπτικά χτυπήματα καί νά τόν ἐξαναγκάσει στήν πρώτη του ὑποχώρηση. Τό ὄνειρο τοῦ κεραυνοβόλου πολέμου εἶχε πιά θαφτεῖ ὁριστικά. Στή μάχη τῆς Μόσχας, πού ἦταν ἡ πρώτη γενική μάχη τοῦ πολέμου, ἀποδείχτηκε ἡ ἀνωτερότητα τοῦ σοβιετικοῦ στρατοῦ ἀπέναντι στό γερμανικό. Ἡ Γερμανία ἀντιμετώπιζε ἀπό δῶ καί μπρός ἕνα μακρόχρονο πόλεμο, στόν ὁποῖο δέν ὑπολόγιζε, οὔτε ἦταν σέ θέση ν' ἀνθέξει ὁ φασισμός. Τόν ἑπόμενο χρόνο ὁ χιτλερικός στρατός ἐπανάλαβε τό πείραμά του νοτιώτερα. Ἀπερίσπαστος γιατί οἱ ἀγγλοαμερικάνοι, παρά τίς ὑποχρεώσεις πού εἶχαν ἀναλάβει δέν πραγματοποίησαν τό δεύτερο μέτωπο πού θά δέσμευε σημαντικές γερμανικές δυνάμεις, ἔρριξε στή μάχη ἀκόμα μεγαλύτερες δυνάμεις ἀπ' ὅτι τόν πρῶτο χρόνο τοῦ πολέμου. Σκοπός του ἦταν, ὅπως τόνισε ὁ Στάλιν, ἀφοῦ συντρίψει τό νότιο μέτωπο μέ μιά τεράστια κυκλωτική κίνηση «νά κυκλώσει τή Μόσχα ἀπό τά ἀνατολικά καί νά τήν χτυπήσει πισώπλατα». Μά μέ μιά σειρά ἀμυντικές μάχες (Ὀδυσσός, Σεβαστούπολη κλπ) πού ἔδωσε ὁ Κ. Στρατός ἔφθειρε τίς γερμανικές δυνάμεις ὥς πού τίς σταμάτησε ὁριστικά μπροστά στό Στάλιγκραντ ὅπου δόθηκε ἡ πιό μεγάλη μάχη τῆς παγκόσμιας ἱστορίας. Στή μάχη τοῦ Στάλιγκραντ, πού τή διεύθυνε ὁ ἴδιος ὁ Στάλιν τσακίστηκαν καί μέ μιά ὑπέροχη κυκλωτική κίνηση αἰχμαλωτίστηκαν οἱ κυριώτερες δυνάμεις κρούσης τοῦ χιτλερικοῦ ἱμπεριαλισμοῦ. Μέ τήν ἧττα τοῦ Στάλιγκραντ ἄρχισε ἡ δύση τοῦ γερμανοφασιστικοῦ στρατοῦ.

Μιά τρίτη καί τελευταία προσπάθεια τοῦ Χιτλερικοῦ στρατοῦ νά περάσει σέ γενική ἐπίθεση καί ν' ἀνακτήσει τά χαμένα ἔγινε τό καλοκαίρι τοῦ 1943 στό Κοῦρσκ. Πνίχτηκε ὅμως στή γέννησή της. Ὁ Κ. Στρατός πέρασε ἀμέσως σέ ἀντεπίθεση καί κυνήγησε τόν ἐχθρό ὥς πέρα ἀπό τό Δνείπερο. «Ἄν ἡ μάχη τοῦ Στάλιγκραντ προοιώνιζε τή δύση τοῦ γερμανοφασιστικοῦ στρατοῦ, εἶπε ὁ Στάλιν, ἡ μάχη τοῦ Κοῦρσκ τόν ἔφερε μπροστά στήν καταστροφή».

Ἀπό δῶ πιά ἀρχίζει ὁ καταιγιστικός καί ἡ μεγάλη θριαμβευτική πορεία τοῦ Κόκκινου στρατοῦ πρός τό Βερολίνο, ὅπου ἔφτασε διαρκῶς μαχόμενος τό Μάη τοῦ 1945, κι' ὅπου συνθηκολόγησε ὁ ἐχθρός χωρίς ὅρους, ἀφοῦ καταστράφηκε ἡ πολεμική του μηχανή.

Στήν ἀρχή ἐνεργητική ἄμυνα ὥς πού νά δημιουργηθοῦν οἱ ὅροι γιά τή γενική ἀντεπίθεση, χωρίς νά χάνεται ποτέ μπροστά ἀπ' τά μάτια ὁ κεντρικός στόχος, πού ἦταν ἡ συντριβή τῆς χιτλερικῆς πολεμικῆς μηχανῆς κι' ἡ κατάληψη τοῦ Βερολίνου, νά ποιά ἦταν ἡ στρατηγική τοῦ Σοβιετικοῦ Στρατοῦ.

*
* *

Γιά τή νοτιοανατολική Εὐρώπη καί γιά μᾶς στήν Ἑλλάδα κεφαλαιώδικη σημασία ἔχει ἡ συντριβή τοῦ νότιου γερμανικοῦ μετώπου τό καλοκαίρι τοῦ 1944, πού ἄνοιξε τό δρόμο γιά τή γρήγορη προέλαση τοῦ Σοβιετικοῦ Στρατοῦ στά Βαλκάνια. Χάρη στήν προέλαση αὐτή πού ἀνάγκασε τούς γερμανούς νά συμπτύξουν γρήγορα τή δύναμή τους ἀπελευθερώθηκαν οἱ βαλκανικές χῶρες. Χωρίς τήν ἄμεση αὐτή βοήθεια τοῦ Σοβιετικοῦ Στρατοῦ θἆταν ἀδύνατη ἡ ἀπελευθέρωσή τους ἀπό τό χιτλερικό ζυγό κι' ἡ ἐγκαθίδρυση τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας σ' αὐτές.

*
* *

Σήμερα ὕστερα ἀπό τήν ἧττα καί τή συντριβή τῶν κοσμοκρατορικῶν ὀνείρων τοῦ γερμανικοῦ ἱμπεριαλισμοῦ καί τῶν συμμάχων του, ἄλλοι ἱμπεριαλιστές ληστές διεκδικοῦν τήν παγκόσμια κυριαρχία. Ἐπικεφαλῆς τους βρίσκεται ὁ δυναμικός βορειοαμερικάνικος ἱμπεριαλισμός πού ζήλεψε τή δόξα τοῦ Χίτλερ. Χάρη στήν πολιτική τῶν νέων ἐμπρηστῶν τοῦ πολέμου, ὁ κόσμος βρίσκεται πάλι χωρισμένος σέ δυό στρατόπεδα. Τό στρατόπεδο τῆς εἰρήνης μέ ἐπικεφαλῆς τή Σοβιετική Ἕνωση καί τό στρατόπεδο τοῦ πολέμου μ' ἐπικεφαλῆς τίς Ἑνωμένες Πολιτεῖες. Καί ἐνῶ ἡ πρώτη μπαίνει ἐπικεφαλῆς τῶν δημοκρατικῶν δυνάμεων τοῦ κόσμου γιά τή διατήρηση τῆς εἰρήνης, οἱ δεύτερες ξαπόλυσαν μιά πρωτοφανή πολεμική προπαγάνδα γιά τήν ἰδεολογική προετοιμασία τοῦ τρίτου παγκοσμίου πολέμου. Παράλληλα προχωροῦν στή συγκρότηση σειρᾶς ἐπιθετικῶν στρατιωτικῶν συμμαχιῶν καί στή δημιουργία πολεμικῶν βάσεων καί στρατηγικῶν προγεφυρωμάτων (Ἑλλάδα) γιά τήν οὐσιαστική περικύκλωση τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης καί τῶν Λαϊκῶν Δημοκρατιῶν ἀπό τή Νορβηγία ὥς τή Μέση καί Νοτιοανατολική Ἀσία. (Βορειοατλαντικό σύμφωνο, πενταμερές σύμφωνο, μεσογειακό σύμφωνο κλπ.) Ὁ ἱμπεριαλισμός ἐξασθενημένος ὅσο ποτέ καί μπλεγμένος ἀξεδιάλυτα στίς ἀντιθέσεις του, προσπαθεῖ μ' ἕναν καινούργιο πόλεμο νά βρεῖ μιά προσωρινή διέξοδο.

Στό φιλοπόλεμο αὐτό ὄργιο ἡ Σοβιετική Ἕνωση ἀντιπαρατάσσει ἤρεμα καί ψύχραιμα τήν

ἀλάνθαστη φιλειρηνική της πολιτική πού ἐκφράζει τά συμφέροντα καί τούς πόθους ὅλων τῶν λαῶν τῆς γῆς. Ἔκφραση τῆς πολιτικῆς αὐτῆς εἶναι οἱ τελευταῖες προτάσεις τοῦ σ. Στάλιν νά συναντηθεῖ μέ τόν Τροῦμαν γιά νά διευθετηθοῦν φιλειρηνικά ὅλα τά διεθνῆ προβλήματα πού ἐκκρεμοῦν, καθώς καί ἡ διακοίνωση τῆς Σοβιετικῆς κυβέρνησης στήν Νορβηγία, πού τήν προειδοποιεῖ γιά τίς συνέπειές της σέ περίπτωση προσχώρησης στό σχεδιαζόμενο ἐπιθετικό ἀτλαντικό σύμφωνο. Καί στηρίζεται ἡ πολιτική αὐτή ὄχι μονάχα στήν αὐξανόμενη ὑλική δύναμη τῆς Ε.Σ.Σ.Δ. καί στό αὐξανόμενο κῦρος της, ὄχι μονάχα στίς ἀναπτυσσόμενες δημοκρατικές δυνάμεις στόν κόσμο, μά πρῶτα ἀπ' ὅλα στόν ἀκατανίκητο Σοβιετικό Στρατό τόν φρουρό αὐτό τῆς εἰρήνης καί τῆς ἀσφάλειας τῶν λαῶν. Ἄν δέν ὑπῆρχε ὁ Σοβιετικός Στρατός, τό φόβητρο αὐτό τῶν ἰμπεριαλιστῶν ἀπό καιρό θά ξανακύλαε ὁ κόσμος σ' ἕνα καινούργιο ἀπαίσιο μακελειό. Νά γιατί οἱ λαοί ὅλης τῆς γῆς γιόρτασαν μαζί μέ τούς σοβιετικούς λαούς τήν ἐπέτειο τοῦ Σοβιετικοῦ Στρατοῦ.

Ἡ 31η ἐπέτειος τοῦ Σοβιετικοῦ Στρατοῦ βρῆκε τόν ἑλληνικό λαό ν' ἀγωνίζεται μέ τό ὅπλο στό χέρι ἐνάντια στό μοναρχοφασισμό καί τ' ἀφεντικά του, τούς ἀμερικανοάγγλους ἐπιδρομεῖς, πού θέλουν νά μετατρέψουν τή χώρα του σέ πολεμικό προγεφύρωμα ἐνάντια στή Σοβιετική Ἕνωση καί τίς λαϊκές δημοκρατίες. Τό λένε ἐξ ἄλλου αὐτό ἀνοιχτά καί ξεσκέπαστα οἱ ἀμερικάνοι. Οἱ ἀμερικάνοι ἐνδιαφέρονται γιά τήν Ἑλλάδα εἶπε ὁ Νοῦβιν στίς 26)2)49 γιά τρεῖς λόγους, ἕνας ἀπ' αὐτούς εἶναι τό γεγονός ὅτι «ἀπό στρατηγικῆς ἀπόψεως ἡ Ἑλλάς ἔχει μεγάλην σημασίαν διότι εὑρίσκεται εἰς τήν εἴσοδον τῶν Βαλκανίων». Ἐνάντια στήν ἀμερικάνικη ἐπιβουλή ἀγωνίζεται σήμερα ὁ ἑλληνικός λαός.

Στόν ἀγῶνα αὐτό δημιούργησε τό δικό του στρατό, τό Δημοκρατικό Στρατό τῆς Ἑλλάδας πού στή δράση του ἐμπνέεται καί ἀντλεῖ διδάγματα ὄχι μονάχα ἀπό τούς ἀγῶνες τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καί ἀπό τή δικιά του πεῖρα, μά καί ἀπό τήν ἀνεχτίμητη πεῖρα τοῦ Σοβιετικοῦ Στρατοῦ ἀπό τή στρατηγική καί ταχτική του, πού τήν ἐφαρμόζει ζωντανά μέσα στίς ἑλληνικές συνθῆκες. Γι' αὐτό ἕνα ἀπό τά κύρια καθήκοντα τῶν στελεχῶν καί τῶν μαχητῶν τοῦ Δ.Σ. εἶναι ἡ ἀφομοίωση τῆς Σταλινικῆς πολεμικῆς ἐπιστήμης καί τέχνης. Τό καθημερινό ἀνέβασμα τῆς ποιότητας τῶν στελεχῶν καί τῶν μαχητῶν μας, νά τί χρειάζεται γιά νά ἐξασφαλίσουμε τή νίκη.

Πρέπει νά μελετᾶμε τήν πεῖρα τοῦ Κ. Στρατοῦ τά κατορθώματα καί τόν ἡρωϊσμό τῶν μαχητῶν του, τόν ἐνθουσιασμό καί τήν αὐτοθυσία τους πού ἐκτίθεται στά βιβλία καί στά ἔντυπα πού ἐκδόθηκαν καί ἐκδίδονται στήν Ἐλεύθερη Ἑλλάδα καί νά μετατρέπουμε τήν πεῖρα αὐτή σέ καθημερινή πράξη ἀνεβάζοντας τήν πολεμική μας ἀπόδοση, γιά νά ἐξασφαλίσουμε τή νίκη καί νά κάνουμε πραγματικότητα τήν ἀπόφαση τῆς 5ης Ὁλομέλειας τοῦ Κόμματος πού λέει πώς τό 1949 μπορεῖ καί πρέπει νά γίνει ὁ ἀποφασιστικός χρόνος τῆς νίκης.

Μ' αὐτό τό πνεῦμα, μ' αὐτή τήν πίστη γιόρτασε κι' ὁ ἀγωνιζόμενος μέ τό ὅπλο στό χέρι ἑλληνικός λαός τά 31χρονα τοῦ Σοβιετικοῦ Στρατοῦ.

ΜΗΤΣΟΣ ΠΑΠΑΡΗΓΑΣ

Τοῦ σ. ΓΙΑΝΝΗ ΙΩΑΝΝΙΔΗ

Στά ὑπόγεια τῆς γενικῆς ἀσφάλειας, οἱ δολοφόνοι γκάγκστερ τῆς Ἀθήνας κρέμισαν τόν ἀξέχαστο ἀγωνιστή καί ἡγέτη τῆς ἐργατιᾶς τῆς χώρας μας Μῆτσο Παπαρήγα.

Τό ἔγκλημα αὐτό συντάραξε τήν ἐργατική τάξη καί ὅλο τό δημοκρατικό λαό τῆς Ἑλλάδας καί ξεσήκωσε τήν ἀγανάχτηση καί κῦμα ἀπό διαμαρτυρίες ὅλης τῆς ἐργαζόμενης καί προοδευτικῆς ἀνθρωπότητας σ' ὅλες τίς χῶρες.

Φυσικά, αὐτό δέν εἶναι τό πρῶτο καί μοναδικό ἔγκλημα, πού διαπράττουν οἱ μαυροβαμένοι ἐγκληματίες τῆς Ἀθήνας καί οἱ ξένοι πάτρωνές τους. Πολλές χιλιάδες εἶναι οἱ ἀγωνιστές τοῦ λαοῦ, πού στά τελευταῖα χρόνια βασανίστηκαν, σακατεύτηκαν, πετάχτηκαν ἀπ' τά παράθυρα καί τίς ταράτσες τῆς ἀσφάλειας, δολοφονήθηκαν ἄνανδρα καί μπαμπέσικα. Μά ἡ δολοφονία τοῦ Μῆτσου Παπαρήγα, εἶναι ἕνα ξεχωριστό ἔγκλημα, πού δείχνει ποιά εἶναι ἡ οὐσία καί οἱ μέθοδες ἐφαρμογῆς τοῦ δόγματος Τροῦμαν, σέ ποιά κατάντια καί σέ πιό αἱματηρό βοῦρκο εἶναι βουτηγμένο τό μοναρχοφασιστικό καθεστώς τῆς ἀμερικανοκρατίας.

Ἐδῶ ἔχουμε μιά δολοφονία ἑνός ἡγέτη τῆς ἐργατικῆς τάξης, τοῦ νόμιμου Γενικοῦ Γραμματέα τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας τῶν Ἐργατῶν τῆς Ἑλλάδας, πού καθαιρέθηκε παράνομα ἀπό μοναρχοφασιστικό καθεστώς, πιάστηκε καί κρατιότανε στήν ἀσφάλεια χωρίς κανένα ἀπολύτως στοιχεῖο, πού νά τόν ἐπιβαρύνε καί, πού γιά τά μάτια τοῦ κόσμου ὁρίστηκε ἡ δίκη του στό ἔκτακτο στρατοδικεῖο γι' αὐτές τίς μέρες.

Οἱ ὀργανωτές τῆς δολοφονίας τοῦ Παπαρήγα γιά νά κρύψουν τό ἔγκλημά τους σκηνοθέτησαν τή δῆθεν «αὐτοκτονία» του καί τό διακήρυξαν παντοῦ μέ ὅλα τά μέσα πού εἶχαν στή διάθεσή τους, γιά νά γίνουν πιστευτοί. Ὅμως ἡ σκηνοθεσία καί τά δικαιολογητικά τῆς αὐτοκτονίας ἦταν τόσο χοντροκομμένα, πού φανερώνουν μόνο τή σαστιμάρα καί τή βλακεία τοῦ κοινοῦ ἐγκληματία, πού προσπαθεῖ ν' ἀποδείξει τό ἄλλοθι, ἐπικαλούμενος, στερεότυπα, χιλιομεταχειρισμένα, παλημωμένα καί γνωστά πιά κόλπα.

Ἄφησαν νά φανεῖ, πώς ὁ Παπαρήγας αὐτοκτόνησε στίς παραμονές τῆς δίκης του γιά νά γίνει πιστευτό ὅτι δέν εἶχε τήν τόλμη νά ἀντιμετωπίσει τό δικαστήριο.

Φυσικά, πιό βλακώδικη δικαιολογία δέν μποροῦσε νά βρεθεῖ. Οἱ ὀργανωτές καί οἱ ἐκτελεστές τῆς δολοφονίας τοῦ Παπαρήγα, δέν πῆραν ὑπόψη τους κάτι, πού αὐτοί δέν εἶναι σέ θέση νά τό καταλάβουν καί νά τό νοιώσουν. Κι αὐτό τό κάτι εἶναι ὅτι οἱ πραγματικοί κομμουνιστές δέν αὐτοκτονοῦν ποτέ, μά παλεύουν ἐνάντια σέ ὁποιαδήποτε δυσκολία, ἀντιξοότητα, κίνδυνο, μέχρι τό τέλος καί προτιμοῦν νά πέσουν μαχόμενοι παρά νά παραδοθοῦν στόν ταξικό ἐχθρό εἴτε ν' αὐτοκτονήσουν. Καί ὁ Παπαρήγας ἤτανε πραγματικός κομμουνιστής, μπολσεβίκος, ἄφοβος καί ἀλύγιστος μαχητής, πιστός καί ἀφοσιωμένος ἀγωνιστής στήν ὑπόθεση τῆς ἐργατικῆς τάξης καί τοῦ λαοῦ. Καί δέν ἤταν δυνατό ποτέ οὔτε νά σκεφθεῖ ν' αὐτοκτονήσει.

Τί εἶχε νά φοβηθεῖ ὁ Παπαρήγας ἀπ' τή δίκη αὐτή; Μήπως τήν καταδίκη του σέ θάνατο; Μά ὁ Παπαρήγας ἤξαιρε πολύ καλά πώς ὁ θάνατός του μέ μιά καταδίκη ἀπ' τά στρατοδικεῖα τῶν ἐχθρῶν τοῦ λαοῦ εἶναι ὁ πιό ἔντιμος καί παλληκαρίσιος θάνατος παρά μιά αὐτοκτονία. Καί ποτέ δέν θά δείλιαζε μπροστά στόν τέτοιο θάνατο.

Δέν μποροῦν λοιπόν οἱ ἐγκληματίες τῆς Ἀθήνας καί τ' ἀφεντικά τους οἱ ἀμερικάνοι νά ξεγελάσουν κανένα. Καί τό ἔγκλημά τους δέν θά μποροῦν νά τό κρύψουν καί ἄν ἀκόμα τή σκηνοθεσία τῆς «αὐτοκτονίας» τήν ἔκαμναν πιό μαστορικά.

Ἐκεῖνος λοιπόν πού εἶχε κάθε συμφέρο νά μήν παρουσιασθεῖ ὁ Παπαρήγας στό δικαστήριο δέν ἦταν ὁ Παπαρήγας, μά οἱ ἀμερικάνοι καταχτητές καί ἡ ψευτοκυβέρνηση τῆς Ἀθήνας. Ἀπό καιρό, εἴχαμε πληροφορίες ὅτι σχεδιάζονταν ἡ δολοφονία τοῦ Παπαρήγα. Οἱ πληροφορίες μας ἤτανε ἀπολύτως ἐξακριβωμένες γιατί προέρχονταν ἀπ' τόν στενό κύκλο τῶν ἐμπνευστῶν καί ὀργανωτῶν τῆς δολοφονίας. Καί ὅπως ξαίρει ὅλος ὁ κόσμος ἀκόμα ἀπ' τόν Αὔγουστο 1948 εἴχαμε καταγγείλει ἀνοιχτά τό σχεδιαζόμενο ἔγκλημα. Καί τώρα, οἱ ἀπολύτως ἐξακριβωμένες πληροφορίες μας, ἀπ' τούς ἴδιους κύκλους, ἀποκαλύπτουν, πώς τήν ἐκτέλεση τῆς παληᾶς ἀπόφασης γιά τή δολοφονία τοῦ Παπαρήγα καί ἄλλων ἀγωνιστῶν τοῦ λαοῦ τήν διέταξε ὁ αὐλόδουλος ἀρχιστράτηγος τοῦ μι-

-δοφορικού στρατού τών Άμερικάνων Πατάγος, έκτελώντας τίς διαταγές τών άφεντικών του.

Οί άμερικάνοι καί ή ψευτοκυβέρνηση τής Άθήνας δέν ήθελαν όπωσδήποτε νά έμφανιστεί ό Παπαρήγας στό δικαστήριο γιατί ήξαιραν, πώς στό όνομα τής έργατικής τάξης καί σ' ολόκληρου τού έλληνικού λαού, θά βροντοφώναζε στά πέρατα τού κόσμου τό άμείλικτο κατηγορώ του, γιά τό αίματηρό όργιο, πού γίνεται στήν Έλλάδα άπό τότε, πού οί άμερικάνοι πάτησαν τό καταραμένο πόδι τους στήν Έλλάδα καί έγιναν άφέντες της γιά τό άφθονο λαϊκό αίμα πού χύνεται, γιά τά τόσα δεινά, τά βάσανα καί τήν κατάντια τού λαού μας, πού είναι άποτέλεσμα τής έφαρμογής στή ζωή τού δόγματος Τρούμαν.

Οί άμερικάνοι καί ή ψευτοκυβέρνηση τού Σοφούλη δέν ήθελαν, άκόμα, νά παρουσιαστεί ό Παπαρήγας στό δικαστήριο, γιατί δέν ήταν τόσο εύκολο καί τόσο άπλό πράγμα, νά βγάλουν μιά θανατική καταδίκη του. Ό Παπαρήγας ήταν ό νόμιμος καί έκλεγμένος ήγέτης τής έργατικής τάξης τής χώρας. Μιά καταδίκη του σέ θάνατο, χωρίς στοιχεία, όπως γίνεται μέ όλους τούς άλλους άγωνιστές τού λαού, θά ξεσήκωνε όλο τόν κόσμο καί στήν Έλλάδα καί στό έξωτερικό. Καί σήμερα, τό διεθνές κλίμα δέν είναι καί τόσο εύνοϊκό γιά ένα τέτοιο ξεσκέπασμα καί ξεσήκωμα ένάντια στούς άμερικάνους καί τόν προστατευόμενό τους μοναρχοφασισμό.

Καί γιαυτό προτίμησαν νά τόν δολοφονήσουν προτού γίνει ή δίκη του καί ν' άπαλλαγούν κατά τόν άνωδυνώτερο τρόπο άπό ένα τόσο έπικίνδυνο άξιο ύπερασπιστή τών λαϊκών συμφερόντων.

* * *

Τό Μήτσο Παπαρήγα, τόν γνώρισα γιά πρώτη φορά τό 1919, στή χορωδία τής Σοσιαλιστικής Έργατικής Νεολαίας Βόλου. Ό Παπαρήγας τότε ήτανε άπλός συμπαθών στό νεαρό Κόμμα μας. Γνωριστήκαμε καλά καί συνδεθήκαμε καί φιλικά, στά τέλη τού 1921 στήν Άθήνα όταν αύτός ύπηρετούσε στό ναυτικό καί έγώ είμουνα φαντάρος. Τήν περίοδο έκείνη, είχαμε όργανώσει μιά όμάδα άπό πατριώτες μου βολιώτες, πού δούλευαν στήν Άθήνα. Στήν όμάδα αύτή έκαμνα μαθήματα καί τήν καθοδηγούσα στή δουλειά της πάνω στή γραμμή καί τά συνθήματα τού Κόμματος. Ό Παπαρήγας, στρατολογήθηκε στήν όμάδα μας αύτή καί έγινε τό πιό δραστήριο καί μαχητικό της μέλος. Ό τομέας τής πρακτικής του δουλειάς ήτανε τό πολεμικό καράβι πού ύπηρετούσε καί ό ναύσταθμος. Στόν Παπαρήγα τότε διέκρινα έναν άνθρωπο θετικό, όλιγόλογο, μεσαλή καί παλληκάρι. Όλες τίς δουλειές πού άναλάμβανε καί τίς πιό δύσκολες καί έπικίνδυνες, τίς έκτελούσε μέ συνέπεια μέχρι τό τέλος. Αύτό συντέλεσε νά τόν προσέξω πιό πολύ καί νά συνδεθώ μαζί του καί φιλικά. Όταν μετά τή Μικρασιατική καταστροφή άπολύθηκε, τόν συνέδεσα μέ τόν Κώστα Άναγνωστόπουλο Τσιγαρά, παλιό στέλεχος τής Κομματικής Όργάνωσης Βόλου καί άπ τούς ίδρυτές τής Έργατικής Νεολαίας στά 1917, πού είχε γυρίσει άπτή Μικρά Άσία. Σ' αύτόν τότε είχε άνατεθεί ή δημιουργία τών όργανώσεων Παλαιών Πολεμιστών στή Θεσσαλία καί Μακεδονία. Ό Παπαρήγας μόλις γύρισε στό Βόλο έγινε μέλος τού Κόμματος καί τού άνατέθηκε ή όργάνωση τού συνδέσμου Παλαιών Πολεμιστών Μαγνησίας καί έγινε ό πρώτος Γραμματέας του. Άπό τότε, ούτε μιά στιγμή δέν έλειψε άπτήν πρώτη γραμμή τού άγώνα. Μέ τήν προσωπική του δουλειά καί άξία, τήν πίστη καί τήν άφοσίωσή του στήν ύπόθεση τής έργατικής τάξης καί τού λαού, μέ τόν ένθουσιασμό καί τή μαχητική φλόγα πού τόν γιόμιζαν, τήν ψυχραιμία καί τή σεμνή παλληκαριά του, κατόρθωσε νά έπιβληθεί καί ν' άναγνωριστεί άξιος ήγέτης τής έργατικής τάξης καί τού Κόμματός μας.

Τό ήρωϊκό του τέλος δικαίωσε τήν άγάπη, έκτίμηση καί έμπιστοσύνη πού τού είχε ή έργατική τάξη καί τό κόμμα μας καί είναι γιά όλους μας παράδειγμα γιά μίμηση.

Ό χαμός τού Μήτσου Παπαρήγα γιά τήν έργατική τάξη γιά τό λαό, γιά τό κόμμα μας, είναι πολύ μεγάλος. Γιαυτό άλλωστε καί οί Άμερικάνοι καί οί κτηνάνθρωποι έγκληματίες τής Άθήνας τόν σκότωσαν τόσο άνανδρα καί μπαμπέσικα.

Όμως, οί κομμουνιστές δέν κάθονται νά κλαίνε μοιρολατρικά γιά τό χαμό τών άγαπημένων τους συντρόφων, όσο πόνο καί όδύνη κι' άν νοιώθουν γιαυτό. Έμείς ξέρουμε πώς ό άγώνας μας δέν είναι τόσο εύκολος καί στρωμένος μέ λουλούδια. Μά είναι δύσκολος, έπίπονος καί σκληρός, τόσο σκληρός καί άνελέητος, όσο μπορεί νά είναι μόνο, ένας άγώνας μέχρι θανάτου, ένάντια στούς αίμοβόρους ταξικούς μας έχθρούς, τούς έκμεταλλευτές καί δυνάστες τού λαού. Κι' αύτός ό άγώνας μας δέν μπορεί παρά νά έχει καί πολλά θύματα, άπαιτεί καί μεγάλες θυσίες.

Κάθε άδικος χαμός ένός άγαπημένου μας συντρόφου καί συναγωνιστή, δυναμώνει τό έπαναστατικό μας μίσος, μάς άτσαλώνει τήν θέληση καί τήν ψυχή, φλογίζει πιό πολύ τόν ένθουσιασμό καί τήν όρμή μας, μάς κάνει πιό ίκανούς καί πιό άποφασιστικούς γιά νά ριχτούμε στή μάχη καί νά έκδικηθούμε τά δάκρυα, τόν πόνο καί τό άφθονο αίμα τού λαού μας, πού χύνεται τόσο άδικα άπ τούς Άμερικάνους ίμπεριαλιστές καταχτητές τής ώραίας μας πατρίδας κι' άπ τόν πουλημένο σιχαμερό μοναρχοφασισμό.

Ή έργατική τάξη τής χώρας μας, πού έχα-

Η ΜΑΧΗΤΡΙΑ ΣΤΟ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΣΤΡΑΤΟ

Τοῦ σ. Κ. ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΗ, Ἀντιστράτηγου

«Στὰ 1948 ἔχουμε μιά σοβαρή βελτίωση στή δουλειά μέσα στίς γυναῖκες. Ἡ γυναῖκα ἔγινε βασικὸ συστατικὸ στοιχεῖο καί ἀνεχτίμητος παράγοντας τή ζωή καί δράση τοῦ ΔΣΕ. Χιλιάδες μαχήτριες πολεμοῦν ἰσάξια δίπλα στόν ἄνδρα καί πολλές φορές καλύτερα ἀπ' αὐτόν. Τή γυναῖκα πρέπει νά τήν περιβάλουμε μέσα στό ΔΣΕ μέ τήν ἀπαραίτητη ἀγάπη, ἐχτίμηση καί σεβασμό, πού ὅλα αὐτά τά κατάχτησε μέ τήν πάλη καί τό αἷμα της καί νά τήν προωθοῦμε ἀποφασιστικά ἀνάλογα μέ τίς ἱκανότητές της. (Στό ΔΣΕ) ἡ μαχήτρια ἔγινε παράγοντας δύναμης, ἅμιλλας καί ἀνάπτυξης, ἀπαραίτητος σήμερα γιά τό στρατό μας».

(Ἀπό τήν ἀπόφαση τῆς 5ης Ὁλομέλειας τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε.)

Ἡ συμμετοχή τῆς γυναίκας σέ πολεμικά ἔργα δέν εἶναι διόλου συνειθισμένο πράγμα. Ὁ ταξικός καταμερισμός τῆς δουλειᾶς, σέ ὅλα τά ἀντροκρατικά κοινωνικά καθεστῶτα, τήν ἔσπρωχνε πρός τό σπίτι, τό νοικοκυριό, τό χωράφι, μακρυά ἀπό τήν καθαυτό κοινωνική ζωή, ἔστω κι' ἐκείνη πού ἐπέτρεπαν τά καθεστῶτα αὐτά στούς ἄντρες καί ὁπωσδήποτε μακρυά ἀπό τόν πόλεμο.

Ὁ Π. Βερσιγκόρα γράφει στό μυθιστόρημά του «Ἄνθρωποι μέ καθαρή συνείδηση» (σελ. 329) ὅτι: «Γενικά ἡ γυναίκα δέν πρέπει νά εἶναι στρατιώτης καί στήν τύχη τῶν γυναικῶν-στρατιωτῶν φαίνεται ἰδιαίτερα ἀνάγλυφα ἡ ἠθική ὑπεροχή μας ἀπέναντι στόν ἐχθρό». Ἡ συμμετοχή τῆς γυναίκας στήν πάλη καί τήν ἔνοπλη πάλη ὅλων τῶν μορφῶν, εἶναι ἕνα ἀπό τά βασικά χαραχτηριστικά τῶν λαϊκῶν ἐπαναστατικῶν πολέμων καί εἶναι πολύ συζητήσιμο ἄν δέν πρέπει ἡ γυναίκα νά εἶναι στρατιώτης ὅταν πρέπει νά εἶναι ὁ ἄντρας της, ὁ ἀδελφός της, ὁ ἀγαπημένος της. Ἡ πραχτική συμμετοχή τῆς γυναίκας σέ ὅλους, χωρίς ἐξαίρεση, τούς τομεῖς τῆς κοινωνικῆς, πολιτικῆς καί ἐπιστημονικῆς ζωῆς τόσο στήν πρωτοπορειακή Σοβιετική Ἕνωση ὅσο καί σέ ὅλες τίς Λαϊκές Δημοκρατίες τῆς Εὐρώπης καί τῆς Ἀσίας, δείχνει ὅτι καί πνευματικά καί ψυχικά δέν διαφέρει ἀπό τόν ἄντρα. Ἡ καθυστέρησή της εἶναι κοινωνική-ταξική καί σάν τέτοια πρέπει νά ξεπεραστεῖ στό συντομώτερο δυνατό χρονικό διάστημα μέ τήν οὐσιαστική οἰκονομική, κοινωνική, πολιτική καί νομική ἰσοτιμία. Κάθε ἀντίθετη ἄποψη ἔχει τίς πηγές της στό ἀντιδραστικό ταξικό στρατόπεδο καί στήν τελευταία της ἀνάλυση καταλήγει στά τρία κάπα τοῦ Χίτλερ, (Κύχε — Κίρχε — Κίνταρ = Κουζίνα — Ἐκκλησία — Παιδιά).

Εἶναι γεγονός ὅτι ἀπό τήν καθαρά βιολογική σωματική πλευρά ὁ γυναικεῖος ὀργανισμός παρουσιάζει ὁρισμένη περιοδική ἀδυναμία σέ σύγκριση μέ τόν ἀντρικό. Καί τό γεγονός αὐτό χειροτερεύει ἀπό τίς κοινωνικές ταξικές συνθῆκες πού ἔχουν διαμορφώσει ἰδιαίτερο, κλειστό τρόπο ζωῆς γιά τίς γυναῖκες. Πολύ περισσότερο σέ καπιταλιστικά καθυστερημένες χῶρες ὅπου ὁ φεουδαρχισμός μένει ζωντανός ἀκόμα γύρω στή γυναίκα καί τήν κρατάει διπλά καί τριπλά αἰχμάλωτη τοῦ καθεστῶτος. Ἕνας πρόσθετος λόγος σωματικῆς ἀδυναμίας τῶν γυναικῶν, σέ τέτοιες χῶρες, εἶναι καί ἡ ὁλοκληρωτική σχεδόν ἔλλειψη γυναικείου σπόρ.

***

Εἴτε ἔτσι, εἴτε ἀλλοιῶς, περισσότερο ἀπό κοινωνικούς καί λιγώτερο ἀπό βιολογικούς λόγους ἡ γυναῖκα εἶχε μείνει μακρυά ἀπό τών

σέ ἄδικα τόν ἐκλεχτό της ἡγέτη καί φλογερό της ἀγωνιστή, οἱ ἐργάτες ἰδιαίτερα τοῦ Βόλου πού ὁ Παπαρήγας ἦτανε δικό τους γέννημα καί θρέμα, θά δώσουν ἐξίσου σκληρή ἀπάντηση στούς Ἀμερικάνους γκάγκστερ καί τά ἑλληνόφωνα καθάρματα τῆς Ἀθήνας, προσχωρώντας μαζικά στό ΔΣΕ, δημιουργώντας τήν πρώτη προλεταριακή Μεραρχία τοῦ ΔΣΕ στό ὄνομα τοῦ Μήτσου Παπαρήγα. Θά ἀποδείξουν ἔτσι στούς δολοφόνους, πώς ἀντί ν' ἀδυνατίσουν τόν ἀγώνα τοῦ λαοῦ—ὅπως αὐτοί φαντάστηκαν—μέ τό ἀπαίσιο ἔγκλημά τους, τόν δυνάμωσαν πολλές φορές πιό πολύ.

Κι' ἄς μή νομίσουν οἱ φονιάδες τῆς Ἀμερικανοκρατίας καί τοῦ μοναρχοφασισμοῦ, πώς τά ἐγκλήματά τους θά μείνουν χωρίς νά τά πληρώσουν καί προσωπικά. Ὀψόμεθα.

πόλεμο. Μυθολογικές άμαζόνες είναι ὑπόλειμμα τῆς πατριαρχικῆς ἐποχῆς. Σὲ ὅλους τοὺς ἀρχαίους στρατοὺς ἡ γυναίκα ἂν πολέμησε πολέμησε μόνο σὰν σπάνια ἐξαίρεση. Ἡ σπαρτιάτισσα ὑποκινοῦσε, ἐνθάρρενε ἢ ἔλεγχε τὸν ἄντρα στὴν πολεμικὴ ἐπίδοση παραδίνοντάς του τὴν ἀσπίδα. Ἢ τὰν ἢ ἐπὶ τᾶς! Ἢ τὰν ἢ ἐπὶ τᾶς! Ἢ νὰ τὴ φέρεις τιμημένα πίσω ζωντανὸς ἢ νὰ σὲ φέρουν τιμημένο νεκρὸ ἀπάνω σ' αὐτήν! Ἡ ἴδια δὲν ἔπαιρνε μέρος στὸν πόλεμο. Στοὺς μεσαιωνικοὺς ἱπποτικοὺς μισθοφορικοὺς καὶ σταυροφορικοὺς στρατοὺς ἡ γυναίκα δὲν εἶχε καμμιὰ συμμετοχή. Ἐκτὸς βέβαια ἀπὸ τὸ ἰδεαλιστικὸ γυναικεῖο ἴνδαλμα ἑνὸς πλατωνικοῦ ἔρωτα ποὺ ὁ κάθε ἱππότης εἶχε σὰν κίνητρο τῆς πολεμικῆς του ἐξόρμησης- χωρὶς αὐτὸ νὰ τὸν ἐμποδίσει μαζὶ μὲ τοὺς συναδέλφους νὰ κουβαλᾶνε στὶς ἐκστρατεῖες καὶ ὀχλαμοὺς πορνῶν σὰν ὑλικὸ συμπλήρωμα.

Οὔτε στοὺς νεώτερους στρατοὺς τῆς ἀστικῆς καπιταλιστικῆς ἐποχῆς μὲ τὴν ὑποχρεωτικὴ στρατολογία τῶν ἐργαζομένων, εἶχε ἡ γυναίκα καμμιὰ συμμετοχή. Ἡ κατάσταση στοὺς ἀστικοὺς στρατοὺς ἄλλαξε ὡς ἕνα σημεῖο, στὸ δικό μας αἰώνα. Στὸν πρῶτο παγκόσμιο πόλεμο οἱ γυναίκες χρησιμοποιήθηκαν σχεδὸν ἀποκλειστικὰ στὴν ὑγειονομικὴ ὑπηρεσία καὶ στὴν κατασκοπεία. Στὸ δεύτερο ὅμως, παγκόσμιο πόλεμο ἔγινε μαζικὴ χρησιμοποίηση τῆς γυναίκας στὶς βοηθητικὲς ὑπηρεσίες. Ὁ χιτλερικὸς στρατὸς καὶ ὄχι λιγώτερο ὁ ἀγγλικὸς καὶ ἀκόμα περισσότερο ὁ ἀμερικανικὸς ἐπιστράτευσαν ἐθελοντικὰ εἴτε καὶ ὑποχρεωτικὰ ἑκατομμύρια γυναῖκες. Σ' αὐτὲς πέρασε βασικὰ ἡ ὑγειονομικὴ ὑπηρεσία, τὰ μαγειρεῖα, τὰ συνεργεῖα, ἡ δουλειὰ τῶν γραφείων, τὰ τηλέφωνα, καὶ γενικώτερα οἱ διαβιβάσεις ὡς ἕνα σημεῖο, ἀκόμα καὶ οἱ βοηθητικὲς ὑπηρεσίες στὸ ναυτικὸ καὶ ἀεροπορικὸ στόλο.

Ὡστόσο, ἐκτὸς ἴσως ἀπὸ σπανιώτατες ἀτομικὲς ἐξαιρέσεις, ἡ γυναίκα καὶ στὸ δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο ἔμεινε τελείως ἀπέξω ἀπὸ τὴ μάχιμη ὑπηρεσία. Ἡ πόρτα τοῦ καθαυτὸ πολέμου ἔμεινε ἑρμητικὰ κλειστὴ γιὰ τὴ γυναίκα στοὺς ἀστικοὺς στρατούς. Δὲν εἶναι αὐτὸ περίεργο. Εἶναι ἡ λογικὴ συνέπεια τοῦ ὑποδεέστερου, παρακατιανοῦ κοινωνικοῦ ρόλου ὅπου ἔχει τάξει ὁ καπιταλισμὸς τὴ γυναίκα. Καὶ ὅπου εἶχε ἀνάγκες πολεμικὲς γιὰ ἔμψυχο ὑλικὸ δὲν τὴν ἐμπιστεύονταν. Οὔτε οἱ γυναῖκες ἐμπιστεύονταν τὸν ἑαυτό τους γιὰ πόλεμο. Ἀπ' αὐτὴν τὴν ἄποψη, ὁ καπιταλισμὸς μὲ τὴ γυναικεῖα κοινωνικὴ πολιτική του ἔχει στερήσει τὸν ἑαυτό του ἀπὸ τεράστια ἐφεδρικὰ ἀποθέματα ἔμψυχου ὑλικοῦ. Καὶ πληρώνει ἔτσι τὰ «ἐπίχειρα τῆς κακίας του».

⁂

Εἶναι πολὺ διαφορετικὰ τὰ πράμματα στοὺς **λαϊκοὺς ἐπαναστατικοὺς** στρατούς, ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν κοινωνικὴ ὑπόσταση τῶν πραγμάτων.

Εἶναι γνωστὸ ὅτι ὁ Λένιν ἔχει πεῖ (δὲν ἔχω τὸ ἀκριβὲς κείμενο) ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ γίνει προλεταριακὴ ἐπανάσταση χωρὶς τὴν ἐνεργὸ συμμετοχὴ τοῦ γυναικείου μισοῦ τῆς ἀνθρωπότητας. Καὶ ὁ σ. Στάλιν, μὲ τὴ δική του ἐπιγραμματικότητα, μᾶς καθορίζει τὴ σημασία τοῦ προβλήματος:

> «Οἱ ἐργαζόμενες γυναῖκες, ἐργάτριες καὶ ἀγρότισσες, ἀποτελοῦν μεγάλη ἐφεδρεία γιὰ τὴν ἐργατικὴ τάξη. Ἡ ἐφεδρεία αὐτὴ ἀντιπροσωπεύει τὸ μισὸ τοῦ πληθυσμοῦ. Τὸ ἂν αὐτὴ ἡ ἐφεδρεία θὰ εἶναι ὑπὲρ ἢ κατὰ τῆς ἐργατικῆς τάξης ἀπ' αὐτὸ ἐξαρτᾶται ἡ τύχη τοῦ προλεταριακοῦ προβλήματος, ἡ νίκη εἴτε ἡ καταστροφὴ τῆς προλεταριακῆς ἐξουσίας. Ἀλλὰ οἱ ἐργαζόμενες γυναῖκες δὲν εἶναι μόνον ἐφεδρεία. Μπορεῖ καὶ πρέπει νὰ εἶναι, μὲ τὴ σωστὴ πολιτικὴ τῆς ἐργατικῆς τάξης, πραγματικὸς στρατὸς τῆς ἐργατικῆς τάξης, ποὺ νὰ δρᾶ ἐναντίον τῆς ἀστικῆς τάξης. Νὰ σφυρηλατήσουμε ἀπὸ τὴ γυναικεία ἐργαζόμενη ἐφεδρεία τὴ στρατιὰ τῶν ἐργατριῶν καὶ ἀγροτισσῶν ποὺ νὰ δρᾶ πλάϊ-πλάϊ μὲ τὴ μεγάλη στρατιὰ τοῦ προλεταριάτου».

Ὁλόκληρη ἡ ἱστορία τοῦ κοινωνικοῦ-προλεταριακοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος εἶναι ἱστορία κοινῆς ἀντρικῆς καὶ γυναικείας ἐπίδοσης. Ὄχι μόνο στὴν «εἰρηνικὴ» φάση τῶν ἀγώνων ἀλλὰ καὶ στὶς δυναμικὲς φάσεις τῶν ἀπεργιῶν καὶ παρανόμων διαδηλώσεων, καταλήψεις τσιφλικιῶν κλπ. Ἡ γυναίκα ἐργάτρια, ἀγρότισσα, ὑπάλληλος, διανοούμενη φάνηκε ἀντάξια τοῦ ἄντρα.

Δὲν θὰ μποροῦσε νὰ εἶναι ἀλλοιῶς καὶ στὸν καθαυτὸ **πόλεμο** εἴτε στὰ ὀδοφράγματα τῶν ἐμφυλίων πολέμων εἴτε καὶ στὰ ἴδια τὰ μέτωπα καὶ τὰ μετόπισθεν τῶν ταξικῶν καὶ ἐθνικῶν πολέμων. Αὐτὸ ἔγινε ἀκόμα καὶ στοὺς ἀστικοδημοκρατικοὺς ἐπαναστατικοὺς πολέμους, μὲ ὁρισμένη γυναικεία πολεμικὴ συμμετοχή, ὅπως στὴ γαλλικὴ ἐπανάσταση καὶ κατόπιν στὶς ἐπαναστάσεις τοῦ 1848. Καὶ τὸ δικό μας 1821 ἔδωσε πολλὰ παραδείγματα γυναικείας συμμετοχῆς μὲ τὶς γυναῖκες τοῦ Σουλιοῦ καὶ τοῦ Ζαλόγγου, μὲ τὶς μεσολογγίτισσες κλπ. ποὺ πρέπει οἱ συνεργάτισσές μας νὰ τὰ ἐκλαϊκεύσουν σήμερα στὶς μαχήτριές μας. Ἀλλὰ ἡ γυναίκα πῆρε πολὺ ἐνεργότερο μέρος στὶς ἐπαναστάσεις ποὺ εἶχαν κινητήρια κοινωνική τους δύναμη τὸ προλεταριάτο ἐπικεφαλῆς τῶν ἄλλων ἐργαζομένων μαζῶν. Ἡ γυναίκα στὴν Παρισινὴ Κομμούνα τοῦ 1871 στάθηκε στὸ ὁδόφραγμα μὲ τὸ ὅπλο στὸ χέρι καὶ ξεσήκωσε γι' αὐτὸ μιὰ ἀνήκουστη λύσσα τῶν ἀντιδραστικῶν. Μὲ τὸ ὅπλο στὸ χέρι στάθηκε ἡ γυναίκα καὶ στὸ ρούσικο ὁδόφραγμα τοῦ 1905 καὶ

κατόπιν στήν Ὀχτωβριανή ἐπανάσταση. Τό ἴδιο ἔγινε καί κατόπιν στά χρόνια τοῦ ἐμφυλίου πολέμου καί τοῦ πολέμου ἐναντίον τῆς ξένης ἰμπεριαλιστικῆς ἐπέμβασης γιά νά ζήσει καί στερεωθεῖ ἡ νεαρή σοβιετική ἐξουσία. Ἀπό τά πράγματα τά ἴδια, εἶχε σπάσει κάθε φραγμός, οὐσιαστικός καί τυπικός, πού κρατοῦσε τή γυναίκα μακρυά ἀπό τήν κοινωνική ζωή καί μακρυά ἀπό τόν πόλεμο τόν ἴδιο, ὄχι στις βοηθητικές ἀλλά καί στίς μάχιμές του ὑπηρεσίες.

Στόν Κόκκινο Στρατό δέν ὑπῆρχε ὑποχρεωτική στρατολογία γιά τίς γυναῖκες, γιά τή μάχιμη ὑπηρεσία, κυρίως γιατί δέν ὑπῆρχε ἔλλειψη ἀντρικοῦ ἔμψυχου ὑλικοῦ. Μποροῦσε ὅμως μιά σοβιετική γυναίκα νά μπεῖ στό στρατό ἐθελοντικά καί νά σταδιοδρομήσει σά στέλεχος κάτω ἀπό τούς ἴδιους ἐντελῶς ὅρους μέ τούς ἄντρες καί στά μάχιμα τμήματα. Αὐτό ἔγινε στήν ἀεροπορία, στίς ὑπηρεσίες τοῦ χημικοῦ πολέμου, ἀλλά καί σέ ὅλα τά ἄλλα ὅπλα. Καί φυσικά στίς μή ἄμεσα μάχιμες ὑπηρεσίες (ἐπιτελεῖο, ὑγειονομική ὑπηρεσία, διαβιβάσεις κλπ.) ἔγινε μαζική χρησιμοποίηση καί εἰδίκευση γυναικῶν. Ὁ Σοβιετικός Στρατός ἔχει καί γυναῖκες στρατηγούς καί σέ μάχιμα σώματα. Πρέπει νά σημειώσουμε ἀκόμα ὅτι ἕνα πείραμα πού ἔκανε (πρίν τό 1938) ὁ Σοβιετικός Στρατός νά δημιουργήσει ἀποκλειστικά γυναικεῖες στρατιωτικές μονάδες ἀπέτυχε καί οἱ μονάδες αὐτές διαλύθηκαν. Ὅσες γυναῖκες ὑπηρετοῦν στό στρατό, ὑπηρετοῦν σέ μικτά τμήματα.

Ὅταν ἦρθε ἡ ὥρα τῆς χιτλερικῆς εἰσβολῆς σέ ὅλη τήν Εὐρώπη καί ξεσηκώθηκαν κάτω ἀπό τήν ἡγεσία τῶν κομμουνιστῶν τά ἔνοπλα κινήματα τῆς Ἐθνικῆς Ἀντίστασης σέ ὅλες τίς σκλαβωμένες χῶρες, ἡ γυναικεία συμμετοχή ἦταν σοβαρή. Εἶχε ἀρχίσει ἄλλωστε αὐτό στή μεγαλειώδη πολύχρονη κινέζικη ἐθνική καί ταξική λαϊκή ἐπανάσταση, ὅπου ἕνα πλῆθος ἐργάτριες καί ἀγρότισσες παλεύουν ἀπό χρόνια στις βοηθητικές ὑπηρεσίες τοῦ στρατοῦ τους ὡς ἕνα σημεῖο καί στίς μάχιμες. Τό ἴδιο ἔγινε στήν Ἀλβανία, στή Γιουγκοσλαβία, στήν Πολωνία, στή Βουλγαρία, στήν Τσεχοσλοβακία, στήν Οὐγγαρία, στή Γαλλία, στήν Ἰταλία, στό Βέλγιο. Πρέπει νά σημειώσουμε ὅτι καί στό σοβιετικό παρτιζάνικο κίνημα ἡ μάχιμη γυναικεία συμμετοχή ἦταν μεγαλύτερη ἀπ᾽ ὅτι στόν ταχτικό σοβιετικό στρατό, ἀπό τή διαφορά τῶν συνθηκῶν φυσικά.

Σέ ὅλες αὐτές τίς χῶρες ἡ γυναίκα, μέ τό ὅπλο στό χέρι, καταχτοῦσε μέσα στή ζωή, καί μάλιστα κατά τόν ἀποτελεσματικώτερο τρόπο, τά δικαιώματα τῆς ἀπόλυτης ἰσοτιμίας της μέ τόν ἄντρα. Σάρωσε μόνη της σά σκόνη ὅλες τις ἀνοιχτές καί κρυμμένες ἀντιδραστικές θεωρίες γιά τήν ἀδυναμία της, γιά τή «διαφορά» της μέ τόν ἄντρα κ.ἄ. Ὁ πόλεμος εἶναι ἡ πιό σκληρή ὑπόθεση πού γνώρισε ὁ κόσμος. Βγάζοντάς τα πέρα παλληκαρίσια ἡ γυναίκα στόν πόλεμο, σάν «ἄντρας», δέν πρόκειται φυσικά νά συναντήσει στό μέλλον πουθενά μεγαλύτερο ἐμπόδιο πού νά μήν μπορέσει νά τό ξεπεράσει. Οὔτε στό χτίσιμο τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας καί τοῦ σοσιαλισμοῦ οὔτε κατόπιν, στό πέρασμα στόν Κομμουνισμό.

Στήν Ἑλλάδα στήν πρώτη φάση τοῦ Λαϊκοῦ-ἐπαναστατικοῦ μας στρατοῦ -στόν ΕΛΑΣ- ἡ γυναικεία συμμετοχή ἦταν ἀσήμαντη. Δέ φταίνε οἱ γυναῖκες γι᾽ αὐτό. Ἐμεῖς τίς κρατήσαμε τότες ἀπέξω. Εἶχαν μπεῖ τέτοια καί τόσα καθήκοντα στόν ΕΛΑΣ ἀπό τήν ἡγεσία τοῦ ἐθνικοῦ ἀπελευθερωτικοῦ κινήματος ὥστε τά-βγαζε πέρα ἄνετα καί χωρίς τίς γυναῖκες. Στή Θεσσαλία ἔχοντας 15.000 ἀντάρτες ἐθελοντές ἄντρες, διώχναμε τούς ὑπόλοιπους ἄντρες πού ἐρχόνταν γιά ἐθελοντική κατάταξη παρακαλώντας. Ὡστόσο στόν Ἐφεδρικό ΕΛΑΣ εἴχαμε 10ο)ο γυναικεία συμμετοχή, πράμα πού ἔπαιξε ἕνα σοβαρό ρόλο στό νά φέρει σέ ἐπαφή μέ τά ὅπλα καί τήν πολεμική δουλειά τό πιό προχωρημένο τμῆμα τοῦ γυναικείου μας κινήματος. Στίς μάχιμες μεραρχίες, ἐξάλλου σχηματίστηκαν «ὑποδειγματικά» τμήματα γυναικῶν πού ἔπαιξαν ἀρκετό προπαγανδιστικό ρόλο τότε. Οὔτε ἔλειψαν τά λαμπρά παραδείγματα ἀτομικοῦ γυναικείου ἡρωϊσμοῦ στόν «ΕΛΑΣ τοῦ βουνοῦ», μέ τό χαραχτηριστικώτερο τῆς Ρουμελιώτισσας ἡρωΐδας «Θέελλας». Γενικά ὅμως ἡ γυναικεία συμμετοχή στόν πολεμικό ἀγώνα τοῦ ΕΛΑΣ ὑπῆρξε βοηθητική, ἔμμεση, στά χωριά. Καί ἡ βοήθεια αὐτή ἦταν πολύπλευρη, πλούσια, ἀπαραίτητη, ἱστορική. Ἀσφαλῶς, χωρίς ἐκείνη τήν ἔμμεση γυναικεία συμμετοχή στόν ἀγώνα τοῦ ΕΛΑΣ, χωρίς ἐκείνη τήν ἀτμόσφαιρα πού μᾶς κληροδότησε καί στό σημεῖο αὐτό ὁ ΕΛΑΣ δέν θά ἔπαιρνε ἀργότερα τέτοια ἔκταση καί ἔνταση ἡ ὁλόπλευρη γυναικεία συμμετοχή στό Δημοκρατικό Στρατό. Ὑπάρχει ἄλλωστε, καί ἀπό τότε ἡ μεγάλη λαμπρή ἱστορική ἐξαίρεση, ἡ μάχιμη γυναικεία συμμετοχή στό δεκεμβριανό ἀγώνα στήν Ἀθήνα. Ἡ ἐξαίρεση αὐτή ἔγινε κανόνας ἀπό τή στιγμή πού πέρασε ἡ Λαϊκή Δημοκρατική μας Ἐπανάσταση στή νέα της φάση στό Δημοκρατικό Στρατό τῆς Ἑλλάδας.

Χωρίς δισταγμούς, χωρίς ἐμπόδια, χωρίς «θεωρίες» χωρίς καθυστέρηση, κάτω ἀπό τό στιβαρό ἡγετικό χέρι τοῦ Νίκου Ζαχαριάδη, ὁ Δημοκρατικός μας Στρατός, ἀπό τίς πρῶτες του ὁμάδες τῶν «ἐνόπλων καταδιωκομένων» ἄνοιγε διάπλατα τήν πόρτα πρός τή γυναίκα. Καί εἶναι ἕνα ἱστορικό γεγονός, τεράστιας σημασίας γιά ὅλη τή νεοελληνική ἐξέλιξη, ὅτι ἡ γυναίκα μπῆκε μέ ἐνθουσιασμό καί μαζικά στό Δημοκρατικό Στρατό. Καί δέν πρόκειται πιά γιά ἀτομικά παραδείγματα ἡρωϊσμοῦ ἀπό ἡρωΐδες τῆς πρώτης Ἐθνικῆς Ἀντίστασης, ἀλλά γιά τήν ἀνάπτυξη ἑνός μαζικοῦ ἡρωϊκοῦ πνεύμα.

τος στίς χιλιάδες τῶν μαχητριῶν τοῦ Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ. Δέν ἦταν βέβαια τυχαῖο τό ἀποφασιστικό αὐτό βῆμα. Τό ΚΚΕ ἔχει κάνει στά τριάντα χρόνια τῆς δικῆς του δράσης του, μιά ἀκούραστη δουλειά γιά νά ξεσηκώσει τό γυναικεῖο μισό τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδας, γιά νά τό τραβήξει στόν ταξικό καί ἐθνικό ἀγώνα γιά τήν ἑλληνική Λαϊκή Δημοκρατία. Δέν ὑπάρχει κομματικό σῶμα πού νά μήν ἀσχολήθηκε μέ τό γυναικεῖο πρόβλημα. Τό τελευταῖο Συνέδριο τοῦ Κόμματος ἔβαλε πρόγραμμα νά φτάσει ἡ γυναικεία συμμετοχή στά 50ο)ο καί νά προωθηθοῦν ἀνάλογα καί στήν ἱεραρχία του. Καί στήν Ἀθήνα, Πειραιά καί σέ ἄλλες πόλεις οἱ γυναῖκες δέν εἶναι λιγώτερες ἀπό 30ο)ο. Ἡ 12η Ὁλομέλεια τῆς ΚΕ εἶχε πεῖ: «Δέ μπορεῖ νά γίνει καί νά σταθεῖ Λαϊκή Δημοκρατία χωρίς τή χειραφέτηση τῆς γυναίκας».

Καί ὅταν ἡ νεαρή καραγκούνα τοῦ κάμπου τῆς Θεσσαλίας εἴτε ἡ ἀπόκοσμη βοσκοπούλα τοῦ Δήμου Κοθωνίων εἶχαν κάνει ἐπί «ἐαμοκρατίας» τό μεγάλο βῆμα νά ζυμώσουν γιά τούς ἀντάρτες εἴτε νά πάρουν μέρος σέ ἐπονίτικη ἀθλητική ἐπίδειξη καί «ἅλμα μέ ἀφοράς» μέ τά σεγκούνια, τό μεγαλύτερο ἅλμα πρός τό ὅπλο καί τή διμοιρία δέν ἦταν πιά ἀκατόρθωτο. Φτιάχνει ἔτσι μόνη της τήν ἑλληνική Λαϊκή Δημοκρατία καί φτιάχνοντάς την χειραφετεῖται κοινωνικά καί πολιτικά. Μέσα στούς κόλπους τοῦ Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ διαπλάσσεται ἡ νέα γυναίκα, ἡ νέα σύγχρονη ἑλληνίδα, αὐτή πού θά γίνει ὅταν κατεβοῦμε νικητές στίς πόλεις καί στά χωριά μας, ὁ παντοδύναμος κινητήριος μοχλός πού θά συγχρονίσει, θά προωθήσει, θά εὐθυγραμμίσει πολύ γρήγορα τό γυναικεῖο πληθυσμό τῆς Ἑλλάδας πρός τό σοσιαλισμό.

* * *

Ἡ γυναικεία συμμετοχή στό Δημοκρατικό Στρατό εἶχε τή δική της ἐξελικτική διαδρομή. Καί ποσοτικά καί ποιοτικά.

Ἄρχισε ἀπό ἕνα σχετικό μικρό ποσοστό ἀλλά μέσα στό δεύτερο ἑξάμηνο τοῦ 1943 ἐξελίχτηκε ἔτσι ὥστε σέ πολλά τμήματα νά φτάνει καί μάλιστα νά ξεπερνάει τό 30 καί 35ο)ο. Καί ἐπειδή σέ πολλούς ειδικούς σχηματισμούς (βαρειά ὅπλα, μηχανικό κλπ.) ἡ γυναικεία συμμετοχή εἶναι πολύ κάτω ἀπό τό γενικώτερο μέσον ὅρο, ὑπάρχουν ταξιαρχίες μας ὅπου στά μάχιμα τμήματα, στίς ὁμάδες φτάνει ἡ γυναικεία συμμετοχή τά 40, 45 ἀκόμα καί 5 ο)ο.

Π ο ι ο τ ι κ ά, ἐπίσης, ἡ κατάσταση ἄλλαξε ριζικά. Ἔπειτα ἀπό ὁρισμένες διακυμάνσεις καί δισταγμούς γιά τή χρησιμοποίηση τῶν μαχητριῶν σέ μάχιμα τμήματα, ἔσπασε κι' αὐτό καί σήμερα δέν ὑπάρχει τέτοιο πρόβλημα. Καί γιατί τό ἐπέβαλαν ἀντικειμενικές ἀνάγκες ἀλλά καί γιατί τό διεκδίκησαν καί τό ἐπέβαλαν οἱ μαχήτριες ὅνες τους, οὐσιαστικά σήμερα δέν ὑπάρχει σημαντική διαφορά στό ἀνδρικό καί γυναικεῖο ἔμψυχο ὑλικό τῶν μαχίμων τμημάτων (καί πολύ περισσότερο φυσικά, τῶν μή μαχίμων). Σ' αὐτό τό ἔπαιξαν ἀσφαλῶς ἀποφασιστικό ρόλο στροφῆς οἱ 70 μέρες τοῦ Γράμμου καί ἡ ἔξοχη ἐπίδοση τῆς μαχήτριας σ' αὐτή τή σκληρή πολύπλοκη ἐνεργητικο-ἀμυντική μας μάχη. Ἡ 4η Ὁλομέλεια τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΚΚΕ εἶχε πεῖ στήν ἀπόφασή της:

> «Θαρραλέα νά τραβήξουμε τίς γυναῖκες στά μάχιμα τμήματα. Μέ τόν ἡρωϊσμό καί τήν αὐτοθυσία τους οἱ γυναῖκες... κέρδισαν τιμητική θέση μέσα στό ΔΣΕ καί ἀποτελοῦν μέσα στά τμήματα παράγοντα πειθαρχίας, κίνητρο μαχητικότητας καί ὑπόδειγμα πολεμικῆς ἐπίδοσης».

Στό διάστημα πού πέρασε ἀπό τότε, οἱ γυναῖκες τραβήχτηκαν πολύ θαρραλέα στά μαχητικά τμήματα, σέ σημεῖο ὥστε μερικά ἀπ' αὐτά νά εἶναι μισά καί μισά. Καί δέν τό μετανοιώσαμε διόλου.

Ἀπ' ὅσα ξέρουμε τ ό σ η καί τ έ τ ο ι α γυναικεία συμμετοχή σέ μάχιμα τμήματα στρατοῦ ἐν καιρῷ πολέμου εἶναι ὁλότελα πρωτοφανής στήν παγκόσμια πολεμική ἱστορία. Ἡ ἑλληνίδα μαχήτρια τοῦ ΔΣ ἀνοίγει ἔτσι ἕναν καινούργιο δρόμο καί σέ διεθνῆ κλίμακα στό γυναικεῖο ἐπαναστατικό κίνημα.

Φυσικά, ἕνας τέτοιος πρωτοφανέρωτος ἀνδρικός καί γυναικεῖος στρατός ἀποτελεῖ ἕνα μεγάλο πρόβλημα, κατά πρῶτο λόγο σ τ ρ α τ ι ω τ ι κ ό, ἀλλά καί πολιτικό καί κοινωνικό. Ἄν εἶχε μπεῖ ἀπότομα μπροστά μας, καί ἰδίως ἄν εἶχε μπεῖ σά μελλοντικό σχέδιο, θά μᾶς εἶχε τρομάξει μέ τό ἄγνωστό του, μέ τούς κινδύνους. Ἀλλά τό πρόβλημα αὐτό μᾶς τό ἔβαλε μπροστά μας ἡ ζωή μαζί μέ τή λύση του. Δέν ὑπάρχει κανένας στό ΔΣ πού νά ἔχει σοβαρές ἀνησυχίες ἀπό τήν τόση καί τέτοια γυναικεία συμμετοχή. Κι' αὐτό γιατί ἡ γυναίκα ἐ π ι β λ ή θ η κ ε σέ ὅλους, καί σέ μᾶς καί στόν ἐχθρό, σά μαχήτρια. Καί ὅταν σ τ ό ν π ό λ ε μ ο ἐπιβάλλεται κάτι, τότε εἶναι καλά καί στέρεα ἐπιβλημένο. Δέ χρειάζεται δικηγόρους.

Ποιός δέν θυμᾶται τήν ἔκπληξη καί τήν ἀγανάχτηση, παληότερα, ὁρισμένων ταγματαρχῶν καί λοχαγῶν μας. «Γυναῖκες θά μοῦ δόσετε γιά στρατιῶτες; Ἐγώ θέλω νά κάνω πόλεμο!» Τώρα δέν ὑπάρχει τέτοιος ταγματάρχης ἤ λοχαγός. Καί τμῆμα τοῦ ΔΣ χωρίς γυναῖκες εἶναι ἀκατανόητο καί σχεδόν ἀφύσικο. Ὅπου δέν ὑπάρχουν τίς ζητᾶνε. Τώρα ὅλο τό πρόβλημα, στρατιωτικό καί πολιτικό, εἶναι νά δοῦμε σωστά αὐτό τό μεγάλο γυναικεῖο ποσοστό μέσα στό στρατό μας. Νά δοῦμε τίς ἰδιομορφίες του, τά ἰδιαίτερα δικά του γνωρίσματα. Νά προσαρμόσουμε τή μαχήτρια στήν πολεμική πραγματικότητα τοῦ στρατοῦ μας. Νά τήν εὐθυγραμμίσουμε μέ τήν ἀνδρική πολεμική ἐπίδοση. Καί κάτι παραπάνω· νά ἐκμεταλλευτοῦμε τίς ἰδιαίτερα δυνικές πλευρές τῆς γυ-

ναίκας γιά νά ἀνεβάσουμε τό γενικό ἐπίπεδο τοῦ στρατοῦ μας ἀπό κάθε πλευρά.

* * *

Ποιό εἶναι τό κυριώτερο πού θἄπρεπε νά ζητήσουμε ἀπό τή γυναίκα στόν πόλεμο γιά νά τήν παραδεχτοῦμε; Νά πολεμάει «σάν ἄντρας». Α τό τόκανε μέ τό παραπάνω. Ἀποδείχτηκε θηρίο στόν πόλεμο. Ὁ ἐχθρός τής βγάζει τό καπέλο του στό σημεῖο αὐτό καί τή φοβᾶται πιό πολύ ἀπό τούς ἄνδρες μαχητές. Ὁ χρονογράφος τοῦ «Βήματος» Παλαιολόγος γράφει ὅτι «ὅπως διηγοῦνται ὅσοι τίς γνώρισαν στή μάχη» πρόκειται γιά φανατισμένες δαίνες. Ὁ «Ταχυδρόμος» τοῦ Βόλου ἔγραφε γιά τίς μαχήτριές μας στή μάχη τῆς Καρδίτσας ὅτι ἔδειξαν μαχητικότητα καί ὁρμή «ἐν πολλοῖς ἀνωτέραν τῶν ἀνδρῶν». Αὐτές οἱ «δαίνες» εἶναι οἱ βασανισμένες κοπέλες πού ἔχουν ὑποστεῖ τά πάντα οἱ φαμίλιες τους ἀπό τό φασισμό καί τόν μισοῦν μέ πάθος ἀπέραντο. Ὁ σ. Στάλιν λέει ὅτι: «δέν μπορεῖς νά νικήσεις τόν ἐχθρό ἄν δέν τόν μισεῖς μέ ὅλη τή δύναμη τῆς ψυχῆς σου» καί οἱ γυναῖκες πλούσιες σέ συναισθήματα πιό πολύ ἀπό τούς ἄνδρες ξέρουν νά μισοῦν τό φασισμό. Καί ἀσφαλῶς σ' αὐτή μεταβαρκιζιανή αἰσχρή περίοδο μέ τά ἐγκλήματα καί τούς ἐξευτελισμούς τῶν γυναικῶν δέν φαντάζονταν οἱ μοναρχοφασίστες καί οἱ σύμβουλοί τους Ἄγγλοι τί ὑπέροχη φανατισμένη ἐφεδρική ἔμψυχη δύναμη χάριζαν στόν ἔνοπλο ἀγώνα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ! Καί τί ἡφαιστειακή πολεμική δύναμη δέν κλείνουν τά ἁπλά λόγια μιᾶς μαχήτριας στή γυναικεία σύσκεψη τοῦ Κλιμακίου Γ.Α.Ν.Ε. «Στήν Καρδίτσα πολεμήσαμαν ἴσαμε κεῖ πού δέν ἔπαιρνε». Ἄλλη μιά, ὁμαδάρχισσα, εἶπε: «Τίς ἀναδείξαμε τίς κοπέλες μέσα στήν Καρδίτσα σκοτεινές». Ἄλλη μιά χωριατοπούλα εἶπε: «Μπαίνουμε μέσα, στίς μάχες. Μπήκαμε στό Βουλγαρέλι, στήν Καρδίτσα, στούς Σοφάδες. Θά μποῦμε ὅπου μᾶς στείλει ὁ λοχαγός». Δέν θά μιλοῦσαν μέ μεγαλύτερη ἁπλότητα καί φυσικότητα γιά τό ζύμωμα ἤ γιά τό μαγείρεμα στό πατρικό σπίτι.

Ἡ μαχητική γυναικεία ἐπίδοση λίγο—λίγο ἁπλώνεται σέ ὅλους τούς τομεῖς τῆς πολεμικῆς μας δουλειᾶς, στή χρήση τῶν βαρειῶν ὅπλων, ἀκόμα καί τοῦ πυροβολικοῦ. (Ἀπό τήν ἐποχή τοῦ ΕΛΑΣ θυμᾶμαι γυναῖκες στό ΕΛΑΝ τῆς Στυλίδας). Στήν ἀνίχνευση στή ναρκοθέτηση καί ἀποναρκοθέτηση. Στό σαμποτάζ καί γενικώτερα στό μηχανικό. Στήν ἐλευθεροσκοπευτική δράση. Στήν ἐνέδρα μέσα στό χιόνι καί στήν παγωνιά. Στή σκοπιά σέ προχωρημένη θέση. Στό τολμηρό σούρσιμο μέχρι τό χαράκωμα τοῦ ἐχθροῦ. Καί φυσικά στήν ὁρμητική ἐπίθεση στά ὑψώματα εἴτε στούς κατοικημένους τόπους. Στή Νότια Ἑλλάδα ἔχουμε τό ἀποκορύφωμα στήν Καρδίτσα, στούς Σοφάδες, στό Καρπενήσι. Καί δέν εἶναι οὔτε ἕνα οὔτε δυό τά περιστατικά ὅπου μαχήτριες αἰχμαλώτισαν ἄνδρες τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ στρατοῦ («μή μέ σκοτώνεις ἀδελφούλα μου!»).

Σ' αὐτή τήν ὑπέροχη μαχητικότητα ἡρωϊσμό καί αὐτοθυσία πού ἔδειξε ἡ μαχήτρια ἐμεῖς πρέπει νά προσθέσουμε τό στοιχεῖο τῆς σκέψης. Τῆς τέχνης, τῆς πολεμικῆς ἐπιστήμης. Σ' αὐτό μᾶς βοηθάει ἡ ἐξυπνάδα καί ἡ εὐλυγισία τῆς μαχήτριας καί ἡ συχνά πιό εὔκολη προσαρμογή της ἀπό τούς ἄντρες. Ἀλλά μᾶς βοηθάει καί τό στοιχεῖο τῆς γυναικείας πονηριᾶς πού ἀξιοποιεῖται θαυμάσια στόν πόλεμο. Τό γεγονός ὅτι ἡ γυναίκα μαχήτρια παίρνει κατ' ἀρχή μέρος στόν πόλεμο ἀλλά καί τόν βγάζει πέρα παλληκαρίσια τόν πόλεμο, αὐτόν ἀπό μέρος της ἔχει μιά ἐξαιρετική ἐπίδραση. Ἔχει ἐπίδραση στόν ἐχθρό πού τό συγκλονίζει ἡ ἰδέα ὅτι τόν πολεμᾶνε τόσο ἀποτελεσματικά γυναῖκες. Δέν εἶναι τυχαῖο ὅτι στίς μαχήτριες ἔρχονται καί παραδίνονται οἱ αὐτόμολοι ἀπό τούς μοναρχοφασίστες. Ἀλλά ἔχει ἐπίδραση καί στούς ἄνδρες— μαχητές τοῦ Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ πού βλέποντας τίς γυναῖκες—μαχήτριες νά μπαίνουν μπροστά δέ θέλουν βέβαια κι' αὐτοί νά μένουν πιό πίσω.

* * *

Ὑπάρχουν στή γυναίκα μαχήτρια μερικά ἀνεκτίμητα προσόντα. Ἡ ὑπομονή καί ἐπιμονή. Ἡ σεμνότητα καί καρτερικότητα. Τό φιλότιμό της. Ἡ τάξη καί τό νοικοκυριό της. Ἡ σύνδεσή της μέ τόν παράγοντα τῆς θυσίας. Κάθε λαϊκή γυναίκα ἔχει κάτι ἀπό τίς ἄσημες ἀλλά ὑπέροχες στά συναισθήματά τους ἁπλές ἡρωΐδες τοῦ Παπαδιαμάντη. Μέσα στό στρατό μας ἡ γυναίκα φέρνει ἀνθρωπιά καί πολιτισμό, φέρνει τίς καλές γυναικεῖες πλευρές τοῦ ἤθους. Φέρνει τήν ἔγνοια γιά τήν καθαριότητα τό μπαλωμένο ροῦχο, τό ραμένο κουμπί, τό συμμόρφωμα τοῦ «ἀχαίρευτου» ἀνδρικοῦ γένους. Φέρνει τό πολύ ἀνώτερο ἀπό τό ἀνδρικό πνεῦμα ἀλληλεγγύης, ἰδίως πρός τούς τραυματίες. Σ' αὐτό κάνει θαύματα. Ἡ μαχήτρια πού τιμήθηκε μέ τό μετάλλιο ἀνδρείας γιατί μετέφερε τρία χιλιόμετρα μακρυά τούς τραυματίες καί κατόπιν καί τούς νεκρούς, δέν εἶναι τό μοναδικό παράδειγμα. Ἔχουμε ἀρκετά τέτοια παραδείγματα καί στή Νότια Ἑλλάδα καί εἶναι ντροπή τῶν διοικητῶν μας πού δέν πρότειναν τίς μαχήτριες αὐτές γιά ἠθική ἀμοιβή.

Ἡ γυναίκα φέρνει, ἀκόμα, μέσα στό στρατό μας δυό τεράστιας σημασίας προσόντα: τήν πειθαρχία καί ὁ γυναικεῖο της φιλότιμο σά βάση γιά τήν ἅμιλλα.

Μέ τήν πειθαρχία ἡ γυναίκα γίνεται ἕνας λαμπρός στρατιώτης. Δέν εἶναι τυχαῖο ὅτι πολύ σπάνια λιποταχτοῦν γυναῖκες καί ὅταν αὐτό γίνεται τό φταίξιμο εἶναι κατά κανόνα δικό μας. Μέ τό γυναικεῖο φιλότιμο ὄχι μόνο μπαίνει τό στοιχεῖο τῆς ἅμιλλας τῶν μαχητῶν

ὢν μεταξύ τους, ἀλλά μπαίνει τό σπουδαιότερο στοιχεῖο τῆς ἅμιλλας μέ τούς ἄντρες τοῦ τμήματος καί ὁλοκλήρου πιά τοῦ τμήματος μέ τά ἄλλα τμήματα.

Τέλος, ἡ γυναίκα φέρνει στό στρατό μας γιά τήν ψ υ χ α γ ω γ ί α ἕνα ἀνεκτίμητο στοιχεῖο: τήν ὕπαρξή της τήν ἴδια, τό τραγούδι της τό σκέρς της, τήν ἀτμόσφαιρά της. Φέρνει γιά τόν καθένα μας στό στρατό μας κάτι ἀπό ἡ μάννα του, τήν ἀδερφή του, τήν ἀγαπημένη του. Ὁ πόλεμος εἶναι σκληρή ὑπόθεση ὅσο κι' ἀναγκαία. «Πόλεμος γιά νά τελειώσει ὁ πόλεμος, αὐτό τό τέρας τῆς ἀνθρώπινης ἀδερφοκτονίας», λέει ὁ Μάο—Τσέ—Τούγκ, ἕνας ἀπό τούς μεγαλύτερους τεχνίτες τοῦ πολέμου. Ἡ καλή ψυχαγωγία δίνει καλό κέφι καί παλληκαρίσια διάθεση. Ἀρκεῖ νά περιλαβαίνει καί τό λαϊκό δημοτικό τραγούδι, λαϊκούς χορούς ὅλων τῶν περιοχῶν, ἔξυπνα σύγχρονα σκέτς κλπ.

* * *

Μέ πρωτοπορεία τίς τρεῖς Μεραρχίες τοῦ Γενικοῦ μας Ἀρχηγείου στό Βίτσι, ὁ Δ.Σ. μας βρῆκε τόν κατάλληλο μοχλό γιά νά πιάσει τό γυναικεῖο πρόβλημα σάν ἰδιαίτερο τομέα πολιτικό—στρατιωτικῆς δουλειᾶς. Εἶναι ἡ «ὑπεύθυνη», δηλαδή ἡ γυναίκα—βοηθός τοῦ Πολιτικοῦ Ἐπιτρόπου σέ ὅλες τίς μονάδες, ἀπό τά πάνω ὡς τά κάτω.

Αὐτή ἡ «ὑπεύθυνη» μᾶς ἐξασφαλίζει τόν καλύτερο τρόπο νά ἀντιμετωπίζονται τά «γυναικεῖα» μικροπροβλήματα, πού ὡστόσο ἀποτελοῦν βουνό γιά τίς μαχήτριες ὅταν εἶναι νά τίς ἀντιμετωπίσουν μόνες τους μέ τή διοίκηση. Ἡ «ὑπεύθυνη» βοηθάει ὅσο κανένας ἄλλος στήν πολιτική ἀνάπτυξη τῆς μαχήτριας, στήν ὡρίμανσή τους ὥστε νά μήν εἶναι ἄβουλος ἐκτελεστής διαταγῶν ἀλλά νά ἀναπτύξει πολιτικά τήν προσωπικότητά της. Νά μιλάει μέσα στίς δημοκρατικές συνελεύσεις καί ὄχι τά τυπικά καί γενικολογίες καί παράπονα, ἀλλά μέ οὐσία. Ἡ «ὑπεύθυνη» θά βοηθήσει τή μαχήτρια νά ἀποχτήσει συναίσθηση τῆς ἰδιας της τῆς ἀξίας καί αὐτά πού προσφέρει στό στρατό μας, τόσο στήν ἐσωτερική ζωή του ὅσο καί στή μάχη. Σημειώνω τή θετική μας πεῖρα στή διάπλαση τῆς ψυχῆς τῶν μαχητριῶν μας ἀπό τό διάβασμα τῶν σοβιετικῶν πολεμικῶν μυθιστορημάτων. Καί εἶναι πάλι ἡ ὑπεύθυνη πού τά κάνει κατανοητά στήν ἁπλή μαχήτρια μέ τό ὁμαδικό διάβασμα καί τήν ἐξήγηση. Αὐτό τό ὁμαδικό διάβασμα καί ἡ ἐξήγηση εἶναι ἀκόμα πιό ἀπαραίτητα γιά τά δελτία εἰδήσεων πού μόνες τους δέν τά καταλαβαίνουν οἱ μαχήτριες. Στήν πρόληψη τῶν λιποταξιῶν ὁ ρόλος τῆς «ὑπεύθυνης» εἶναι ἀποφασιστικός. Τέλος, στήν ψυχαγωγία πάλι ὁ ὀργανωτικός ρόλος τῆς «ὑπεύθυνης» εἶναι σοβαρός.

Αὐτή τήν «ὑπεύθυνη» τήν ζητᾶνε ἡ μαχήτριές μας, τήν περιμένουν, τήν ἔχουν σά μάννα, σά μεγαλύτερη ἀδερφή, σά μεγαλύτερη ἔμπιστη φιλενάδα. Μέ τήν «ὑπεύθυνη» αὐτή οἱ διοικήσεις τῶν μονάδων ἔχουν ἕνα ἀποτελεσματικό κλειδί γιά νά μποῦν στήν ψυχή τῶν μαχητριῶν μας. Εἶναι αὐτονόητο ὅτι μιά τέτοια «ὑπεύθυνη» πρέπει νά ἐπιβληθεῖ μόνη της φυσικά, ἀβίαστα ἀπό τά πράγματα. Αὐτό σημαίνει ὅτι πρέπει ἡ ἴδια νά εἶναι πρότυπο σέ ὅλα καί κατά πρῶτο λόγο στήν πολεμική ἐπίδοση.

Πρέπει οἱ διοικήσεις νά χωνέψουν ὅτι δέν εἶναι στήν «ὑπεύθυνη» πού θά φορτώσουν τό βάρος τῆς γυναικείας στρατιωτικο-πολιτικῆς δουλειᾶς. Εἶναι δ ι κ ό τ ο υ ς πρόβλημα, τῶν διοικήσεων, καί ἡ γυναικεία δουλειά σάν ἰδιαίτερος τομέας. Ὅποιος διοικητής καί ἰδιαίτερα, ὅποιος Πολιτικός Ἐπίτροπος δέν τό καταλάβει αὐτό δέ θά μπορέσει νά διοικήσει τή μονάδα του. Γιά τόν ἁπλούστατο λόγο ὅτι σχεδόν ἡ μισή μονάδα τους ἀποτελεῖται ἀπό γυναίκες, μέ τίς ἰδιομορφίες τους καί τίς δικές τους κλίσεις, δυνατότητες καί ἀδυναμίες.

* * *

Πρέπει νά προσεχτοῦν ἀπό τίς διοικήσεις ὁρισμένες πλευρές τοῦ γυναικείου προβλήματος μέσα στό στρατό μας.

1) Εἶναι καλά νά φροντίσουμε, ὄχι καλή καταμονο ἡ ἀλλά καί μέ κατάλληλη στρατολογία, ὥστε νά μή ξεπερνάει τό 30-35ο)ο ἡ συμμετοχή τῆς γυναίκας στά μάχιμα τμήματα. Οἱ μεγάλες καί ἀδιάκοπες πορείες μέ τό γελιό, τό ὁπλοπολυβόλο κλπ. κουράζουν πολύ τό γυναικεῖο ὀργανισμό.

2) Νά παίρνουν οἱ διοικητές (ἰδίως ὁμαδάρχες, διμοιρίτες, λοχαγοί) ὑπόψη τους τή φυσική περιοδική ἀδυναμία τῆς γυναίκας. Πολύ περισσότερο στίς πορεῖες, σέ πέρασμα ποταμιῶν, φύλαγμα νυχτερινῆς σκοπιᾶς κλπ. Οἱ ἐξστρεμισμοί καί βαρβαρότητες πρέπει νά λείψουν. («Ἴσα δικαιώματα-ἴσα βάρη!» κλπ.).

3) Δέν εἶναι σωστό οὔτε κάν ἀποδοτικό νά ρίχνονται οἱ γυναίκες μονοκόμματα στή μάχη. Ἡ ἐκπαίδευσή τους στά ἔμπεδα, σέ γυναικείους καλύτερα λόχους, μέ κατάλληλες γυναίκες ἀξιωματικούς, κάνει θαύματα. Καί τό πέρασμά τους ἀπό μεταβατικά στάδια βαθμιαίας προσαρμογῆς μᾶς δίνουν συχνά μιά πρώτης γραμμῆς μαχήτρια γιά μάχιμο τμῆμα ἔπειτα ἀπό λίγον καιρό. Ἀρκεῖ νά μπεῖ στήν πολεμική μας ἀτμόσφαιρα.

4) Νά μπεῖ τέρμα στήν ὑποτίμηση τῆς ἀξίας τῆς γυναίκας σά μαχήτριας στή μάχη ὅπου ὑπάρχει ἀκόμα. Ὑπάρχουν περιστατικά ὅπου ὁ ὁμαδάρχης ἡ ὁ διμοιρίτης ἀφήνει πίσω τίς γυναίκες, τίς ἀχρηστεύει, τίς κάνει [illegible] νά χάνουν τήν ἐμπιστοσύνη στόν ἑαυτό τους. Αὐτό ὀφείλεται στή λειψή [illegible] ἀνύπαρχτη ἐκπαίδευση τῶν νέων μαχητριῶν πού κάνουν τόν ἄμεσο διοικητή [illegible] νά [illegible] ἐμπιστεύεται ἀπό ἄποψη ἀπόδοσης.

5) Οἱ πολύ μικρές καί κάπως μεγαλύτερες

μαχήτριες είναι καλύτερα νά περάσουν στά συνεργεία. Βαραίνουν τό τμήμα μας καί δημιουργοῦν καί άσχημη άτμόσφαιρα στή διμοιρία.

6) Τά σχολεία άγραμμάτων γιά τίς μαχήτριες όχι μόνο είναι στοιχειώδικη ήθική ύποχρέωση γιά μᾶς νά τά συγκροτήσουμε σέ όλες τίς μονάδες άλλά έχουν άμεση πραχτική σημασία. Συνδέουν τή νέα μαχήτρια μέ τό στρατό μας καί τή Λαϊκή Δημοκρατία. Ἡ περηφάνεια της είναι άφάνταστη όταν γράφει στό χωριό τό πρῶτο της γράμμα. Ἀλλά καί ή άντανάκλαση στό πατρικό σπίτι δέν θά είναι μικρότερη.

7) Ἡ ἐξωτερική ἐμφάνιση τῆς γυναίκας σά στρατιώτη δέν είναι έπουσιώδες πράγμα. Τήν ήμέρα πού μιά γυναίκα φοράει τό άνδρικό στρατιωτικό παντελόνι γίνεται μιά ολόκληρη έπανάσταση μέσα της. Τό άνδρικό παντελόνι δέν είναι μόνο άπαραίτητο γιά τή ζωή τοῦ πολέμου σάν μέσο προφυλαχτικό (κρύο γυμναστική κλπ.) άλλά, κι' αύτό είναι τό κυριώτερο, δίνει στήν ίδια τή γυναίκα τήν ψυχολογία τοῦ μαχητή. Τό ίδιο συμβαίνει καί μέ τό δίκωχο. Καί χρειάζεται έπιμονή άπό τίς διοικήσεις σ' αὐτήν τήν έξωτερική στρατιωτικοποίηση πούγίνεται καί έσωτερική. Πρέπει νά σταματήσουμε νά τίς λέμε καί νά τίς γράφουμε μέ τά μικρά τους όνόματα, νά κόψουν τή συνήθεια τά στελέχη νά δέχονται νά τούς καλοῦν οί μαχήτριες μέ τά μικρά τους όνόματα, νά μάθουν νά χαιρετᾶνε κανονικά κλπ. Φυσικά, κι' έδῶ χρειάζεται ψυχολογημένη τακτική. Μιά νεοστρατολογημένη κοπέλα στή Θεσσαλία έπέμεινε νά φοράει τό μαῦρο της μαντήλι. Τῆς τόβγαλαν σχεδόν μέ τό στανιό. Λιποτάχτησε άφήνοντας ένα γράμμα στό λοχαγό: «έμένα ούτε ό πατέρας μου ούτε ή μάνα μοῦ έβγαλαν τό μαντήλι. Δέν τό δέχομαι αὐτό πού μοῦ κάνατε».

8) Τό μεγαλύτερο πρόβλημα, σχετικά μέ τίς γυναίκες πού πρέπει νά λύσει ό ΔΣ στέκει άκόμα άλυτο μπροστά μας είναι ή άνάπτυξη στρατιωτικῶν καί πολιτικῶν στελεχῶν άπό τίς γραμμές τῶν μαχητριῶν. Γιά τήν «ύπεύθυνη»-βοηθό τοῦ ΠΕ ύπάρχει καί άναλογία καί όργανωτική (ίνστρουκτορική) πεῖρα άπό τήν ΕΠΟΝ, τό ΕΑΜ, καί τό ΚΚΕ. Δέν ύπάρχει όμως κανενός είδους άναλογία καί πεῖρα γιά τήν άνάδειξη μιᾶς διμοιρίτισσας, λοχαγίνας, ή ταγματαρχίνας ή ταξιαρχίνας είτε Πολιτικοί Ἐπιτρόποι τῶν μονάδων αὐτῶν. Καί όμως πρέπει νά βγοῦν καί νά είναι ίκανές νά διοικήσουν άνδρες καί γυναίκες στόν πόλεμο— καί ό πόλεμος δέ σηκώνει πειράματα. Μέ τή σημερινή ποσοτική άναλογία τῆς γυναικείας συμμετοχῆς στό στρατό μας (πού δέν άποκλείεται καί νά αὐξήσει κάπως) άν βγάλουμε στελέχη, άπό όμαδάρχη καί πάνω, άποκλειστικά άπό άντρες είναι φυσικό νά μᾶς γίνει πρόβλημα. Ὡς τώρα άπό τίς 4 σειρές τῆς Σχολῆς άξιωματικῶν τοῦ Γ.Α. βγῆκαν μόνον 93 Ἀξιωματικίνες. Ἀπό τήν πρώτη σειρά τῆς Σχολῆς τοῦ Κλιμακίου 24 (στή δεύτερη σειρά είναι 34).

9) Νά προσέξουμε πολύ, άπό τήν άνδρική πλευρά, τή συμπεριφορά άπέναντι στή μαχήτρια. Ὁ «άσιατισμός» βαραίνει σέ τούτη τή χώρα πιότερο άπό όποιαδήποτε άλλη (μέ έξαίρεση τήν Ἀλβανία, ίσαμε χτές) τίς σχέσεις άνδρῶν καί γυναικῶν. Καί τό άλμα, άπό τό όρεινό ή τό παρακατιανό χωριό όπου δέν είχε τό δικαίωμα ούτε καί νά γνωρίσει προσωπικά τόν άντρα πού θά τῆς έδιναν, ώς τό φυλάκιο όπου στέκει σκοπός μέ τό όπλο στό χέρι καί στή δημοκρατική συνέλευση είναι τεράστιο. Συχνά οί άντρες μαχητές βλέπουν στή μαχήτρια πού ώστόσο παλεύει πλάϊ τους στή ζωή καί θάνατο κάτω άπ' τίς ίδιες συνθῆκες (καί χειρότερες μάλιστα γι' αὐτήν) τήν άδελφή ή τή μάνα τους πού τή γκρίνιαζαν έπειδή δέν έγινε άκόμα τό φαΐ. Ἡ ίδια ή γυναίκα έδειξε θαυμάσια προσαρμογή στίς νέες συνθῆκες πού βρέθηκε, άλλά δέν δείχνει τήν ίδια προσαρμογή καί ό άντρας μαχητής άπέναντί της. Ἀργεῖ νά πάρει είδηση ότι ή γυναίκα αὐτή πού κρατάει τό όπλο στό πλευρό του είναι ή γυναίκα πού όχι μόνο θά λευτερώσει μαζί του τούτον τόν τόπο άλλά καί μαζί του θά άλλάξει καί ολόκληρη τή νεοελληνική κοινωνία χτίζοντας τήν έλληνική Λαϊκή δημοκρατία γι' αὐτό καί όπως λέει ή άπόφαση τῆς 5ης Ὁλομέλειας τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΕ τῆς χρωστάει τήν άπαραίτητη άγάπη, έχτίμηση καί σεβασμό, πού όλα αὐτά τά κατάχτησε μέ τήν πάλη καί τό αίμα της».

Γράμμος—Σμόλικας

5-7 Φλεβάρη 1949

Στρατιωτικά: Έγιναν ἀσκήσεις στρα-
τιωτικές καί δόθηκαν διαλέξεις πάνω σέ ὁρι-
σ ένα θέματα μέ υπογράμμιση τῆς πρωταρχι-
κῆς ὑποχρέωσης γιά κάθε Π. Ε. νά μπεῖ στά
προβλήματα τῆς στρατιωτικῆς τέχνης καί πολε-
μικῆς ἐπιστήμης, ὥστε νά εἶναι σέ θέση νά ἐ-
φαρμόζει ὑποδειγματικά τίς διαταγές, ἀλλά καί
ὅταν χρειαστεῖ, νά ἀναπληρώσει ἄξια καί τόν
ἴδιο τό στρατιωτικό διοικητή.

Πολιτικά: έγιναν 4 κύκλοι μαθημάτων,
πού συγκλίνανε στή βασική ἐπιδίωξη. Ἀπό τή
μιά μεριά νά ξανοίξει ὁ ὁρίζοντας τοῦ Π. Ε.
ἀπό τήν ἄλλη νά πάρει ὅσο γίνεται περισσό-
τερα ἐφόδια γιά νά μπορεῖ νά πιάνει πραχτικά
σωστά τά προβλήματα μέσα στό τμῆμα του.

Πρῶτος κύκλος ἀπό 8 μαθήματα.
Οὐσιαστικά αὐτά ἀποτελοῦσαν μιά πιό πλατειά,
πιό ντοκουμενταρισμένη ἀνάλυση τῆς πολιτι-
κῆς κατάστασης σέ ὅλες της τίς φάσεις ἀπό τή
μεταξική κυρίως διχτατορία καί ὧσθε περίοδο,
πο ἀναμφισβήτητα ἔχει μιά ξεχωριστή ἑνότη-
τα ἀπό κάθε ἄλλη περίοδο καί σημασία γιά τό
σημερινό ἀγῶνα τοῦ Λαοῦ μας. (Μεταξική δι-
χτατορία. Ἑλληνο-Ἰταλικός πόλεμος. Ἐθνική
ἀντίσταση, ΕΑΜ—ΕΛΑΣ καί οἱ πραγματοποιή-
σεις του. Ἀπελευθέρωση. Δεκέμβρης. Μετα-
βαρκιζιανή περίοδος. Δ.Σ.Ε. καί φάσεις του.
Προσωρινή Δημοκρατική Κυβέρνηση. Λαική
Δημοκρατία).

Δεύτερος κύκλος, 8 μαθήματα. (Σύν-
θεση ἀπό τά βιβλία τοῦ Ζαχαριάδη «Ὁ Κομ-
μουνιστής Λαϊκός Ἀγωνιστής» καί «Ὅλοι σ'
ἅρματα, ὅλα γιά τή Νίκη») πού ἀποσκοποῦν
στό νά σφυρηλατήσουν ὁ χαρακτήρα καί τό
ἦθος τοῦ Π. Ε., στό νά ὑπογραμμίσουν τήν ἀ-
νάγκη γιά τό στέρεο ἠθικό βάθρο καί τό κα-
θάριο ἠθικό φόντο, πού θά στηρίξουν σίγου-
ρα τήν ὅλη δουλειά καί προσπάθειά του, (προ-
σωπικό παράδειγμα, ἀγωνιστικές ἀρετές κλπ).

Τρίτος κύκλος. Ἀποβλέπει μέ βάση τήν
πεῖρα, τά συμπεράσματα καί τά διδάγματα ἀπό
τή ζωή καί τή δράση τῶν τμημάτων νά στη-
ρίζει εὐρέτερα τά ἀμεσώτερα καθήκοντα τῶν
Π. Ε. στήν καθημερινή τους δουλειά, δίνοντας
πιό συγκεκριμένες κατευθύνσεις καί λύσεις
(π. χ. ἡ πολιτική δουλειά καί ἡ σημασία της.
Τρόποι καί μέθοδες δουλειᾶς. Ὁ Π. Ε. ὁ ρό-
λος καί τά καθήκοντά του. Ἑνότητα λαοῦ καί
στρατοῦ. Ὁ ἔλεγχος καί ἡ σημασία του. Μέ-
τρα ἀσφάλειας, Λιποταξίες. Ἀντιλαϊκές ἐνέρ-
γειες κ.λ.π.).

Τέταρτος κύκλος, πού ἔδινε πραχτι-
κές ὀργανωτικές θά ἔλεγε κανένας ὁδηγίες
γιά τήν ὀργάνωση τῆς δημοκρατικῆς συνέλευ-
σης, τῶν συσκέψεων κ.λ.π.

Τίς συγκεντρώσεις καί τή μελέτη στατιστικῶν
στοιχείων, τή σύνταξη συνοπτικῶν ὀργανωτι-
κῶν καταστάσεων καί ἐκθέσεων. Εἶναι ἀναμ-
φισβήτητη ἡ ἀδυναμία γιά τά στελέχη μας, νά
μή μπορούν νά μελετήσουν δημιουργικά τίς
καταστάσεις (π. χ. ὁπλισμοῦ, ἀπωλειῶν, λιπο-
ταξιῶν κ.λ.π.) ἀλλά καί νά μή μποροῦν νά
στηρίζουν σέ ἀριθμούς τά συμπεράσματα καί
τίς διαπιστώσεις τους.

γ) Ὁ τρόπος πού ἔγινε ἡ δουλειά ἦταν
φροντιστηριακός, καί μέσα σέ περιωρι-
σμένα χρονικά περιθώρια. (Στή μιά σειρά οἱ
μαθητές ἦταν ταυτόχρονα καί Π. Ε. στά ἐπιτε-
δα, ὅπου ἔκαναν ἕνα εἶδος πραχτικῆς ἐξά-
σκησης).

Μέ βάση ἕνα συνοπτικώτατο διάγραμμα ὁ
εἰσηγητής —ἕνας ἀπό τούς μαθητές— διαφορε-
τικός για κάθε θέμα κάνει τήν εἰσήγηση μέ
βάση τή δική του πεῖρα καί τά στοιχεῖα, πού
θά μποροῦσε νά συγκεντρώσει. Ἀκολουθοῦν
ὁμιλίες ἀπό τούς ἄλλους καί γίνεται κλείσιμο
μέ μιά ὑπεύθυνη ἀνακεφαλαίωση καί συγκε-
κριμένο καθορισμό τῶν καθηκόντων πάνω
στό δοσμένο θέμα. Εἶναι ἀφάνταστος ὁ πλοῦ-
τος τῶν στοιχείων ἀπό τήν πεῖρα καί τή ζωή
τῶν τμημάτων πού θίγονται, ὅταν καλά καθο-
δηγηθεῖ ἡ συζήτηση. Σέ ἕνα ἀπό τά φροντι-
στήρια, πού εἶχαν πάρει μέρος καί ὅλοι οἱ ἀ-
ξιωματικοί τῆς πρώτης σειρᾶς τῆς σχολῆς Κ.Γ.
Α.Ν.Ε. μέ θέμα τήν «ἐπαγρύπνηση», δόθηκαν
τόσο πολύτιμα στοιχεῖα, πού θά μποροῦσε, χω-
ρίς ὑπερβολή, νά γραφτεῖ μιά μπροσούρα μέ
συμπυκνωμένη τήν πεῖρα ἀπό ὅλες τίς γωνιές
καί τά τμήματα τῆς Θεσσαλίας καί τῆς Ρού-
μελη.

δ) Ὅπως σημειώθηκε καί παραπάνω ἡ πεῖρα
ἀπό τά φροντιστήρια αὐτά εἶναι θετική καί ἀπό
τά κεντρικά τῆς Μεραρχίας καί ἀπό αὐ-
τά πού λειτούργησαν στήν ἀνατολική Θεσ-
σαλία καί σέ ἄλλες μονάδες. Αὐτό φάνηκε
στά καινούργια παιδιά, πού κατόπι τοποθετήθη-
καν Π.Ε. σέ διμοιρίες. Στίς τελευταίες συσκέ-
ψεις, (πο ἔγιναν γιά τήν ἀνάλυση τῆς ἀπό-
φασης τοῦ Π.Γ., γιά τή δουλειά τοῦ ΚΓΑΝΕ)
μίλησαν κάμποσα ἀπό τά νεαρά αὐτά στελέχη.
Στούς 3—4 μῆνες, πού εἶχαν μεσολαβήσει, εἶ-
χαν στό ἐνεργητικό τους μιά σειρά μάχες —ὡς
τήν τελευταία τῆς Καρδίτσας— πού τά κατάφε-
ραν ἄξια νά σταθοῦν (ὅπως θά ἀναφερθεῖ
καί παρακάτω) ἐμψυχωτές στό τμῆμα τους εἴτε
νά ἀναπληρώσουν τόν τραυματισμένο εἴτε σκο-
τωμένο διμοιρίτη τους, ἀλλά εἶχαν ἐπίσης στό
ἐνεργητικό τους τή θετική γνώμη τῆς καθοδή-
γησής τους γιά τό στύλ τῆς δουλειᾶς τους γιά
τό θετικό τρόπο πού ἀντιμετώπισαν τά καθημε-
ρινά προβλήματα τοῦ τμήματός τους. Ἰδιαίτερα
σημασία ἔχει ἡ πεῖρα ἀπό τούς Π. Ε. πόλεων
μά για τούς χρειάζεται ξεχωριστή ἀπασχόληση
γιά νά δοθεῖ, στό βαθμό πού ἐπιτρέπεται αὐτή
ἡ πεῖρα ἀπό τίς στῆλες τοῦ περιοδικοῦ.

Μερικά ἀπό τά θετικά τῆς δουλειᾶς τῶν Π.Ε.
πού πρέπει νά προσεχτοῦν καί περισσότερα νά
ἀναπτυχθοῦν.

Σημασία ἔχει τό κῦρος τοῦ Π. Ε. μά αὐτό
δέν ἐπιβάλλεται μέ καμμιά διαταγή καί καμ

μιά έντολή.

Καταχτιέται μέ τήν προσωπική παλληκαριά. Μέ τήν άκούραστη καθημερινή δουλειά. Έτσι μόνο μπορεί νά γίνει πολύτιμο κεφάλαιο, γιά τή διοίκηση. Άπό δυό γεγονότα μπορεί νά τό συμπεράνει κανείς αυτό. Πρώτο: άπό τό άν γίνεται αισθητή στούς διοικητές ή έλλειψη τού Έπιτρόπου. Δεύτερο: άν οί μαχητές τόν βλέπουν σάν πατέρα κι' άδελφό, άν προπαντός βλέπουν σέ έργα ένσαρκωμένα τά λόγια του. Σημαντικό στοιχείο είναι ή συντροφική συνεργασία άνάμεσα στό Διοικητή καί τόν Π.Ε., όχι ή έπιφανειακή άλλά ή ούσιαστική, όχι μέ τό πνεύμα νά μή δημιουργούνται πάση θυσία, ζητήματα, άλλά μέ τό πνεύμα όλα τά ζητήματα πού έτσι είτε άλλοιώς δημιουργεί ή δουλειά νά λύνονται πάνω σέ σωστές βάσεις καί άρχές, συντροφικά. Όσο πιό λίγες οί περιπτώσεις πού άπασχολούν τίς Διοικήσεις γιά τίς σχέσεις στά παρακάτω κλιμάκια, Διοικητή μέ Π.Ε. τόσο πιό καλά πάει ή δουλειά. Αυτό ήταν στήν Ι Μεραρχία ένα κριτήριο.

Μά τό πιό σπουδαίο είναι άλλο. Σ' όλα τά κλιμάκια άπό ταξιαρχία μέχρι διμοιρία νά διαμορφωθούν ντουέτα όπως τά όνομάζουμε πού δουλεύουν πάνω στό σωστό πνεύμα τής Δ)γής τού Γ.Α. καί πού έμείς ένθαρρύνουμε καί ένισχύουμε καί προσπαθούμε νά τ' άναπτύξουμε άν δέν ύπάρχει άπόλυτη άντίθετη άνάγκη καί νά τά βοηθήσουμε νά άνεβαίνουν μαζί τά σκαλιά τής ιεραρχίας τού Δ.Σ.Ε. Τέτοια παραδείγματα θά μπορούσε κανείς νάναφέρει συγκεκριμένα άπό ταξιαρχία, τάγματα καί λόχους, εύτυχώς πάρα πολλά. Όπως άναπτύσσονται πάνω στή βάση τής άλληλοεκτίμησης καί άλληλοσυμπλήρωσης κι' όχι τής άλληλοκάλυψης τά «ντουέτα» αυτά στέκονται πολύ άποτελεσματικά καί καρποφόρα.

γ) Ή άντιμετώπιση καί λύση σοβαρών προβλημάτων (στρατολογία, έπιμελητεία, τραυματίες κ.λ.π.), ό σωστός προσανατολισμός, τό ούσιαστικό περιεχόμενο καί οί σωστές μέθοδες δουλειάς παίζουν έπίσης άποφασιστικό ρόλο. Οί τελευταίες συσκέψεις πού έγιναν γιά τήν άνάλυση τής άπόφασης τού Π. Γ. γιά τή δουλειά τού Κ.Γ.Α.Ν.Ε. έδειξαν ότι οί Π. Ε. έχουν όργανώσει στήν Ι Μεραρχία μέ σύστημα τή δουλειά τους, προσπαθώντας όλο καί πιό πολύ νά συγκεντρώσουν όπως συμβαίνει σέ κάθε άλλη μάχη, τά πυρά τους στό βασικό στόχο, πού έχει νά έκπορθήσει τό τμήμα τους. Π. χ. μέ τίς πρώτες έπιχειρήσεις σέ όχυρωμένες τοποθεσίες είχαν ξεφυτρώσει (όπως γίνεται συνήθως) «θεωρίες» ότι ό έχθρός δέ βγαίνει άπό τίς καλά όχυρωμένες θέσεις του. «Καλύτερα είναι νά έπιδιώκουμε μόνο στήν κίνηση νά τόν άντιμετωπίζουμε». Ή πολιτική μας δουλειά άνοιξε μέτωπο σ' αυτές τίς άντιλήψεις καί έκαμε παράλληλα, καμπάνια γιά τήν καλύτερη όργανωτική - τεχνική προετοιμασία τών έπιχειρήσεων γιά τήν καλύτερη μελέτη, γιά τήν καλύτερη έκπαίδευση τού τμήματος κλπ. πού άποτελούν προϋποθέσεις γιά νά έκτοπιστεί ό έχθρός καί άπό τίς πιό καλά όργανωμένες του θέσεις.

Πράγμα πού, είτε έτσι είτε άλλοιώς, πρέπει νά γίνει, μιά πού ό δρόμος γιά τήν άπελευθέρωση τής Έλλάδας περνά άναγκαστικά καί μέσα άπό τίς πόλεις καί όχι μόνο άπό τά βουνά. Στήν κριτική τής έπιχείρησης τής Καρδίτσας φυσικά άκούστηκαν, όπως ήταν έπόμενο, όλότελα άντίθετες γνώμες. «Ό π ό λ ε μ ο ς σ έ κ α τ ο ι κ η μ έ ν ο υ ς τ ό π ο υ ς ε ί ν α ι γ λ έ ν τ ι, ό τ α ν έ μ ε ί ς ξ έ ρ ο υ μ ε ν ά χ ρ η σ ι μ ο π ο ι ή σ ο υ μ ε τ ό έ δ α φ ο ς κ α ί τ ά ό π λ α, ι δ ι α ί τ ε ρ α τ ά π ά ν τ ζ ε ρ κλπ».

Τό ίδιο σά συγκεκριμμένος στόχος, πού πάνω του στράφηκαν όλα τά πυρά, στάθηκε ή ταχύτητα στήν κίνηση, οί διαβιβάσεις, ή δουλειά στούς νεοστρατολογημένους (άπό τήν πρώτη στιγμή τής στρατολογίας καί τήν όργάνωσή τους, ώς τήν ένταξή τους, ύστερα άπό τά έμπεδα, στά τμήματα) γιά τά θεσσαλικά τμήματα δέν είναι ύπερβολή, άν ύποστηρίξει κανείς ότι έχουν άποχτήσει ειδικότητα «στή στρατολογία» καί «άγωγή» στή συμπεριφορά τους άπέναντι στούς νεοστρατολογημένους (νά τούς βοηθήσουν νά μήν κουράζονται, νά πιάνουν φιλίες, νά τούς δίνουν άπό τό ψωμί τους, νά τούς δίνουν τά ρούχα τους, νά τούς μπάζουν ψυχολογικά στούς κινδύνους καί νά τούς βοηθούν νά ξεπεράσουν τό φόβο τους γιά τήν άεροπορία, τό πυροβολικό, μέ άφηγήσεις π. χ. γιά μάχες πού έζησαν προσωπικά παληοί άντάρτες στίς όποίες ό έχθρός είχε χρησιμοποιήσει πολύ πυροβολικό καί άεροπορία, χωρίς όμως άποτελέσματα ή άσύγκριτα πιό περιορισμένα άπό κείνα, πού ψεύτικα έδινε ό έχθρός καί είχαν ύπόψη τους, άπό τίς άντιδραστικές έφημερίδες, οί νεοστρατολογημένοι.

δ) Πόσο μεγάλη σημασία έχει ή καλή ίδεολογική προετοιμασία κάθε έπιχείρησης, είναι κάτι άπόλυτα παραδεγμένο καί δέν πρόκειται νάναπτυχθεί έδώ. Θά μπορούσε νά άναφερθεί μόνο ένα περιστατικό, πού λέει πάρα πολλά. Ένας Ταξίαρχος (άπό τούς πιό καλούς) διατύπωσε τήν παρακάτω γνώμη: «Δέν πρέπει πιά νά μιλούμε, πρίν άπό τίς έπιχειρήσεις, γιατί έχουν τόση έπίδραση οί όμιλίες, ιδιαίτερα στά καλά στελέχη, πού ρίχνονται στό στόχο καί δέν ξεκολλάν παρά όταν πέσει ό στόχος, τραυματίες είτε νεκροί». Φυσικά ή γνώμη είναι λαθεμένη. Είναι όμως χαρακτηριστική, άπό τήν άποψη τής βαθειάς άπήχησης, πού έχουν τά λόγια τής καθοδήγησης στή θέληση καί άπόφαση μαχητών καί στελεχών.

Άλλο τώρα, άν μαζί μ' αυτό, πολύ προσοχή πρέπει νά δίνεται στήν καλή τεχνική-όργανωτική προπαρασκευή καί μελέτη τής έπιχείρησης, ώστε αυτή νά πετυχαίνει πάντα. Φώναξαν όμως τόν κόπο δυό λόγια γιά τή σωστή

«ἐκμετάλλευση» τῆς ὕπαρξης ὀργάνωσης ΚΚΕ μέσα στό ΔΣΕ. Σ' ἕνα παληότερο ἀχτίφ τῆς 192 Ταξιαρχίας τό πρόβλημα εἶχε μπεῖ ἔτσι «Η ὀργάνωση τοῦ ΚΚΕ ὅπως καί κάθε τί ἄλλο, μέσα στό ΔΣΕ ἕνα λόγο ὕπαρξης ἔχει. Νά βοηθάει νάνεβεῖ πιό ψηλά ἡ ὅλη δουλειά τοῦ ΔΣΕ ἰδιαίτερα ἡ πολεμική του ἐπίδοση». Οἱ κομμουνιστές μιά φιλοδοξία ἔχουν, πρέπει νά ἔχουν. Νά στέκονται πρωτοπόροι σ' ὅλες τίς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς τοῦ ΔΣΕ.

Αὐτό μποροῦν καί πρέπει σωστά νά ἐκμεταλλευτοῦν οἱ διοικητές καί οἱ Π.Ε ἀνεξάρτητα ἄν οἱ ἴδιοι εἶναι εἴτε δέν εἶναι μέλη τοῦ ΚΚΕ γιά νά προωθήσουν πιό πολύ τήν ἐκπλήρωση τῶν στρατιωτικῶν καθηκόντων, πού ἀντιμετωπίζουν στή μονάδα τους. Πόσους πλούσιους καρπούς μποροῦν νά ἔχουν εἶναι κάτι ἔξω ἀπό κάθε συζήτηση. Ὅλοι μας ἔχουμε ὑπόψη τή συγκλονιστική ἐπίδραση τῆς προκήρυξης τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΕ στίς 12 Ἰούλη 194 στούς κομμουνιστές καί μαζί τους ὅλους τούς μαχητές καί στελέχη τοῦ ΔΣΕ.

Κι' ὅλοι μας ξέρουμε ὅτι οἱ μαχητές καί τά στελέχη μας δίνουν τό πᾶν, τήν ἴδια τή ζωή τους στόνομα τοῦ Ζαχαριάδη. Ὁ ἐπίλαρχος Γαζῆς στήν κριτική τῆς ἐπιχείρησης τῆς Καρδίτσας εἶπε: «Ὅταν καλέσαμε τούς κομμουνιστές καί τούς εἴπαμε νά σταθοῦν πρωτοπόροι νά συσπειρώσουν γύρω τους ὅλους τούς μαχητές καί νά κάμουν τό πᾶν γιά νά καλύψουν τήν ἐπιχείρηση τῆς Καρδίτσας ἀπό τή Λάρισσα, εἴχαμε τή βεβαιότητα ὅτι αὐτό θά γίνει ὁπωσδήποτε. Καί πραγματικά ἔτσι ἔγινε. Στή σκληρή μάχη πού ἀκολούθησε ἔκαναν στό ἀκέραιο τό καθῆκον τους». Ὁποιος διοικητής εἴτε Π.Ε ξέρει κατάλληλα νά ἐκμεταλλεύεται τό στοιχεῖο αὐτό μπορεῖ νά κάμει θαύματα. Τήν κατεύθυνση τή δίνει ἡ ἀπόφαση τοῦ Π.Γ γιά τό ΚΓΑΝΕ. «Οἱ κομμουνιστές μέσα στό στρατό μας γιά νά ἐκπληρώσουν τό ρόλο τους πρέπει νά εἶναι πρότυπα στήν πειθαρχία, στή γρήγορη, ἔγκαιρη καί στό ἀκέραιο ἐκτέλεση τῶν διαταγῶν, πρῶτοι στίς θυσίες, μέ ἀγωνιστική συμπεριφορά καί ἀλληλεγγύη».

Οὔτε λόγος ὅτι σοβαρό ρόλο παίζουν ἐδῶ οἱ στενοί δεσμοί τῆς Θεσσαλίας μέ τό κίνημα. Ὅμως οἱ ἀδυναμίες, πού ἐκδηλώθηκαν καί ἐκδηλώνονται μᾶς ὑποδείχνουν ὅτι δέ φτάνουν μόνο οἱ στενοί δεσμοί. Χρειάζεται παράλληλα καθημερινή, ἐπίμονη δουλειά.

Ἀπαράλλαχτα ὅπως καί τό πιό γόνιμο χωράφι θέλει ὄργωμα καί ξαναόργωμα καί συχνά ξεβοτάνισμα γιά νά καρπίσει. Ἔτσι καί οἱ βαθειές ρίζες τοῦ κινήματος στή Θεσσαλία εἶναι μόνο μιά προϋπόθεση, πού ὅμως δίδει καρπούς ὄχι αὐτόματα, ἀλλά μέ τή δική μας ἀκούραστη προσπάθεια καί πολλή δουλειά.

Ο ἀδυναμίες. Οἱ ἀδύνατοι τομεῖς τῆς δουλειᾶς μας φαίνονται ἀπό τήν ἀπόφαση τοῦ Π.Γ γιά τό ΚΓΑΝΕ καί ἀπό τό ἄρθρο το πρωτοχρονιάτικο τοῦ σ. Μπαρτζιώτα γιά τήν πολιτική δουλειά σ' ά 1948». Ἐκεῖνο πού θάναφερθεῖ ἐδῶ εἶναι ὅτι σ' ὅλους τούς τομεῖς αὐτούς ὑπάρχουν ὅλες οἱ προϋποθέσεις ὥστε μέ καλή δουλειά ὄχι μόνο νά ξεπεραστοῦν ἀλλά καί νά γίνουν πολλά βήματα μπροστά.

Μιά ἀπόδειξη εἶναι τά ἄμεσα ἀποτελέσματα ἀπό τίς πρῶτες προσπάθειες γύρω ἀπό τή δουλειά στό μοναρχοφασιστικό στρατό, ὄχι μόνο ἀπό τήν πλευρά τῆς διαφώτισης ἀλλά καί ἀπό τήν πλευρά τῶν ἐπαφῶν καί τῶν συνδέσεων.

Ἐδῶ θά ἀναφερθοῦν μόνο μερικές ἀδυναμίες ἀπό τή δουλειά τῶν Π.Ε.

α) Δέν ὑπάρχει πάντα στά ζητήματα ἀρχῶν ἡ ἀλύγιστη ἐπιμονή καί ἀδιαλλαξία γιά τήν ἐφαρμογή τους.

β) Ἐπανάπαυση καί αὐτοϊκανοποίηση δέν ἐξουδετερώνονται στίς πρακτικές τους συνέπειες. Μετά ἀπό τίς πετυχημένες μάχες τῆς Ἀγυιᾶς καί τοῦ Τυρνάβου, εἴχαμε τή Λεπτοκαρυά. Μετά ἀπό τήν Καρδίτσα, τούς Σοφάδες. Νᾶναι τάχα αὐτό τυχαῖο;

γ) Δέ δίνουμε πάντα συγκεκριμένο χαρακτῆρα στή δουλειά μας τήν πολιτική. Στήν εἴσβολή στή βόρεια καί ἀνατολική Θεσσαλία δέν εἴχαμε παρατράγουδα μέ τό λαό. Ξεφύτρωσαν «ἀνεπάντεχα» στό Βουλγαρέλι. Νᾶναι τάχα τυχαῖο αὐτό;

Καί νά μήν ἔχει σχέση μέ τό γεγονός ὅτι πρόκειται γιά μιά Θεσσαλική περιοχή, γνωστή σάν ὁλοκληρωτικά τάχα «φιλομοναρχική»; πῶς τά ἴδια τμήματα, ὅστερα ἀπό λίγο, στή μάχη τῆς Καρδίτσας ἔδειξαν ὑπέροχη συμπεριφορά ἀπέναντι στό λαό, πού ἀναγκάστηκαν καί οἱ ἀντιδραστικές ἀκόμα ἐφημερίδες νά ὁμολογήσουν;

δ) Δέν ἔχουμε, δέν ἐφαρμόζουμε πολιτική στελεχῶν. Τά πράγματα μᾶς ἀνάγκασαν, μᾶς ἀναγκάζουν νά προωθοῦμε διαρκῶς νέα στελέχη. Κάνουμε ὅμως ὅτι εἶναι ἀπαραίτητο γιά νά στηρίξουμε, νά βοηθήσουμε, νά δημιουργήσουμε τά στελέχη αὐτά;

ε) Δέν τά καταφέρνουμε νά ἀναπροσαρμόζουμε τή δράση μας, μελετώντας ἔγκαιρα καί γρήγορα τήν πεῖρα ἀπό τίς ἐπιχειρήσεις, πού κάνουμε.

στ) Δέν μπορέσαμε ἀκόμα νά καλλιεργήσουμε ὁλοκληρωτικά τήν ἀντίληψη ὅτι δέν ὑπάρχουν ἀξεπέραστα ἐμπόδια. Παρόλη τήν ἀντάρτικη ἐπίδοσή μας ἐμεῖς δέ χωνέψαμε ἀκόμα καλά π.χ ὅτι δέν ὑπάρχει καί στά πιό ὀρεινά μέρη ἀδιάβατο σημεῖο. Ὅτι καί τά χιόνια καί ὅλα τά ἐμπόδια μπορεῖ νάνατραποῦν ὅταν καλά ὀργανωθεῖ ἡ δουλειά.

ζ) Ὁ ἡρωϊσμός καί ἡ αὐτοθυσία ἐκδηλώθηκαν σέ θαυμάσιο βαθμό, ὅταν ἐμεῖς σκύψαμε καί ἀφουγκραστήκαμε τόν πόθο καί τίς διαθέσεις τοῦ λαοῦ μας. Γιά τήν ἐφευρετικότητα τή μαστοριά, τήν πονηριά, «τά στρατηγήματα» πού σίγουρα ὑπάρχουν στίς ἀκατάβλητες ταλέντα, πού κρύβουν οἱ μαχητές μας δέν ἔγινε ἀκόμα

αὐτό. Κι' ὅμως ἅμα ἐκλαϊκεύσουμε τά καλά παραδείγματα, ἅμα τά προβάλλουμε γιά μίμηση θά ἔχουμε ὁπωσδήποτε θαυμάσια ἔργα, ἄν ὄχι ὅμοια τουλάχιστο ἀνάλογα μ' αὐτά πού περιγράφονται στά τελευταῖα μεταφρασμένα σοβιετικά βιβλία.

Οἱ Π.Ε στή μάχη τῆς Καρδίτσας. Ὅπως γιά ὅλους τούς μαχητές καί τούς διοικητές ἔτσι καί γιά τούς Π.Ε ἡ μάχη τῆς Καρδίτσας στάθηκε τό κορύφωμα τῆς πολεμικῆς τους ἐπίδοσης. Ἀπό τήν προπαρασκευή καί ὀργάνωση ὥς τή διεξαγωγή καί τήν κριτική τῆς ἐπιχείρησης.

Στήν προπαρασκευή ἔλυσαν μέ ἐπιτυχία προβλήματα πού τούς ἀνάθεσαν οἱ διοικήσεις τους σάν αὐτά:

α) Πληροφορίες. Ὁ Π.Ε Καρδίτσας ἐκτός ἀπό τό ὅτι προσπάθησε νά ἔχει ἐξακριβωμένες καί πλήρεις πληροφορίες, ἐξασφάλισε καί τή δυνατότητα νά μπορεῖ νά ἐξακριβώνει καθημερινά κάθε μεταβολή καί τήν ἐλάχιστη— στίς ἐχθρικές δυνάμεις καί τή σύνθεσή τους.

β) Ἐντατική ἰδεολογική προετοιμασία καί αὐστηρά μέτρα κάλυψης καί ἐπαγρύπνησης στίς προπαρασκευαστικές κινήσεις.

γ) Βοήθησαν στή συστηματική ἐκπαιδευτική προσπάθεια γιά τήν ἀφομοίωση μέ ειδικές ἀσκήσεις τῆς πείρας ἀπό τίς ὥς τά τότε ἐπιχειρήσεις σέ κατοικημένους τόπους.

δ) Συνεργεία στρατολογίας, ἐπιμελητείας μεταφορᾶς.

ε) Συνεργεῖα διαφώτισης μέ ἄφθονα τρίκ καί προκηρύξεις, τηλεβόες καί πινακίδες, μέ κείμενα καί συνθήματα κατάλληλα κλπ. Στή διεξαγωγή τῆς μάχης ἔρριξαν ἀρκετά βόλια, ἔδειξαν μαχητικό ἐπιθετικό πνεῦμα, ἀποφασιστικότητα, ἡρωϊσμό καί διοικητικές ικανότητες.

Οἱ ἐκθέσεις τῶν διοικήσεων ἔχουν πάρα πολλά τέτοια παραδείγματα καί στίς συσκέψεις πού ἀναφέρθηκαν πάρα πολλά καί πού παρακολουθήσαμε, μαζί μέ τή διοίκηση τοῦ Κλιμακίου προσωπικά διαπιστώθηκε τό γεγονός αὐτό. Ἀντιγράφω μερικά παραδείγματα ἀπό τίς ὑπεύθυνες ἐκθέσεις τῶν ταγμάτων καί λόχων:

Ὁ Π.Ε διμοιρίας Λεφτέρης Σωβάλη πέρασε τρεῖς φορές μέσα ἀπό τίς ἐχθρικές ἀντιστάσεις γιά νά συνδέσει τό τμῆμα του μέ ἄλλη ταξιαρχία, σύνδεση πού εἶχε ἀποφασιστική σημασία στή διεξαγωγή τῆς μάχης.

Σκόρπισε ἄφθονο ὑλικό καί στρατολόγησε 70.

Ὁ Π.Ε διμοιρίας Θόδωρος Σταμούλης ἔδειξε ἡρωϊσμό. Μιλώντας ὁ ἴδιος μέ τόν τηλεβόα πολλές φορές, ξεσήκωσε τό ἐπιθετικό πνεῦμα στό τμῆμα του. Μέ ὁρμητική ἔφοδο κατέλαβε τό φυλάκιο πού χτυποῦσε καί ἔπιασε ὁλάκερη τή φρουρά αἰχμάλωτη. Ὁ Π.Ε διμοιρίας Γιώργης Κολοβός δίπλα στό πολεμικό του καθῆκον πού ἔκανε ὑποδειγματικά, βοήθησε μέλη μιᾶς οἰκογένειας νά σωθοῦν μαζί μέ τά πράγματά τους ἀπό πυρκαϊά πού πῆρε τό σπίτι.

Ὁ Π.Ε. διμοιρίας Βασίλης Μπικόλας ὅπως καί σέ πολλές ἄλλες μάχες στάθηκε ἡ ψυχή τοῦ τμήματος, πιάνοντας κι' αὐτή τή φορά μέ τά χέρια τούς αἰχμαλώτους.

Ἡ Π.Ε διμοιρίας Γεωργία Παπαθανασίου πολέμησε μέ ἐξαιρετικό ἡρωϊσμό, ἐπιθετικότητα καί ἐνθουσιασμό. Ἔπιασε ἡ ἴδια τρεῖς αἰχμαλώτους καί ἔπεσε τήν ὥρα πού ζύγισε τό πάντζερ γιά νά χτυπήσει ἐχθρική ἀντίσταση.

Ἡ Π. Ε. διμοιρίας Νικολίτσα Ἀνδρέου ἐμψύχωνε τούς ἄνδρες καί τίς γυναῖκες τοῦ τμήματός της, πλησίασε πρώτη τό φυλάκιο τοῦ ἐχθροῦ, ἔκοψε τό συρματόπλεγμα καί ἀντικατέστησε ἄξια τό διμοιρίτη της, ὅταν αὐτός τραυματίστηκε.

Ὁ Π.Ε λόχου Παπαδόπουλος Ἀποστόλης πῆρε καί κράτησε ἄξια τή διοίκηση τοῦ λόχου ὅταν τραυματίστηκε ὁ λοχαγός του, ξύλωσε ἀντιστάσεις στό σιδηροδρομικό σταθμό καί τήν ἠλεκτρική, ἔφθασε μέ τό τμῆμα του ὥς τήν πλατεία, μιλώντας καί ὁ ἴδιος μέ τόν τηλεβόα, ξεσήκωσε καί κράτησε τόν ἐνθουσιασμό στό τμῆμα του ὥς τήν τελευταία στιγμή, πού ἔπεσε.

Ὁ Π.Ε λόχου Χρυσόστομος εἶχε μιά θαυμάσια πρωτοβουλία. Εἶχε πάρει τήν ἐντολή νά συγκεντρώσει καί μεταφέρει τούς νεοστρατολογημένους. Χρησιμοποίησε σάν ἀποτελεσματικώτερο τρόπο νά κρατήσει τούς νεοστρατολογημένους βάζοντας τό τμῆμα νά τραγουδάει καί χορέψει μαζί τους μέσα στήν Καρδίτσα, ὅπου συγκεντρώθηκε καί ἄλλος κόσμος. Αὐτό εἶχε τόση ἐπίδραση πού δέν ἔχασε ἀπό τούς 350 οὔτε ἕναν.

Ὁ Π.Ε λόχου Τσαγκαρσούλης Κώστας τρεῖς φορές κατόρθωσε νά πάρει τραυματίες ἀπό μέρος πού βάζονταν καταιγιστικά κατάξονα ἀπό τόν ἐχθρό. Θά μποροῦσε κανείς νά ἀναφέρει πλῆθος ἄλλα τέτοια περιστατικά ἀπό τίς προτάσεις γιά ἠθικές ἀμοιβές, πού βρίσκονται στά χέρια τῶν ταξιαρχιῶν καί τῆς Μεραρχίας καί πού δείχνουν ὅτι οἱ Π.Ε στάθηκαν ἄξια δίπλα στούς διοικητές τους ἤ στή θέση τους, ὅταν αὐτοί τραυματίστηκαν εἴτε σκοτώθηκαν.

7) Τά καθήκοντα. Δέν πρόκειται νά σταθῶ στά βασικά καθήκοντα τῆς πολιτικῆς δουλειᾶς γιά τήν καινούργια φάση τοῦ ἀγώνα μας. Μπαίνουν τόσο καθαρά στό τελευταῖο ἄρθρο τοῦ σ. Μπαρτζιώτα. Θά ἤθελα νά σταθῶ σέ μερικά σημεῖα πού ἰδιαίτερα πέφτουν στούς ὤμους τῶν Π.Ε γιά νά μπορέσουν νά παίξουν τό ρόλο τους καί νά βοηθήσουν νά στερεωθεῖ καί νἀναπτυχθεῖ παραπέρα ὁ θεσμός τοῦ Π.Ε πού τόσο πολύτιμος στάθηκε γιά τό ΔΣΕ καί τήν πολεμική του ἐπίδοση.

α) Ἡ προοπτική γιά τό 1949 εἶναι ὅτι μπορεῖ καί πρέπει νά γίνει ὁ χρόνος τῆς νίκης. Ἡ πραγματοποίησή της ὅμως περνάει μέσα ἀπό δύσκολες πολυσύνθετες καταστάσεις [illegible]

πλοκα προβλήματα, πού ή άντιμετώπιση καί λύση τους προϋποθέτει καθαρότητα προοπτικής, εύρύτητα όριζοντα, άκλόνητη πεποίθηση γιά τή Νίκη, ίκανότητες νά γίνει αύτό πεποίθηση καί γιά όλους τούς μαχητές καί τά στελέχη.

Καθήκον τών Π.Ε είναι νά πλουτίζουν καθημερινά τό στρατιωτικό, πολεμικό, πολιτικό, τους όπλοστάσιο γιά νά σταθούν στό ύψος τών ύπεύθυνων αύτών περιστάσεων.

β) Μέσα στά 1949 θά δοθοΰν μεγαλύτερες, συνθετώτερες, άποφασιστικώτερες μάχες καί έπιχειρήσεις πού θά άπαιτοΰν γρήγορη συγκέντρωση καί κινητοποίηση τοΰ τμήματος όλοκληρωτικά καί όλόψυχη συμμετοχή κλπ. Οί ΠΕ θά πρέπει περισσότερο άπό κάθε άλλη φορά νά έχουν έγκαιρα καί σωστή άντίληψη γιά τήν κατάσταση πού βρίσκεται κάθε στιγμή τό τμήμα τους, τίς δυνατότητες, πού παρουσιάζει τίς άδυναμίες πού έχει, μέ διαρκή συστηματικό έλεγχο, πού πρέπει έξαιρετικά νά προσέξουν καί άποφασιστικά πιό ψηλά νά βοηθήσουν νά δυναμώσει σ' όλα τά Κλιμάκια τής ιεραρχίας τοΰ ΔΣΕ.

γ) Οί έπιχειρήσεις αύτές θά πάρουν τή μορφή βασικά έπιχειρήσεων ταχτικοΰ στρατοΰ πού προϋπόθεση γιά τήν έπιτυχία τους θά είναι ή όλοκληρωτική έκπλήρωση τής άποστολής. Έδώ χρειάζεται ίδιαίτερη στρατιωτική πολεμική έπινόηση ώστε όχι μόνο νά βοηθήσουν άποτελεσματικά, στό σημείο αύτό τό διοικητή τους, άλλά καί νά σταθοΰν πρότυπα όλοκληρωτικής εύσυνείδητης έπαναστατικής έκπλήρωσης τής άποστολής τους, άκόμα άξιοι άναπληρωτές τοΰ διοικητή τους, όταν αύτός, γιά τόν ένα είτε τόν άλλο λόγο δέ θά είναι σέ θέση νά κάμει τό καθήκον του.

δ) Στούς ώμους τών τμημάτων μας πέφτουν μεγαλύτερες εύθύνες νά καταχτήσουν πιό σίγουρες νίκες, (νά κρατοΰν π.χ τίς πόλεις πού παίρνουν). Οί Πολιτικοί Έπίτροποι πρέπει νά γίνουν οί άκούραστοι φλογεροί έμψυχωτές πού μέ τεράστια έλκτική δύναμη θά συσπειρώσουν τό τμήμα γιά νά τό βάζουν, έτσι σφιχτά ένωμένο, στή διάθεση τοΰ διοικητή τους γιά τήν πιό δύσκολη καί σκληρή άποστολή.

Τώρα πού ό θεσμός ριζοβόλησε τόσο βαθειά στή ζωή τοΰ ΔΣΕ, πραγματικά άπό μάς καί μόνο έξαρτάται νά τόν στερεώσουμε καί νά τόν άναπτύξουμε παρατέρα. Στηριγμένοι στή δική μας ζωή καί πείρα, στά άπειρα παραδείγματα άνώτερου πνεύματος αύτοθυσίας καί ήρωϊσμοΰ πού τόσοι άξέχαστοι Π.Ε μάς έδωσαν, έχουμε άπό τήν άλλη μεριά μπροστά μας καί άφθαστα πρότυπα γιά μίμηση άπό τό μεγάλο πατριωτικό πόλεμο τής Σοβιετικής Ρωσίας. Στό βιβλίο «Άνθρωποι μέ καθαρή συνείδηση» ύπάρχει ένα άπό τά πολλά—πρότυπα αύτά. Ύπάρχει ό άνθρωπος πού ή πιό άπλή καί συνειθισμένη του λέξη ήταν γεμάτη πάθος. Είχε πάντοτε ένα στόχο καί ένεργοΰσε σάν τή σφαίρα στά στήθια τοΰ έχθροΰ.

Διαπαιδαγωγοΰσε συνεχώς τούς παρτιζάνους. Τούς ένέπνεε αύτοπεποίθηση, άνάπτυσσε τήν άντοχή καί ύπομονή τους. Ήξαιρε νά διεισδύσει στίς σχέσεις τών άνθρώπων. Νά τούς κατευθύνει. Νά τούς βοηθάει. Νά τούς δίνει θάρρος. Δραστήριος καί άπλός, άδιάλλαχτος καί γεμάτος πάθος μέ τήν παλληκαρίσια του καρδιά, πού έκαιε άπό μίσος ένάντια στόν έχθρό καί άπό άπέραντη άγάπη γιά τήν πατρίδα του φώτιζε τό δρόμο τών μαχητών του.

Σάν μιά τεράστια γεννήτρια μηχανή, έξόπλιζε τούς άνθρώπους μέ ήθική καί πνευματική δύναμη.

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Τοῦ σ. ΒΑΣ. ΒΕΝΕΤΣΑΝΟΠΟΥΛΟΥ, Συνταγματάρχη Πεζικοῦ

... γ) Πρέπει νά μάθουμε νά παίρνουμε τά όχυρά τοῦ έχθροῦ. Πρέπει νά μάθουμε όχι μόνο νά παίρνουμε μά καί νά κρατᾶμε τίς πόλεις. Οἱ μάχες στή Νάουσα καί στο Καρπενήσι δείξαν ὅτι οἱ σκοποί μας αὐτοί εἶναι πραγματοποιήσιμοι φτάνει ἐμεῖς νά ξεπεράσουμε τίς ἀδυναμίες πού δείξαμε στίς μάχες τῆς Ἔδεσσας, Ἀρδέας, Σοφάδων κλπ στόν τομέα τῆς ὀργάνωσης καί διεύθυνσης τῶν ἐπιχειρήσεων.

... ε) Νά προετοιμάσουμε ἀπό κάθε ἄποψη ἰδεολογικά καί ὀργανωτικοτεχνικά μαχητές καί στελέχη γιά νά κάνουν τούς πιό δύσκολους ἑλιγμούς καί πορείες καί νά [illegible] τουν ἀποφασιστικά χτυπήματα σ' ὅλες τίς γωνιές τοῦ κάθε φορά καθορίζει τό Γ. Α. τοῦ Δ. Σ. Ε.

(Ἀπό τήν ἀπόφαση τῆς 5ης Ὁλομέλειας τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε.)

Στό παραπάνω απόσπασμα τῆς ἀπόφασης ἐκτός ἀπό τό καθῆκον νά παίρνουμε ὀχυρά, νά παίρνουμε ἀπό τόν ἐχθρό καί νά κρατᾶμε τίς πόλεις, στιγματίζονται ἀκόμα καί οἱ ἀδυναμίες μας στόν τομέα τῆς διεύθυνσης καί τῆς ὀργάνωσης τῶν ἐπιχειρήσεων, καί τό καθῆκον μας νά προετοιμαστοῦμε ὀργανωτικοτεχνικά.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι παρά τήν ἱκανότητα πού ἀπόχτησε ὁ Δ. Στρατός νά παίρνει ὀχυρά τοῦ ἐχθροῦ καί ὀχυρωμένες πόλεις, στήν σειρά αὐτό τῶν ἐπιχειρήσεων ἔχουμε καί ἀποτυχίες (π.χ. Ἔδεσσα, Ἀρδέα, Μπέλες, Σοφάδες, Φλώρινα.)

Καί οἱ ἀποτυχίες μας αὐτές σύμφωνα μέ τά συμπεράσματα πού βγῆκαν ἀπό τίς συσκέψεις καί τίς ἐκθέσεις, ὀφείλονται σέ ἀδυναμίες δικές μας πού δείξαμε στήν ἐφαρμογή τοῦ σχεδίου ἐνέργειας καί σέ ἀδυναμίες ὀργανωτικοτεχνικές πού δείξαμε στήν προετοιμασία τῶν ἐπιχειρήσεων αὐτῶν. Αὐτά κι' ὄχι ἡ ἀντίδραση τοῦ ἐχθροῦ καθόρισαν τήν ἀποτυχία. Ὁ ἐχθρός στήν πορεία τῆς ἐξέλιξης συνέρχονταν, μετά τήν ἀποχώρησή μας κοκορευόταν γιά νικητής, ἐνῶ στήν οὐσία ἀπορούσε καί ὁ ἴδιος γιά τήν ἀνεπάντεχη σωτηρία του. Οἱ ἀποτυχίες μας αὐτές, τή στιγμή μάλιστα πού ἔχουμε δική μας πείρα θετική γιά τήν κατάληψη πόλεων καί μάλιστα αἱματηρή, εἶναι ἀδικαιολόγητες. Καί ἀναμφισβήτητα καθυστεροῦν τήν πορεία μας πρός τή νίκη, σέ στιγμές πού: «Τό ὕψιστο καί ζωτικό συμφέρον τῆς χώρας καί τοῦ λαοῦ ἐπιβάλλουν νά φτάσουμε ὅσο μποροῦμε πιό γρήγορα στή νίκη αὐτή» (5η Ὁλομέλεια).

Γι' αὐτό ἡ Ὁλομέλεια ἔβαλε μπροστά στό Κόμμα τό βασικό καθῆκον: «ὅλη μας τήν προσοχή τώρα ἀμέσως καί σ' ὅλο τό 1949, πρέπει νά τή συγκεντρώσουμε στό νά κερδίσουμε ἐμεῖς ἀποφασιστικά τήν κρίση. Ὅλα πρέπει νά ὑποταχτοῦν στήν κύρια αὐτή ἐπιδίωξή μας.»

Γιά νά κερδίσουμε μέσα στό 1949 τήν καμπή πρέπει τά ἡγετικά στελέχη τοῦ Δημ. Στρατοῦ, νά βάλουν ὅλα τά δυνατά τους καί νά ὁδηγοῦν τά τμήματά μας πάντα σέ νίκες χωρίς ἀποτυχίες. Ὁ Δημοκρατικός Στρατός κρατᾶ σταθερά τήν πρωτοβουλία καί ἔχει ἐπανειλημμένα νικήσει τόν ἐχθρό, πού τό ἠθικό του ξεπέφτει κάθε μέρα καί πιό πολύ. Μέχρι σήμερα κερδίσαμε κατά κανόνα ὅλες τίς ἐπιχειρήσεις πού τίς προετοιμάσαμε καλά καί πήραμε σ' αὐτές τά ἀναγκαῖα ὀργανωτικά καί τεχνικά μέτρα.

Γιά τήν καλή ὀργανωτική καί τεχνική προετοιμασία τῶν ἐπιχειρήσεων, ὁ σ. Π.Ε. τοῦ Γ.Α. Ἀντιστράτηγος Βασίλης Μπαρτζιώτας, στό λόγο του στούς Ἀξιωματικούς τῆς 5ης σειρᾶς τῆς Σχολῆς τοῦ Γ.Α. εἶπε:

«Οἱ ἀξιωματικοί μας γιά νά κερδίσουν τίς μάχες πρέπει, ν' ἀναπτύσσουν διαρκῶς τίς ὀργανωτικές τους ἱκανότητες. Οἱ ὀργανωτικές ἱκανότητες εἶναι ἕνας ἀπ' τούς σταθερούς παράγοντες τῆς νίκης. Μιά μάχη γιά νά πετύχει πρέπει νά ὀργανωθεῖ καλά ἀπό κάθε ἄποψη. Ἀπ' τή συγκέντρωση τῆς ἀπαραίτητης τροφοδοσίας καί τῶν πυρομαχικῶν μέχρι τήν ὀργάνωση τῆς κίνησης, τῆς πορείας καί τῆς ἐκλογῆς τῶν κατάλληλων ἀνθρώπων γιά τήν πραγματοποίηση τῆς ἀποστολῆς.»

Ἡ πρωτοπόρα σταλινική πολεμική ἐπιστήμη καθορίζει πέντε σταθερούς παράγοντες πού παίζουν ἀποφασιστικό ρόλο στήν πορεία τῶν ἐπιχειρήσεων καί στή νίκη. Αὐτοί εἶναι: α) σταθερότητα τῶν μετόπισθεν, β) τό ἠθικό τοῦ στρατοῦ, γ) ἡ ποσότητα καί ἡ ποιότητα τῶν στρατευμάτων, δ) ὁ ἐξοπλισμός τοῦ στρατοῦ, ε) οἱ ὀργανωτικές ἱκανότητες τοῦ καθοδηγητικοῦ σώματος τοῦ στρατοῦ.

Ὁ σ. Ν. Ζαχαριάδης στό βιβλίο του «Οἱ σε' ἄρματα, Ὅλα γιά τή νίκη» [illegible] τούς παράγοντες αὐτούς, στέκεται [illegible] τελευταῖο καί γράφει:

«Ἐκεῖνο πού γιά μᾶς μέσα στίς δικές μας συνθῆκες ἔχει ἐξαιρετική σημασία, εἶναι ὁ [illegible]

ταῖος παράγοντας, οἱ ὀργανωτικές ἱκανότητες τῶν καθοδηγητικῶν στελεχῶν τοῦ στρατοῦ μας. Ἐδῶ γιά μιά ἀκόμα φορά προβάλλει μιά παλιά δοκιμασμένη κομματική θέση. Ὅταν ἔχεις καλή γραμμή, ἀποφασιστικό ρόλο γιά τήν πραγματοποίηση της παίζει ἡ καλή ὀργανωτική δουλειά, ἡ καλή ὀργάνωση. Αὐτό ἀφορᾶ τόσο τήν καλή ὀργάνωση τῆς πολιτικῆς δουλειᾶς, τῆς διαφώτισης μέσα στό Δ.Σ.Ε., ὅσο καί ὅλους τούς ἄλλους τομεῖς δράσης τοῦ στρατοῦ μας. Αὐστηρή συνειδητή πειθαρχία καί ἀπαρέγκλιτη ἐχτέλεση τῶν διαταγῶν. Καλή ὀργάνωση τῆς ἐσωτερικῆς ζωῆς στό τμῆμα. Καλή ὀργάνωση τοῦ ἀνεφοδιασμοῦ καί ἐπισιτισμοῦ, τῆς ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας, τοῦ επαγωγικοῦ, τῶν συνδέσμων, τῶν διαβιβάσεων καί τῆς ὑπηρεσίας πληροφοριῶν. Μά πρίν ἀπ' ὅλα καλή μελέτη, προετοιμασία, ὀργάνωση τῆς κάθε μαχητικῆς ἐπιχείρησης καί τῆς πιό μικρῆς καί τῆς πιό περιορισμένης ἀκόμα. Ἄλλωστε ὅλη ἡ ὀργανωτική μας προσπάθεια σέ ὅλους τούς τομεῖς, σέ τελευταία ἀνάλυση ὑποτάσσεται σ' ἕνα σκοπό: Νά ἐξασφαλίσει τίς καλύτερες προϋποθέσεις γιά νά πετύχει ἡ μαχητική ἐπιχείρηση, γιά νά μπορεῖ κάθε φορά τό τμῆμα νά πηγαίνει στή μάχη καλά ἑτοιμασμένο, καλά ἐφοδιασμένο, μέ ἀκμαῖο τό ἠθικό. Ἔχοντας λοιπόν ὑπόψη μας τή σημασία καί τή σπουδαιότητα πού ἔχει ἡ ὀργανωτική δουλειά, πρέπει νά τήν προσέξουμε ὅσο πρέπει. Στό ζήτημα αὐτό ἐμᾶς τούς κομμουνιστές δέν μᾶς ξεπερνᾶ κανένας. Δέν πρέπει ὅμως νά ἐπαναπαυόμαστε αὐτοϊκανοποιημένοι γιά νά τά ἀποδείχνουμε αὐτό καθημερινά στήν πράξη. Καί νά μήν ξεχνοῦμε ὅτι οἱ ὀργανωτικές ἱκανότητες εἶναι ἕνα ἀπό τά βασικά γνωρίσματα γιά τόν καλό διοικητή, γιά τόν ἄξιο Ἀξιωματικό τοῦ Δη. Στρατοῦ. Καί τήν πλευρά αὐτή νά τήν προσέχουμε, νά τήν καλλιεργοῦμε νά τήν ἀναπτύσσουμε τόσο στόν ἴδιο τόν ἑαυτό μας ὅσο καί σ' ὅλα τά στελέχη μας καί τούς μαχητές μας».

Σήμερα πού ἔχει περάσει ἕνας χρόνος ἀπό τότε πού κυκλοφόρησε τό βιβλίο αὐτό τοῦ σ. Ζαχαριάδη, ὁ Δημοκρατικός Στρατός ἔχει ἀκόμα μεγαλύτερη ἀνάγκη ἀπό μιά ἀσταμάτητη δουλειά στόν τομέα αὐτό τῶν ὀργανωτικῶν προβλημάτων πού πρέπει νά λύνουν καθημερινά τά στελέχη του καί ἰδιαίτερα πρίν ἀπό κάθε ἐπιχείρηση γιά νά νικᾶμε τόν ἐχθρό.

Οἱ ἐπιχειρήσεις μας, δείχνουν ὅτι ἐμεῖς τά στελέχη τοῦ Δ.Σ. ἔχουμε πολύ σοβαρές ἀδυναμίες ὀργανωτικές καί τεχνικές. Αὐτή ἡ ὀργανωτικοτεχνική μας καθυστέρηση ἀδικεῖ τό κίνημά μας καί εἶναι μιά παραφωνία μπροστά στό θαυμάσιο ἡρωϊσμό τῶν μαχητῶν μας καί στήν ἐπιθετική τους ὁρμή πού καθημερινά μεγαλώνουν. Πρέπει κι' ἐμεῖς νά ἰσοφαρίσουμε μέ τούς μαχητές μας, αὐξάνοντας τίς ἱκανότητές μας, βελτιώνοντας τά τμήματά μας. Ὅλα τά στελέχη τῶν τμημάτων ὅλων τῶν ὅπλων τῶν ἐπιτελείων, τῶν σχηματισμῶν καί τῶν ὑπηρεσιῶν πού παίρνουν μέρος στίς ἐπιχειρήσεις πρέπει νά καταπιαστοῦμε συγκεκριμένα μέ ὅλα τά προβλήματα πού μᾶς παρουσιάζονται στίς προετοιμασίες καί στή διάρκεια τῶν ἐπιχειρήσεων καί νά βροῦμε τίς λύσεις τους. Πρέπει ἀκόμα νά λύνουμε καί ὅλα τά ἄλλα προβλήματα πού μᾶς παρουσιάζονται ἀπρόβλεπτα στήν πορεία κάθε ἐπιχείρησης.

Τό Κόμμα μας πού καθοδηγεῖ ἀπό κοντά καί μέ θέρμη τόν ἡρωικό ἀγώνα τοῦ Δημ. Στρατοῦ καί τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, στέκεται δίπλα μας ἀκούραστος δάσκαλος καί καθοδηγητής καί μᾶς δείχνει τόν τρόπο γιά νά μεγαλώσουμε τίς ἱκανότητές μας καί νά τινάξουμε τίς ἀδυναμίες μας. Μέ τή δουλειά, τή μελέτη, μέ τό νά συνηθίσουμε νά δίνουμε σωστές λύσεις στά προβλήματα πού καθημερινά γεννιόνται γύρω μας. Τό μυαλό νά μή σταματάει ποτέ. «Κάθε στέλεχος καί πρό πάντων τά ἀνώτερα πρέπει νά καταβάλλουν ἀκούραστη προσπάθεια γιά τήν ποιοτική τους ἀνάπτυξη. Τά τονίζουμε αὐτά γιατί σέ σειρά ἀνώτερα στελέχη μας ὑπάρχει κάποια αὐτοϊκανοποίηση, μιά πνευματική τεμπελιά κλπ. (Ζητήματα ὀργανωτικῆς συγκρότησης καί καθοδήγησης, σ. Μ. Βλαντᾶ. Δημοκρατικός Στρατός, ἀρθ. φ. 11).

Παραθέσαμε πιό πάνω σέ ἀρκετή ἔκταση χαρακτηριστικά ἀποσπάσματα ἀπό ἐπίσημα ντοκουμέντα τοῦ Κόμματός μας καί ἀπό ἄρθρο ἀνωτάτων καθοδηγητικῶν στελεχῶν του, γιά νά ὑπενθυμίσουμε τήν ἐπιμονή πού δείχτηκε συνέχεια μέχρι σήμερα πάνω στό ζήτημα τῆς ἀνάπτυξης τῶν ὀργανωτικῶν, διοικητικῶν καί ἄλλων ἱκανοτήτων τῶν στελεχῶν.

Ὅσα γράφτηκαν εἶναι ἀρκετά γιά νά κατανοηθεῖ ἡ σοβαρότητα τῶν καθηκόντων καί γιά νά συλλογιστεῖ καθένα στέλεχος τή δουλειά πού ἔχει καθῆκον νά κάνει γιά τήν ἀνάπτυξή του. Ἡ τελευταία ἀπόφαση τῆς 5ης Ὁλομέλειας τό βάζει καί πάλι ἐπιταχτικά.

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Γιά νά καταλήξει ἡ Διοίκηση στήν ἀπόφαση καί νά κάνει μιά ἐπιχείρηση, παίρνει βασικά ὑπόψη της τούς παρακάτω πέντε παράγοντες: α) Σκοπός τῆς ἐπιχείρησης β) Ἐχθρός. Δυνάμεις, μέσα ἠθικό του κλπ. γ) Δικές μας δυνάμεις καί μέσα δ) Ἐδαφικός χῶρος ἐπιχείρησης ε) Χρόνος. Πότε θά γίνει, πότε θά τελειώσει κλπ.

Ἀπό τή στιγμή πού ἡ Διοίκηση θά βγάλει τή διαταγή ἐπιχείρησης, ὅλες οἱ παρακάτω διοικήσεις τῶν τμημάτων καί σχηματισμῶν πού θά πάρουν μέρος, μαζί μέ τά ἐπιτελεῖα τους καί τούς συνεργάτες τους, ρίχνονται στή δουλειά, γιά νά προετοιμάσουν καί ἐκτελέσουν τή διαταγή. Ἡ προετοιμασία γίνεται μιά πλατειά συλλογική δουλειά ὅλων τῶν στελεχῶν. Κανένας δέν πρέπει νά μείνει ἄπραχτος χωρίς δουλειά, οὔτε λεπτό δέν πρέπει νά χάνεται χωρίς νά

γίνεται κάτι θετικό γιά τήν έπιχείρηση. Ή σωστή κατανομή δουλειάς στά στελέχη, στά έπιτελεία στίς παρακάτω διοικήσεις, στούς συνεργάτες και βοηθούς, είναι ένα άπό τά σοβαρώτερα οργανωτικά προβλήματα καί έξαρτάται άπό τήν ίκανότητα τοῦ διοικητή καί τοῦ Π.Ε. τῆς κάθε μονάδας. Ύπάρχουν φυσικά έτοιμοι οί σκελετοί τῶν έπιτελείων, τῶν διοικήσεων τῶν τμημάτων, τῶν διαφόρων ειδικών σχηματισμῶν καί ύπηρεσιῶν καί μέ βάση αύτούς κάνει ή διοίκηση άμέσως τόν καταμερισμό γιά τήν κάθε δουλειά. Ή όργανωτική όμως συγκρότηση πού ύπάρχει, δέν είναι πέρα γιά πέρα πλήρης, άφίνει κενά, χρειάζεται ή προσωπική έπέμβαση τοῦ διοικητή καί Π.Ε. γιά τή λύση τοῦ προβλήματος τήν κάθε στιγμή. Ή διοίκηση έκτός πού πρέπει νά παίζει στά δάχτυλα τά στελέχη, τόν κόσμο καί τά τμήματα καί σχηματισμούς πού έχει στίς διαταγές της, πρέπει νάχει άκόμα ξεχωρίσει στό νοῦ της καθαρά καί όχι μπερδεμένες τίς δουλειές πού πρέπει νά κάνει. Σημειώνουμε τίς βασικές. Οί περισσότερες γίνονται σύγχρονα, εύθύς μετά τήν κατανομή δουλειάς.

ΕΛΕΓΧΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ. ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΕΙΣ ΣΤΗ ΔΥΝΑΜΗ

Τά τμήματά μας έχουν μιά όργανωτική συγκρότηση, μιά σύνδεση. Οί όμάδες, διμοιρίες, λόχοι, τάγματα κλπ. έχουν τή δύναμή τους. Γίνεται άμέσως μιά έπιθεώρηση καί ένας έλεγχος, άν τά τμήματα είναι έντάξει μέ τή σύνθεσή τους καί γίνονται οί άναγκαίες συμπληρώσεις τῆς δύναμης μέ τυχόν νέους μαχητές. Οί δουλειές αύτές γίνονται άπό τά έπιτελεία (ΠΙ Γραφείο, τίς Μεραρχίες καί Ταξιαρχίες καί άπό τίς παρακάτω διοικήσεις μέ τά όργανά τους (γιά τά τάγματα, λόχους κλπ). Πολύ πρίν ξεκινήσουν γιά έπιχείρηση, όλες οί διοικήσεις μέχρι τήν όμάδα μάχης, πρέπει νάχουν τά τμήματά τους καλά συγκροτημένα καί συσπειρωμένα γύρω τους. Αύτό τό πρόβλημα, τοῦ νά κρατάμε δηλαδή πάντα γερά στά χέρια μας τά τμήματα, χωρίς νάχουμε σκορπισμένους άντρες άπό δῶ καί άπό κεῖ. είναι άπό τά πιό δύσκολα καί άφορᾶ τή διοίκηση τοῦ τμήματος. Διοικητές πού τριγυρίζουν τήν τελευταία στιγμή νά μαζέψουν τούς σκόρπιους σέ μικροδουλειές καί μικροαποστολές, πρέπει νά ξέρουν ότι όργανωτικά κουτσαίνουν τά τμήματά τους. Κι' αύτό όφείλεται σέ διοικητική άδυναμία. Οί διοικήσεις βεβαιώνονται γιά τήν καλή συγκρότηση τῶν τμημάτων τους όχι μόνον άπό τήν άναφορά τῶν παρακάτω διοικήσεων άλλά κι' άπό τόν έλεγχο πού πρέπει νά όργανώνουν οί ίδιοι: έπιθεωρήσεις στή βάση, έπιθεωρήσεις στά διάφορα κέντρα άνεφοδιασμοῦ, άναρρωτήρια, τηλέφ. κέντρα, χωριά κι' όπου άλλοῦ μποροῦν νά βρίσκονται τυχόν ξεκομμένοι καί άπόντες άπό τά τμήματα.

Παρατηρήθηκε ότι μερικοί διοικητές χωρίς νάχουν δικαίωμα καί χωρίς σχετική έγκριση λίγες μέρες πρίν άπό μιά έπιχείρηση έξαιροῦνε καί βγάζουνε άπό τή μάχιμη δύναμη κάμποσους μαχητές καί μαχήτριες γιατί κατά τήν κρίση τους βαραίνουν τό τμήμα: άρρωστοι, τραυματίες, γυναίκες ή νέοι καινούργιοι στό τμήμα, ήλικιωμένοι κλπ. Ό κίνδυνος αύτός γιά τή μαχητική δύναμή μας, φωλιάζει ίδίως μέσα στούς λόχους, τάγματα. Φυσικά δέν μιλοῦμε γιά τίς περιπτώσεις άνάγκης. Ή τάση νά «έξαιροῦμε» μαχητές καί μαχήτριες είναι ή ίδια μέ τήν τάση νά θέλουμε τό τμήμα μας όλο άπό παληούς, όλο άπό διαλεχτούς. Ή τάση αύτή είναι έπιζήμια, δέν είναι έπαναστατική. Ό στρατός μας μεγαλώνει καί παίρνει διαρκῶς καινούργιο κόσμο. Οί διοικητές άντί νά τούς έξαιροῦν άς φροντίζουν γιά τήν άφομοίωσή τους. Άς βάζουν τόν άδύνατο, τόν νεοβγαλμένο άπ' τό έμπεδο κλπ. κοντά στούς κατάλληλους μαχητές, ώστε νά τούς εύκολύνουν στή γρήγορη άφομοίωση. Ή δουλειά αύτή γιά τό συμμάζεμα καί τήν ένότητα τοῦ κάθε τμήματος δέ σταματάει ποτέ. Ούτε στήν πορεία, ούτε στό χῶρο κάλυψης, ούτε στή μάχη. Στή μάχη μέ όργανωμένες μικρές όμάδες στή δεύτερη γραμμή, μαζεύουμε τούς μαχητές καί μαχήτριες πού ξεκόβονται καί τούς βάζουμε γρήγορα σέ τμήματα. Προλαβαίνουμε τή διαρροή. Χρειάζεται όργάνωση ή δουλειά αύτή.

ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΤΟΝ ΟΠΛΙΣΜΟ, ΠΥΡΟΜΑΧΙΚΑ ΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ.

Ή διοίκηση παίρνοντας τήν άπόφαση λογαριάζει καί τά μέσα πού έχει κάθε τμῆμα μας μέ τή σύνθεσή του. Δίνει καί συμπληρωματικά μέσα όπου κρίνει άναγκαῖο. Γι' αύτό κάνουμε άμεσο έλεγχο άν τά τμήματα έχουνε συμπληρωμένο τόν όπλισμό τους, τά πυρομαχικά τους, τά διάφορα άλλα ύλικά συντήρησης: λίπος, σχοινοκαθαριστῆρες κλπ. Άν πῆραν τά συμπληρωματικά μέσα πού θά χρειαστοῦν (σταυροί, νάρκες κλπ.) Μέ τόν έλεγχο γίνεται καί κάθε συμπλήρωση καί κατανομή τῶν μέσων. Έλέγχοντα άν ύπάρχουν καί τά άναγκαῖα γιά τόν όπλισμό—πυρομαχικά, ζῶα, πεταλωμένα, σαγμένα καλά, ταϊσμένα.

Βασικές άδυναμίες πού παρουσιάζονται στόν τομέα αύτό είναι:

α) Ξεχνοῦν ταινίες άπ' τά όπλοπολυβόλα—αύτόματα, ξεχνοῦν καψόλια άπό νάρκες—τίνγξερ χειροβομβίδες, λίπος όπλισμοῦ κλπ. Λείπουν γεμίσματα βλημάτων όλμων, έλλατωματικά πυρομαχικά.

β) Δέν άκολουθοῦν πολλές φορές τά τμήματά μας όλα τά πολυβόλα καί οί όλμοι άπό έλλειψη ή άδυναμία τῶν ζώων, λόγω κακοῦ δρομολογίου κλπ., άπό έλλειψη δυνάμεων κλπ. Τίς περισσότερες φορές οί δικαιολογίες δέν σ-

ναι βάσιμες, άλλά ή λύση δίνεται πρόχειρα,
γιά εύκολα, κι' άρο ί έχει προηγηθεί κακή σύ-
ντήρηση τών ζώων, κι' άρο έξαιρέθηκαν ά-
δικαιολόγητα άντρες κλπ.

γ) Στή διάρκεια τής πορείας άφίνονται πυ-
ρομαχικά είτε φορτία, είτε άπό κακή το κου-
βαλοΰν άντρες χωρίς προστάτευση νά άναπλη-
ρωθεί τό σαμάρι ένο ζώου ή νά καταναλωθεί
τό φορτίο του κλπ.

δ) Στή διάρκεια τής μάχης ξοδεύονται γρή-
γορα τά πυρομαχικά πολυβόλων, όλμων. Έπί-
σης πάντζερ. Η άναπλήρωσή τους είναι δύ-
σκολη. Έτσι πολλές φορές λείπουν πολύ τήν
ώρα πού χρειάζονται στή μάχη γιατί προηγού-
μενα σπαταλήθηκαν άσκοπα. Αύτό ισοδυναμεί
μέ αφαίρεση δύναμής μας άπ' τή μάχη. Στό
Σολίτσιο (μάχη ή Φλώρινας) ξοδεύτηκαν 45
πάντζερ, όλα όσα είχε μιά διλοχία. Δέν είχε
γιά κατοπινές ένέργειες.

ε) Στή διάρκεια τής μάχης πιθ είνουν έπλο-
κή τά αύτόματα: όπλοπολυβόλα—πολυβόλα. Ά-
κόμα μέ τή δικαιολογία τής έμπλοκής σταμα-
ται κάθε άδικαιολόγητη άπουσία όπλοπολυβό-
λων μας άπό τή μάχη. Στό ύψ. 1033 (μάχη
Φλώρινας) δέν λειτούργησαν τά όπλοπολυ-
βόλα τού τμήματός μας πού κατείχε τό 1033.
Άποτέλεσμα ό έχθρός νά καταλάβει άμαχητί
τό 1033. Οί «έμπλοκές» ισοδυναμούν έδώ μέ
σύμπτυξη τών τμημάτων μας. Γιά τίς «έμπλο-
κές» δέν φταίνε τά όπλα, άλλά οί χειριστές
τους.

Γιά τή διόρθωση τών παραπάνω χρειάζεται
Όργανωμένος έλεγχος άπό τίς διοικήσεις κι
τά στελέχη όπλισμού πυρομαχικών πού δέν θά
σταματάει άπό τήν προετοιμασία μέχρι τή έπιστρο-
φή άπ' τή μάχη. Καί ύπεύθυνη ρύθμιση κατα-
νάλωσης πυρομαχικών. Νά όργανώνεται σύμ-
φωνα μέ τή διαταγή καί ή άνεφοδιασμός.

Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ

Γιά νά έχουμε τήν πρωτοβουλία έπιχειρήσε-
ων άπέναντι στόν έχθρό, έκτός άπ' τά άλλα
πρέπει νά διατηρήσουμε τήν ταχύτητα κίνησής
μας. Καί ώρα άκόμα πού κινιούμαστε μέ με-
γάλες δυνάμεις συγκεντρωμένες. Ή ταχύτητα
πορείας μας καί όταν κινούμαστε μέ μεγάλη
φάλαγγα, μπορεί νά κρατηθεί μεγάλη. Όταν
παίρνουμε τά άναγκαία γι' αύτό μέτρα. Όταν
όμως παραμελήσουμε έστω καί λεπτομέρειες,
ή ταχύτητά μας πέφτει πολύ. Κάναμε πορείες
πού είχαμε ταχύτητα (νύχτα καί μέ χιόνι στό
δρόμο) μόνο 1 χμ. τήν ώρα. Κάναμε πορείες
μέ τίς ίδιες συνθήκες, πού είχαμε ταχύτητα 2—
2,5 χμ. τήν ώρα.

Οί σοβαρότερες άδυναμίες μας στίς πορείες
είναι οί παρακάτω:

α) Οί φάλαγγες σταματούν μιά καί δυό ώ-
ρες άκίνητες, γιατί έπεσε ένα μουλάρι πάνω
στό δρόμο, γιατί καθυστερούν οί πρώτοι νά
περάσουν ένα μικρό ρέμα ή μιά κακοτοπιά,
γιατί συνάντησαν μιά πνιγμένη κατηφόρα ή
άνηφόρα κι' άκόμα τό πιό κλασικό. Γιατί «κό-
πηκε ή φάλαγγα» μπροστά καί δέν ύπάρχει
σύνδεσμος νά μάς όδηγήσει.

β) Πέφτουμε έξω στό λογαριασμό μας στό
χρόνο.
Ένα άλμα τό λογαριάζουμε γιά 7 ώρες καί
στήν πράξη τό βγάζουμε 12 καί 13 καί 15 ώ-
ρες. Ένας διοικητής τάβαλε μέ τό σύνδεσμο
τού δέν λογάριασε καλά τίς ώρες. Ό σύν-
δεσμος άπάντησε σέ μιά στιγμή. «Έγώ τά κα-
τσικια μου τά πάνω στό χέρι καί σού λέω
άπ' τούς τόσες όκάδες ζυγιάζουν. Τούτα τά έρ-
μα τά δρομολόγια δέν μπορώ νά τά ζυγιάσω
μέ τίς ώρες. Αύτό πρέπει νά τό κάνεις έσύ συ-
ναγωνιστή διοικητή.» Καί πραγματικά, ό σύνδε-
σμος έδωσε μέ τήν άπάντησή του ήν πιό σω-
στή λύση. Ό διοικητής μέ τίς πληροφορίες πού
έχει, μέ τους συνδέσμους, μέ τίς ειδικές άναγ-
νωρίσεις καί άν χρειάσθεί πού μπορεί νά κάνει
μέ τό χάρτη, πρέπει νά λογαριάζει καλά τό
δρομολόγιό του σέ ώρες. Πρέπει νά γίνουν
κι' αύτά τά πράγματα σταθερά, συγκεκριμένα,
άλλοιώς θά πέφτουμε έξω στίς πορείες. Καί μέ
τό ρολόι στό χέρι θά διευθύνει τήν πορεία
του, θά σπρώχνει τή φάλαγγα μπροστά, ώστε
νά διανύσει τό άλμα του στίς ώρες πού λογά-
ριασε κι' όχι παραπάνω.

γ) Δέν διαλέγουμε πάντα τό καλλίτερο δρο-
μολόγιο. Καί διστάζουμε ν' άκολουθήσουμε δυό
δρομολόγια, όπου ύπάρχουν, καί νά κινηθούμε
σέ δυό φάλαγγες.

δ) Δέν έχουμε διευθετήσει τό δρομολόγιό μας.
Άνηφόρες, κατηφόρες, κακοτοπιές δρόμος σα-
ρισμένος, καί άλλα έμπόδια πάνω στό δρόμο
πρέπει νά παραμερίζονται καί πρέπει νά διορ-
θώνεται ό δρόμος άπό συνεργεία. Μικρές γέ-
φυρες σέ ρέματα πάνω στό δρομολόγιο κίνη-
σής μας πρέπει νά γίνονται άπό τά πρίν, ή νά
φκιάνονται κατά τή διάρκεια τής πορείας άπ-
τμήματα Μηχανικού, πού θά βαδίζουν μέ τήν
έμπροσθοφυλακή. Τά τμήματα αύτά Μηχανικού
θά έχουν φορτωμένες καί έτοιμες μικρές γέφυ-
ρες καί άνάλογα ύλικά. Παράδειγμα τέτοιο έχου-
με στήν πορεία άπό Καιμακτσαλάν πρός Νάουσα
Μέ φορτωμένη γέφυρα γεφυρώθηκε σέ μισή ώ-
ρα ό Βόδας καί πέρασε γρήγορα καί άκοπα
όλόκληρη φάλαγγα 3 ταξιαρχιών καί π ρ κό.

ε) Δέ διευθύνουν καλά οί διοικητές τήν πο-
ρεία τού τμήματός τους. Οί όμαδάρχες πρέπει
νά διευθύνουν τήν πορεία τής όμάδας τους,
οί λοχαγοί τού λόχου τους μέχρι ταξιαρχία καί
Μεραρχία. Μόνον μέ τή διεύθυνση τής πορείας
ή φάλαγγα κρατάει σταθερά τήν ταχύτητά της.
Άλλοιώς πηγαίνει όπως τύχει. Απαραίτητα θ'
άκολουθάει καί Στρατονομικό. Απόσπασμα γιά
βραδυπορούντες.

στ) Δέν παίρνονται έγκαιρα άρκετά μέτρα
άσφάλειας (σταθερές πλαγιοφυλακές, κράτημα

ὁρισμένων ἐπίκαιρων σημείων, κινητές πλαγιοφυλακές κλπ. Μέ τά μέτρα αὐτά ἀποφεύγονται ὅλα τά ἀπρόοπτα πού μποροῦν κάμμιά φορά νά σταματήσουν τή φάλαγγα καί νά τή ρίξουν καί σέ κίνδυνο.

Τά μέτρα ἀσφάλειας ἐπεκτείνονται καί στήν προστασία τῆς φάλαγγας ἀπό πράχτορες τοῦ ἐχθροῦ. Π.χ. στήν περίπτωση πού περνᾶμε χωριά ὅπου πιθανόν ὑπάρχουν κάποιοι λιγοστοί πράχτορες εἶναι ἀνάγκη ἀπομόνωσης τοῦ χωριοῦ μέχρι τήν ἡμέρα τῆς ἐπιχείρησης.

Τά ὀργανωτικά καί τεχνικά μέτρα πού χρειάζονται νά παρθοῦν γιά τήν πορεία βγαίνουν ἀπό τά παραπάνω.

α) Ἀναγνώριση δρομολογίου, ἑνός ἤ δύο, ἀπό ὁμάδες ἀνιχνευτῶν, ἄνδρες τοῦ μηχανικοῦ, ἀξιωματικό ἐπιτελείου ἤ διοικητή. Σύγχρονα ἀναγνωρίσεις καί χώρων κάλυψης.

β) Διευθέτηση δρομολογίου. Ὀργάνωση τμημάτων μηχανικοῦ σκαπανέων γεφυροποιῶν. Ρύθμιση ὀργανωτικῆς ἐπαγωγῆς τῶν τμημάτων αὐτῶν.

γ) Διεύθυνση τῆς πορείας: Παιδαγωγία πορείας συχνές ἀναπαύσεις, στρατονομικό ἀπόσπασμα, μέτρα ἀσφάλειας ἀπό διοικητές. Τήρηση τῆς συνοχῆς τῆς φάλαγγας γιά νά μήν κόβεται, κατανομή ὁδηγῶν στά διάφορα τμήματα, ἔλεγχος τῆς κατεύθυνσης καί πυξίδες (ἀζιμούθια πορείας), διάταξη στό χῶρο κάλυψης, μέτρα ἀντιαεροπορικά κλπ.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΙΧΝΕΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΜΕΡΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ.

Μετά τή Διαταγή ἐπιχείρησης πού βγάζει ἡ διεύθυνση ἐπιχείρησης οἱ παρακάτω Μονάδες πρέπει νά ἐκπονήσουν τά δικά τους μερικώτερα σχέδια ἐπιχειρήσεων.

Γι' αὐτό εἶναι ἀνάγκη νά βρίσκεται ἡ ὑπηρεσία πληροφοριῶν τῶν Μονάδων αὐτῶν σέ στενή ἐπαφή μέ τόν ἐχθρό ὥστε νά εἶναι γενικά ἐνήμερη μέ κάθε ἀλλαγή τοῦ ἐχθροῦ, ἀλλά καί γιά νά ἐξακριβώσει πιά σέ λεπτομέρειες τόν κάθε μερικώτερο στόχο.

Ἡ ἀνίχνευση τῶν ἐχθρικῶν στόχων ἀπό τίς ὁμάδες ἀνιχνευτῶν, καί ἡ σύλληψη γλώσσας ἀπό τούς στόχους αὐτούς θά παίξουν σοβαρό ρόλο γιά τό σχέδιο ἐπιχείρησης στόν κάθε στόχο χωριστά.

Ἐκτός ἀπό τίς ἀνιχνεύσεις τῶν τμημάτων ἀνιχνευτῶν, πρέπει νά γίνουν ἀπαραίτητα καί ἀναγνωρίσεις ἀπό τούς διοικητές ταγμάτων — διλοχιῶν—λόχων κλπ. πού θά ἐνεργήσουν τήν ἐπίθεση στόν κάθε στόχο.

Οἱ ἀναγνωρίσεις θά στραφοῦν: Στήν ἀναζήτηση τῶν λεπτομεριακῶν κατευθύνσεων ἐπίθεσης καί στήν ἀποκρυστάλλωση τελικά τοῦ σχεδίου ἐνέργειας. Θά βροῦν θέσεις γιά τή βάση πυρός. Θέσεις πού θά βάλουμε τίς ἐφεδρείες. Θέση γιά παρατηρητήριο. Θέση γιά τό Στ. Διοίκησης κλπ

Ἀκόμα μέ τίς ἀναγνωρίσεις τοῦ Πεζικοῦ θά πάνε μαζί Ἀξιωματικός διαβιβάσεων καί ἀξιωματικός Μηχανικοῦ καί Πυροβολικοῦ γιά τίς δικές τους ἀναγνωρίσεις, (θέσεις πυροβόλων ἰδιαίτερα ὅταν θά κάνουν βολή ἄμεση, θέση παρατηρητηρίου γιά τόν κανονισμό βολῆς, τρόπος πού θά ξετυλιχτεῖ τό τηλεφωνικό δίχτυ, ἀνωμαλίες δρομολογίων κλπ.).

Στούς χώρους πού ἔχουμε μέχρι τώρα ὑπόψη μας, οἱ ἀναγνωρίσεις εἶναι δυνατές καί μποροῦν νά γίνονται. Οἱ ἀνιχνευτές μας ἀποτελοῦν μιά γερή βάση ὁδηγῶν.

Ὁ κύκλος τῶν ἀναγνωρίσεων πού σημειώσαμε ὅτι πρέπει νά γίνουν ἴσως φαίνεται μεγάλος καί δύσκολος. Πιθανόν ὅμως κι' ἄλλες ἀναγνωρίσεις ἐπιμελητειακῶν ἤ ὑγειονομικῶν στελεχῶν νά χρειαστοῦν. Ἄμα ὀργανωθοῦν καλά μπορεῖ νά τελειώσουν σέ μιά ἤ δυό ἐξορμήσεις τῶν στελεχῶν καί τῶν ὁμάδων πού θά τίς ἀναλάβουν. Οὔτε ὁ ἀριθμός τῶν στελεχῶν εἶναι μεγάλος.

Οἱ κινήσεις τους φυσικά πρέπει νά γίνουν καλυμμένες, χωρίς ὁ ἐχθρός νά μυρίζεται τίποτα....

Κι' αὐτό εἶναι εὔκολο, γιατί στίς περιοχές τῶν ἀναγνωρίσεων, κι' ὅταν ἀκόμη βρίσκονται στά μετόπισθεν πρός τόν ἐχθρό, ὑπάρχουν καλές συνθῆκες, δημιουργημένες ἀπό τά τμήματά μας τῶν ἀνιχνευτῶν, τῶν σαμποτέρ τῶν ἐλεύθερων σκοπευτῶν τῶν Κ.Π. τῶν Π.Ε. πόλεων καί τῶν Π.Ε. ὑπαίθρου πού ἀναπτύσσουν ἐκεῖ ἀδιάκοπα τή δράση τους.

Κάτω ἀπό τήν κάλυψη τοῦ μικροπολέμου αὐτοῦ: τῶν κρούσεων, τῶν ἀνιχνεύσεων, τοῦ ναρκοπολέμου, τῶν ἐνεδρῶν, τῆς δράσης τῶν ἐλεύθερων σκοπευτῶν μας μποροῦν θαυμάσια νά καλύπτονται καί νά καμουφλάρονται ὅλες οἱ μικροκινήσεις τῶν ἀναγνωρίσεων.

Κι' ἐδῶ φαίνεται πολύ καθαρά, γιατί πρέπει οἱ Ταξιαρχίες νά κρατοῦν πάντα σέ ζωηρό σημεῖο τή μικρή δράση, τό μικροπόλεμο. Ἐκτός ἀπό τίς ζημιές πού κάνουμε στόν ἐχθρό δημιουργοῦμε σύγχρονα κι' ἕνα μόνιμο κάλυμμα γιά ὁποιεσδήποτε ἄλλες ἐνέργειες, γιά ὅλες τίς ἀναγνωρίσεις στελεχῶν πρός τήν ἐχθρική διάταξη.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΠΕΖΙΚΟΥ—ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΥ

Μέ τή διαταγή Ἐπιχείρησης τό Πυροβολικό παίρνει τίς δικές του ἀποστολές. Τή Διοίκηση τοῦ Πυροβολικοῦ βαραίνουν οἱ εὐθύνες γιά τίς ἀναγνωρίσεις θέσεων τῶν πυροβόλων, γιά τά δρομολόγια κίνησής τους, γιά τήν ἐπάρκεια τῶν πυρομαχικῶν του καί τήν ἔγκαιρη μεταφορά τους. Γιά τή στερημένη καταπολέμηση βλημάτων, γιά τίς ἀσφαλεῖς θέσεις τῶν κανονιῶν.

Οἱ Διοικητές τοῦ Πυροβολικοῦ κάθε τομέα πρέπει νἄρχονται σέ ἐπαφή μέ τό Διοικητή τοῦ Πεζικοῦ στόν ὁποῖο διατέθηκε τό Πυροβολικό.

κό γιά νά κανονίσουν μαζί ὅλα τά ζητήματα καί διαίτερα γιά νά λύσουν τό πρόβλημα τοῦ συνδέσμου Πεζικοῦ—Πυροβολικοῦ κατά τίς ἐπιχειρήσεις. Πρέπει ἀκόμα νάχουν ὀργανωμένο τό τμῆμα πού θά ἐπισημάνει καί θά χρησιμοποιήσει τά ἐχθρικά πυροβόλα πού καταλαμβάνουν τά τμήματά μας.

Οἱ πυροβολητές πρέπει κι' αὐτοί νά προετοιμάσουν τίς ἐπισημάνσεις τους γιά νά μποροῦν νά ὑποστηρίξουν μέ ἕτοιμα στοιχεία τά τμήματα τοῦ Πεζικοῦ μας. Κάτω ἀπό τήν κάλυψη τῶν καθημερινῶν παρενοχλήσεων πού πρέπει νά τίς συστηματοποιήσουν, πρέπει νά ἐπιδιώκουν καί νά κάνουν καί τίς ἐπισημάνσεις τους χωρίς νά μυρίζεται ὁ ἐχθρός τίποτα.

Μιά σοβαρή δυσκολία πού πρέπει νά ξεπεράσουν οἱ πυροβολητές μας σέ συνεργασία μέ τούς πεζούς εἶναι ἡ ὑποστήριξη τοῦ Πεζικοῦ καί ἡ προπαρασκευαστική βολή τους τή νύχτα ὅταν τούς λείπουν οἱ ἐπισημάνσεις. Μέ προωθημένα πολύ κοντά στόν ἐχθρό παρατηρητήρια, μέ καλούς ἀσυρμάτους, καί μέ τή βοήθεια τῶν Διοικητῶν τοῦ Πεζικοῦ πρέπει νά ξεπερνοῦν τίς δυσκολίες τουλάχιστον γιά τίς ξάστερες νύχτες.

ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ

Ἡ ὀργάνωση τῶν διαβιβάσεων εἶναι ἕνα μεγάλο ὀργανωτικό καί τεχνικό πρόβλημα. Παρ' ὅλη τήν προσπάθεια πού καταβάλλεται καθημερινά, γιά τήν καλλιτέρευση τῶν Διαβιβάσεων μέ τήν ἐκπαίδευση, μέ τήν τεχνική κατάρτιση τῶν ἀσυρματιστῶν, τηλεφωνητῶν, προσωπικοῦ διαβιβάσεων καί Ἀξιωματικῶν Διαβιβάσεων, χρειάζεται πάντα πρίν ἀπό κάθε ἐπιχείρηση νά γίνεται μιά ἔντονη προετοιμασία γιά τήν ἐπιχείρηση. Ἔλεγχος ὅλων τῶν ὑλικῶν λειτουργίας των κλπ.

Στό ἄρθρο αὐτό δέ θά καταπιαστοῦμε σέ λεπτομέρειες γιά τίς Διαβιβάσεις, θά σημειώσουμε μόνο μερικά βασικά πού χρειάζονται προσοχή:

—Ἡ λειτουργία τῶν ἀσυρμάτων στή διάρκεια τῆς ἐπιχείρησης πρέπει νά γίνεται σύμφωνα μέ τόν ἴδιο δοκιμασμένο τρόπο δουλειᾶς πού γίνονταν μέχρι σήμερα. Καμμιά ἀλλαγή στίς μέθοδες δουλειᾶς δέν πρέπει νά γίνεται μέ τήν ἔναρξη τῆς ἐπιχείρησης ἤ στή διάρκειά της. Οἱ ἀλλαγές ἔστω κι' ἄν ὑπάρχουν γραπτές ὁδηγίες δημιουργοῦν πάντα κίνδυνο γιά τίς ἐπαφές.

—Οἱ τηλεφωνικές γραμμές ν' ἁπλώνονται μέ προσοχή. Νά μήν ξετυλίγονται στά πόδια τῶν πεζῶν πάνω στά δρομολόγια κίνησης τῆς φάλαγγας καί σβαρνίζονται καί κόβονται. Κι' ὅταν σταυρώνουν τούς δρόμους νά περνοῦν ψηλά γιά νά μήν τίς κόβουν τά φορτωμένα μουλάρια καί οἱ μαχητές.

Ἡ ὀργάνωση συνεργείων ἐγκαταστάσεων πού νά φτιάνει τήν γραμμή ὅταν κόβεται πρέπει νά εἶναι σχολαστική.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ

Κάθε Διοικητής πού διευθύνει τή μάχη τῶν τμημάτων του πρέπει νά προετοιμάζει καί τό Στ. Διοίκησής του.

—Νάχει ἔγκαιρα σέ λειτουργία τά μέσα διαβιβάσεων. Νά συνδέεται μέ τούς παρακάτω Διοικητές καί μέ τό Πυροβολικό...

—Νάχει τό παρατηρητήριό του.

—Νάχει τό Ἐπιτελείο του ὄχι σκορπισμένο ἀλλά συσπειρωμένο γύρω του, σέ δουλειά, πού θά ἐπεξεργάζεται τά στοιχεία καί νά τόν κατατοπίζει πάνω σ' αὐτά.

Ἡ Διεύθυνση ὅταν στέλνει στελέχη τοῦ Ἐπιτελείου γιά νά ἐπέμβει ἐνεργώτερα στή μάχη, σέ ὁρισμένα τμήματα νά ὀργανώνει μετρημένα τίς ἀποστολές αὐτές ὥστε νά μήν ξεγυμνώνεται τελικά ἀπό στελέχη κι' ἀπό συνδέσμους καί δέν μπορεῖ νά διοικήσει καί διευθύνει τή μάχη. Ὁ Διοικητής πρέπει νάχει πάντα κοντά του ἕνα ἐπιτελείο συνεργατῶν. Μποροῦμε νά ποῦμε ὅτι στήν προσπάθεια γιά νάχουμε στενή ἐπαφή μέ τή βάση, πολλές φορές Διοικητές Μεραρχιῶν καί Ταξιαρχιῶν φτάνουν σέ ὑπερβολές καί σκορπᾶν ὅλο τόν κόσμο πρός τή βάση. Καί μένουν τέλος μόνοι τους καί σάν σύνδεσμο καί σάν τηλεφωνητές καί σάν Διοικητές.

Ἄλλοτε πάλι κατεβαίνουν οἱ ἴδιοι στή βάση, γίνονται προωθημένο Διοικητές, κι' ὁ Σταθμός ὅμως διοίκησης ὅπου φτάνουν τά τηλεγραφήματα καί ἀναφορές μένουν χωρίς Διοίκηση.

***

Πιάσαμε παραπάνω μερικά ἀπό τά προβλήματα πού χρειάζονται νά λυθοῦν στίς προετοιμασίες τῶν ἐπιχειρήσεων, ἰδιαίτερα ὅσα σχετίζονται ἄμεσα μέ τίς ἐπιχειρήσεις. Παραλείψαμε νά ἀναφέρουμε τά ὀργανωτικά προβλήματα τῆς Ἐπιμελητείας, τῆς Ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας, τῆς Ἀντιαεροπορικῆς ἄμυνας καί μερικῶν ἄλλων σχηματισμῶν. Κι' ὅλα τά προβλήματα πού χρειάζονται λύση κατά τήν κατάληψη πόλεων (στρατολογία, ἐπιμελητειακή ἐκμετάλλευση κλπ.

Ὅμως ἡ μεγάλη προετοιμασία τῶν τμημάτων μας γιά τόν πόλεμο καί γιά τή νίκη, γίνεται καθημερινά μέ τήν ἐκπαίδευση στίς [illegible] λές, μέ τήν ἐπεξεργασία τῆς πείρας μας, μέ τήν ἰδεολογική δουλειά, μέ τήν ὑποδειγματική λειτουργία τῆς ἐσωτερικῆς ζωῆς τῶν τμημάτων, μέ τή συνειδητή πειθαρχία, μέ τήν [illegible] λεση τῶν Διαταγῶν, μέ τήν ὀργάνωση [illegible] χρήσιμων σχηματισμῶν καί τμημάτων. [illegible] ΚΚΕ πού καθοδηγ[illegible] Στρατοῦ καί τό [illegible] γενικ[illegible] κάθε καινούργιο [illegible] τεχνι[illegible] πού παρουσιάζ[illegible] ἀνά[illegible] τυξής μας. Ἐμε[illegible] σουμε λύση στά [illegible] πέφτουν στήν [illegible] μας.

ΤΟ ΜΑΖΙΚΟ ΣΑΜΠΟΤΑΖ

Τοῦ σ. ΑΝΤΩΝΗ ΒΡΑΤΣΑΝΟΥ 'Αντισυνταγματάρχη Μηχανικοῦ

Ἡ ἀνάπτυξη τοῦ Σαμποτάζ στήν πορεία τοῦ λαϊκοαπελευθερωτικοῦ μας πολέμου, καί ἰδιαίτερα στό 1948, ἦταν σημαντική καί στοίχισε ἀκριβά στόν ἐχθρό, σέ αἷμα καί μέσα.

Στρατιωτικές καί πολιτικές προσωπικότητες τῆς ἀντίδρασης, πλήρωσαν μέ τή ζωή τους ἤ δοκίμασαν ἀπό κοντά, τή λαχτάρα τοῦ Ναρκοπολέμου καί ἀναγκάστηκαν νά ὁμολογήσουν καί ἐπίσημα τά ὀδυνηρά του ἀποτελέσματα.

Ὅπως βγαίνει ἀπό τό συγκεντρωτικό πίνακα τοῦ Γ.Α., στό χρόνο πού μᾶς πέρασε, καταστράφηκε ἕνας σεβαστός ἀριθμός ἀπό τροχοφόρα καί τάνκς, γέφυρες, ἐργοστάσια, τραῖνα καί σιδηροδρομικές γραμμές.

Σύμφωνα μέ τά στοιχεῖα αὐτά, θά πρέπει κατ' ἀρχήν νά παραδεχτοῦμε, πώς ἡ σαμποταριστική δράση:

—Προξένησε σημαντική φθορά στό ἔμψυχο ὑλικό καί στήν ἐχθρική πολεμική μηχανή.

—Ἐπεχτάθηκε στά σοβαρά τεχνικά ἔργα (γέφυρες Νεάπολης, Στρυμώνα, τοῦνελ κλπ).

—Ἐφαρμόστηκε γιά πρώτη φορά στόν ταχτικό πόλεμο (πρώτη φάση ἐπιχειρ. Σμόλικα—Γράμμου).

—Μεταφέρθηκε ὡς ἕνα βαθμό, μέσα στίς φασιστικές φωλιές στά ἀ σ τ ι κ ά κ έ ν τ ρ α.

Ἡ σαμποταριστική ταχτική μας, βασίστηκε στό τολμηρό ἐπιθετικό πνεῦμα, τήν πρωτοτυπία, τήν ἐφευρετικότητα, στήν πονηριά καί στήν ἐξυπνάδα (νάρκες διά ἠλεκτρικῆς πυροδότησης, ἀνατίναξη ἀεροπλάνων, παγίδευση ὑποζυγίων κ.λ.π.).

Οἱ ἀριθμοί καί τά ἀποτελέσματα τῶν καταστροφῶν, στό χρόνο πού μᾶς πέρασε, γιά τούς πολλούς, ἴσως φαίνονται ἐντυπωσιακά, ἱκανοποιητικά. Ὅμως, γιά ὅσους γνωρίζουν τίς δυνατότητες, πού ὑπάρχουν ἀκόμα στόν τομέα τοῦ σαμποτάζ, θά πρέπει νά θεωρηθοῦν δίχως καμμιά ἐπιφύλαξη, ἀ ν ε π α ρ κ ῆ.

Εἶναι γεγονός, ὅτι παρά τή σχετική ἐπίδοση καί πεῖρα, ἔχουμε ἀκόμα ἀρκετές ἀδύνατες πλευρές, ἀπ' τίς ὁποῖες ἡ πιό βασική, εἶναι ἡ καθυστέρηση, πού παρουσιάζουμε στήν ἀνάπτυξη τῆς μαζικῆς σαμποταριστικῆς δράσης, στό «ΜΑΖΙΚΟ ΣΑΜΠΟΤΑΖ».

Παίρνοντας ὑπ' ὄψη τις συνθῆκες, τή μορφή καί τό χαρακτήρα τοῦ σημερινοῦ πολέμου, μποροῦμε σωστά νά ἐκτιμήσουμε, πόσο εἶναι ἀπαραίτητο, νά μάθουμε τή σαμποταριστική τέχνη στήν ἁπλή της μορφή. Ἡ κατάχτηση καί ἀφομοίωση τοῦ μαζικοῦ σαμποτάζ, πού τώρα βρίσκεται στήν ἐξελιχτική του πορεία, εἶναι οὐσιαστικός ὅρος γιά ἀποτελεσματικώτερη διεξαγωγή τοῦ πολέμου καί σημαντικός παράγοντας, γιά τήν ἐπιτευξη τῶν σκοπῶν πού καθορίζει το Γενικό Ἀρχηγεῖο μας γιά τόν καινούργιο χρόνο.

Ἔτσι, πρωταρχικά καί κύρια θά πρέπει νά γνωρίσουμε ἀπό κοντά, νά ξεκαθαρίσουμε στό μυαλό μας (ἐδῶ ὑπάρχει κάποια σύγχιση) τί εἶναι τό μαζικό σαμποτάζ, ποιές ἐνέργειες περιλαμβάνει καί πῶς ἐφαρμόζεται πραχτικά καί ἀποτελεσματικά στίς διάφορες μορφές καί φάσεις τοῦ ἀγῶνα.

*
* *

Τό μαζικό σαμποτάζ εἶναι ἡ σαμποταριστική τέχνη, στήν ἁπλή της μορφή. Μπορεῖ νά πραγματοποιηθεῖ — ὕστερα ἀπό λιγόχρονη ἐκπαίδευση — ἀπό ὅλα τά τμήματα καί σχηματισμούς τοῦ Δ.Σ. ἀπό κάθε λαϊκό ἀγωνιστή καί τίμιο πατριώτη. Περισσότερο καί ἰδιαίτερα τολμηρά, θά πρέπει νά χρησιμοποιεῖται ἀπό τούς εἰδικούς σχηματισμούς τῶν μετόπισθεν (ἀνιχνευτές, ἐλεύθεροι σκοπευτές, τμήματα Λ.Π., ὁμάδες Π.Ε. ὑπαίθρου καί πόλεων).

Τά τμήματα αὐτά, μέ τή βοήθεια καί τοῦ λαοῦ τῆς περιοχῆς, ἔχουν ἀποστολή, νά παρενοχλοῦν διαρκῶς τόν ἐχθρό, προξενώντας του τίς μεγαλύτερες κατά τό δυνατόν ἀπώλειες καί νά τόν κρατοῦν πάντα σέ ἐκνευρισμό. Ὅταν ἡ περιοχή τους εἶναι πλαισιωμένη μέ εἰδικούς σχηματισμούς σαμποτέρ, ζητοῦν τή βοήθειά τους, ὑποδείχνουν σοβαρούς στόχους καί γνωρίζουν στό Διοικητή τῶν σαμποτάζ τυχόν ἐνέργειές τους πρός ἀποφυγή σύγχισης. Διαφορετικά πρέπει νά ἐξαντλοῦν ὅλα τά μέσα καί μέ ἐπέκταση τῆς δράσης τους νά διατηροῦν στό χῶρο τους, τή φυσιογνωμία τοῦ σαμποτάζ καί ναρκοπολέμου.

Στήν ἱστορία τοῦ λαϊκοεπαναστατικοῦ μας ἀγῶνα, ἔχουμε κάποια χαρακτηριστικά παραδείγματα μαζικῆς συμμετοχῆς τοῦ λαοῦ σέ πράξεις σαμποτάζ. Στήν περίοδο τῆς πρώτης κατοχῆς, μποροῦμε νά σημειώσουμε τή [illegible] λή τοῦ κλάδου τῶν σιδηροδρομικῶν [illegible] ξι ἡ συμμετοχή τοῦ λαοῦ τῆς περιοχῆς [illegible]

που, στά διάφορα σαμποτάζ καί τέλος, άκόμα πιό τρανό δείγμα, τό μαζικό άγώνα τού λαού μας στίς μάχες καί άνατινάξεις τού ήρωϊκού Δεκέμβρη.

Στό σημερινό πόλεμο, καλή έπίδοση στό μαζικό σαμποτάζ, έχουν νά παρουσιάσουν τά τμήματα Λ. Π., Πληροφοριών καί όμάδες Π. Ε. ύπαίθρου καί πόλεων, τής περιοχής Γρεβενών—Νεάπολης, Κοζάνης—Πτολεμαΐδας καί Φλώρινας—'Αμυνταίου, μέ πρωτοπορεία τήν πόλη τής Θεσσαλονίκης. 'Αξιοσημείωτη έπίσης, είναι ή συμμετοχή τού Μωραΐτικου λαού στό μαζικό σαμποτάζ πού κατέστρεψε πολλές φορές τίς συγκοινωνίες τού έχθρού, μονάχα μέ σκαπανικά έργαλεία.

Ή πιό χαρακτηριστική όμως έκδήλωση μαζικού σαμποτάζ, είναι ό πρωτότυπος .....Ναρκοπόλεμος, πού άνέπτυξαν τό περασμένο φθινόπωρο, οί μικροί Σαμποτέρ Τσοτυλιανόπουλα, στό δρόμο Νεάπολη —Βογατσικού. Ή φάλαγγα Καστοριάς—Κοζάνης, καθυστέρησε πολλές φορές καί έπί άρκετές ώρες, ψάχνοντας γιά τίς....νάρκες τών μικρών σαμποτέρ μας, πού στήν πραγματικότητα ήταν παλησίδερα καί ντενεκέδες άπό κονσέρβα.

'Ο καθένας μπορεί νά σκεφτεί τό άποτέλεσμα, άν όλα τά άετόπουλα σέ κάθε γωνιά τής χώρας, κάνουν συστηματικά τό ίδιο πράγμα, στό όδικό καί τηλεφωνικό δίχτυ...

ΠΟΛΕΜΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Μ. Σ.

Μέσα στό 1948, έγινε προσπάθεια γιά νά έφαρμόσουμε τό μαζικό σαμποτάζ, δίχως όμως θετικά καί όλοκληρωμένα άποτελέσματα.

Ή έλλειψη πείρας, ή προκατάληψη, πώς κάθε καταστροφή θάπρεπε «νά τήν κάνουν οί σαμποτέρ», ή λειψή τεχνική κατάρτιση, στάθηκαν τά πιό σοβαρά έμπόδια στή δουλειά τού μαζικού σαμποτάζ. 'Ακόμα, πρέπει νά τονίσουμε καί τήν παρανόηση στήν τακτική χρησιμοποίηση τών τμημάτων σαμποτέρ, πού οί Διοικήσεις τά μετέτρεψαν σέ πεζικό, μέ συνέπεια, ν' άφήσουμε πολύτιμες εύκαιρίες γιά σαμποτάζ νά περάσουν άνεκμετάλλευτες.

Ξέχωρα άπ' τά παραπάνω, παρουσιάστηκε κάποια σύγχιση καί μέ τίς ένέργειες, πού περιλαβαίνει τό μαζικό σαμποτάζ.

Είναι λοιπόν άπαραίτητο, νά καθορίσουμε ένα σχέδιο, πού θά στηρίξουμε στή βάση του καί θά προσδιορίσουμε στά πλαίσιά του, συγκεκριμένα τίς μορφές τού μαζικού σαμποτάζ.

Έτσι, γιά νά χρησιμοποιήσουμε τό σαμποτάζ σάν όπλο γενικής χρήσης, θά πρέπει νά είμαστε σέ θέση:

ΠΡΩΤΟ: Στό χώρο τού κύριου μετώπου. 1) Κατά τήν έπίθεση ένάντια σέ γερά όχυρωμένα ύψώματα. α) Νά καταστρέφουμε όλότελα τά άμυντικά έπιβοηθήματα τού έχθρού. β) Νά χειριζόμαστε μέ δεξιοτεχνία τά συρματοψαλίδια. γ) Νά γίνουμε άριστοι άφοπλιστές τών έχθρικών ναρκών καί παγίδων. δ) Νά προξενούμε κάτω άπό όποιεσδήποτε συνθήκες, τουλάχιστο τρία ρήγματα στά συρματοπλέγματα καί έχθρικά ναρκοπέδια. ε) Νά σαρώνουμε τά σκέπαστρα καί τά πολυβολεία τού έχθρού, χρησιμοποιώντας τολμηρά τά πάντζερ, τίς έκρηκτικές κασσετίνες (τυποποιημένα) καί τίς έμπρηστικές φιάλες (μπουκάλια). στ) Νά παγιδεύουμε τούς δρόμους διαφυγής τού έχθρού, γιά νά πετυχαίνουμε τήν αίχμαλωσία ή τή συντριβή του.

Έδώ, γιά τό συρματόπλεγμα καί τό ναρκοπέδιο, χρειάζεται νά άνοίξουμε μιά παρένθεση. 'Ύστερα άπό τήν πρώτη έπιχείρηση κατά τού Μπίκοβικ καί τή σχετική έκθεση τής 14ης Ταξιαρχίας, ό σταυρός, άρχισε νά θεωρείται σάν τό μοναδικό μέσο, είδος πανταβότανο. Αύτό, άπό τεχνική πλευρά, πού όπως άποδείχτηκε καί στήν πράξη είναι άρκετά λαθεμένο. Ή βάση, γιά τή σίγουρη διάνοιξη διαδρόμου, πρό πάντων σέ διαδοχικές σειρές συρματοπλέγματα καί ναρκοπέδιο σέ βάθος, είναι τό έπίμηκες γέμισμα (σανίδωμα, σωλήνες άπό λαμαρίνα ή καννιβότανο). Οί σταυροί, είναι μέσο βοηθητικό. Τό έπίμηκες γέμισμα, καταστρέφει τό συρματόπλεγμα, άχρηστεύει σίγουρα όλες τίς νάρκες καί δημιουργεί αύλάκι μετά τήν έκρηξη, πού άποτελεί άληθινό δρομολόγιο διείσδυσης.

2) Στή μορφή τού τακτικού πολέμου. α) Νά χρησιμοποιούμε όλες τίς νάρκες άντιπροσωπικού γενικής χρήσης. β) Νά άναπτύσσουμε συστηματικό ναρκοπόλεμο στά άμεσα—κοντινά μετόπισθεν. γ) Νά έφαρμόζουμε έντεχνα τίς ναρκοθετήσεις καί παγιδεύσεις, στά έχθρικά παρατηρητήρια, βρύσες, χώρους συγκέντρωσης καί πιθανές βάσεις έξόρμησης. δ) Νά μπορούμε, όχι μονάχα νά στρώνουμε ένα άπλό ναρκοπέδιο —όταν ή έξέλιξη τής μάχης τό άπαιτεί— άλλά νά τό έντοπίζουμε καί νά τό προσδιορίζουμε. ε) Νά τινάζουμε στόν άέρα τά έχθρικά μπουλούκια μέ ένεργητικές προδοτήσεις ύπονομευμένων χώρων, πού θά καταλήγουν στά πολυβολεία μας. στ) Στίς έναλασσόμενες φάσεις τού άγώνα καθώς καί στόν ύποχωρητικό έλιγμό, νά έφαρμόζουμε πλατειά τίς έπιβραδυντικές καταστροφές καί τήν παγίδευση τών έπίκαιρων θέσεων. Στήν περίπτωση αύτή, δέν πρέπει νά ξεχνάμε πώς μιά έπιβραδυντική έκρηξη είναι ή καταλληλότερη στιγμή γιά άντεπίθεση.

Στήν έκστρατεία τού Γράμμου, ό ναρκοπόλεμος έφαρμόστηκε μέ έπιτυχία, μονάχα στήν πρώτη φάση τών έπιχειρήσεων. Στήν περίοδο αύτή, ό πανικός τών φαντάρων έφτασε σέ τέτοιο βαθμό, πού χρησιμοποιούσαν ... κατασκευές τών προηγούμενων ... νάρκες. 'Αργότερα μέ τή ... έλλειψης ύλικού ό ναρκοπόλεμος ... καί έλειψε σχεδόν, ...

τελευταίες μάχες.

Ὑπῆρχε φυσικά, ἡ ἀντικειμενική δυσκολία τοῦ ὑλικοῦ, ὅμως δέν κάναμε ὅ,τι ἔπρεπε γιά νά τήν ξεπεράσουμε, ὥς ἕνα βαθμό, μέ διάφορους συνδυασμούς (παγιδευμένες χειροβομβίδες, ἐνεργητικές προδοτήσεις κλπ).

Ἡ πείρα, ἀπό τό καμίνι τῶν μαχῶν τοῦ Γράμμου πάνω στό ναρκοπόλεμο θά βοηθήσει πολύ, στή μελλοντική του χρησιμοποίηση.

ΔΕΥΤΕΡΟ: Στά μετόπισθεν τοῦ ἐχθροῦ. 1) Στό συγκοινωνιακό του δίχτυ. α) Νά ἐντείνουμε τό ναρκοπόλεμο πάνω στούς ἄξονες κίνησης καί ἀνεφοδιασμοῦ του. Οἱ ἐνέργειες πρέπει νά εἶναι ἁπλές, μελετημένες καί νά ἐφαρμόζονται τολμηρά στήν πράξη. β) Νά χρησιμοποιοῦμε πλατειά τίς ἐνεργητικές προδοτήσεις μικρῶν ναρκοπεδίων (γκρούπες ναρκῶν), μέ σκοπό τήν καταστροφή ειδικῶν τροχοφόρων (κοῦρσες, θωρακισμένα, τζίπ), πού μεταφέρουν προσωπικότητες τῆς ἀντίδρασης. Γιά τά ειδικά αὐτά τροχοφόρα —ὅπου προσφέρεται τό ἔδαφος— νά ἐνεργοῦμε αἰφνιδιαστικά καί μέ πάντζερ, ἐκρηκτικές κασσετίνες ἤ ἐλευθεροσκοπευτικά. γ) Νά καταστρέφουμε μικρά τεχνικά ἔργα καί νά συνδυάζουμε τίς καταστροφές, μέ τήν παραπλανητική ναρκοθέτηση, παγίδευση καί ἐνέδρα.

2) Στούς κατοικημένους τόπους. α) Νά ἐξασφαλίζουμε ρήγματα - διαδρόμους, ὅπως καί στά ὀχυρωμένα ὑψώματα. β) Νά σωριάζουμε σέ ἐρείπια μέ ἀνατινάξεις ἤ κάψιμο τά ὀχυρωμένα κτίρια. γ) Νά ἀντιμετωπίζουμε ἀποτελεσματικά τά ἐχθρικά τάνκς. δ) Νά ματαιώνουμε ἤ νά ἐπιβραδύνουμε τήν ἄφιξη καί ἐπέμβαση τῶν ἐχθρικῶν ἐνισχύσεων, μέ προσθημένες ἐνεργητικές προδοτήσεις, καταστροφές καί διαδοχικά ναρκοπλαίσια σέ βάθος. ε) Νά καταστρέφουμε τίς ἀποθῆκες πολεμικοῦ ὑλικοῦ, καυσίμων, διάφορες ἐγκαταστάσεις καί ἐργοστάσια. στ) Νά ἐφαρμόζουμε τίς ἐπιβραδυντικές καταστροφές καί παγιδεύσεις σέ χώρους στρατιωτικῆς σημασίας, σέ περίπτωση σύμπτυξης. Γιά νά ἐξασφαλίσουμε τήν ἐπιτυχία σέ κατοικημένους τόπους, πρέπει νά ἐξασκηθοῦμε καί νά χρησιμοποιοῦμε σωστά, τό ὑλικό καί τά μέσα, πού διαθέτουμε. Ἀκόμα, μπροστά ἀπό κάθε ἐνέργεια νά σκεφτόμαστε, πώς κάθε πάντζερ, κάθε νάρκη θά, πρέπει νά φέρνει καί κάποιο ἀποτέλεσμα.

ΤΡΙΤΟ: Στά Ἀστικά Κέντρα. Στίς πόλεις, βρίσκεται ὁ τρίτος τομέας τοῦ μετώπου μας, δίπλα ἀπό τόν τακτικό καί παρτιζάνικο. Ἐδῶ, τό σαμποτάζ, εἶναι πολύμορφο καί δέ μποροῦμε, νά καθορίσουμε συγκεκριμένες ἐνέργειες.

Ἡ μετατροπή τῶν μεγάλων λιμανιῶν τῆς χώρας μας, σέ βάσεις ἐξοπλισμοῦ καί ἀνεφοδιασμοῦ τοῦ ἐχθροῦ, συνέπεια τῆς ἀπομόνωσης τοῦ φασιστικοῦ καθεστῶτος ἀπό τά Βαλκάνια καί τήν Ἠπειρωτική Εὐρώπη, μᾶς δίνει τή δυνατότητα, νά κατανοήσουμε τή σημασία τοῦ σαμποτάζ μέσα στίς πόλεις. Ἡ συσσώρευση ἐκεί τεράστιων ποσοτήτων πολεμικοῦ ὑλικοῦ, καυσίμων καί ἄλλων στρατιωτικῶν ἐφοδίων, δημιουργεῖ εὐνοϊκές προϋποθέσεις, γιά ἀνάπτυξη σοβαρῆς δράσης. Γιά τέτοιες ἐνέργειες, πού ἔχουν ἐξαιρετική σημασία, θά στηριχτοῦμε, βασικά, στίς ὁμάδες Π. Ε. πόλεων, πού ἔχουν ειδικευτεῖ στή σαμποταριστική - ἐλευθεροσκοπευτική δουλειά καί θά συνδυάσουμε σέ πλατειά κλίμακα τή βοήθεια, πού μποροῦν νά δώσουν οἱ λαϊκές μάζες, οἱ συνειδητοί ἐργάτες καί τίμιοι ὑπάλληλοι. Τό σαμποτάζ στίς πόλεις πρέπει νά πάρει στόν ἀνώτατο βαθμό μαζικό—παλλαϊκό χαρακτήρα καί ν' ἀρχίζει ἀπό τήν πιό ἁπλή μορφή (σκόρπισμα καρφιῶν στούς δρόμους, κόψιμο τηλεφωνικῆς γραμμῆς), μέχρι τήν πιό σύνθετη, ὅπως τό γενικό σαμποτάζ σέ πολλούς καί σοβαρούς στόχους, συνδυασμένο μέ πρωτότυπο καί ἐφευρετικό ναρκοπόλεμο.

*
* *

Γιά τήν κατάχτηση καί ἀφομοίωση τοῦ μαζικοῦ σαμποτάζ χρειάζεται νά ἐξασφαλίσουμε ὁρισμένες προϋποθέσεις, ἀπό τίς ὁποῖες οἱ κυριώτερες εἶναι, ὁ ἁπλός καί κατανοητός τρόπος ἐκπαίδευσης, ἡ ἐξοικίωση καί γνωριμία τῶν μαχητῶν μέ τό ὑλικό καί οἱ πραχτικές ἐφαρμογές, γιά νά ἀποχτήσουν τήν ἐμπιστοσύνη πάνω στό ὑλικό καί νά ἐκτιμήσουν τήν ἀξία του. Γιά τήν ἐκπαίδευση νά διαλέξουμε κατάλληλους ἀξιωματικούς καί ὑπαξιωματικούς σαμποτέρ, πού θά διδάξουν μέ πραχτικές ἐφαρμογές μονάχα τά ἁπλά μαθήματα, πού εἶναι ἀπαραίτητα γιά τή στοιχειώδη τεχνική κατάρτιση τῶν μαχητῶν.

Γιά τίς Μονάδες καί Σχηματισμούς τοῦ χώρου μας, θά λειτουργεῖ καί μόνιμο κέντρο ἐκπαίδευσης, ὅπου θά διδάσκεται πιό συστηματικά καί μέ περισσότερα μέσα, ἡ τέχνη τοῦ μαζικοῦ σαμποτάζ. Στό κέντρο αὐτό, θά μποροῦν νά φοιτήσουν διαδοχικά καί γιά μιά βδομάδα, ὅλοι οἱ ἀξιωματικοί καί ὑπαξιωματικοί τῶν Μονάδων καί Σχηματισμῶν πού βρίσκονται στήν περιοχή μας καί στά ἄμεσα μετόπισθεν.

Τό μαζικό σαμποτάζ πολύ σύντομα πρέπει νά γίνει κτῆμα ὅλων τῶν τμημάτων μας καί ὑπόθεση παλλαϊκή. Ὅλοι οἱ τίμιοι πατριῶτες ἀπό τά μικρά ἀετόπουλα μέχρι τό γέρο καί τή μπάμπω τῶν ὀγδόντα χρονῶν, νά φιλοδοξοῦν νά πάρουν μέρος ἤ νά βοηθήσουν στό μαζικό σαμποτάζ. Οἱ μικροί σαμποτέρ δείχνουν σέ ὅλους τό δρόμο.

*
* *

Τό μαζικό σαμποτάζ εἶναι ἐκδήλωση [illegible] ἠθικοπολιτικῆς ἀνωτερότητας, τοῦ μα[illegible] πανασταστικοῦ ἡρωϊσμοῦ καί τοῦ ὑψηλοῦ [illegible]τικοῦ πνεύματος. Ἡ σωστή τακτική κα[illegible] του χρησιμοποίηση, φέρνει μεγάλα [illegible] ὑλικά ἀποτελέσματα. Γιά τό δικό μα[illegible] Επαναστατικό Στρατό, πρέπει ν' αποβ[illegible]

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΦΩΤΙΣΤΙΚΗ ΔΟΥΛΕΙΑ ΣΤΟ ΜΟΝΑΡΧΟΦΑΣΙΣΤΙΚΟ ΣΤΡΑΤΟ

Τοῦ σ. ΓΑΒΡΙΛΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, Λοχαγοῦ Π. Ε

(Αὐτό τό ἄρθρο γράφτηκε μέ βάση τά συμπεράσματα τῆς σύσκεψης τῶν ὑπεύθυνων τῆς πολιτικῆς διαφωτιστικῆς δουλειᾶς στο ΜΦΣ τῶν τμημάτων τῶν 9ης και 11ης Μεραρχιῶν μας, που ἔγινε στίς 25 τοῦ Γενάρη.)

Τά δυνατά χτυπήματα τοῦ ΔΣ καί οἱ ἐπιτυχίες του δημιούργησαν εὐνοϊκές συνθῆκες γιά τήν ἀνάπτυξη τῆς πολιτικῆς διαφωτιστικῆς δουλειᾶς μας στό μοναρχοφασιστικό στρατό.

Πέρασαν τρεῖς μῆνες καί πάνω ἀπό τή δημοσίευση τοῦ ἄρθρου τοῦ σ. Ζαχαριάδη «Φαντάροι, ἐθνοφρουρῖτες Συναδέλφωση». Τό προσκλητήριο αὐτό τοῦ Κόμματός μας εἶχε βαθειά ἀπήχηση στούς φαντάρους, ἐθνοφρουρῖτες. Μάθαδες καί τίμιους ἀξιωματικούς. Ἡ θέση «Συναδέλφωση! Εἰρήνη», «θάνατος στούς προδότες ποὺ θέλουν αἷμα καί πόλεμο», τοποθέτησε σέ μιά συγκεκριμένη καί στέρεα, ἐθνική λαϊκή ἐπαναστατική βάση τήν πολιτική διαφωτιστική δουλειά μας στούς φαντάρους καί ἐθνοφρουρῖτες. Ἀπό αὐτή τή στιγμή ἡ δουλειά μας δέ σταματοῦσε μόνο στό ξεσκέπασμα τοῦ μοναρχοφασισμοῦ, δέν περιορίζονταν μόνο στό νά μάθουν οἱ φαντάροι τήν ἀλήθεια. Ἔπρεπε καί νά τούς βοηθήσουμε νά πιστοῦν ὅτι τήν εἰρήνη τήν κρατᾶνε στά χέρια τους. Νά τούς βοηθήσουμε νά οργανωθοῦν καί νά νοιώσουν τή δυνατότητα αὐτή, σάν μοναδικό δρόμο τῆς σωτηρίας τους. Τό ἀνέβασμα τῆς πολεμικῆς δραστηριότητας τοῦ στρατοῦ μας μεγάλωνε ὅλες αὐτές τίς δυνατότητες.

Πάνω σ' αὐτή τή βάση ὀργανώθηκε ἡ δουλειά μας στόν τομέα αὐτό, σύμφωνα μέ τίς λεπτομεριακές ὁδηγίες ποὺ δίνονταν στό γράμμα τοῦ σ. Μπαρτζιώτα πρός τούς Π.Ε στίς 22)11)48.

Οἱ ὑπεύθυνοι τῆς πολιτικῆς διαφωτιστικῆς δουλειᾶς στόν ΜΦΣ μέ τίς ἐπιτροπές συναδέλφωσης, ἀπό τή Μεραρχία ὡς τό λόχο, βοήθησαν τούς Π.Ε στή μελέτη καί ἐπεξεργασία τῆς δουλειᾶς, καί στήν κατανόηση τῆς σημασίας της μέ τή δραστηριοποίηση ἑνός μεγάλου ἀριθμοῦ μαχητῶν καί μαχητριῶν. Στό διάστημα αὐτό πετύχαμε μιά σημαντική πρόοδο. Δέν μποροῦμε ὅμως νά ποῦμε ὅτι ἡ πρόοδος αὐτή ἀνταποκρίνεται στό ἀνέβασμα τῆς δύναμης καί πολεμικῆς ἀπόδοσης τοῦ στρατοῦ μας καί τήν κατάσταση ποὺ δημιουργήθηκε στόν ΜΦΣ. Δέν μποροῦμε ἀκόμα νά ποῦμε ὅτι ἡ δουλειά μας ἀποδίνει ὁλόκληρο τό περιεχόμενο τῆς πολιτικῆς τῆς Λαϊκῆς ἑνότητας, συμφιλίωσης, ἡσυχίας καί εἰρήνης τῆς ΠΔΚ, σάν ἔκφραση τῶν πιό μεγάλων πόθων τοῦ λαοῦ καί ἰδιαίτερα τῶν στρατευμένων ἀπό τό μοναρχοφασισμό.

Ἐδῶ πρέπει σωστά νά ἐκτιμήσουμε τίς ἐπιτυχίες μας, τά λάθη, τίς ἀδυναμίες καί ἐλλείψεις μας καί νά δοῦμε τί πρέπει νά κάνουμε.

I. ΤΙ ΠΕΤΥΧΑΜΕ

1) Στό μεγαλύτερο μέρος ἀπό τούς μαχητές καί μαχήτριες ἔχει καταλαβευτεῖ ἡ σπουδαιότητα καί ἡ σημασία ποὺ ἔχουν... διάβρωμα τοῦ μοναρχοφασισμοῦ ἡ πολιτική διαφωτιστική δουλειά στο... στρα-

---

πόσπαστο κομμάτι ἀπό τήν τακτική μας, σύντροφος στήν καθημερινή ζωή καί δράση μας.

Ἐμεῖς εἴμαστε σέ θέση, δουλεύοντας ἀκούραστα στήν κατεύθυνση τοῦ μαζικοῦ σαμποτάζ νά τό διαδώσουμε πλατειά καί νά τό ἀνεβάσουμε ψηλά, τόσο, ποὺ δέ σημειώθηκε σέ κανένα στρατό καί σέ κανένα πόλεμο.

Ὅταν ὅλοι μας κάνουμε στό ἀκέραιο τό καθῆκον, ἐξαντλήσουμε ὅλες τίς δυνατότητες καί κατακτήσουμε τό μαζικό σαμποτάζ θά ἐξαναγκάσουμε τόν ἐχθρό νά πληρώνει ἀκριβά κάθε του κίνηση, θά τοῦ παραλύσουμε τόν κρατικό του μηχανισμό. Στήν ὕπαιθρο καί στίς πόλεις πρέπει νά ἀναπτύξουμε ἕνα ἀνελέητο καταστροφικό σαμποτάζ, ἕναν ἀμείλιχτο καί ἐξοντωτικό νευροπόλεμο. Νά τρέμουν οἱ κάθε λογῆς δήμιοι, βασανιστές καί τρομοκράτες τοῦ Λαοῦ, νά περνοῦν ἐφιαλτικές νύχτες. Ὁ σαμποταριστικός - ἐλευθεροσκοπευτικός κίνδυνος θά τούς παρακολουθεῖ παντοῦ, σέ κάθε τους βῆμα.

Ἔτσι, θά δημιουργήσουμε μιά ἀφόρητη κατάσταση, στά ἐχθρικά μετόπισθεν καί στίς πόλεις καί θά δώσουμε πιό συγκεκριμένη τή δυνατότητα, στίς κύριες δυνάμεις τοῦ Δ.Σ.Ε. νά προχωρήσει στίς στρατηγικές ἐπιδιώξεις τοῦ 1949, ποὺ εἶναι ἡ κατάρρευση τοῦ ἀντιδραστικοῦ καθεστῶτος καί ἡ ἀπελευθέρωση τῆς Πατρίδας.

22-1-49

τό. Ὑπάρχουν ὅμως καί ἀκόμα καί στελέχη ἀκόμα πού ὑποτιμοῦν τή δουλειά αὐτή στήν πράξη γιατί τήν κρίνουν κάπως ἐπιφανειακά. Στούς περισσότερους μαχητές καί στελέχη ἔγινε συνείδηση ὅτι ἡ δουλειά στούς φαντάρους ἀποτελεῖ ἕνα ἀπό τούς βασικούς παράγοντες τῆς νίκης.

Αὐτό τό ἐπιβεβαιώνει ἡ καθημερινή, ἐπίμονη τολμηρή καί ψυχραιμη δουλειά τῶν μαχητῶν καί μαχητριῶν, σ' ὅλα τά τμήματα κι σχηματισμούς, σ' ὅλα τά μέτωπα τῆς χώρας. Τό ἐπιβεβαιώνουν οἱ μάχες καί ἰδιαίτερα τῆς Νάουσας, πού ἀπό τόν κάθε μαχητή καί μαχήτρια, μαζί μέ τό βρόντο τοῦ τάνκ..., ἤχοῦσε καί τό προσκλητήριο τῆς Συναδέλφωσης — Εἰρήνη.

2) Τά δυνατά χτυπήματα τοῦ στρατοῦ μας καί ἡ συστηματοποίηση τῆς πολιτικῆς μας δουλειᾶς στό ΜΦΣ στό διάστημα αὐτό ἔφεραν σοβαρές ἀλλαγές στούς φαντάρους, ἐθνοφρουρίτες, Μάϊδες καί τούς ἀξιωματικούς.

α) Οἱ περισσότεροι φαντάροι καί ἐθνοφρουρίτες καί ἰδιαίτερα οἱ ..., πείστηκαν ὅτι ὁ ΔΣ θέλει τό καλό τους καί ὅτι σάν ἔρθουν μαζί μας θά τούς δεχτοῦμε σάν ἀδέρφια μας. Ὑπάρχουν ὅμως ἀκόμα, περισσότερο ἀπό τούς καινούργιους, πού δέν ἀπαλλάχτηκαν ἀκόμα ἀπό τό φόβο τῆς κακοποίησής τους, πού συνέχεια καλλιεργοῦν οἱ μοναρχοφασίστες.

Πολλοί εἶναι οἱ φαντάροι καί ἐθνοφρουρίτες πού ἐπιδιώκουν νά παραδοθοῦν πάνω σέ κρούσεις καί μάχες. Στό μήνα Γενάρη ὁ ἀριθμός τῶν αἰχμαλώτων ἀνέβηκε στούς 1030.

Στίς μάχες δέν τά καταφέρνουν ὅλο καί νά πραγματοποιήσουν τήν παράδοσή τους γιατί τά χάνουν ἀπό τά πυρά μας καί σκορπᾶνε πίσω. Αἰχμάλωτοι τοῦ 503 Τ.Π ἀπό τή μάχη τῆς Φλώρινας καταθέτουν ὅτι οἱ τρεῖς καλύτεροι τῆς διμοιρίας πού ἀπό καιρό δούλευαν γιά νά αὐτομολήσει ὅλη ἡ διμοιρία, στή μάχη σκόρπισαν πίσω.

β) Ἡ πλειοψηφία ἀπό τούς φαντάρους καί ἐθνοφρουρίτες, ἔχει πεισθεῖ ὅτι τό ΔΣ δέ μποροῦν νά τόν νικήσουν οἱ μοναρχοφασίστες. Τέτοιες συζητήσεις γίνονται τακτικά καί ἀνάμεσα σέ ἀξιωματικούς. Οἱ περισσότεροι φαντάροι δέν βλέπουν βέβαια ἀκόμα τή νίκη τοῦ ΔΣ καί καταλήγουν: «ἄν δέ γίνει μιά εἰρήνη καί μεῖς κι αὐτοί θά σκοτωθοῦμε ὡς τόν τελευταῖο». Ὁ αἰχμάλωτος ἀνθυπασπιστής Κόλιας τοῦ 503 Τ.Π καταθέτει: Οἱ φαντάροι στό τάγμα, κάθε νίκη τοῦ ΔΣ τήν ὑποδέχονται μέ χαρά. Ἐκδηλώνουν τό θαυμασμό στό ΔΣΕ. Ὅταν ἔμαθαν γιά τή Νάουσα ἔλεγαν ὁ ΔΣ εἶναι πολύ δυνατός καί οἱ ἀξιωματικοί τό ὁμολογοῦν ὅτι ὁ ΔΣ πολεμάει παλληκαρίσια. Στό 503 Τ.Π ὅλοι οἱ φαντάροι μάθανε τίς τελευταῖες προτάσεις τῆς Π.Δ.Κ γιά εἰρήνη καί βρίζουν τήν κυβέρνηση τῆς Ἀθήνας πού τίς ἀποκρούει. Ὅταν οἱ φασίστες τούς ἔλεγαν: ἄς παραδώσουν τά ὅπλα οἱ ἀντάρτες νά γίνει εἰρήνη, οἱ φαντάροι ἔλεγαν: Κορόϊδα εἶναι νά παραδώσουν τά ὅπλα οἱ ἀντάρτες; Δέν τήν ξαναπιάνουν. Στή Φλώρινα τούς πῆγαν στήν ἐκκλησία κι τούς μίλησε ὁ δεσπότης: Συμφωνεῖτε κατά ... ἀπό ... ἔλεγε. Οἱ φαντάροι φώναξαν «ζήτω ὁ δεσπότης» καί ἀδιάφοροι ἔφυγαν στή μέση τοῦ λόγου 3). Τήν ἄλλη φορά τήν πόρτα τῆς ἐκκλησίας τή φρουροῦσε ἡ ΕΣΑ γιά νά μή φύγουν.

Στή μονή Βίγλα οἱ φαντάροι διάβασαν τό ἄρθρο τοῦ σ. Ζαχαριάδη καί ἀπό τό «Δελτίο Εἰδήσεων» τό γράμμα τοῦ σ. Μπαρτζιώτα. Οἱ αἰχμάλωτοι λένε ὅτι ὁ λόγος τῆς Βίγλας ἦταν ξεσηκωμένος, γι' αὐτό καί τόν ἀντικατέστησαν. Διάβασαν ἕνα δίπτυχό μας πού σχολίαζε τήν ἡμιεπίσημη δήλωση τοῦ Γιανετζῆ ἐνάντια στήν εἰρήνη καί ἔλεγαν: Ἔτσι εἶναι. Σωστά τά λένε.

γ) Πολλές εἶναι οἱ ἐκδηλώσεις τῶν φαντάρων καί ἐθνοφρουριτῶν ἐνάντια στούς ἀμερικάνους. Λένε: Γι αὐτούς σκοτωνόμαστε. Ὅταν ἔβλεπαν ἀμερικάνο ἀξιωματικό στό τμήμα τους ἔλεγαν: Κανένα νέο σφαγεῖο μᾶς ἑτοιμάζουν». Ἀγανάχτησαν ὅταν ἔβλεπαν τούς ἀμερικάνους νά φωτογραφίζουν τούς νεκρούς καί ἔλεγαν: «Τίς φωτογραφίες τίς θέλουν γιά τόν αἱματοχυσμένο... τους». Ὁ λοχαγός Πάλλας ἔλεγε: «Γιώργο πρέπει νά σκέπτεσαι προσοχή καί σ' ἕνα δεκάνειο ἀπ' αὐτούς».

Οἱ ἐπιτυχίες τοῦ Λαϊκοῦ Στρατοῦ τῆς Κίνας ἐπίδρασαν πολύ στούς μοναρχοφασίστες ἀξιωματικούς. Στίς συζητήσεις τους λέγανε γιά τούς ἀμερικάνους: «Οἱ ἄτιμοι, τούς ἐγκατέλειψαν τούς Κινέζους» καί φοβᾶνται μήν πάθουν κι ἐδῶ τά ἴδια.

δ) Στούς περισσότερους φαντάρους καί ἐθνοφρουρίτες, τά συνθήματα τοῦ ἐχθροῦ «Βούλγαροι» «Σλαῦοι» κλπ ἄρχισαν νά μήν ἔχουν ἐπίδραση. Μερικοί φαντάροι λένε: ὅποιος δέν κάνει τό δικό τους τόν λένε: Βούλγαρο. Μήπως καί μᾶς δέν μᾶς φωνάζουν με τό παραμικρό βούλγαρους»;

ε) Δέ θέλουν νά ἀκούσουν λέξη γιά ἐνέδρα ἤ ἐπίθεση. Οἱ φασίστες τούς λένε: «ὅποιος πάει ἐνέδρα καί πιάσει ἀντάρτη θά πάρει 20 μέρες ἄδεια». Κανένας φαντάρος δέν κουνιέται καί λένε: «Νά λείπουν τέτοιες ἄδειες». Ὁ αὐτόμολος Μ...κας τοῦ 561 Τ.Π λέει: «ὅταν ἀκοῦνε στό λόχο μας γιά ἐνέδρα, ἄλλος ἔχει πονοκέφαλο, ἄλλος κόψιμο κι ἄλλοι ξεχνᾶνε νά πάρουν σφαῖρες μαζί τους».

Ἡ ἄνοιξη εἶναι ὁ ἐφιάλτης τῶν φαντάρων. Ἀκούει κανένας ἀνάμεσά τους «ἐμεῖς δέν πολεμᾶμε τήν ἄνοιξη, ἄς ἔρθουν ἄλλοι». «Δέν ξαναπατᾶμε στό Γράμμο». «Τήν ἄνοιξη οὔτε ἕνα μέτρο δέν θά φύγουμε ἄν συνεννοηθοῦμε ὅλοι μαζί».

Ἡ παράβαση τῆς ἄδειας, ἕνα μήνα καί πάνω εἶναι κανόνας.

Γιά τήν ἄνοιξη γιά πόλεμο πού ἔχουν οἱ φαντάροι μιλάει καθαρά ἡ Α.Π.Φ. 53/29 τοῦ ταγματάρχη Ἀγγελόπουλου διοικητή τοῦ 3ΙΙ ΥΙΙ

«...Είς τό Σ. Στηρίγματος τής διμοιρίας ούδείς παρατηρητής έφύλασσε. Διέταξα τόν συνοδεύοντά με Διοικητήν τοῦ 1ου λόχου, όπως ρίψει ριπήν διά τοῦ αὐτομάτου του εἰς τόν ἀέρα, διότι πάντες οἱ ἄνδρες ἦσαν ἐντός τῶν πολυβολείων...μέ σκοπόν τήν πρόκλησιν συναγερμοῦ. Μετά δύο ριπάς οὐδείς ἐκινήθη. Ἐδέησε μετ' ἀρκετήν ὥραν νά ἐξέλθει ἀνυπόδητος ἀνήρ μή διδων οὔτε τήν ὄψιν ὁπλίτου ΤΕΑ. Οὐδεμία συγκίνησης προεκλήθη εἰς τούς ἄνδρες τούτους. Ὁ λοχίας εὑρίσκετο εἰς τό τηλέφωνον μή ἔχων ὁρίσει οὔτε ὑπηρεσίαν παρατηρητοῦ. Διά πρώτην φοράν δέν παρατηρῶ» τόν διμοιρίτην. Τούς ἄνδρας ἐτιμώρησα διά 20)μέρου φυλακίσεως...Δέον οἱ λόχοι καταστοῦν ἀξιόμαχοι, τῶν ἀνδρῶν καθισταμένων συνειδητῶν μαχητῶν καί οὐχί βιαίως χακιροφορούντων πολιτῶν...»

στ) Οἱ αὐτομολήσεις, ἄν καί περιορισμένες ἀκόμα, γίνονται συχνότερα καί κατά παρέες. Σέ κάποια διμοιρία (ὅπως καταθέτει αἰχμάλωτος καί ἐπιβεβαιώνεται ἀπό αὐτόμολο) ἔλεγαν μεταξύ τους δυό φαντάροι: «ἐγκληματοῦμε πού μένουμε, μά δέν πρέπει νά φύγουμε μονάχοι, πρέπει νά πάρουμε ὅλη τή διμοιρία».

Τούς φαντάρους τούς ἀπησχολεῖ πολύ καί τούς συγκρατεῖ ὁ φόβος τῶν κυρώσεων σέ βάρος τῶν οἰκογενειῶν τους καί ὁ φόβος ἀπό τά ναρκοπέδια καί ἡ συνεχής παρακολούθηση ἀπό τούς μοναρχοφασίστες. Ἐδῶ τούς διακρίνει ἡ ἔλλειψη αὐτοπεποιθήσεως.

Τό καινούργιο στούς τελευταίους δυό μῆνες εἶναι ὅτι οἱ στάσεις τῶν φαντάρων καί ἐθνοφρουριτῶν εἶναι συχνότερες, μαζικώτερες καί ἀλληλέγγυες. Στρέφονται κύρια ἐνάντια στίς μετακινήσεις τους στή πρώτη γραμμή ἤ γιά ἐπίθεση. Ἀναφέρουμε μερικές περιπτώσεις: Στά Γρεβενά οἱ φαντάροι φώναζαν δέν πᾶμε νά πολεμήσουμε τούς ἀντάρτες. Ὅταν οἱ μοναρχοφασίστες πῆγαν νά συλλάβουν μερικούς, ξεσηκώθηκαν ὅλοι καί οἱ φασίστες δέν τόλμησαν νά πραγματοποιήσουν τήν ἀπειλή τους.

Στό Πέπλο οἱ ἐθνοφρουρίτες ἀρνήθηκαν νά πᾶνε στίς ἐπιχειρήσεις. Πέρασαν 6 ἀπό τό στρατοδικεῖο καί ἐκτελέστηκε ἕνας. Ἀφόπλισαν καί μετέφεραν στό Διδυμότειχο ἐθνοφρουρίτες τοῦ 94 ΤΕ γιατί ἀρνήθηκαν νά πᾶνε σέ ἐπιχείρηση. Μέ τήν ἐπιχείρηση τῶν Σερρῶν δυό τάγματα πού διατάχθηκαν νά κινηθοῦν ἄμεσως γιά ἐνίσχυση, μετακινήθηκαν τήν ἐπομένη μέρα γιατί οἱ στρατιῶτες ἀρνοῦνταν νά κινηθοῦν. Τό 575 ΤΠ στασίασε ὅταν οἱ φαντάροι ἔμαθαν ὅτι τούς μετακινοῦν στό μέτωπο Βίτσι. Στό χωριό Λέχοβο οἱ φασίστες τούς ἄρχισαν στό ξύλο. Οἱ φαντάροι ξαγριώθηκαν καί οἱ φασίστες ἀναγκάστηκαν νά τούς πᾶνε πίσω πρός τά Καλάρια. Οἱ δρόμοι τῆς Βόρατισας καί Νταουλιοῦ ἦταν σπαρμένοι μέ σφαῖρες, κονσέρβες κλπ. πού πέταχναν οἱ φαντάροι σ' ἔνδειξη διαμαρτυρίας. Ὁ 4ος λόχος τοῦ 504 ΤΠ στασίασε καί δέν τό κουνοῦσε. Ἀρνήθηκε τό συσσίτιο μέ ὑπόδειξη ἑνός λοχία. Πιάσανε 11. Ἐχτέλεσαν τό φαντάρο Μουκουβάλα γιατί στό στρατοδικεῖο εἶπε: Ὁ ἀδερφός μου εἶναι ἀντάρτης δέν πάω νά τόν πολεμήσω.

Πάνω στόν σκοτωμένο φαντάρο Ἀνδρέα Καρτέρη τοῦ 504 ΤΠ 4ος λόχος βρέθηκε ἕνα γράμμα ἀπό τό Γιάννη Νικολέρη (Μυτιλήνη) πού γράφει: «...Μάθε φίλε Ἀνδρέα ὅτι ὁ Βαγγέλης Νικολαΐδης αὐτοκτόνησε. Ἤθελε νά παραδώσει τό Τάγμα του στούς ἀντάρτες καί τόν τσάκωσαν καί αὐτοκτόνησε».

Τελευταία στήν Κομοτινή αὐτομόλησαν 10 Μακρονησιῶτες ἀφοῦ δέσανε τρεῖς ἐθνοφρουρίτες καί πήρανε κι' ἄλλο ὁπλισμό ἐκτός ἀπό τό δικό τους.

Σύμφωνα μέ καταθέσεις αὐτομόλων καί αἰχμάλωτων μερικοί φαντάροι κάνουν διαφωτιστική δουλειά μέσα στό ΜΦΣ ξεσκεπάζοντας τή μοναρχοφασιστική ἀπάτη. Στό μηνιάτικο δελτίο Δεκέμβρη, ὁ διοικητής τοῦ 519 ΤΠ ἀντισυνταγματάρχης Ἀργυρόπουλος γράφει: Προπαγάνδα ἐν τῷ στρατῷ ἀσφαλῶς γίνεται, πλήν ὅμως μέ μεγάλας φοβολάξεις, λόγω τῆς ἐπισταμένης παρακολουθήσεως ἐκ μέρους τοῦ Τάγματος.

Πολλές εἶναι οἱ ἐκδηλώσεις τῶν φαντάρων ἐθνοφρουριτῶν καί Μαϋδων γιά τή συναδέλφωση. Μέ γράμματά τους ὑποδείχνουν ναρκοπέδια γιά τήν προφύλαξη τῶν τμημάτων μας. Βρέθηκαν σέ μερικές περιπτώσεις δῶρα μέ εὐχητήρια γιά τή νίκη τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας. Κάνουν σαμποτάζ μέ διάφορους τρόπους. Σέ τρεῖς περιπτώσεις οἱ φαντάροι συναντήθηκαν μέ τούς μαχητές μας. Οἱ αἰχμάλωτοι καταθέτουν ὅτι πολλές φορές κίνησαν φαντάροι νά 'ρθουν στά ραντεβοῦ πού τούς ἔδιναν οἱ ἐπιτροπές μας συναδέλφωσης, μά ἐμποδίζονταν ἀπό τούς φασίστες.

3) Τελευταία εἴχαμε καλούς τρόπους ὀργάνωσης τῆς πολιτικῆς, διαφωτιστικῆς δουλειᾶς στή διάρκεια μεγάλων μαχῶν.

Ἡ 18η Ταξιαρχία σύμφωνα μέ τίς ἀποστολές της, σωστά προσδιόρισε καί ὀργάνωσε τήν πολιτική διαφωτιστική δουλειά στό ΜΦΣ. Ἡ προσοχή τῶν ὑπευθύνων στράφηκε περισσότερο στό νά κατανοηθεῖ ἡ σημασία τῆς δουλειᾶς ἀπό τόν κάθε μαχητή καί στέλεχος. Ὁ κάθε μαχητής ἦταν ἐφοδιασμένος μέ ἔντυπο ὑλικό καί ἤξερε τά κεντρικά συνθήματα. Ὀργανώθηκαν εἰδικές ὁμάδες γιά γράψιμο συνθημάτων καί εἰδικά συνεργεῖα τηλεβοστῶν μέ ὀργανωμένη διάταξη καί μελετημένα συνθήματα.

Στή Νάουσα ἀφοῦ [illegible] τῆς 18ης Ταξιαρχίας, χτυποῦσαν [illegible] καί τούς ξάλιζαν, [illegible] καί ὅλοι μας φώναζαν: «[illegible] σκοτώνεστε, ἐρχόμαστε νά σᾶς σώσουμε, σᾶς φέρνουμε τήν Εἰρήνη. [illegible] Οἱ φαντά-

ροι ἀπαντοῦσαν: Εἰρήνη! Σ' αὐτή τήν ψυχολογική κατάσταση τῶν φαντάρων χρειάζονταν ἡ τολμηρή ἐξόρμηση μέ συνθήματα.

Ὁ ὑπεύθυνος τοῦ 325 Τάγματος τῆς 18ης Ταξιαρχίας ἔλεγε στήν ὁμιλία του «Μόλις συγκινήσεις τούς φαντάρους μέ τά συνθήματα, ὕστερα ἀπό τό χτύπημα, καί ἐκδηλώσουν τή συγκίνησή τους, τότε μή σταματᾶς, ὅρμα δίχως προφύλαξη. Ἡ τακτική αὐτή βοήθησε νά κάμφθοῦν πιό γρήγορα οἱ ἀντιστάσεις τοῦ ἐχθροῦ. Τό πάντζερ βοηθοῦσε τή διαφώτιση καί ἡ διαφώτιση τό πάντζερ». Στή μάχη τῆς Νάουσας οἱ ἐπιτροπές συναδέλφωσης συγκροτήθηκαν ἀπό πολίτες Ναουσαίους (γέρους, γριές κλπ), πού πλησίαζαν τούς ὀχυρωμένους φαντάρους καί τούς διαβεβαίωναν πώς μόνο μέ τή συναδέλφωση θά σωθοῦν. Οἱ φαντάροι πείθονταν. Ἄλλη δουλειά πού ἔγινε στή Νάουσα ἦταν οἱ ὁμιλίες στό λαό καί τό μοίρασμα τοῦ ἔντυπου ὑλικοῦ στά σπίτια.

Τά λάθη καί οἱ ἀδυναμίες στή Νάουσα, πού μᾶς ἐκθέτουν πολιτικά εἶναι λιγοστές περιπτώσεις ἀντιλαϊκῶν ἐνεργειῶν (πλιάτσικο) και ὄχι καλῆς συμπεριφορᾶς στούς αἰχμαλώτους.

4) Ἡ πολιτική διαφωτιστική δουλειά μας στό ΜΦΣ παρά τίς ἀδυναμίες πού παρουσιάζει ἀκόμα, ἐτσούξε φοβερά τή μοναρχοφασιστική ἡγεσία.

Οἱ μοναρχοφασίστες στρατηγοί καί ἀξιωματικοί στό προσκλητήριο τῆς Εἰρήνης—Συναδέλφωσης τῆς ΠΔΚ ἀπαντοῦν μέ τό κήρυγμα τῆς αἱματοχυσίας και ξεσκεπάζονται. Παίρνουν κι' ἄλλα περιοριστικά καί τρομοκρατικά μέτρα ἐνάντια στούς φαντάρους (κλεισιμό τους στό ἀμπρί, ἀπομόνωση, ἀπαγορεύουν τήν ἔξοδο ὅταν τούς μιλᾶμε, στέλνουν φασίστες ἀξιωματικούς μέ τά χωνιά, ἀπαγορεύουν κάθε ἐκδήλωση, κάνουν σ' ὅλα τά γράμματα λογοκρισία, γενίκεψαν τό μέτρο τοῦ ξυλοκοπήματος καί περισφίγγουν τούς φαντάρους μέ μιά στενή χαφιεδική κύκλωση. Ἐπεμβαίνουν μέ χυδαιότητες καί παράσιμα στίς εἰδήσεις γιά τούς φαντάρους ἐκπομπές τοῦ ραδιοσταθμοῦ τῆς Ἐλεύθερης Ἑλλάδας. Τό ἀποκορύφωμα τοῦ πανικοῦ καί τῆς σύγχισης τοῦ μοναρχοφασισμοῦ φανερώνεται ἀπό τόν τελευταίο ΑΝ γιά τή λειτουργία στρατοδικείων ὁπού ἔχει δικαίωμα ὁ Ὑπουργός τῶν Στρατιωτικῶν νά παραπέμπει ὁλόκληρες ὁμάδες, τμήματα κλπ. μέ τελεσίδικες ἀποφάσεις χωρίς τό δικαίωμα αἴτησης χάρης ἀπό τούς μελλοθάνατους.

Τούς ἔχει ταράξει τό ἔντυπο ὑλικό πού δίνουμε στούς φαντάρους. Ὁ Μοίραρχος Μπαλοδήμος σε'ς ἐμπιστευτικές του ΑΠ 7703 16)12)48 καί 1053, παραθέτει ὁλόκληρα κείμενα ἀπό προκηρύξεις μας καί ἀποσπάσματα ἀπό γράμματα φαντάρων πού δημοσιέψαμε καί τονίζει τόν κίνδυνο πού κλείνουν τά συνθήματά μας καί διατάζει μέτρα κλπ.

Τά παραπάνω μέτρα μόνο τούς μοναρχοφασίστες χαντακώνουν καί ξεσηκώνουν περισσότερο τούς φαντάρους καί ἐθνοφρουρίτες. Ἀρκεῖ ἐμεῖς νά τούς βοηθήσουμε πραχτικά καί νά δυναμώσουμε πιό πολύ τά χτυπήματα.

* * *

Ὕστερα ἀπ' ὅλη αὐτή τήν κατάσταση θά ρωτοῦσε κανείς, πῶς ἀκόμα οἱ φαντάροι καί ἐθνοφρουρίτες ἀντιπαρατάχνονται ἐνάντιά μας;

Ὅλη αὐτή ἡ κατάσταση δείχνει ὅτι οἱ φαντάροι καί ἐθνοφρουρίτες μάθανε τήν ἀλήθεια σ' ἕνα μεγάλο βαθμό. Ἔβγαν ἀπό τό στάδιο τοῦ ὕπνου, μά ἀκόμα δέν ἄγγιξαν τό στάδιο τῆς ἀποφασιστικότητας. Ὁ μοναρχοφασισμός δέν κάθεται μέ σταυρωμένα τά χέρια. Κάθε τόσο προσαρμόζει τά μέτρα του ἐνάντια στούς φαντάρους καί ἐπιβραδύνει τήν ἐξέλιξη αὐτή. Δημιουργεῖ ἄλλες αὐταπάτες καί ταλαντεύσεις στούς φαντάρους. Νοθεύει τίς θέσεις μας: «Σᾶς λένε συναδέλφωση καί ἀπ' τήν ἄλλη σᾶς τρελλαίνουν μέ τά πάντζερ». Καλλιεργεῖ ἀδιάκοπα τό φρουτάκι του τοῦ «σλάβικου κινδύνου». Πείθει σέ μεγάλο βαθμό τούς φαντάρους ὅτι ὁ μοναρχοφασισμός εἶναι δυνατός καί ἀνίκητος μέ τή βοήθεια τῶν ἀμερικάνων (ρεκλάμα ἀεροπορίας, κανονιῶν κλπ.) ἀπ' τήν ἄλλη ἐπηρεάζει τούς φαντάρους γιά τή σκληρή ζωή τοῦ ΔΣ κλπ. Καί οἱ φαντάροι πού βλέπουν ὅτι ὁ ΔΣ εἶναι ἀνίκητος γιατί ἔχει καί τή βοήθεια τῶν δημοκρατικῶν λαῶν καταλήγουν νά πιστεύουν στό σύνθημα: «Εἰρήνη θά γίνει μόνο σάν τό θελήσουν ὁ Τροῦμαν καί ὁ Στάλιν» ἢ «ἄν δέν γίνει εἰρήνη θά σκοτωθοῦμε ὡς τόν τελευταῖο καί μεῖς κι αὐτοί». Ἐνῶ στήν πλειοψηφία τους οἱ φαντάροι βλέπουν ὅτι χύνουν τό αἷμα τους γιά τούς ἀμερικάνους καί γιά ἀντιλαϊκά συμφέροντα καί ὅτι ὁ ΔΣ κάνει δίκιο ἀγώνα, δέν μποροῦν ὅμως νά πιστέψουν ἀκόμα ὅτι τήν εἰρήνη τήν ἔχουν στά χέρια τους καί πέφτουν στή μοιρολατρεία, ἀναμονή καί ἀπόγνωση.

Σ' αὐτή τήν κατάσταση συνεπῶς τά καταφέρνει ἀκόμα ὁ μοναρχοφασισμός ὄχι μόνο νά συγκρατεῖ τό στρατό του μά καί νά τόν κινεῖ ἐνάντιά μας, ἐφαρμόζοντας μιά ὠμή βία. Φυσικά κινεῖ ἕνα στρατό πληγωμένο ψυχικά, σπασμένο, χωρίς καμμιά ἠθικοπολιτική βάση.

Οἱ στάσεις πού γίνονται, ἔξω ἀπό ἐλάχιστες περιπτώσεις, εἶναι αὐθόρμητες καί γίνονται κάτω ἀπό τόν ἄμεσο κίνδυνο τῆς καταστροφῆς τους πού ἀντιμετωπίζουν οἱ φαντάροι καί τό ἀδιέξοδο. Γλυτώνουν προσωρινά, γιατί ὁ ἐχθρός ἐξουδετερώνει τίς ἐπαναλήψεις στό ἴδιο τμῆμα. Φυσικά αὐτές οἱ ἐκδηλώσεις εἶναι μιά μεγάλη πληγή γιά τό μοναρχοφασισμό καί ἀποτελοῦν τήν ἀρχή μιᾶς πορείας πού θά φτάσει στό ἀποφασιστικό μαχητικό χτύπημα ἐνάντια στούς μοναρχοφασίστες. Σέ πολλές περιπτώσεις κάνουν στραβοξυλιές, γιά νά τούς στείλουν φυλακή ἢ στό Μακρονήσι. Ἕνας αἰχμάλωτος ἔλεγε: Ὅταν μοῦ 'πε ὁ ἀξιωματικός, πρόσεξε

γιατί θά σέ στείλω στό Μακρονήσι, είπα μέσα μου, μακάρι.

Ἕνα συμπέρασμα βγαίνει ἀπό δῶ. Εἶναι ὅτι ἡ ἀπάντηση στό ἀρχικό ἐρώτημα, βρίσκεται στίς δικές μας ἀκόμα ἀδυναμίες. Ἄν ἔτσι δέν δοῦμε τή δουλειά μας καί ὑπερτιμήσουμε τήν ἐπίδρασή μας στό ΜΦΣ θά καταλήξουμε ὅτι φτάνει νά φωνάζουμε στή μάχη μέ τούς τηλεβόες καί οἱ φαντάροι θἄρθουν νά μᾶς πάρουν καβάλα νά μποῦμε στή Φλώρινα ἤ τή Θεσσαλονίκη. Καί ἡ ζωή θά μᾶς διαψεύσει καί κινδυνεύουμε τότες νά πέσουμε στήν ἄλλη ἄκρη καί νά λέμε: Δέν γίνεται τίποτα μέ τήν πολιτική τῆς Συναδέλφωσης. Βάρα τους μόνο ἐκεῖ νά καταλάβουν. Δέν ξανατραγουδάω τό τραγούδι τῆς Συναδέλφωσης κλπ. Κάτι τέτοια ἀκούστηκαν σποραδικά λ.χ. στή μάχη τοῦ Μπικοβίκ.

Τήν ἀνάγκη τῆς πολιτικῆς διαφ. δουλειᾶς στό ΜΦΣ τή δημιουργεῖ ἡ ἠθικοπολιτική ὑπεροχή μας, πού ὅμως αὐτήν οἱ φαντάροι καί ἐθνοφρουρίτες τή γνώρισαν κάτω ἀπό τά δυνατά χτυπήματα καί τό μάτωμα πού τούς προξένησε ὁ ΔΣ. Κι' ἔτσι τηλεβόας δίχως χτυπήματα μένει χωνί κι' ὄχι ὅπλο.

II. Τί πρέπει νά κάνουμε,

Σέ χοντρές γραμμές, γιά νά μετατρέψουμε ὁ ΜΦΣ ἀπό δύναμη τοῦ μοναρχοφασισμοῦ σέ δύναμη καταστροφῆς του καί σέ πηγή ἐφεδρείας γιά μᾶς πρέπει:

1. Πάνω ἀπ' ὅλα νά δυναμώσουμε πολύ καί νά πυκνώσουμε τά χτυπήματα ἐνάντια στόν ἐχθρό.

2. Νά ὁλοκληρώσουμε καί νά συστηματοποιήσουμε πιό πολύ τήν πολιτική μας διαφωτιστική δουλειά στό ΜΦΣ.

3. Καί ἰδιαίτερα πρέπει νά βοηθήσουμε τούς φαντάρους νά ὀργανωθοῦν.

Πάνω στά δυό τελευταία, πού αὐτά είδικά ἀφοροῦν τό ἄρθρο αὐτό, πρέπει νά προσέξουμε τά παρακάτω:

α) Οἱ ὑπεύθυνοι τῆς δουλειᾶς πρέπει ἀπό τούς αὐτόμολους καί αἰχμάλωτους καί σέ συνεργασία μέ τόν ὑπεύθυνο τῶν πληροφοριῶν νά μαθαίνουν καλά τή διάταξη τοῦ ἐχθροῦ. (Τάγματα, λόχους, ὀνόματα διοικητῶν καί ἀξιωματικῶν).

Νά παίρνουν στοιχεῖα ἀπό τή ζωή καί τά βάσανα τῶν φαντάρων, ἐκδηλώσεις στάσεις κλπ.

Νά μαθαίνουμε ἀπό τούς αἰχμάλωτους καί αὐτόμολους πῶς βλέπουν τή δουλειά μας, ἄν φτάνει στά χέρια τους τό ἔντυπο ὑλικό, ἄν ἀκοῦνε τόν τηλεβόα, τί χρειάζεται νά κάνουμε ἀκόμα, τί εἶναι τό καινούργιο πού τούς ἀπασχολεῖ ἰδιαίτερα, ποιά καινούργια συνθήματα μεταχειρίζεται ὁ ἐχθρός. Στις ἐκπομπές μέ τόν τηλεβόα καί μέ τό πεταχτό ὑλικό νά πιάνουμε πάντα μέ στοιχεία τά συγκεκριμένα προβλήματα πού βασανίζουν τό φαντάρο, ἐθνοφρουρίτη καί Μαθ. Τό ζήτημα τῆς οἰκονομικῆς ἐξαθλίωσης τῶν οἰκογενειῶν τῶν φαντάρων ἀπασχολεῖ ἰδιαίτερα τούς φαντάρους καί ἀξιωματικούς. «Ἡ δυστυχία τῆς οἰκογενείας τοῦ στρατιωτικοῦ ἐπιδρᾶ δυσμενῶς ἐπί τοῦ ἠθικοῦ του», λέει τό δελτίο τους παρακολούθησης γιά τό Δεκέμβρη τοῦ 519 Τ.Π. Νά μιλᾶμε μέ συγκεκριμένα στοιχεία τρομοκρατίας, ἀπάτης, ἀντιλαϊκότητας, κρίσης τοῦ μοναρχοφασισμοῦ, πείνας καί ἐξαθλίωσης τῶν ξεκληρισμένων, ἀνηθικότητες, πολεμικές ἀποτυχίες τους, φαγωμάρες τους, γιά τήν κόλαση τῆς ἀμερικανοκρατίας. Νά ξεσκεπάζουμε τά συνθήματα πού καλλιεργεῖ ὁ μοναρχοφασισμός στό ΜΦΣ.

Νά τούς πείσουμε ὅτι τήν εἰρήνη τήν κρατᾶνε στά χέρια τους καί ὅτι μέ τό σύνθημα «ἡ εἰρήνη θά γίνει σάν τό θελήσουν ὁ Στάλιν καί ὁ Τροῦμαν πάνε νά τούς κοιμίσουν γιά νά τούς ρίξουν σέ μιά τρισχειρότερη σφαγή τή φετεινή ἄνοιξη, τή μαύρη ἄνοιξη, ὅπως τή λένε οἱ φαντάροι. Κατάληξη σέ κάθε σύνθημά μας σέ κάθε λέξη μας νἄναι ἡ ἀτράνταχτη πολιτική τῆς ΠΔΚ γιά Λαϊκή συμφιλίωση, εἰρήνη, ἀποστράτευση.»

«... Πρέπει μέσα στή ζωή, μέ τά ἔργα μας νά πείθουνται οἱ φαντάροι, οἱ ἐθνοφρουρίτες καί οἱ τίμιοι ἀξιωματικοί ὅτι τούς θεωροῦμε ἀδέρφια μας, ὅτι τά συμφέροντά μας εἶναι τά ἴδια καί ὅτι μόνο μέ κοινές προσπάθειες, μέ κοινούς ἀγῶνες, μέ τή συναδέλφωση θά φθάσουμε στόν κοινό σκοπό, τήν εἰρήνη, τήν ἀποστράτευση, τή λεύτερη ζωή καί ἀνάπτυξη δίχως ξένους ἰμπεριαλιστές καί πλουτοκρατικά παράσιτα...» (ἀπό τήν 5η Ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. τοῦ ΚΚΕ).

β) «...Στή δουλειά μας μέσα στό μοναρχοφασιστικό στρατό πρέπει νά προχωρήσουμε πάρα πέρα δημιουργώντας δημοκρατικές ὀργανώσεις μέσα στίς γραμμές του. Τήν πρωτοβουλία γιά νά δημιουργηθοῦν οἱ ὀργανώσεις αὐτές πρέπει νά τήν ἔχουν πρῶτ' ἀπ' ὅλα οἱ φαντάροι μέσα στό μοναρχοφασιστικό στρατό πού πρέπει νά πάρουν κάθε ἐνίσχυση καί βοήθεια ἀπό μέρους μας. Ὅμως καί ἀπόξω πρέπει νά καταβάλουμε κάθε προσπάθεια γιά νά φτιάξουμε τέτοιες ὀργανώσεις...» (5η Ὁλομέλεια τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΕ).

Γιά τίς δυνατότητες πού ἔχουμε, πάνω σ' αὐτό τό καθῆκον πού βάζει ἡ 5η Ὁλομέλεια τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΕ καί τήν ἀποτελεσματικότητα, μᾶς μιλάει τό πρῶτο βῆμα πού ἔκανε ἕνα τμῆμα μιᾶς Μεραρχίας μας πρός τήν κατεύθυνση αὐτή «...Γιά νά μπορέσουμε νά πιάσουμε ἐπαφή εἴχαμε διαλέξει σέ κάθε χωριό τῆς περιοχῆς μας 1-2 γυναῖκες ἀφοσιωμένες καί ἐξυπνες, πού τίς καταρτίσαμε σχετικά. Ἔτσι ἡ συν. ... φρόντιζε κάθε φορά πού πεινοῦσε τμῆμα ἀπό τό χωριό ἤ ἔμενε σ' αὐτό νά πλησιάζει τούς φαντάρους, νά ἀκούει τίς κουβέντες τῶν φαντάρων γιά νά ξεχωρίζει τούς δημοκρατικούς, δυσαρεστημένους κλπ. Ὅταν ξεχώριζε τόν...

καί τήν παρέα του...ἄρχισε νά τούς πετάει πόντους, νά τούς ρίχνει ὁρισμένες κουβέντες διφορούμενες. Ἡ δοκιμή ἔπιασε, ὁ φαντάρος ξανοίχτηκε, εἶπε ποιός εἶναι... ζήτησε ἐπαφή. Ἡ γυναίκα το δωσε τό πρῶτο γράμμα ἀπό τό τμῆμα μας πού ζητοῦσε ταχτική ἐπαφή μέ γράμματα καί πληροφορίες. Ὁ φαντάρος δέχτηκε καί ἀπάντησε. Ὑπόδειξε ναρκοπέδια μέ ἀκρίβεια. Ζητήσαμε πληροφορίες γιά δύναμη σύνθεση, ὁπλισμό, μέτρα ἀσφάλειας, ὀχύρωση κλπ. Μᾶς ἔδωσε συγκεκριμένες πληροφορίες. Μᾶς ἐνημερώσε γιά κάθε κίνηση γιά κάθε ἀλλαγή. Τοῦ ὑποδείχνουμε καί τόν βοηθᾶμε νά φτιάξει παράνομη ὀργάνωση. Φτιάχνει ὀργάνωση μέ 15 μέλη ὀργανωμένα σέ τριάδες. Τούς στέλνουμε ταχτικά τύπο. Τόν διαβάζουν κρυφά οἱ ὀργανωμένοι ἀπό χέρι σέ χέρι καί τόν σκορπᾶν μέ τρόπο καί σέ μέρος πού νά τόν διαβάζουν καί οἱ ἄλλοι φαντάροι. Καταπιάνονται μέ τά ζητήματα τοῦ λόχου τους. Συνέχεια μᾶς ἔδωσαν πληροφορίες γιά ἕνα τράκτορα πού κατέδινε τίς κινήσεις τῶν ἀνταρτῶν. Τόν πιάνουμε καί ὁμολογεῖ.

...Ἔχουμε στά σκαριά ἄλλες δυό ἐπαφές σέ ἄλλους τομεῖς μέ τόν ἴδιο τρόπο...»

Βοηθώντας τούς φαντάρους νά ὀργανωθοῦν καί δίνοντάς τους ὁδηγίες, μέ τίς ἐπιτυχίες πού θάχουν, ἐδραιώνεται ἡ πίστη στή δύναμή τους, καί διοχετεύεται καλύτερα ἡ πολιτική μας δουλειά καί νοιώθουν πιά ὅτι ἔχουν τή δύναμη νά ἐπιβάλλουν τή θέλησή τους, τήν εἰρήνη. Τούς ἀνοίγουμε σιγά σιγά τά φτερά γιά νά περάσουμε στό στάδιο τῆς ἀντιφασιστικῆς πάλης γιά τήν εἰρήνη, ἐνάντια στούς φασίστες, ὅταν τά χτυπήματά μας θάναι τέτοια πού δέν θά τούς ἀφήνουν ἄλλη διέξοδο.

γ) Πρέπει νά δώσουμε πολύ ἔντυπο ὑλικό στούς φαντάρους, ἐθνοφρουρίτες καί Μάϋδες, γιά κάθε ζήτημά τους, γιά κάθε ταλαιπωρία τους, γιά τήν εἰρήνη. Νά δίνουμε ὁδηγίες γιά τήν ὀργάνωσή τους, χωρίς νά ἐκθέτουμε τή δουλειά τους. Νά τούς λέμε τρόπους πῶς πρέπει νά περάσουνε μαζί μας στή διάρκεια τῆς μάχης. Τό ὑλικό νά τό ρίχνουμε σέ μέρη πού μπορεῖ νά παρθεῖ ἀπό τούς φαντάρους. Νά ἐλέγχουμε πῶς τό πού μοιράζεται καλύτερα τό ἔντυπο ὑλικό. Νά ἐλέγχουμε γιά τήν καλή ἀξιοποίησή του. Νά δώσουμε ὑλικό μέ κλισέ καί σκίτσα πού μιλάει ζωντανά καί ξεκούραστα στό φαντάρο.

δ) Νά κάνουμε εἰδική δουλειά στούς Μάϋδες. Νά μήν τούς βάλουμε στόν ἴδιο ντορβᾶ μέ τούς ΜΑΔ, ΜΕΑ, χωροφύλακες καί λαυροσκοῦφηδες. Νά μή τούς ξεχωρίζουμε ἀπό τούς φαντάρους καί ἐθνοφρουρίτες. Οἱ Μάϋδες δέ βλέπουν τήν ὥρα νά πετάξουν τό ὅπλο, ἔξω ἀπό ὁρισμένους ἐγκληματίες.

ε) Στόν τομέα τῆς πολιτικῆς διαφωτιστικῆς δουλειᾶς μποροῦν νά κάνουν θαύματα οἱ ΠΕ τῶν πόλεων καί τῆς ὑπαίθρου. Ἀπό τό χῶρο τῆς δράσης τους ἔχουν ὅλες τίς δυνατότητες νά βοηθήσουν πολιτικά καί ὀργανωτικά τούς φαντάρους. Νά ἀποκαταστήσουν ἐπαφές φαντάρων μέ τά τμήματά μας τῶν μετώπων. Στήν προσπάθειά τους αὐτή ἔχουν συνεργάτες τό λαό. Νά συνδυάσουν τήν πάλη γιά τήν εἰρήνη καί νά τήν συντονίσουν μέ τήν πάλη τοῦ λαοῦ γιά τή ζωή του, τήν ἡσυχία του.

στ) Κι' ἕνα τελευταῖο καί βασικό εἶναι ὅτι ὁ κάθε μαχητής, ἡ κάθε μαχήτρια καί τό κάθε στέλεχος πρέπει σωστά νά ἐκτιμήσουν τή σημασία καί τίς δυνατότητες πού κλείνει ἡ πολιτική μας δουλειά στό ΜΦΣ συνδυασμένη μέ τά χτυπήματα ἐνάντια στόν ἐχθρό. Τήν κατανόηση πρέπει νά τή δείξουμε ὄχι μέ τά λόγια μά στήν πράξη.

«Πρέπει μέ ἀκόμα μεγαλύτερη ἐπιμονή καί συνέπεια ν' ἀναπτύξουμε τή δουλειά τῆς διαφώτισης μέσα στό μοναρχοφασιστικό στρατό, μέσα στούς φαντάρους, τούς ἐθνοφρουρίτες, τούς μακρονησιῶτες τούς τίμιους ἀξιωματικούς. Ἐδῶ πρέπει νά ξεπεράσουμε κάθε ἐπιβίωση τοῦ πνεύματος ἐκείνου πού στόν φαντάρο καί στόν ἐθνοφρουρίτη ἔβλεπε τό μπουραντά... Ὅταν ὁ κάθε μαχητής καί μαχήτριά μας, τό κάθε στέλεχος ἐφαρμόσουν σωστά καί μέ συνέπεια τή γραμμή μας αὐτή θά ἐξασφαλίσουμε ἀποφασιστικό ἀποτέλεσμα. Αὐτό πρέπει νά γίνει πίστη γιά ὅλους...» (ἀπό τήν ἀπόφαση τῆς 5ης Ὁλομέλειας τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΕ).

Στόν αἰχμάλωτο καί αὐτόμολο φαντάρο πρέπει νά βλέπουμε τό σημερινό συναγωνιστή συμπολεμιστή μας. Εἶναι πάρα πολλές οἱ περιπτώσεις πού ὁ αὐτόμολος καί ξαρματωμένος φαντάρος τοῦ ΜΦΣ πολέμησε παλληκαρίσια καί ἔδωσε τή ζωή του πολεμώντας δίπλα μας.

Ὁ φαντάρος Κώστας Παπαγεωργίου αὐτόμολος, στή μάχη τῆς Φλώρινας πέθανε παλληκαρίσια μέ τόν τηλεβόα στό στόμα. Πάνω του βρέθηκε ἕνα τετράδιο πού σημείωνε ὅλη του τή δουλειά καί καινούργιους τρόπους διαφώτισης. Ὁ αὐτόμολος Κώστας Πασβάνκας τραυματισμένος πολεμοῦσε ὥς πού ἔπεσε σάν ἥρωας. Καί ὁ αἰχμάλωτος φαντάρος Θωμᾶς πεθαίνοντας μέ τό χωνί στό χέρι τραγουδοῦσε

«...ὅσο σίδερο οἱ ξένοι κι' ἂν ρίξουν
θά νικήσει μόνο ὁ λαός».

Ὁ ΜΦΣ μπῆκε στό δρόμο τῆς ἀποσύνθεσης ἀπό τό Γράμμο καί προχωράει μέ γοργούς ρυθμούς. Μέ μιά ὁλοκληρωμένη δουλειά μας μποροῦμε νά ἐπιταχύνουμε ἀκόμα πιό πολύ αὐτή τήν πορεία του χωρίς ποτέ νά ξεχνᾶμε πώς πάνω ἀπ' ὅλα πρέπει νά δώσουμε πιό γερά χτυπήματα.

ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

(ΑΠΟ 1—28 ΦΛΕΒΑΡΗ 1949)

Οἱ κυριώτερες μάχες ποὺ ἔδωσαν τά τμήματα τοῦ ΔΣΕ μέσα στό Φλεβάρη εἶναι οἱ παρακάτω:

1)2)49 Τά τμήματά μας ἔπνιξαν στό αἷμα ὅλες τίς ἐχθρικές προσπάθειες στήν περιοχή Καρπενησιοῦ. Οἱ ἐχθρικές ἀπώλειες ξεπερνοῦν τούς 334 νεκρούς καί τραυματίες.

—Ἐπιθετικές ἐνέργειες τμημάτων μας στήν περιοχή Σερρῶν:

—Τμήματά μας μπῆκαν στό Ἄνω Ψυχικό καί Παραλίμνιο.

—Τμήματά μας μπῆκαν στήν Κέλλη Ἀμυνταίου. 19 νέοι μαχητές κατατάχτηκαν στό Δ.Σ. Ἀνατινάχτηκαν 7 γέφυρες.

—Μεταξύ Πτολεμαΐδας—Κοζάνης ἀνατινάχτηκε τζίπ. Σκοτώθηκε ὁ Μοίραρχος Οἰκονομίδης διοικητής χωροφυλακῆς Πτολεμαΐδας.

2)2—Τμήματά μας μπῆκαν στά Τρίκκαλα.

—Χτυπήθηκε ἡ Κυριακή Σουφλίου. Πιάστηκαν 10 αἰχμάλωτοι τοῦ ἐχθροῦ.

3)2—Τμήματά μας πεζικοῦ καί ἱππικοῦ χτύπησαν τόν ἐχθρό στόν Ἅγιο Παντελεήμονα Ἀμυνταίου. Ἐχθρικές ἀπώλειες 42 νεκροί καί τραυματίες. 16 νέοι μαχητές κατατάχτηκαν στό Δ.Σ.

—Χτυπήθηκε καί ἀναγράπηκε ἐχθρικό τάγμα στά ὑψώματα Ἀφροδισίων Καλαβρύτων μέ ἀπώλειές του 125 νεκρούς καί αἰχμαλώτους. Κυριεύτηκαν πλούσια λάφυρα.

4)2—Ἐλεύθεροι σκοπευτές τοῦ ΠΕ Βεντζίων—Κοζάνης μπῆκαν στή Σιάτιστα. Ἔκαψαν δύο στρατιωτικά αὐτοκίνητα.

—Τμήματά μας ἐπετέθηκαν στήν Πέρσαινα Ἠλείας.

6)2—Ἰσχυρή ἐπίθεση τμημάτων μας στόν Προφήτη Ἠλία Ὀξυᾶς στό Γράμμο. Ἐπί τόπου ὁ ἐχθρός ἄφησε 35 νεκρούς καί τόν ὑπολοχαγό Σπυρόπουλο Γρηγ. Κυριεύτηκαν πολλά λάφυρα.

—Στήν περιοχή Καρπενησίου ἀποκρούστηκαν ἐχθρικές ἐπιθέσεις. Ἀπώλειες τοῦ ἐχθροῦ πάνω ἀπό 100 νεκροί καί τραυματίες.

7)2—Ἀποκρούστηκε ἐχθρική ἐπίθεση στά Κερδύλλια μέ ἀπώλειες γιά τόν ἐχθρό 54 νεκρούς καί τραυματίες.

—Τμήματά μας πεζικοῦ καί ἱππικοῦ μέ βαθειά τους διείσδυση στό Θεσσαλικό κάμπο χτύπησαν ἐξωτερικά φυλάκια στή Λάρισσα, στό ἀεροδρόμιό της καί ἄλλες ἐχθρικές φρουρές. 63 νέοι μαχητές κατατάχτηκαν στό Δ.Σ.

—Χτυπήθηκε ἐχθρικό τάγμα στά ὑψώματα Φολόη τῆς Πελοποννήσου μέ ἀπώλειές του 191 νεκρούς τραυματίες καί αἰχμάλωτους. Κυριεύτηκαν πολλά λάφυρα σέ ὁπλισμό, πυρομαχικά, ἀσύρματοι κ.ἄ.

8)2—Τά τμήματά μας στά Κερδύλλια χτύπησαν τόν ἐχθρό ποὺ ἐνεργοῦσε ἐπίθεση καί τοῦ προξένησαν ἀπώλειες πάνω ἀπό 157 νεκρούς καί τραυματίες.

—Τμήματά μας ἀνέτρεψαν τόν ἐχθρό, μπῆκαν στά χωριά Μυρωδᾶτο—Ἄβδηρα Ξάνθης, καί Ξηριά—Ἀβραμηλιά—Λιθοχώρι Καβάλλας. 50 νέοι μαχητές κατατάχτηκαν στό ΔΣΕ.

—Τμήματα τῆς ΥΙης Μεραρχίας μας μπῆκαν στίς Σέρρες καί παρέμειναν 5 ὧρες στήν πόλη. Καταστράφηκαν 4 τάνκς. 97 νέοι καί νέες προσχώρησαν στό Δ.Σ.

—Στό Μωριά τμήματά μας ἐνήργησαν ἐπίθεση στήν Καρύταινα Γορτυνίας.

9)2—Τά τμήματά μας στήν περιοχή Φραγκίστας Ρούμελης χτύπησαν τόν ἐχθρό καί τοῦ προξένησαν ἀπώλειες 50 νεκρούς καί πολλούς τραυματίες. Πιάστηκαν 9 αἰχμάλωτοι.

10)2—Τμήματά μας χτύπησαν τόν ἐχθρό καί μπῆκαν στή Στρατονίκη Κιλκίς.

—Στό Νέο Σούλι Σερρῶν χτυπήθηκαν ἐχθρικές δυνάμεις. Καταστράφηκαν 2 τάνκς καί καταρρίφθηκε ἕνα ἀεροπλάνο. Ἐχθρικές ἀπώλειες 50 νεκροί καί τραυματίες.

12)2—Ἰσχυρές ἐπιθετικές κρούσεις τῶν τμημάτων μας στήν πόλη καί τήν περιοχή Φλώρινας. Ἐχθρικές ἀπώλειες. Νεκροί 404. Τραυματίες 976. Αἰχμάλωτοι 82. Σύνολο ἀπωλειῶν 1462. Κάηκαν 17 αὐτοκίνητα. Κυριεύτηκαν πολλά λάφυρα. Μεταξύ τους 6 ἀσύρματοι, 5 ὄλμοι, 6 πολυβόλα, 12 ὀλμίσκοι, 22 ὁπλοπολυβόλα. Καταρρίφθηκε ἕνα ἀεροπλάνο.

13)2—Πνίγηκαν στό αἷμα καί ἀποκρούστηκαν ἐπιθέσεις τοῦ ἐχθροῦ στόν τομέα Καστοριᾶς τῆς περιοχῆς Βίτσι. 340 οἱ ἐχθρικές ἀπώλειες. Μέ βολή τοῦ πυροβολικοῦ μας καταστράφηκαν 4 πεδινά πυροβόλα καί 8 αὐτοκίνητα.

—Στό Μωριά χτυπήθηκε ὁ ἐχθρός καί καταλήφθηκε τό χωριό Κουνινά Αἰγίου. Πιάστηκαν 5 αἰχμάλωτοι, κυριεύτηκαν λάφυρα πολύς ὁπλισμός, πυρομαχικά καί ἕνας ἀσύρματος.

—Τμήματά μας ὅπλισαν στήν περιοχή Χαλκίδας στήν Εὔβοια ἐχθρικό λόχο. 20 οἱ νεκροί καί οἱ τραυματίες τοῦ ἐχθροῦ.

14)2—Χτυπήθηκε καί ἀνατράπηκε ἐχθρικό Τάγμα ἀπό ὑψώματα Ἀηλιά Βελούνας Εὐρυτανίας. 130 οἱ ἀπώλειές του.

—Στόν τομέα Καστοριᾶς τοῦ Μετώπου τοῦ Βίτσι ἀποκρούστηκαν καί νέες ἐπιθετικές προσπάθειες. Ὁ ἐχθρός εἶχε ἀπώλειες πάνω ἀπό 35 νεκρούς.

—Στήν περιοχή Καλαβρύτων χτυπήθηκε ἐχθρική διλοχία μέ ἀπώλειές της 63 νεκρούς, τραυματίες καί αἰχμαλώτους. Κυριεύτηκαν ἄφθονα λάφυρα σέ ὁπλισμό, πυρομαχικά κ.ἄ. εἴδη.

—Τμήματά μας μπῆκαν στή Μικρή Πολιάνα στό Μαυρομάτ καί στή Χιμαίρα στό θεσσαλικό κάμπο. 85 νέοι μαχητές κατατάχτηκαν στό ΔΣ.

15)2—στήν περιοχή Κομοτινῆς παρουσιάστηκαν στά τμήματά μας 10 αὐτόμολοι Μακρονησιῶτες μέ πολύ ὁπλισμό.

—Χτυπήθηκαν καί ἀναγκάστηκαν νά συμπτυχθοῦν μέ ἀπώλειες 90 νεκρούς καί τραυματίες πού ἐνεργοῦσαν στό τομέα Καστοριᾶς, στό Βίτσι.

17)2—Καταλήφθηκε τόν φυλάκιο Γερούκι Ἀχλάδας στόν κάμπο τῆς Φλώρινας, πιάστηκαν 6 αἰχμάλωτοι.

—Χτυπήθηκε ὁ ἐχθρός στά Κανάλια Γράμμου καί εἶχε ἀπώλειες 40 νεκρούς καί τραυματίες.

—Βλήθηκε ἀπό πυρά μας καί κάηκε κοντά στή Φλώρινα ἕνα ἀεροπλάνο πού βομβάρδιζε καί πολυβολοῦσε ἄπαχο πληθυσμό στό χωριό Πισοδέρι. Οἱ ἐπιβαίνοντες ἀεροπόροι ἀντισυνταγματάρχης Γκούντ ἄγγλος, καί Οὐίλλιαμ Βάντνερ ἀμερικανός κάηκαν μαζί μέ τ' ἀεροπλάνο.

20)2—Καταλήφθηκε ἡ πόλη Πάργα Ἠπείρου. 35 νέοι κατατάχτηκαν στό ΔΣ.

21)2—Στή Ρούμελη τά τμήματά μας ἀνέτρεψαν καί καταδίωξαν ἐχθρικό Τάγμα στά ὑψώματα Διχωρίου Δωρίδας. Ὁ ἐχθρός εἶχε ἀπώλειες 64 νεκρούς καί 130 τραυματίες. Πιάστηκαν 5 αἰχμάλωτοι. Κυριεύτηκαν πάρα πολλά λάφυρα σέ ὁπλισμό, πυρομαχικά, 3 ἀσύρματοι. 210 μεταγωγικά κ.ἄ.

22)2—Στή γέφυρα Στράτσανης Γρά[illegible] κάηκαν 5 ἐχθρικά αὐτοκίνητα. Πιάστηκαν 17 αἰχμάλωτοι. Σκοτώθηκαν 34 στρατιῶτες τοῦ ἐχθροῦ.

23)2—Τσακίστηκαν ἐχθρικές προσπάθειες γιά τήν κατάληψη τῆς Γκρίτσας Γράμμου. Ἐχθρικές ἀπώλειες 45 νεκροί καί τραυματίες.

—Τμήματά μας χτύπησαν τόν ἐχθρό στήν περιοχή Δωρίδας καί τοῦ προξένησαν ἀπώλειες 63 νεκρούς καί τραυματίες.

24)2—Τμήματά μας χτύπησαν καί ἀνέτρεψαν σοβαρές ἐχθρικές δυνάμεις σέ ὑψώματα περιοχῆς Δωρίδας. Ὁ ἐχθρός εἶχε ἀπώλειες 126 νεκρούς τραυματίες αἰχμαλώτους. Κυριεύτηκαν πάρα πολλά λάφυρα σέ ὁπλισμό καί 70 μεταγωγικά μέ ὁπλισμό.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ Δ.Σ. ΣΤΟ ΜΗΝΑ ΦΛΕΒΑΡΗ

Α) Μάχες μικρές καί μεγάλες πού ἔδωσαν τά τμήματα τοῦ Δ.Σ.Ε. 169.

Κρούσεις: 107.

Β) Ἀπώλειες τοῦ ἐχθροῦ σέ ἔμψυχο ὑλικό:

Νεκροί	2324
Τραυματίες	4426
Αἰχμάλωτοι	233
Αὐτόμολοι	23
Σύνολο ἀπωλειῶν:	7.016

Γ) Στρατολογία στό Δ.Σ.Ε.: 877.

Δ) Καταστροφές στόν πολεμικό μηχανισμό τοῦ ἐχθροῦ:

Αὐτοκίνητα	112
Ἁμαξοστοιχίες	3
Ἀτμομηχανές	2
Βαγόνια	7
Τάνκς	12
Τοῖχος ἀντιστήριξης	157 μ.
Τηλ. στύλοι	800
Τηλ. σύρμα 90.000 μ.	
Πυροβόλα	4
Γέφυρες	23
Σιδ. γραμμή 1900 μ.	
Σιδηρ. Σταθμοί	2
Ὑδραγωγεία	2
Ναρκοσυλλέχτης	1

Ε) Λάφυρα πού κυρίεψαν τά τμήματα τοῦ ΔΣΕ:

Ὅπλα	302
Ὁπλοπολυβόλα	68
Ὀλμίσκοι	36
Σφαῖρες	423.000
Ἀσύρματοι	17
Χειροβομβίδες	300
Ἄλογα	11
Μεταγωγικά	536
Πιστόλια	8
Ἀντίσκηνα	200
Μπαταρίες	23
Ναρκοσυλλέχτες	2
Πολυβόλα	15
Ὁμαδ. ὅλμοι	15
Ἡμιαυτόματα	44
Βλήμ. ὅλμων	933
Ραδιόφωνα	3
Αὐτοκίνητα	2
Χλαῖνες	300
Κουβέρτες	382
Καλώδιο 165.000 μ.	
Ἀδιάβροχα	135
Γελλοβόμβες	129

Καταρρίφθηκαν 3 ἐχθρικά ἀεροπλάνα κι ἔπαθαν βλάβες ἄλλα 3.

ΑΠΟ ΜΗΝΑ ΣΕ ΜΗΝΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Καί τό Φλεβάρη ὁ Δ.Σ.Ε. κράτησε σταθερά στά χέρια του τήν πρωτοβουλία δράσης.

Ἡ σοβαρώτερη ἐπιθετική του ἐνέργεια ἦταν οἱ ἰσχυρές κρούσεις του στήν περιοχή Φλώρινας πού ἐπέφεραν στόν ἐχθρό πάνω ἀπ' τίς 1.400 ἀπώλειες σέ ἀνθρώπινο ὑλικό. Τά τμήματα τῆς VIII Μεραρχίας τοῦ Δ.Σ. ἀνέπτυξαν σοβαρή δράση σ' ὅλη τήν ἔκταση τῆς περιοχῆς. Ἡ Ἤπειρος μέ σοβαρώτερη ἐνέργεια στήν πόλη Πάργα πού τήν κράτησαν ἕνα ἡμερόνυχτο, στά περίχωρα τῆς Πρέβεζας, στό χῶρο τοῦ Γράμμου καί στό χῶρο Σουλίου, ὅπου ὅλες οἱ ἀλλεπάλληλες προσπάθειες τοῦ ἐχθροῦ νά τόν ἐκκαθαρίσει ἀπέτυχαν.

Στή Θεσσαλία τά τμήματα τῆς Ι Μεραρχίας τοῦ Δ.Σ. ἁπλωσαν τή δράση τους καί ἐπανειλημμένα χτύπησαν ἐχθρικούς στόχους καί κατοικημένους τόπους γύρω καί κοντά στήν Καρδίτσα καί τή Λάρισα.

Στή Ρούμελη τά τμήματα τοῦ Δ.Σ. καί μετά τήν ἀποχώρησή τους ἀπ' τήν πόλη τοῦ Καρπενησιοῦ ἀνάγκασαν τόν ἐχθρό νά ρίξει στό χῶρο αὐτό σοβαρές δυνάμεις καί νά τίς καθηλώσει σ' ἕνα πραγματικό μέτωπο, χτυπώντας τες κατά μέτωπο στά πλευρά καί στά νῶτα μέ ἀποτέλεσμα νά τίς προξενήσουν ὀδυνηρές ἀπώλειες πάνω ἀπό τούς 300 νεκρούς, τραυματίες κι αἰχμάλωτους καί νά κυριέψουν πλουσιότατα λάφυρα.

Ὕστερα ἀπό δυό μῆνες «ἐκκαθαριστικῶν» ἐπιχειρήσεων στό Μοριά τά τμήματα τῆς ΙΙΙ Μεραρχίας τοῦ Δ.Σ. κρατοῦν καί ἐλέγχουν τήν Κεντρική Πελοπόννησο καί διατηροῦν τή φυσιογνωμία τοῦ χώρου ὅπου δροῦν ὅπως ἦταν καί πρό τῶν ἐκκαθαριστικῶν ἐπιχειρήσεων.

Συνολικά τό μήνα Φλεβάρη ὁ ἐχθρός εἶχε ἀπώλειες 2.324 νεκρούς, 4.436 τραυματίες, 231 αἰχμάλωτους καί 28 αὐτόμολους. Σύνολο ἀπωλειῶν 7.016.

Τό μήνα Φλεβάρη βρόντηξε πιό δυνατά τό ντουφέκι τοῦ Δ.Σ. στίς σκλαβωμένες πολιτεῖες καί ἰδιαίτερα στή Θεσσαλονίκη καί τήν Ἀθήνα. Σέ μιά σειρά συνοικίες καί στά κέντρα τῶν πιό πάνω μεγάλων πόλεων οἱ μαχητές τοῦ ΔΣ χτύπησαν ἐχθρικούς στόχους καί τιμώρησαν πολλούς προδότες καί τρομοκράτες τοῦ λαοῦ.

Ἡ 5η Ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. πού συνῆλθε στόν ἐλεύθερο Γράμμο, μέ τίς ἱστορικές ἀποφάσεις της ξεκαθάρισε τίς ὀππορτουνιστικές ἀντιλήψεις, ὅπλισε τούς μαχητές καί ἀξιωματικούς τοῦ Δ.Σ.Ε. καί ὅλο τό λαό μέ μεγαλύτερη πίστη πρός τή Νίκη, ἀδιάλλαχτα στόν ἀγώνα ἐνάντια στόν ἐχθρό, ἐμπιστοσύνη στίς ἀκατανίκητες δυνάμεις του καί πεποίθηση στό ὅτι τό 1949 μπορεῖ καί πρέπει νά γίνει ὁ ἀποφασιστικός χρόνος τῆς νίκης, ἀρκεῖ ὁ κάθε μαχητής καί πατριώτης νά κάνει στό ἀκέραιο τό καθῆκον του.

Ἀπ' τήν πλευρά τοῦ μοναρχοφασισμοῦ ἔχουμε νέα βήματα πρός τήν ὁλοκλήρωση τῆς προδοσίας του σέ βάρος τοῦ λαοῦ καί τῆς Ἑλλάδας καί ἀκόμα μεγαλύτερο βάθαιμα στήν ὁλόπλευρη κρίση που περνᾶ. Οἱ μοναρχοφασίστες δέν ἐκπλήρωσαν καμμιά ἀπ' τίς ὑποσχέσεις τους στους 700.000 πρόσφυγες πού ξεκλήρισαν ἐνῶ αἰρνασαν κυριολεκτικά μέ τά αἰτήματα καί τίς διεκδικήσεις τῶν ἐργατοϋπαλλήλων. Αὐτό εἶχε σάν ἀποτέλεσμα νά κινητοποιηθοῦν μαζικά οἱ ἐργάτες καί ὑπάλληλοι μιᾶς σειρᾶς κλάδων, ἐπιχειρήσεων καί τραπεζῶν. Οἱ ἐργάτες ἑταιρείας ἠλεκτρικῶν μεταφορῶν ζήτησαν αὔξηση τῶν ἀποδοχῶν τους κατά 30ο)ο, οἱ ὑπάλληλοι σιδηροδρόμων, τοῦ Ι.Κ.Α., οἱ τριατατικοι καί οἱ αὐτοκινητιστές, ἀνήγγειλαν τήν ἀπεργία τους ὕστερα ἀπό ὑπόσχεση γιά ἱκανοποίηση τῶν αἰτημάτων τους. Οἱ ὑπάλληλοι τῆς Ἰονικῆς καί Λαϊκῆς Τράπεζας ζήτησαν αὔξηση 20ο)ο, σέ σημεῖο πού ἀνάγκασαν κι αὐτές τίς προδοτικές διοικήσεις τῆς Γ.Σ.Ε.Ε. καί τῆς Α.Δ.Ε.Δ.Υ. νά κάνουν παραστάσεις στή μοναρχοφασιστική κυβέρνηση.

Κάτω ἀπό τά χτυπήματα τοῦ ΔΣ καί τούς μαζικούς ἀγῶνες πού ἀναπτύσσονται στίς πόλεις οἱ προδότες τῆς Ἀθήνας ξεσπάθωσαν μέ ἀκόμα μεγαλύτερη λύσσα ἐνάντια στόν ἐργαζόμενο λαό.

Ἡ δολοφονική τρομοκρατική ἐξόρμησή τους κορυφώθηκε μέ τή δολοφονία τοῦ νόμιμου Γενικοῦ Γραμματέα τῆς ΓΣΕΕ σ. Μήτσου Παπαρήγα στά μπουντρούμια τῆς ἀσφάλειας καί τίς ἐκτελέσεις καί δολοφονίες δεκάδων ἄλλων λαϊκῶν ἀγωνιστῶν στήν Ἀθήνα, Θεσσαλονίκη, Λάρισα, Λαμία κλπ.

Στόν τομέα τῆς ἐξωτερικῆς τους πολιτικῆς οἱ μοναρχοφασίστες τῆς Ἀθήνας μέ τίς διαπραγματεύσεις πού ἄρχισαν γιά τή σύναψη τοῦ λεγόμενου μεσογειακοῦ συμφώνου ἐπιδιώκουν νά περιπλέξουν καί νά παρασύρουν τή χώρα σέ ἀντεθνικές τυχοδιωκτικές περιπέτειες.

Χαρακτηριστικό τοῦ μήνα πού μᾶς πέρασε

ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

ΤΟ ΒΟΡΕΙΟΑΤΛΑΝΤΙΚΟ ΚΑΙ Η ΥΠΟΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

Οἱ γνωστές δηλώσεις τοῦ Στρατάρχη Στάλιν ὅτι ἡ Σοβ. Ἕνωση εἶναι πρόθυμη νά συζητήσει τό γερμανικό ζήτημα πάνω σέ δημοκρατική βάση, νά συνάψει συμφωνία μή ἐπίθεσης μέ τίς ΕΠΑ καί ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Στάλιν δέν ἔχει ἀντίρρηση νά συναντηθεῖ μέ τόν Τροῦμαν προκάλεσαν ἀπερίγραπτη σύγχιση στήν παγκόσμια ἀντίδραση.

Οἱ ἰθύνοντες τῆς Βάσιγκτων, ὁ ὑπουργός τῶν ἐξωτερικῶν τῶν ΕΠΑ Ἄτσισον καί ὁ πρόεδρος Τροῦμαν ἀπέρριψαν τίς προτάσεις τοῦ Στάλιν καί ἀπάντησαν μέ μιά φωτοφανή σέ λύσσα συκοφαντική καμπάνια καί ὑβρεολόγιο ἐνάντια στή Σοβ. Ἕνωση καί ταυτόχρονα μέ ἀκόμα μεγαλύτερη πολιτική καί οἰκονομική πίεση στίς χῶρες πού ἔχουν ὑπ' ὄψη τους νά παρασύρουν στήν ὑπογραφή τοῦ βορειοατλαντικοῦ. Στήν κυβέρνηση τῆς Νορβηγίας ἔθεσαν γκαγκστερικά τό ζήτημα. Ἤ προσχωρεῖς στό βορειοατλαντικό σύμφωνο ἤ δέν σοῦ δίνουμε καμμιά οἰκονομική ἤ στρατιωτική βοήθεια»!... Τό ἀποτέλεσμα ἦταν νά ἐξαναγκάσουν τή νορβηγική Κυβέρνηση νά δηλώσει τή συμμετοχή της.

Ἡ στάση αὐτή τῶν Ἀμερικάνων ἰμπεριαλιστῶν προκάλεσε βαθύτατη ἀγανάχτηση καί ἐξέγερση στήν παγκόσμια δημοκρατική κοινή γνώμη.

Ἡ Σοβ. Κυβέρνηση μέ δεύτερή της διακοίνωση πρός τήν Κυβέρνηση τῆς Νορβηγίας τήν προειδοποίησε γιά τόν κίνδυνο πού ἀπειλεῖ τή χώρα της ἄν προσχωρήσει στό βορειοατλαντικό, τόνισε ὅτι οἱ χῶρες τους ἔχουν κοινά σύνορα καί ὅτι ἡ Σοβ. Κυβέρνηση δέν μπορεῖ παρά νά πάρει ὑπόψη της τή στάση τῆς Νορβηγικῆς Κυβέρνησης στό σύμφωνο αὐτό.

Στίς ἴδιες τίς ΕΠΑ τό προοδευτικό καί τό ἐργατικό κόμμα, ὁ ἀμερικανοσοβιετικός σύνδεσμος, ἄλλες προοδευτικές ὀργανώσεις καθώς ἱερεῖς, καθηγητές, συγγραφεῖς, πολιτικοί, ὀργάνωσαν καμπάνια γιά τήν εἰρήνη μέ συγκεντρώσεις συλλαλητήρια καί ὁμιλίες στίς μεγαλύτερες πόλεις τῶν ΕΠΑ. Παρόμοιες διαδηλώσεις καί διαμαρτυρίες γίναν στή Νορβηγία, στήν Ἀγγλία καί στίς ἄλλες χῶρες τῆς Δ. Εὐρώπης.

Στή Γαλλία οἱ ἐμπρηστές καταβάλλουν τίς μεγαλύτερες προσπάθειες γιά νά τήν παρασύρουν στό βορειοατλαντικό σύμφωνο. Γι' αὐτό ἡ πάλη ἐκεῖ γιά τήν εἰρήνη προσέλαβε μεγάλη ἔκταση καί ὀξύτητα. Τό ΚΚ Γαλλίας ξεδίπλωσε τή σημαία τῆς εἰρήνης καί κάλεσε σέ συναγερμό τό γαλλικό λαό γιά τήν ὑπεράσπιση τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Γαλλίας, καί γιά τή φιλία καί συνεργασία μέ τή Σοβ. Ἕνωση, γιά τήν ἀποτροπή ἑνός νέου πολέμου.

Ἡ γαλλική ἀντίδραση προσπάθησε νά βάλει τρικλοποδιά στό ΚΚΓ νά τό συκοφαντήσει καί νά τό κλείσει στό γαλλικό λαό. Ὁ Γεν. Γραμματέας τοῦ ΚΚΓ Μωρίς Τορέζ στήν ἐρώτηση τῆς ἀντίδρασης τί θέση θά πάρουν οἱ Γάλλοι κομμουνιστές ἄν ὁ Σοβ. Στρατός εἰσβάλλει στό γαλλικό ἔδαφος, ἀπάντησε: Ἡ Σοβ. Ἕνωση δέν ἐπιτέθηκε καί δέν πρόκειται νά ἐπιτεθεῖ ἐνάντια σέ καμμιά χώρα. Ἑπομένως ἄν οἱ δυνάμεις τῆς ἀντίδρασης ἐπιτεθοῦν ἐνάντια στή Σοβ. Ἕνωση οἱ Γάλλοι κομμουνιστές καί ὅλος ὁ λαός δέν θά πολεμήσουν ἐνάντια στό σοβιετικό λαό.

Οἱ δηλώσεις αὐτές κορύφωσαν τή λύσσα τῆς γαλλικῆς ἀντίδρασης. Μερικοί βουλευτές της ἐπέβαλαν πρόταση στήν ἐθνοσυνέλευση νά ἀρθεῖ ἡ βουλευτική ἀσυλία, νά συλληφθοῦν οἱ ἡγέτες τοῦ ΚΚ Γαλλίας καί νά καταδικαστοῦν

εἶναι ἡ ὁλόπλευρη προσπάθεια τοῦ μοναρχοφασισμοῦ καί τῶν ἀμερικανῶν, ἀφεντικῶν του μέ ψεύτικα ἀνακοινωθέντα καί εἰδήσεις, μέ τά ταξίδια τῶν βασιληάδων καί τῶν ὑπουργῶν νά παρουσιάζουν μιά ἀτμόσφαιρα αἰσιοδοξίας στά μετόπισθεν τους, νά δώσουν κουράγιο στούς φαντάρους νά τούς παρασύρουν στή σφαγή τῆς ἄνοιξης. Πρός τό σκοπό αὐτό κινητοποίησαν καί τήν τελευταία τους ἐφεδρεία τό κόμμα τῆς ΕΛΔ—ΣΚΕ τοῦ καθηγητή Σβώλου γιά νά δημιουργήσουν ἔτσι τήν ἐντύπωση ὅτι εὑρέθηκε τό μέτωπό τους ἐνάντια στό ΔΣΕ. Καί ἡ ἄθλια αὐτή παρέα δέχτηκε γιά 30 ψωραλέα ἀργύρια νά δηλώσει ὅτι ἀποκηρύσσει τήν ἀναρχία καί περνᾶ μέ τό μέρος τοῦ μοναρχοφασισμοῦ.

Ἡ προσπάθεια τῶν μοναρχοφασιστῶν δέν βρῆκε καμμιά ἀπήχηση στούς φαντάρους. Ἀντίθετα ὅλα τά σημάδια καί τά στοιχεῖα δείχνουν ὅτι οἱ φαντάροι εἶναι ἀποφασισμένοι νά μή συρθοῦν στή σφαγή. Τό καταρρακωμένο ἠθικό τους τό ὁμολόγησε καί ὁ ἐπιθεωρητής τοῦ ΜΦΣ ἀντιστράτηγος Βεντήρης στήν ἀπόρρητη διαταγή του ἀριθ. Α.Π. 83 Γ. Ε .Τ 20)2) Φεβρουαρίου.

γιά έσχάτη προδοσία.

Τό άποτέλεσμα τής ψηφοφορίας στήν έθνοσυνέλευση ήταν συντριπτικό γιά τήν άντίδραση τής Γαλλίας καί τούς 'Αμερικάνους πάτρωνες της. 500 βουλευτές ψήφισαν ένάντια στήν πρόταση καί μόνο 30 ύπέρ!

Τήν ίδια άπογοήτευση δοκίμασαν οί 'Αμερικάνοι προβοκάτορες καί ή διεθνής άντίδραση καί στήν 'Ιταλία. Σέ σχετική έρώτηση γιά τίς δηλώσεις τοῦ Τορέζ καί ποιά ή θέση τῶν 'Ιταλῶν κομμουνιστῶν σέ περίπτωση πολέμου μέ τή Σοβ. "Ενωση, ό άρχηγός τοῦ ΚΚ 'Ιταλίας Παλμίρο Τολιάτι δήλωσε: 'Αποκλείω έπίθεση τής Σοβ. "Ενωσης. Σέ περίπτωση πού ό Σοβ. Στρατός καταδιώξει τούς έπιδρομείς πού θά έπιτεθοῦν ένάντια στή χώρα του καί μέσα άπό τό έδαφος τής 'Ιταλίας, τότε χρέος μας καί χρέος όλων τῶν έργαζομένων είναι νά βοηθήσουμε μέ όλα τά μέσα τό Σοβ. Στρατό.

Σημειώνοντας τήν άντίσταση αύτή πού προβάλλουν οί δημοκρατικές δυνάμεις όλου τοῦ κόσμου ένάντια στις προσπάθειες τῶν ίμπεριαλιστῶν νά άνάψουν ένα καινούργιο πόλεμο ή έφημερίδα τοῦ Βουκουρεστίου «Σκαντέγια» έγραφε: «Ύπάρχει άπροσπέλαστο έμπόδιο στό δρόμο γιά τήν έγκαθίδρυση τής άμερικάνικης κοσμοκρατορίας. Τό έμπόδιο αύτό είναι αύτό καθ' έαυτό τό γεγονός τής ύπαρξης τοῦ σοβ. κράτους μέ τό κολοσσιαίο διεθνές κῦρος γύρω άπό τό όποίο συσπειρώνονται οί χώρες τής Λ. Δημοκρατίας καί οί δημοκρατικές δυνάμεις όλου τοῦ κόσμου. Μπροστά σ' αύτές τίς δυνάμεις τής δημοκρατίας είναι καταδικασμένα σέ χρεωκοπία όποιαδήποτε σχέδια τῶν έμπρηστῶν τοῦ πολέμου».

ΤΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ

'Επεκτείνοντας τίς προσπάθειές τους γιά όλοκλήρωση τής περικύκλωσης τής Σοβ. "Ενωσης καί τῶν Λαϊκῶν Δημοκρατιῶν οί έμπρηστές τής Βάσιγκτων ένέτειναν τήν πίεσή τους τόν περασμένο μήνα στις Κυβερνήσεις τῶν χωρῶν πού βρίσκονται στή λεκάνη τής Μεσογείου γιά νά ύπογράψουν τό λεγόμενο Μεσογειακό σύμφωνο.

Στό σύμφωνο αύτό προβλέπεται νά πάρουν μέρος ή 'Ελλάδα, ή Τουρκία, τό κράτος τοῦ 'Ισραήλ, ή Αίγυπτος καί θά τό ύπογράψουν ή 'Αγγλία, Γαλλία καί Πορτογαλλία. Σχετικές διαπραγματεύσεις άρχισαν ήδη στό Παρίσι καί τό Λονδίνο άπό τούς Τσαλδάρη, Σαντάκ, Μπέβιν, Σουμάν καί Σία. Ταυτόχρονα οί Κυβερνήτες τής 'Αγκυρας έκαναν διαπραγματεύσεις στή Δαμασκό, πιέζοντας τά άραβικά κράτη νά πάρουν μέρος στό Μεσογειακό μπλόκ.

'Η έφημερίδα τῶν σοβιετικῶν συνδικάτων «Εργασία» σέ άρθρο της στίς 15 Φλεβάρη έγραψε σχετικά: «Τό μεσογειακό σύμφωνο—γράφει—όπως καί τά άλλα σύμφωνα τῶν ίμπεριαλιστῶν είναι δημιουργήματα τής άμερικάνικης διπλωματίας καί έπεβλήθηκε στό όνομα τής διεθνοῦς άντίδρασης στή λεκάνη τής Μεσογείου. Κατάπνιξη τοῦ δημοκρατικοῦ καί άπελευθερωτικοῦ κινήματος στίς χώρες τής Μεσογείου, ύποδούλωση τῶν χωρῶν αύτῶν καί προσέλκυσή τους στούς άντισοβιετικούς τυχοδιωχτισμούς, αύτός είναι ό ρόλος πού πρόκειται νά παίξει γιά τούς έμπρηστές πολέμου τό μεσογειακό σύμφωνο. Γι' αύτό δέν είναι παράξενο τό γεγονός ότι οί λαοί τής Μεσογείου τάσσονται όλο καί πιό άποφασιστικά ένάντια στήν προσχώρηση τῶν χωρῶν τους σέ όποιοδήποτε τυχοδιωχτικό μπλόκ ή συμμαχία. Καί οί δυνάμεις τής δημοκρατίας καί τής είρήνης στίς μεσογειακές χώρες είναι άρκετά μεγάλες γιά νά ξεσκεπάσουν καί νά χαλάσουν τά έπιθετικά σχέδια τῶν έμπρηστῶν τοῦ πολέμου».

ΚΙΝΑ. "Υστερα άπό τήν άπελευθέρωση όλόκληρης τής Β. Κίνας τά λαϊκά στρατεύματα τής Κίνας προήλασαν καί άνέπτυξαν τό μέτωπό τους πάνω στή Β. όχθη τοῦ Γιάγκ—Τσέ σέ μήκος 2.400 χιλιομέτρων.

'Ανήσυχοι οί ίμπεριαλιστές γιά τήν τύχη τοῦ διαλυόμενου καθεστῶτος τοῦ Κουόμινταγκ δέν άπέβαλαν τήν έλπίδα νά τό σώσουν μέ μιά μεσολάβηση πρός όφελός του. Παίρνοντας άφορμή άπό σχετικές δηλώσεις τοῦ Αύστραλοῦ ύπουργοῦ τῶν έξωτερικῶν "Εβατ πού είπε ότι ό ΟΗΕ θά μποροῦσε νά μεσολαβήσει στήν Κίνα, ό έκπρόσωπος τής ΚΕ τοῦ ΚΚ Κίνας δήλωσε: ή Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Κ. φρονεῖ ότι καμμιά δύναμη ή διεθνής όργανισμός δέν έχει τό δικαίωμα νά άναμιχθεί στις έσωτερικές ύποθέσεις τής Κίνας.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ. 'Η άλβανική Κυβέρνηση ύπέβαλε αίτηση στό Συμβούλιο Οίκονομικής Συνεργασίας τῶν άνατολικῶν χωρῶν τής Εύρώπης γιά νά γίνει μέλος του. 'Η αίτησή της έγινε δεκτή άπό τά ύπόλοιπα μέλη πού είναι ή Σοβ. "Ενωση, καί οί Λαϊκές Δημοκρατίες τής Ρουμανίας, τής Βουλγαρίας, τής Πολωνίας καί Τσεχοσλοβακίας.

'Η Κυβέρνηση τής Γιουγκοσλαβίας μέ διακοινώσεις της πού έστειλε στίς Κυβερνήσεις τής ΕΣΣΔ καί τής Ρουμανίας διαμαρτυρήθηκε γιατί οί παραπάνω χώρες δέν τήν προσκάλεσαν νά πάρει μέρος κι' αύτή στό Συμβούλιο. Τόσο ή Κυβέρνηση τής ΕΣΣΔ όσο καί ή Κυβέρνηση τής Λ. Δημοκρατίας τής Ρουμανίας άπάντησαν ότι αύτό έγινε γιατί ή Κυβέρνηση τής Γιουγκοσλαβίας τηρεῖ έχθρική στάση άπέναντι τής Σοβ. "Ενωσης καί τῶν άλλων χωρῶν τής Λ. Δημοκρατίας καί ότι μπορεῖ νά γίνει δεκτή μόνο ύπό τόν όρο νά [illegible] τήν πολιτική έχθρότητας άπέναντι στίς παραπάνω χώρες.